

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

HOMERI Odyſſea ad ver-

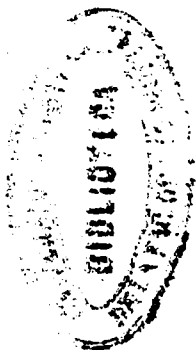
bum translata, Andrea Diuo
Iuſtinopolitano interprete.

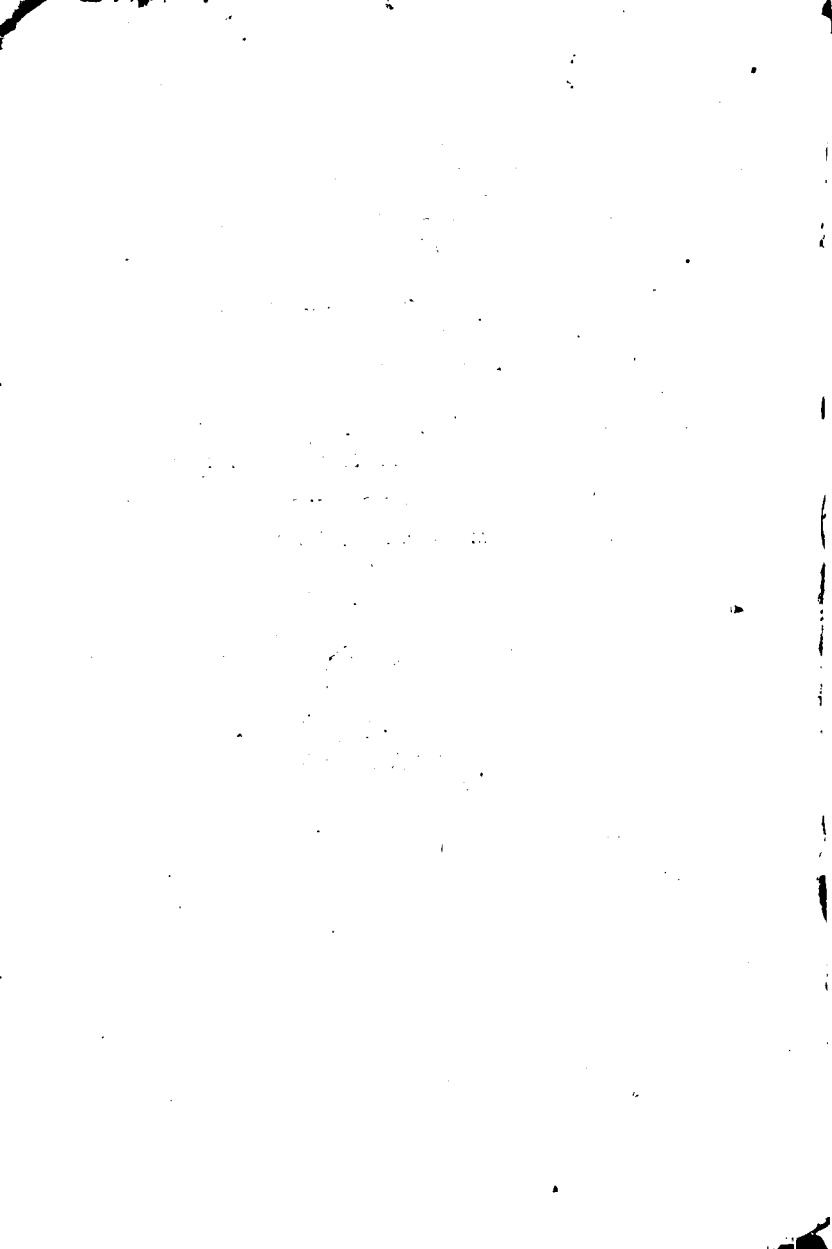
EIVSDEM BATRACHOMYOMACHIA,
A. ranarum & murium pugna, Aldo Manutio interprete.

EIVSDEM HYMNI DEORVM XXXII.
Georgio Dartona Cretenſe interprete.

PARISIIS
In officina Chriſtiani Wechel.
M. D. XXXVIII.

FLC
12.897
AD LECTOREM.

Quam in excudenda Homeri Iliade Latina diligenti-
tiam antea adhibuimus, eandem nunc etiam præ-
stitimus in imprimenda Odyssea: itaq; quod ad singulas
chartas, earumque numeros, paginas, & uersus attinet,
eadem hic omnia sunt, atque in Homero Græco ex edi-
tione Aldina, uersuum numero insuper à nobis adiecto.
Quod ideo à nobis factum est, ut qui poetam hunc Græ-
cum legent, eundem etiam habeant Latinum ita excusum,
ut uno intuitu omnia in utroque uidere possint.

A ij ARGV

ARGVMENTVM .A. HOMERI
ODYSSEAE.

DEorum cōsiliū fit de Vlysse in Ithacā mittēdo
à Calypsūs insula. Post quod Minerva in Ithacā ve
nit ad Telemachū, similis Mente regi Taphiorū. Facto
autem colloquio, cū admonuisset Minerva Telemachū,
propter patris inquisitionem, ire in Pylū quidem ad
Nestorē: in Spartā autem, ad Menelaū: discedit indi
cū dans quōd Dea esset: & procorū fit conuiuiū.

ODYSSSEA HOMERI, 3

ANDREA DIVO IVSTINOPO-

litano interprete, ad uerbum translata.

ODYSSSEAE .A. HOMERI COMPOSITIONIS

Alpha, Deorum consilium: Vlyssæ Palladi confidentia.

IRVM mihi dic musa multisaum qui
nalde multum

Errauit, ex quo Troiæ sacram urbem de-
populatus est: (cognouit:

Multorū aut uirorū uidit urbes, & mētē

Multos aut hic in mari passus est dolores, suo in animo,

3 Liberans suamq; animam, & reditum sodorum.

Sed neq; sic sodos liberauit, cupiens quamuis.

Ipsorum enim proprijs stultijs perierunt,

Fatui, qui boues Hyperionidæ Solis

Comederunt: sed hic his abstulit reditus diem:

10 Horum à quauis parte Dea filia Iouis dic & nobis:

Tunc alij quidem omnes, quotquot fugerant altā stragem,

Domi erant, bellumq; qui fugerant & mare:

Hanc autem solum reditu arentem & uxore,

Nympha ueneranda detinebat Calypso magna de arum

15 In spelunâs concauis, cupiens maritum esse.

Sed cum iam tempus uenit arcu uoluentibus annis,

In quo illi neuerant Dij domum redire

In Ithacam, neq; tunc fugerat certamina,

Et inter suos amicos: Dij autem miserti sunt omnes,

20 Præter Neptunum: hic autem omnino irascabatur

Diuino Vlyssi, priusquam in suam terram perueniret:

Sed hic Aethiopas adierat procul existentes,

Malorum
suorum ho-
mo sibi cā.

Neptunus
solus Deorū
Vlyssi in sen-
sus.

A iij Aethiopas

ODYSSEAE

Act hiopas, qui bifariam diuisi sunt extremi hominum:
 Hi quidem ad occidentem Solem, illi autem ad orientem,
 Occursurus taurorumq; & agnorum sacrificio: 25
 Ibi hic delectabatur conuiuio asidens, sed alij
 Iouis in ædibus olympij frequentes erant:
 His autem uerba inæpit pater hominumq; deorumq;
 Recordatus est enim in animo strenui Aegisthi,
 Quæ id Agamænonides longè inclytus interfecit Orestes: 30
 Huius hic recordatus uerba immortalibus fecit:

*Iouis uerba
 in deorum
 concilio.*

Papè, qualiter iam Deos homines culpantur:
 Ex nobis enim dicunt mala esse: sed hi ipsi
 Suis improbitatibus præter factum dolores habent.

Iniuste in Sicut & nunc Aegisthus præter factum Agamænonis Atridae 35
 malis deos Duxit uxorem desponsatam, & hunc interfecit redeuntem
 accusamus. Sciens grauem cladem, quoniam illi prædiximus nos
 Mercurium mittentes internunã Arginterfectorem,
 Ne ipsum interficeret, neq; ambiret coniugem eius:
 Ex Oreste enim ultio erit Atridae 40
 Cum pubes fuerit, & suam desiderauerit terram.
 Sic dixit Mercurius, sed non mentem Aegisthi
 Persuasit bene consulens: nunc autem simul omnia persoluit.

Huic autem respondit postea Dea caesia Minerva:
 Minerva O pater noster Saturnie supremæ Regum, 45
 pro Vlysse Et ualde ille deænti iacet morte:
 intercedit. Utinam periret & alius quicumq; talia facit.
 Sed mihi propter Vlysssem prudentem cruciatus cor
 Infelicem, qui diu procul ab amicis dolores patitur
 In insula circumflua, ubi umbilicus est maris, 50
 Insula nemorosa: Dea autem in domibus habitat,
 Atlantis filia prudentis, quicq; maris.

Totius

Totius gurgites nouit: habet autem columnas ipse
Longas, quæ terramq; & cælum utrinq; sustinent:

- 55 Huius filia infelicem lamentantem detinet:
Semper autem mollibus & blandis uerbis
Demulat, ut Ithacæ obliuiscatur: sed Vlysses
Cupiens uel fumum exilientem uidere
Sue terræ, mori cupit, neq; tibi

- 60 Curat charum cor olympie. an non Vlysses
Arguorum apud naues gratificabatur sacra faciens
Troia in lata? cur ei tantum irascaris Iupiter?

Hanc autem, respondens, allocutus est nubigrega Iupiter: Iupiter Mi
Filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium? neruæ.

- 65 Quomodo Vlysis ego diuini obliuiscar,
Qui mente quidē superat mortales, abundeq; sacra Dijs
Immortalibus dedit, qui cælum latum habitant?
Sed Neptunus terram continens rigidē semper
Cyclopis gratiā iratus est, quem oculo excæcavit

- 70 Dijs parem Polyphemum, cuius robur est maximum
Inter oēs Cyclopas: Thoosa autē ipsum peperit Nympha Polyphemus
Phorcynis filia maris profundī primāpis, Neptuni fi-
In spelunās concavis Neptuno mixta: lius,

Ex hoc tempore Vlysses Neptunus quatiensterram

- 75 Non interficiat quidem, errare autē facit à patria terra.
Sed agite nos decernamus omnes
De reditu, ut ueniat: Neptunus autem remittet
Suam iram: non enim poterit contra omnes
Immortales inuitis Dijs contendere solus.

- 80 Huic respondit Dea glaucos oculos habens Minerva:
O pater noster Saturne summe regnantium,
Si nunc hoc gratum beatis Dijs,

A iij Redire

ODYSSEAE

Redire Vlyſſem prudentem ſuam domum,
Mercurium quidem poſtea internundum Argiſſam
Inſulam in Ogygiam conatēmus, ut ueloſſimè

85

Nymphæ pulchricomæ dicat uerax conſilium,

Reditum Vlyſſis prudentis, ut redeat:

Sed ego in Ithacā ibo, ut eius filium

Magis exatē, & ei uires in mentibus ponam,

Ad conſilium uocantem crinitos Achiuos,

90

Omnibus prociſ renūciare, qui eius ſemper

Oues frequētes tugulant, & curuātes pedes tortiſq; cor-

Mittā aut in Spartāq; & in Pylū arenofā, (nibus boues.

Reditum ſaſcitaturum patris chari, ſi ubi audierit,

Et ut ipſum gloria bona inter homines habeat.

95

Sic locuta, ſub pedibus ligauit pulchra talaria

Immortalia, aurea, quæ ipſā portabant, & ſupra mare,

Et in magnam terram ſimul cum flamine uenti:

Acepit autem ſortem haſtam, præmunitam acuto ere,

Grauem, magnam, ſolidam, quā domat aēſ uiro-
rum

100

Heroum, quibus irafciunt ipſa potentē patrem habens:

Venit autem ab Olympi uertiabus ruens:

Stetit autem Ithacæ in populo in ueſtibus Vlyſſis

Liminis atriſ; manu autem tenebat ferratam haſtam,

Aſſimilata hoſpiti Taphiorum duā Mentē:

105

Inuenit autem prociſ contumaciſ, qui quidem ſanè

Taliſ ante ianuſ animū oblectabant,

Sedentes in pellibus bouū, quos interfecerant ipſi:

Præconiſ autem ipſiſ & prompti miniſtri

Hi quidem uinum miſcabant in crateribus & aquam:

110

Illi autem ruruſ ſpongiſ perforatiſ menſaſ (debant:

Abſtergebāt, & atē ipſoſ ponebāt, & carneſ multiſ diui-

Hanc

- Hæc at longe prius uidit Telæachus diuina spe de prædica
 Sedebat enim inter procos charū cruciatus cor, (u)
 115 Volucans patrem bonum in mentibus, sicunde ueniens
 Procorum quidam dissipationem in domibus faceret,
 Honorem aut ipse haberet, et possessionibus suis imparet.
 Hæc cogitans, cum procis sedens uidit Minervam.
 Iuit autem recta ad uestibulū, et indignatus est animo,
 120 Hospitem diu in uestibulis stare: prope autem stans
 Manum cepit dextram, et prehendit ferratam hastam,
 Et ipsum alloquens uerba pennata dixit:
 Salue hospes, a quod nos hospitio accipieris, sed postea
 Cœna saturatus, loquaris qua re tibi opus est.
 125 Sic locutus, præibat, et sequebatur Pallas Minerva.
 Hi autem cum iam intra erant domum altam,
 Hastam quidem posuit ferens ad columnam longam,
 Armamentarium intra positum, abi alie
 Hastæ Vlyssis erumnosi stabant multe:
 130 Ipsam at in sede sedere fecit ducēs, subtus tapetē extendēs
 Pulchrum, uarium: sub pedibus aut scabellum erat:
 Iuxta aut ipse posuit triclinium uarium seorsum ab alijs
 Prods, ne hospes contristatus tumultu,
 Cœnam fastidiret inter superbos accedens,
 135 Et ut ipsam de patre profecto interrogaret:
 Aquam autem famula gutturio infudit ferens
 Pulchro, aureo, super argenteo lebetē
 Ad lauandum: iuxta autem politam extendit mensam,
 Panem autem uerecunda proma apposuit ferens,
 140 Obsonia multa apponens, gratificans ex præsentibus:
 Structor autem carniū lanæ apposit attollens
 Variarum: apud autem ipsos posuit aurea pocula:

Minerva

Mentē re-
 gis habitum
 mentis, a
 Telemacho
 hospitio ex-
 apitur.

Hasta Mi-
 nerua.

Prod Pene-
 lopes epu-
 lantur.

Præco

Præo aut ipsos frequenter percurrerebat uinum fundens,
Ingressi sunt autem proci superbi, qui quidem postea
Per ordinem sederunt per triclinia & sedes: 145

His autem præcones aquam in manus fuderunt:
Panem autem anille æruabant in canistris:
Hi aut in abos paratos, appositos, manus immiserunt:
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu.

Sed postquam potus & abi desyderium exemerunt 150

Proci, his in mentibus alia acceperant,
Canusq; saltatioq; hæc enim appendices sunt conuiuij:

Phemius an Præo autem in manibus atharam perpulchram posuit

tor. // Phémio, qui canebat apud procos neccitate:

Sanè hic canens prælusit pulchrum canere. 155

Telemachi Sed Telemachus alloatus est cassiam Mineruam,
& Mineræ Propè tenens caput, ut non audirent alij:

ne hospitis Hospes amicæ, etiam si mihi suænsueris quodcumq; dixerò,
colloquium. His quidem hæc acceperant, athara & cantus

Facile, siquidem alienam substantiam impunem comedunt 160

Viri, cuius iam alicubi alba ossa putrescunt imbre,

Iacenta in terra, uel in mari uonda uoluit.

Si illum in Ithacam uiderent redeuntem,

Omnes optarent leuiore pedibus esse,

Quam ditiores aurique, uestisque: 165

Nunc autem hic quid sic perijt mala morte, neq; aliqua nobis

Spes, etiam si aliquis terrestrium hominum

Dicit uenturum, huius autem perijt reditus dies.

Sed agè mihi hoc dic, & uerè narrato:

Quis unde uenis uirorum? ubi tibi ciuitas, & parentes? 170

Quali autem nauis uenisti? quomodo autem te nante

Duxerunt in Ithacam? qui esse dicuntur?

Non

Non enim te pedestrem puto huc peruenisse,

Et mihi hoc dic uerum, ut bene sciam,

175 An recens aëdis: an & paternus es

Hospes? quoniam multi uenerunt uiri nostram domum

Alij, quoniam & ille conuersabatur cum hominibus.

Hunc rursus allocuta est caesia Minerua:

Tibi ego hac ualde uerè dicam:

180 Mentes, Anchiali prudentis glorior esse

Filius, sed Taphijs nautias impero:

Nunc autem sic cum naui deueni & socijs,

Nauigaus nigrum mare ad alienigenas homines,

Ad Temesim æris gratiâ: duco autem nigrum ferrum.

185 Nauis aut mihi ipsa constitit in agro scorsum ab urbe,

In portu Rhethro sub Neio nemoroso:

Hospites uerò inter nos patrij gloriatur esse

Ab initio, si senem interrogaueris adiens

Laërtem heroam, quem non amplius dicunt ad urbem

190 Venire, sed longè in agro detrimenta pati,

Vetula cum ministra, quæ ipsi ab umq; potumq;

Apponit, quandoq; ipsum labor in membris cepit,

Serpentè per culturam fertilem uineæ producentis uini.

Nunc aut ueni, iam enim ipsū dixerunt peregrè esse

195 Tuum patrem, ceterum huic Dei impediunt uiam:

Non enim adhuc mortuus est in terra diuus Vlysses,

Sed adhuc uiuus continetur in lato ponto,

In insula Æra influa: morosi autem ipsum uiri detinent

Agrestes, qui illum retinent inuitum:

200 Sed nunc ego tibi uatidabor, sicut in animum

Immortales iniiciunt, & sic perfectum iri puto,

Neq; uates existens, neq; auguriorum clarè peritus:

Non

O D Y S S E Æ

Non amplius diu dilecta à patria terra

Aberit, neq; si ferrea uinacula tenerent:

Cogitabit ut redeat, quoniam artifia osus est.

205

Sed agè mihi hoc dicas, & uerè reuèntes,

Si iam ex ipso tantus filius es Vlyſſe:

Vehementer enim capite & oculis pulchris similis es

Illi: quoniam ſæpe ſic commiſebamur inuicem,

210

Antequàm is ad Troiam aſcendiſſet, quo alij

Arguorum optimi iuerunt cauatis in nauibus:

Ex illo, neq; Vlyſſem ego uidi, neq; me ille.

Hanc rursus Telemachus ſapiens contrà alloctus eſt:

Tibi ego, hoſpes, ualde uerè dicam:

” Mater quidem me diat huius eſſe, ſed ego

215

Vix ſuius cui Neſcô: nondum enim aliquis ſuū genitorem ipſe nouit.

que notus eſt Quàm ego debebam fortunatū alicuius eſſe filius

pater.

Viri, quem in poſſeſſionibus ſuis ſenectus inueniret:

Nunc autem qui miſerrimus factus eſt mortaliū hominum,

Ex hoc me dicunt genitū eſſe, quādoquē tu me hoc inter- 220

Hūc at rursus allocta eſt Dea ceſia Minerua: (rogas.

Non certè progeniem Dei ignobilem imposterum

Poſacerunt, ſiquidem te talem genuit Penelope.

Sed agè mihi hoc dic, & uerè narra:

Quod cōaiuiū? q̄s at cōuentus hic eſt? qd̄ at tibi neceſſe eſt? 225

Conuiuium? an nuptiæ? quoniam non ſymbolum hæc ſunt:

Quàm mihi iniurias inferentes insolenter uidentur

Conuiuari in domo? accuſaret uir

Turpia multa uidens, quicunq; ſapiens accederet.

Hæc aut rursus Telemachus prudēs contrà affatus eſt: 230

Hoſpes, quando hæc me interrogas, & ueſtigas,

Debebat quidem olim domus hæc diues & inculpabilis

eſſe,

- Esse, donec etiam ille uir peregrè erat:
Nunc autem aliter uoluerunt Di; mala consultantes,
235 Qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
Homines: quoniam non mortuo sic dolerem,
Si cum suis socijs occisus esset Troianorum in populo,
Vel amicorum in manibus, postquam bellum confat:
Ob id ipsi sepulchrum fecissent omnes Achiui,
240 Atq; etiam suo filio magna gloria peruenisset imposterũ:
Nunc autem ipsum sine gloria Harpyæ sustulerunt:
Perijt incognitus, et nõ auditus, mihi aut dolores, luctusq;
Dereliquit, neq; item illum lugens deploro
Solum, quoniam mihi alios Dei malos dolores intulerunt.
245 Quotquot enim insulis imperant optimates
Dulichioq;, Sameq;, et nemorosa Zaantho,
Quotq; asperæ Ithacæ imperant,
Tot matrem meam ambiunt, exhauriunt autem domum:
Hæc neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
250 Facere potest: illi autem consumunt edentes
Domum meam: celeriter certè et me truidabunt ipsum.
Huc at grauius cõmiserata allocuta est Pallas Minerva:
Heu, uerè iandiu absentis Vlyssis
Indiges, qui in procos impudentes manus immittat.
255 Si enim nunc ueniens domus in primis ianuis
Staret, habens galeam, et factum, et duas hastas,
Talis existens, qualem ipsum ego ab initio cognoui
Domi nostræ bibentemq; gaudentemq;
Ex Ephyro uenientem ab Ilo Mermeridæ.
260 Iuerat enim eò uelocè in nauì Vlysses,
Pharmacum homiadam querens, ut ei esset
Sagittas quo ungeret ære cõglutinas: sed is qdè nõ ipsi
Dedit

O D Y S S E A E

Dedit, quoniam Deos uerebatur semper existentes.
 Sed pater ipsi dedit mens: (diligebat enim ualde)
 Talis existens cum proas conuersaretur Vlysses, 265
 Omnes alto morituri essent, amarasque haberent nuptias.
 Sed sane hæc Deorum in genibus sita sunt,
 An rediens ulascatur nec ne

Minerva iu Suis in ædibus: te autem considerare iubeo,
bet Telema Ut procos expellas ex ædibus: 270

chum inue- Eia agè nunc intellige, et meam cura orationem,
figare pa- Cras in condone uocans Heroas Achiuos,
trem. Sermonem dicto omnibus, Dei autem testes adsunt:

Procos quidem ad sua dispergi iube:
 Matrem uerò, si ipsi animus appetit nubere, 275

Rursus eat ad ædes patris ualde potentis:
 Hi autem nuptias perficiant, et preparabunt sponsalia
 Multa ualde, quot decet charam in filiam sequi:

Te autem ipsum prudenter admonebo si parueris,
 Nauem parans remigibus uiginti quæ sit optima, 280

Vade auditurus de patre diu absente,
 Si aliquis tibi dixerit mortalium, uel famam audiueris
 Ex Ioue, quæ maximè fert gloriam hominibus:

Primū quidē in Pylū uade, et interroga Nestorē diuinum:
 Inde autem in Spartem ad flauum Menelaum: 285

(Hic. n. ultimus regressus est Achiuorū ære aloricā habē-
 Siquidem patris uitam et reditum audieris, (tium)

Certe licet oppressus, adhuc tolerabis annum:
 Si autem mortuum audiueris, neque existentem,

Reuersus dein æps charum in patriam terram, 290
 Sepulchrūmq; ei exat, et exequias præbeto

Multas ualde, quot par est: et uiro matrem dato:

Sed

- Sed postquam iam hæc perſecrisq; atq; abſolueris,
 Conſiderato poſtea in mente & in animo,
 295 Quomodo procos in domibus tuis
 Occidas, uel dolo, uel palam, neq; amplius te deat
 Infantiam ſapere, quoniam non amplius talis es.
 An non audis qualem gloriam accepit diuinus Oreſtes
 Omnibus ab hominibus, quoniam interſcit patriadam
 300 Aegſthum doloſum, qui eius patrem inclitum occidit?
 Et tu amice (ualde enim te uideo bonumq; magnumq;)
 Fortis ſis, ut aliquis te & apud poſteros laudet.
 Sed ego ad nauem ueloceſ nunc ibo,
 Et ſocios, qui me ualde ægrè ſerunt expectantes;
 305 Tibi autem ipſi ſit cura, & meorū curā habeas uerborū.
 Hanc rurfus Telemachus prudens contrā alloatus eſt:
 Hoſpes quidem hæc amica ſapiens diſs,
 Tanquā pater ſuo filio, & nunquā obliuiſar ipſorum:
 Sed agè nunc expectabis accelerans liæt uiam,
 310 Vt lotuſq; delectatuſq; charo in corde,
 Donum habens ad nauem eas gaudens in animo,
 Pretioſum ualde pulchrum, quod re poſitum erit
 Ex me, cuiuſmodi amiā hoſpites hoſpitibus dant.
 Huic reſpondit poſtea Dea caſia Minerva;
 315 Ne me adhuc nunc detineas cupientem uic:
 Donum autem quod mihi dare dilectum cor iubet,
 Rurfus redeunti dabis domum ferre,
 Et ualde pulchrū accipiēs, tibi aut dignū erit remuneratū
 Hæc quidē ſic effata abiit caſia Minerva, (one:
 320 Et auis tanquā Anopæa euolauit: huic uerò in animo
 Poſuit robur & audaciā, meminiffeq; ſcit ipſum patris
 Magis etiā quā antea: hic uerò mentibus ſuis cogitans
 Obſtupuit

Telemachi
 in loquendo
 uerecundia.

O D Y S S E A E

Obstupuit animo: putauit enim Deum esse:

Statim autem procos adiuit similis Deo uir:

Phemius ca His autem cantor canebat ualde inclitus: qui cum silentio 325
nit reditum Sedebant audientes: is Achiuorum reditum canebat

Achiuorum Lugubrem, quem ex Troia iussit Pallas Minerva,

Huius ex penetralibus mentibus audiuit diuinum cantum

Filia Icarij, prudens Penelope,

Ex scalisq; altis descendit suae domus,

330

Non sola, simul hanc et famulae duae sequebantur:

Quae quando iam ad procos uenit diuina inter mulieres,

Stetit ad limen aule affabrè factae,

Ante genas habens pulchras uittas,

Famula autem ei sedula utrinq; astitit:

335

Lachrymans autem postea allocuta est diuinum cantorem:

Phemie, multa enim alia hominum muldamenta nosti,

Penelope

Gesta uirorumq; decorumq;, quaeq; laudant cantores,

Phemio.

Horum aliquod ipsis cane assidens, isti aut cum silentio

Vinum bibant: ab hoc autem desiste cantu

340

Lugubri, qui mihi semper in pectoribus charum cor

Sollicitat, quonia ad me maximè peruenit dolor intolerabi

Tale enim caput desydere recordans semper (lis.

Viri, cuius gloria lata in Graecia et media Peloponneso.

Hanc rursus Telemachus prudens contra allocutus est: 345

Telemach

Mater mea, cur egrefers amabilem cantorem

Penelope

Delectare in quibuscunq; ipsius animus mouetur: nequa-

matri.

Authores, sed Iupiter in causa, qui dat (q cantores

Viris inuentoribus, sicut uult unicuiq;

Huic non accusatio, Danaorum malum fatum capere:

350

Hunc enim cantum magis laudant homines,

Qui audientibus nonissimus sit:

Tibi

Tibi autem non egrè ferat cor & animus audire.

Non enim Vlysses solus amisit reditus diem,

355 In Troia multū etiā alij aīri periere:

Sed in domam iens tuē ipsius opera cures, *iacul mātē? suam*

Telamq; columq; & ancillis iube

Opus adire: oratio autem uiris curā erit

Omnibus: maxime autem mihi. huius. n. impiū ē in domo. *per mādice*

360 Hec quidem admirata rursus domum ascendit.

Filij enim orationem prudentem immisit in animam: *huc carmīna sunt*

Ad penetralia autem ascendens cum ancillis scēminis *et in mīli bō.*

Flebat postea Vlysem dilectum maritū, donec ei somnū

Dulcem in palpebras immisit casta Minerva: *24.*

365 Proā autem obstrepebant per domum opacam:

Omnes autem uolebant in lectis discumbere.

His autem Telemachus prudens orsus est sermonem:

Matris meae proci maximam iniuriam inferentes,

Nunc quidem conuiuantes delectemur, neq; clamor

370 Esto, quoniam hoc bonum audire est cantorem

Talem, qualis hic est deis similis uoce:

Manē autem ad contionem sedebimus euntes

Omnes, ut uobis uerba intrepidē faciā,

Exite ex aedibus: alias autem curate epulas,

375 Vestras possessiones comedentes, alternantes per domos:

Si autem uobis uidetur hoc honestius & melius

Esse, uiri unius uictum impunem consumere,

Consumit: ego autem Deos inuocabo sempiternos,

Si unquam Iupiter dabit uicissim punienda facta fieri,

380 Impunes postea intra domos pereatis.

Sic dixit. Hi omnes mordicus labra tenentes,

Telemachum admirantur, qui audacter locutus est:

2

Antinous

Telenacho

385

Faciāt, quod proli paternum est.

ntinoē, licet me admiraberis quodcunq; dicam,

390

Non enim malum regnare, statimq; illi domus

Sed Reges Achiuorum sunt, & alij

395

Sed ego domus rex ero nostræ, (diuus Vlyssēs.

Hūc itē Eurymachus Polybi filius cōtrā allocut⁹ est:

chus Tele=

400

Qui in araufua Ithacæ regnabit Achiuorum:

Possessiones autē ipse habeas, et domibus tuis imperes.

Non enim is ueniat uir qui te inuito per uim

Possessiones vastauerit in Ithaca adhuc habitata.

Scd uolo te optime de hospite interrogare,

Vnde hic uir? ex qua autem dicit esse

Terra? ubi & ipsius genus & patria terra?

An tibi nuntium patris fert uenientis,

An suam ipsius utilitatem dosyderans huc uenit?

Quomodo surgens statim abiit, neq; passus est

310

Telema

chus.

Cognosca: non enim malo in uultu similis uidebatur.

Hunc rursus Telemachus prudens cōtrā allocutus est:

Eurymache

Eurymache, reditus perijt patris mei:

Euryma-
cho.

Non itaque nuntios interrogo sicunde ueniat,

415 Neque uationium curo, quod nescio, quem mater

In domum cum uocasset uatem, interrogauit:

Hospes autem hic meus paternus ex Tapho est,

Mentes Anchiali prudentis gloriatur esse filius

Sed Taphijs amatoribus remigij imperat.

420 Sic dixit Telemachus: in animo autem immortalē deā to

Hi ad saltatoremq; & suauem cantum (gnouit,

Conuersi gaudebant: expectabant autem hesperum ada-

His autem gaudentibus nigra uespera aduenit. (uenire:

Tunc dormituriētes iuerunt domum unusquisque:

425 Telemachus autem, ubi eius thalamus perpulchri atrij

Altus edificatus erat conspicuo in loco,

Illuc iuit in lectum, multa in animo uersans.

Huic simul attensus facēs portabat grata sciens

Euryclea Opis filia Pisenorida,

Euryclea
nutrix.

430 Quam olim Laërtes eruit possessionibus suis

In pubertate adhuc existētē: uiginti atq; boū pretiū dedit:

Aequē autē ipsā sapiētē uxore honorauit in domibus:

Lecto autē nūquā mixtus est: iram namq; fugebat uxoris.

Hec ipsi simul ardentes facēs ferebat, & ipsū maxime

435 Præter ceteras anallas diligebat: & nutriuit puulum

Aperuit autem ianuas thalami affabrē factū existētē.

Sedit autem in lecto, mollemq; exiit uestem,

Et hanc uetula prudētis inuēit manibus,

Quæ hanc plicans & curans uestem,

340 Clauo appendens iuxta perforatos lectos:

Perrexit autem ire ex thalamo, ianuāq; traxit annulo.

Argentco; obicem uerò extendit loro.

ODYSSEAE

Tunc hic pertotamnoctem coopertus ouis pelle,
Voluebat animo suo iter quod dixit Minerva.

ARGVMENTVM. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

Congregans concilium Telemachus præcipit proas
exire domo Vlyssis: accipiens autem ab Euryclea ad
peregrinationē necessaria: à Minerva autem, soaōsq; &
nauem, in nauigationem exit Sole occidente.

ODYSSEAE. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

B. Concionem habet, uiatica Vetula, nauigationem cum
Minerva.

VANDO autem dilachulum generans
apparuit rosea Aurora,
Surrexit ex iusto Vlyssis dilectus fi-
lius,

Vestem indutus: ensē autem acutum cir-
cumposuit humero:

Sub pedibus uerò pulchris ligauit bona calciamenta:

Perrexit autem ire ex thalamo Deo similis contra.

Statim autem præconibus canoris iussit

Conuocan= Vocare ad concionem apitecrinitos Achiuos.

tur Achiui. Hi quidem uocarunt, hi autem cōgregati sunt ualde cito.

Sed postquā cōgregati sunt simulq; coadunati fuerunt,

Perrexit ire in concionē: manu autē tenebat arcē hastā,¹⁰

Non solus, simul hunc duo canes ueloces sequebantur:

Diuinam autem huic gratiam infudit Minerva.

Hunc

Hunc omnis populus aduenientem admirabatur:

Sedit autem in patris sede: cefferunt autem senes:

Heros Ae

15 Inter hos deinde Heros Aegyptius coepit concionari,

gyptius

Qui iam senectute incuruus erat, & multa sciebat.

Etenim huius dilectus filius cum dimino Vlyffe

Troiā ad bonosequos producentē iuit cōcauis in nauibꝫ

Antiphus pugnax: hunc ferus interfecit Cyclops

20 In spelunca concaua: ultimam autem parauit coenam:

Tres autem ipsi alij erant, & cum procis conuersabatur

Eurynomus: duo autem semper curabāt paterna opera.

Sed neq; sic huius oblitus est lugens & dolens.

His hic lachrymans concionatus est, & interlocutus:

25 Audite me nunc Ithacenses quod dicam:

Nunq̃ nostrum concilium factum est, neq; confessus,

Ex quo Vlysses diuinus iuit cauat in nauibus.

Nunc aut quis nā sic coēgit in quē necessitas tāta uenit?

Vel iuuenum uirorum, uel qui maiores natu sunt?

30 An aliquid nuntium exercitus audiuit uenientis,

Quod nobis apertē dicat quando prior audiuerit?

An aliquid popolare aliud dicit & condonatur?

Bonus mihi uidetur esse adiutor: utinam ei ipsi

Iupiter perfidat quodcunq; mentibus suis cogitat.

35 Sic dixit: Letabatur autē laude Vlyssis dilectus filius, Pisenor

Neq; igitur diu sedit: promptus autem fuit condonari: præco.

Stetit autem in medio conālio: sceptrum autē sibi inicat Telemachus

Præco Pisenor prudentia consilia sciens (manu chus con-

Primū: postea senem accedens allocutus est: cionatur,

40 O senex, non longe hic uir: celeriter autem scies ipse: & suā for-

Etenim populum congregaui: maxime autē me dolor in-

Neq; aliquē nuntium exeratū audiui uenientis, (uadit: is exponit.

ODYSSEAE

Quod uobis manifestè dicam, quando prior audiuerim,
 Neque aliquid popolare aliud dico, neq; condonor:
 Sed meam ipsius necessitatē, qđ mihi malū icidit ī domo 45
 Bisfariām: Primū quidē patrē bonū amisi, qui quōdam in
 Ipsos regnauit: pater autē ualde benignus erat. (ter uos
 Nunc autē rursus & multò maius, qđ iā cito domū oēm
 Euaditūs uastabit: uitam autem omnino destruet:
 Ad matrem meam proci ui uenerunt nolentem, 50
 Horum uirorum dilecti filij qui hic sunt optimates,
 Qui patris quidem in domum timent ire
 Iarij, ut ipse dotet filiam:
 Det autem cui uelit, & ipsi gratificatus ueniat:
 Hi uerò ad nostram ueinentes diebus omnibus 55
 Boves mactantes, & oues, & pingues capras,
 Couinantur magnificè, bibuntq; nigrum uinum
 Incassum: hæc autem multa absumentur. non. n. adest uir
 Qualis Vlysses fuit damnum à domo propulsare:
 Nos autē non tales sumus utrepellamus certe: & postea 60
 Imbellésq; sumus, & non docti fortitudinem,
 Saneq; expellerem si mihi uires adessent.
 Nō. n. hucusq; tolerabilia opera facta sunt, neq; itē bene
 Domus mea destructa est: reprehendimini & ipsi,
 Alios uereamini circum uicinos homines 65
 Qui circum habitant: Deorum autem time te iram,
 Ne conuertant irati mala opera.
 Supplicio & per Iovem cœlestem, & Themī Deam,
 Quæ uirorum concilia & soluit, & sedere facit,
 Abstinete amici, & me solum finite dolore graui 70
 Confici, nisi pater meus bonus Vlysses
 Iratus mala fecit fortibus Achius.

Hec

Hæc mihi rependentes mala facitis irati

Hos concitantes: mihi autem lucrum sit

75 Vos comedere opesq; prouentumq;

Si & uos comedatis, forsitan olim ultio erit,

Tandiu enim in ciuitate non seiungemur colloquio

Bona nostra repetentes, donec omnia reddantur:

Nunc autem mihi frustra dolores iniicitis in animum.

80 Sic dixit iratus: sceptrum at iecit in terrâ, (lū oēm.

Lachrymarum fontes emittēs: misericordia at cepit popu

Tunc alij quidem oēs cū silentio erāt, neq; aliquis poterat

Telemacho uerbis respondere grauib;

Antinous autem ipsum solus respondens alloatus est:

85 Telemache alioque, ire incontinens, quid dixisti

Nos dedecorans? uis autem ignominiam asferre:

Tibi uero nequaquam proā Achiuorum in causa sunt,

Sed dilecta mater, quæ astutias scit.

Iam. n. tertius est annus, dāto & aderit quartus,

90 Ex quo angit animum in pectoribus Græcorum;

Omnes quidem sperare facit, & promittit uiro unicuiq;

Nunāos præmittens: mens autem ei alia cogitat,

Et dolum hunc alium in mentibus excogitauit,

Statuens magnam telam in ædib; texebat,

95 Tenuem & immensam: statim autem nos alloata est:

Iuuenes mihi proā, quoniam mortuus est diuus Vlysses,

Manete urgentes meas nuptias donec uestem

Perfecero, ne mihi uana fila perdantur,

Læti heroi funebrem quando ipsum

100 Parā pernitiōsa abstulerit aspera morte,

Nē qua me in populo Achæarum reprehendat,

Si sine ueste iaceat multa possidens.

Antinoi
responsio,
& reāset
Penelopes
dolos.

Penelopes
erga proa
cos doli.

ODYSSEAE

Sic dixit: nobis autem rursus persuasus est animus uirilis.
 Tunc & interdiu quidem texebat magnam telam;
 Nocte autem dissoluebat postquam faces apposuerat: 105
 Sic triennium quidem iuit, dolo & suaserit Achivos:
 Sed quando quartus uenit annus, & aduentarunt tempora,
 Et tunc iam quaedam dixit mulierum quae manifestè cognoscere
 Et hanc soluentem inuenimus pulchram telam. (uerat:
 Sic hoc quidem perfecit, & nolens ob necessitatem: 110
 Tibi autem sic proa respondent, ut scias
 Ipse tuo in animo, sciant & omnes Achiui.
 Matrem tuam remitte, iube & ipsam nubere
 Huic cuiusque pater iubet, & placet ipsi: 115
 Si autem etiam anget multo tempore filios Achiuorum,
 Conspiciens animo quae ipsi dedit Minerva,
 Operaque callere perpulchra, & mentes bonas,
 Astutiasque, quales nondum aliquam audimus neque antiquarum
 Harum quae antea fuerunt pulchros crines habentes Achae,
 Tiroque, Alcmenaque, pulchricomaque Mycene, 120
 Harum nulla similes intellectus Penelope
 Sciuit: sed quidem hoc utile non intellexit.
 Tandiu enim uaticumque tuum & possessiones edent,
 Quandiu illa hunc habuerit animum, quem ei nunc
 In pectoribus ponunt Di: magna quidem gloria ipsi 125
 Fitque, sed tibi desiderium multum uicinia:
 Nos autem neque ad opera prius ibimus, neque aliud,
 Quam ipsa nupsit Achiuorum cui uoluerit.
 Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:

Telemachus Antinoë, non licet domibus inuita expellere, (terrarum 130
 Antinoë. Quae me pepit, quae me nutriuit: pater autem meus alibi
 Viuit, uel mortuus est: malum autem, me multa reddere
 Icario

Icario si ipse ego matrem expulero.

Ex patre enim mala patiar: alia autem fortuna

135 Dabit, quoniam mater odiosas imprecabitur Erinnēs

Domo abiens: reprehensio autem mihi ab hominibus

Erit, quare non hoc ego unquam uerbum dicam:

Vester autem siquidem animus indignabitur istis,

Exite ex meis edibus: alia autem curate conuiuia,

140 Vestras possessiones edentes, alternātes iuicē p domos:

Si autem uobis uidetur hoc satius & melius

Esse uiri unius uaticum impunem perdere,

Perdit, ego autem Deos inuocabo sempiternos.

Si Iupiter dabit uiaſſimpunienda opera fieri,

145 Impunes postea domos intra pereatis.

Sic dixit Telemachus. Huic autem Aquilas late aspiciēs Augurium

Ex alto uertice montis prēmisiſit uolare, (Iupiter

Hæ interim uolabant cum aura uentī,

Propinque inuicem extendentes alas.

150 Sed quando ad medium conālij illustris peruenere,

Tunc arāmuolūtæ conaſſerunt pennas multas,

Et inſpexerunt omnium capita: augurabātur aut cādē:

Lacerantes autem unguibus maxillas, arāmq; collum *auguria 2 in*

Dextra impetū fecerant p domos & auitatem ipſorum: *qta. acri uo*

155 Stupuerunt autem, aues poſtquā uiderunt oculis:

Voluebant autem animo quæ perfici debebant.

Inter hos autem uerba fecit ſenex Heros Alitherſes *Alitherſes*

Maſtorides. hic. n. ſolus ex coetuoctaneorum curauit *uates.*

Aues cognoscere, & uaticinia loqui.

160 Qui ipſis bene ſentiens condonatus eſt, & interlocutus:

Audite iam nunc me Ithacenſes quicquid dicam:

Prociſ autem maxime ſignificans hæc dico.

ODYSSEAE

uaticinior
 In hos. n. magna calamitas uoluitur: non. n. Vlysses
 Diu longè ab amicis suis erit: sed iam
 Propè existens his eadem & mortem parat 165
 Omnibus, multis & alijs damnum erit,
 Qui habitamus Ithacam ad meridiè sitam: sed malitò pri
 Consultemus ut pacificemur, & ipsi (us
 Pacificemini: etenim uobis statim hoc melius est.
 Non enim ignarus uaticinor, sed bene sciens. 170
 Etenim illi dico perfectum iri omnia,
 Quèadmodum ipsi dicebam, quando Troiam adiuerunt
 Argui: cum autem ipsis iuit prudens Vlysses:
 Dixi multa mala passurum, amissurumq; omnes sodos,
 Ignotum omnibus uigesimo anno 175
 Domum uenturum: hæc iam nunc omnia absoluuntur.
Eurymachus
 Huic rursus Eurymachus Polybi filius cōtrà loquens ē:
chys uatici
 O senex, agè nunc uaticinare tuis filijs
nium abdi-
 Domum iens, ne aliquod malum patiantur in futurum:
cat.
 Hæc autem ego te multò melior uaticinari:
 180
 Aues autem & multa sub splendore solis
 Eunt, neque omnes diuinæ: sed Vlysses
 Perijt: sic & tu perijsse cum illo
 Debueras, non utique tot uaticinans concionatus esses,
 185
 Neque Telemacho irato sic persuaderes,
 Tuæ domi donum expectans si præbuerit.
 Sed tibi dico, (hoc & perfectum erit)
 Si iuniorem uirum antiquaq; multa; sciens
 Decipiens uerbis impuleris irasci,
 190
 Ipsi quidem primum grauius erit,
 Facere tamen nequicquam poterit gratiâ horum:
 Tibi autem senex poenam ingeremus, quam in animo
 Quorundam

Quorundam egrefcres: grauis autem tibi erit dolor.

Telemachum autem in omnibus ego admonebo ipse,

195 Matrem fuam ad patris domum iubeat abire:

Hi & nuptias facient, & præparabunt ſponſalia

Multa ualde, quot par eſt dilecta in filia ſequi.

Non enim prius deſituros puto filios Achiuorum (tamē,

Ab abſitione cōiugij difficili: quoniā neq; aliquē timem⁹

200 Neq; utiq; Telemacchum ualde quis eloquētē exiſtētē,

Neque uaticiniū curamus, quod tu ſenex

Loqueris imperfectum: es autem odio etiam magis:

Opes aut rurfus malè comedētur, neq; unquam æquales

Erunt, quouſque hæc demoratur Græcos

205 In ſuis nuptijs: nos autem rurfus admiſſi diebus omnibus

De uirtute contendimus, neque ad alias

Imus, quas æquū ducere eſt unicuique.

Hunc rurfus Telemachus prudens contra loatus eſt:

Eurymache, & alij quotquot eſtis proci illuſtres,

210 Hæc quidem nō uos amplius rogo, neque concionor:

Iam enim hæc ſciunt Diſ, & omnes Achiui:

Sed agē mihi date nauem uelocem, & uiginti ſocios,

Qui mihi hīc & hīc ſeant uiam.

Vado enim ad Spartemq; & ad Pylum arenofam,

215 Reditum ſciſcitaturus patris diu abſentis:

Si quis mihi dicat hominum, uel uocem audiam

Ex Ioue, quæ maxiūē affert gloriam hominibus,

Siquidem patris uitam & reditum audiuerō,

Certe uexatus etiam tolerare annum.

220 Si autem mortuum audiuerō, neq; amplius exiſtentem,

Rediens autem poſtēā dilectam in patriam terram

Tamulum ei exātābo, & exequias faciam

Telemachus
prociſ.

Multas

ODYSSEAE

Multas ualde quot decet, & uiro matrem dabo.

Certe hic sic factus sedit: his autem surrexit

Mentor, qui Vlyssis nobilis fuit socius,

225

Et ipsi iens ad naues commisit domum totam,

Obedireq; seni, & rata omnia seruare:

Qui ipsis bene sentiens condonatus est, & interlocutus.

Mentor Audite iam nunc me Ithacenses quod dicam,

Telema- Nullus amplius prudens, bonus, & clemens esto

230

chum tueri Sceptriger Rex, neq; mentibus iusta sciens,

studet. Sed semper diffialisq; sit & iniqua faciat,

Quia nullus meminit Vlyssis diuini

Ex populis quibus imperauit: pater autem ualde clemens

Sed certe procos superbos nequaquam odi (fuit: 235

Facere opera uiolenta prauis cogitationibus mentis.

Propria enim deponentes capita, comedunt uiolenter

Domum Vlyssis: hunc non amplius dicunt redire.

Nunc uero alij populo succensco qualiter omnes

sedetis taati: sed neq; improperantes uerbis

240

paucos procos prohibetis multi existentes.

Liocritus Huic autem Euenorides Liocritus contra locutus est:

Mentori. Mentor maledix, mente stolidi, quale dixisti?

Nos impellens sedare: difficile autem

Cum uiris & pluribus pugnare pro aho.

245

Si. n. Vlysses Ithacensis ipse adueniens

Conuiuantes in domo sua procos illustres

Expellere domo cogitaret in animo,

Non ipsi letaretur uxor ualde desyderans

Venientem, sed suam inuitabilem mortem adiret,

250

Si pluribus pugnaret: tu autem non ut decuit, dixisti,

Sed age populi quidem dispagamini ad opa unusquisq;.

Huic

Huic autem suadeat Mentor uiam & Alitherses,
Qui ei à primâpio paterni sunt socij.

255 Sed puto & diu sedens nundos

Audiet in Ithaca: absoluet autem uiam nunquam hanc.

Sic dixit: soluit autem condonem atam:

Hi quidem sparsi sunt suas ad domos unusquisq;

Proâ autem ad domos iucrunt diuini Vlyssis:

160 Telemachus autem scorsum iens ad littus maris,

Manus lotus in spumoso mari precatur Mineruam:

Audi me qui hesternus Deus uenisti nostram domum,

Et me in naui iussisti ad nigrum mare,

Reditum sasâtaturum patris diu absentis

265 Venire: hac autem omnia demorantur Achiui:

Proci autem maxime male superbientes.

Sic dixit precatus: de proximo autem ad ipsum uenit

Mentori assimilata & corpore & uocâ, (Minerua, Minerua

Et ipsum compellans uerba uelocia dixit:

270 Telemache, neq; in futurum maluseris, neq; imprudēs,

Si iam tibi tui patris instillatum est robur bonum,

Qualis ille erat peragere opusq; uerbumq;:

Nec tibi postea uana uia erit, neq; imperfecta:

Si autem illius non es filius & Penelopes,

275 Non te posthac spero perfecturum quâ cogitas.

„ P A V C I enim filij similes patri sunt,

// Plures peiores: pauca autem patre meliores.

Sed quoniam neq; in futurum malus eris, neq; imprudēs,

Neq; te omnino prudentia Vlyssis deseruit,

280 Spes tibi posthac absolucere hæc opera.

Ob id nunc procorum quidem sine consiliūmq; mentēq;

Insipientium, quoniam non sapientes neq; iusti,

Telema-
chas Mi-
neruâ pre-
catur.

sub Men-
toris perso-
na iter pro-
perare hor-
tatur.

Perpauci
filij assimi-
lantur pa-
tri

Neq;

ODYSSEAE

Neq; etiā sciunt mortem et parcam nigram,
 Quae iam ipsis prope est uno die omnes perdere.
 Tibi autem uia non diu aberit quam tu cogitas,
 Talis enim tibi soāus ego paternus sum,
 Qui tibi nauem uelocem paro, et simul sequar ipse.
 Sed tu quidē ad aedes profectus cum proās conuersare:

285

Farina est
 medulla
 uirorum.

Para uiatrica, et uasis coapta omnia,
 Vinum in amphoris, et farinas nutrimentum uirorum 290
 Pellibus in solidis: ego autem in populo sodos
 Statim uoluntarios colligam: sunt autem naues
 Multae in arānflua Itacha nouae et ueteres:
 Harum quidem tibi inspidam quae optima:
 Statim autem parantes immitemus lato ponto. 295

Antinous
 Telēacho

Sic dixit Minerva filia Iouis: neque diu
 Telemachus permansit, postquā Dea audiuit uocem.
 Perrexit autem ire ad domum charo turbatus corde,
 Inuenit autem Procos superbos in aedibus
 Capras excoariantes, suillosq; pinguestorrentes in atrio; 300
 Antinous autem rectā ridens iuit ad Telemachum,
 Et tetigit illum manu, uerbumq; dixit, et compellauit:
 Telemache alūloque, irae intolerabilis, neq; tibi aliud
 In pectoribus malum curae sit, opusq; uerbumq;
 Sed ualde comedamus et bibamus sicut antea: 305
 Hec autem tibi ualde omnia peragent Achini,
 Nauem et delectos remiges, ut citius eas
 In Pylum diuinam ad inclyti patris inquisitionem,

Respondet
 Telemach,

Hūc autē rursus Telemachus prudēs cōtrā allocut⁹ ē:
 Antinoē, non aliquo modo est superbis uobiscum 310
 Conuiuari inuitum, et letari tantum.
 An non satis q; antea consumpsistis multas et bonas

Res

Res meas, proci, ego autem adhuc paruus eram?
 Nunc autem quādo iā magnus sum, & aliorum uerbum
 315 Sapio, & iam mihi augetur intus animus, (audiens
 Tentabo, ut uobis malam mortem immittam,
 Vel ad Pylum iens, uel hic hoc in populo.
 Eo quidem, neque uana uia erit quam dico,
 Mercator non enim nauis ductor, neque remigum

Mine Te
 leachi ad-
 uersus pro-
 cos.

320 Fio, ut uobis uisum est utile esse.
 Dixit: & ex manu manum euulsit Antinoi

Facile: proci autem in domo conuiuium curabant:

Hi autem cauillabant, & conuiuabantur uerbis:

Sic autem aliquis dixit iuuenum superborum:

325 Certe ualde Telemachus cādem nobis meditat̃ur,

Vel aliquos ex Pylo duat adiutores harenosa,

Veletiam ex Sparta, quoniam festinat ualde,

Vel & in Ephyrem uult latam terram

Prosiāsa, ut illinc pernicioſa medicamenta ferat:

330 Immittat autem in craterem, & nos omnes perdat.

Alius autem rursus dixit iuuenum superborum:

Quis autem scit an & ipse profectus conaui in nauī

Longē ab amicis pereat, errans sicut Vlyſſes,

Sic & magis augeat laborem nobis:

335 Possessiones enim omnes diuideremus: domos autem

Huius matri darem̃ habere: & quicūq; iuxorē duceret.

Sic dixerūt. Hic at̃ i profundū prōptuariū descendit

Latū ubi accumulatum aurū & aes positū erat, (patris

Vestisq; in localis, satisq; odoriferum oleum:

340 Intus autem dolia uini ueteris dulcis potus

Erant, purum diuinum potum intus continentes,

Ex ordine apud parietem coaptata, si unquam Vlyſſes

Domum

Cauilla
 procorum
 in Telema-
 chum nauī
 gaturum.

ODYSSEAE

Domum rediret & dolores multos passus:
 Obuallatæ autem ianue prudenter compactæ
 Bisfores: intus autem mulier proma noctesq; & dies 345
 Erat, quæ omnia seruabat mentis multa peritiæ,
 Euryclea Opis filia Pisenorida:

Telemachus Hanc tunc Telemachus allocutus est in cubiculū uocans:
 chas Eury- Obstetrix, agè iam mihi uinum in amphoris hæri
 clea nutri- Dulcè, quodcunq; post hoc dulcius, quod tu seruas 350
 a. Illum sperans infelicem, sic unde ueniat

Generosus Vlysses, mortem & fata fugiens:
 Duodecim autem imple, & operculis apta omnia:
 Mibi autem farinas immitte bene confutis utris:
 Viginti autem sint mensuræ molitæ farinæ abi: 355

Viaticum paratur na Ipsa autē sola scias: & hæc simul omnia præparata sint.
 uigatur o Vespertinus enim ego tollam, quando iam
 Telemachus Mater in penetralia ascenderit, lectiq; curam habuerit.
 cho. Vado. n. ad Spartem & ad Pylum harenosam,
 Reditum sciscitaturus patris dilecti si ubi audiam. 360

Sic dixit: Fleuit autem dilecta nutrix Euryclea,
 Euryclea Et lugens uerba pennata dixit:
 respondet. Cur autem tibi chære fili in mentes hæc cogitatio
 Venit? quo autem uis ire ad multam terram
 Solus existens charissimus? hic autem pijt longe à patria 365
 Nobilis Vlysses alieno in populo.

Hi autem tibi statim eunti mala consultabunt in futurū
 Ut dolo pereas: hæc autem omnia sibi diuident.
 Solatur Sed mane hic inter tuos sedens, neq; te oportet
 Telemachus Pontum ad indomitum mala pati, neq; errare. 370

chus Eury- Hanc rursus Telemachus prudens contra locutus est:
 cleam. Confide obstetrix, quoniam non sine Deo hoc consiliū.

Sed

Sed iura non matri dilectæ hæc dicturam

- 375 Antè, quando undecimâq; duodecimâq; dies fuerit,
Quàm ipsa accipiet, et profectum audiet,
Ne flens corpus pulchrum ledat.

Sic dixit: Anus at Deorū magnum iniurādū iurauit:

Sed postquàm iurauitq; perferatq; iniurandum,

Statim postea ipsi uinum in amphoris hausit,

- 380 Sibiq; farinas infudit in bene consutas pelles:

Thelemachus at i edes ueniēs cū procis cōuersabatur.

Tunc rursus alia cogitauit Dea cæcia Minerva:

Telemacho autem similis in auitate ibat passim,

Et unicuiq; uiro assistens faciebat uerba:

- 385 Vespertinos autem in nauem uelocem congregari iussit.

Hæc rursus Phronij prudentem Phædimum filium

Petebat nauem celerem: hic autem ei promptus promisit.

Ocidebat Sol, in ambrabanturq; omnes uic:

Et tunc nauem celerem in mare deduxit: oīa autē in ipsa

- 390 Armamenta posuit, quæ naues bene tabulata portant:

Statuit autem in ultima parte portus: arcum aut boni socij

Simul congregati sunt: Dea autem hortata est unūquēq;.

Tunc alia cogitauit Dea cæcia Minerva:

Perrexerit autem ire ad edes Vlyssis diuini.

- 395 Tunc prois dulcem somnum infudit:

Errare autem fecit bibentes: manibus autē eicāt pocula:

Hi autem cubitum iuerunt per urbem, neq; item diu

Sederunt, quoniam ipsis somnus in palpebras cadebat.

Sed Telemachum allocuta est cæcia Minerva,

- 400 Euocans ex ædibus bene habitatis,

Mentori assimilata et corpore et uoce:

Telemache, iam tibi fortes socij

Minerue
solicitude.

Sedent remiges, tuum expectantes discessum:
Sed eamus, ne multum differamus niam.

405

Sic locuta, antibat Pallas Minerva

Velociter: hic autem deinæps post uestigia ibat Dea.

Sed postquam ad nauem deuenerunt ex mare,

Inuenere postea in litore crinitos socios:

His autem ex dixit sacra uis Telemachi:

Telemachus

chus socijs.

Venite amia, uaticia portemus: omnia enim nunc

410

Congregata in domo: mater autem mea nihil sat,

Neque alie seruae: una autem sola uerbum audinit.

Sic dicens prauiuit: hi autem simul secuti sunt:

Hi autem simul omnia portantes elegantem in nauim

Deposuerunt, sicut iussit Vlyssis dilectus filius.

415

Telemachus at nauim conscendit: praerat at Minerva:

Nauis autem in puppi sedit, ex iuxta ipsam

Sedit Telemachus: hi autem funes soluerunt,

Et ipsi euntes in transtris sedebant:

His at impellente prosperum uentu imisit caesia Minerva, 420

Purum Zephyrum resonantem ad caeruleum pontum:

Telemachus

chus naui =

Telemachus autem socios hortatus iussit

Arma capeffere: hi autem hortanti auscultauerunt:

gat Pylum,

Malum autem abiegnum concavum intratubulatum

Statuerunt eleuantes: rudentibus autem ligauerunt:

425

Traxerunt autem uela alba tortis rudentibus:

Inflauit autem uentus medium uelum: arcum autem unda

Carinam caerulea ualde resonabat naui eunte:

Hec autem currebat per undam sulcans uiam:

Ligantes autem armaimenta ueloem supra nauim nigra 430

Statuerunt crateras coronatas uinc:

Libauerunt autem immortalibus Deis sepe preexistentibus:

Et

Et omnium maxime Iouis casie fili e.
Noctu sanè hæc, & die transibat per uiam.

ARGVMENTVM. r. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Telemachum euntem cum Minerva hospitatur Nestor,
& narrat ipsi quæ acciderunt Græcis, & ex Troia nauig-
ationem: Audiens autem ea quæ acciderant æra procos,
& cognoscens Minervam in abeundo, sacrificiū ipsi per-
agit: accipiens autem Telemachus currum cum Pisistras-
to Nestoris filio, in Spartam abit: nocte autem supernaeniē-
te, hospitantur à Diocle apud Pheras.

ODYSSEAE. r. HOMERI
COMPOSITIONIS.

In r. Nestor suscepit: Abijt autem hic cum filio: Dea au-
tem uolauit.

OL autem exijt, relinquens perpul-
chrum stagnum,
Cælum ad solidum, ut immortalibus ap-
pareret,

Et mortalibus hominibus ad alētē terrā:

Hi autem Pylam Nelēi bene ædificatam urbem

5 Peruenerunt: hi autem in littore maris sacra faciēbant

Tauros totos nigros Neptuno cœruleo capilliāo:

Novem autem sedes erant: quingenti aū in unaquaq;

Sedebant, & antē habebant in unaquaq; novem tauros.

Tunc hi intestina comedebant: Deo autem ilia cōburebāt:

C ij

Hi

ODYSSEAE

Hi autē rectā subiēre portū, & uela nauis equalis (ipsi. 10
 Contraxerunt eleuātes: hāc at firmauerūt, & exiuerunt
 At uerō Telemachus ē nauī descendit: praeerat autē Mi-
 Hunc prior allocuta est Dea caesia Minerva: (nerua.

Minerva
 Telemachus
 cho.

Telemache, nō qdē tibi opus ē amplius uerecūdia, neq;
 Huius. n. gratiā, & pōtū nauigasti ut discas, (minimum: 15
 Patrem ubi occultet terra, & quam mortem secutus est.
 Sed agē nunc rectā uade ad Nestorem bellicosum,
 Ut sciamus quod consilium in pectoribus occultat:
 Roges autem ipsum ut uera dicat:

Mendacium autem non dicet, ualde enim prudens est. 20

Telemachus
 Minerva

Hanc rursus Telemachus prudens contrā allocutus est:
 Mentor, quomodo ibo, & quomodo salutabo ipsum?
 Nondum uerbis sum exeratus prudentibus:

PVDOR autem iuuenem uirum seniore interrogare.

Hunc rursus allocuta est Dea caesia Minerva: 25

Telemache, alia quidem ipse in mentibus tuis cogitabis:
 Alia autem & Deus suggeret: non enim puto
 Te Deorum sine uoluntate genitum esse, nutritumq;.

Sic locuta, praebat Pallas Minerva

Cito, hic deinde post uestigia ibat Dea:

Peruenerūt at ad Pyliorū uirorū coetū & sedes, 30

Vbi Nestor sedebat cum filiis: arcum autem amā

Recipiuntur hospites. Hi igitur post q̄ hospites uiderūt, cōgregati uenerūt oēs,
 Manibusq; salutauere, & sedere iusserunt.

Pisistratus Primus Nestorides Pisistratus iuxta accedens, 35
 erga pegri Amborum prehendit manū, & sedere fecit ad cōuinium,
 nos humilitas. Pellibus in mollibus supra arenas marinas,
 Apudq; fratrem Thrasymedem, & patrem suum:

Dedit

- 40 Dedit autem uiscerum partes, & uinum infudit
 Aureo in poculo: honorans autem allocutus est
 Pallada Mineruam filiam Iouis ægidahabentis:
 Supplicia nunc ô hospes Neptuno regi:
 Huius enim in epulas incidistis huc uenientes:
 45 Sed postq̃ libauerisq; & supplicaueris sicut iustū est,
 Dato & huic postea poculum dulcis uini
 Libare, quoniam & hunc puto immortalibus
 „ Votafacere. OMNES autē Deorū ope indigēt hoīes.
 Sed iunior est, & coeuitas mihi cum illo:
 50 Huius gratiā tibi priori dabo aureum poculum.
 Sic fatus, in manibus posuit poculum dulcis uini:
 Gaudebat autem Minerua prudenti uiro & iusto,
 Quoniam ei priori dedit aureum poculum:
 Statim autem preata est multū Neptunum Regem:
 55 Audi Neptune terram continens, neque oderis
 Nobis supplicantibus perficere hæc opera:
 Nestori quidem primum & filijs gloriam præbe,
 Sed postea alijs da gratam retributionem
 Omnibus Pylis inclytæ hecatombæ:
 60 Da item Telemachū & me postquā pſcærimus reuerti,
 Quorum gratiā huc uenimus ueloci cum naui nigra.
 Sic postea supplicabat, & ipsa omnia perficiebat:
 Dedit autem Telemacho pulchrum poculum rotundum:
 Sic autē eodem modo supplicauit Vlyssis dilectus filius.
 65 Hi at postquā assauerunt carnes exteriores, & extraxe
 Partes diuidentes, comedebant lautas epulas. (runt,
 Sed postquam potus & cibi desiderium extinxerunt,
 His uerba orsus est strenuus eques Nestor:
 Nunc iam melius est scrutari & interrogare

Hospites qui sunt, postquam sunt oblectati abo:

O hospites qui estis? unde nauigatis humidas uias?

An propter aliquam utilitatem? an in aësum erratis?

Tanquam prædones super mare, qui errant

Animas opponentes, malum alienigenis ferētes?

Hunc rursus Telemachus prudens contrā allocutus est 75

Confisus, ipsa enim in mentibus audaciam Minerva

Posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret;

O Nestor Nelēide, ingens deus Achiuorum,

Interrogas unde sumus: ego autem & tibi dicam:]

Nos ex Ithaca sita sub monte Neio uenimus: 80

Negotium autem hoc proprium, nō publicum, qđ dicam;

Patris mei gloriam latam uenio sicubi audiam

Diuini Vlyssis prudentis, quem olim dicunt

Tecum pignantem Troianorum urbem destruxisse.

Alios quidē enim oēs quotquot cū Troianis pugnabant, 85

Audiuimus ubi unusquisq; periit perniciosa morte:

Illius at rursus & mortem inauditam posuit Saturnius.

Non enim aliquis potest manifestē dicere quando periit:

Siue hic incontinētī occisus est ab hominibus inimias,

Siue & in pelago in undis amphitrites: 90

Huius gratiā nunc ad tua genua aædo, si uelis

Illius pernitiosam mortem dicere si tibi uidisti

Oculis tuis, uel alius sermonem audiuiisti

Errantis, ualde enim ipsum infelicem peperit mater.

Neq; in aliquo me ueritus aſsentare, neq; miſericordiā 95

Sed uerē mihi dicas, quō obuius fuisti uisui, (ductus,

Supplico si quando tibi pater meus bonus Vlyſſes

Vel uerbam, uel item opus pollicitus perfecit

In populo Troianorū, ubi paſi estis calamitates Achiui.

Horum

Nestor ad-
uenis.

Telemachus
reſpōdet, & in-
terrogat
Nestorem
de Vlyſſe.

100 Horum nunc in gratiam meam recordare, et uera fare.

Huic respondit postea strenuus eques Nestor.

Nestor Teu

O amice, quoniam mihi memorasti calamitatem, quam in illo Iemacho.

Populo sustinuimus iram non cohibentes filij Achiuorū:

Tam quaecumq; cum nauibus super tetrū pontum

105 Errantes circa pradam ubi imperauit Achilles:

Tum quaecumq; et circa ciuitatem magnā Priami regis

Pugnando subiuiimus: ubi et postea interfecti sūt quicūq;

Vbi quē Ajax iacet Marthialis, ubi et Achilles, (optam:

Vbi et Patroclus Deis consultor similis:

110 Vbi et meus dilectus filius unā fortis et illustris

Antilochus, in currendo celer et bellator,

Aliaq; multa ad haec passi sumus mala: quis illa

Omnia commemoraret ex mortalibus hominibus?

Neq; si per quinquenniū et sexenniū apud nos commoratus,

115 Interrogares quicūq; illic passi sunt mala illustres Achui:

Prius molestiā affectus in tuam patriā terrā reuerteris:

Nouēniū enim ipsis mala machinati sumus, tentantes

Omnibus dolis: uix autem perferat Saturnius.

Tunc nullus unquam consilio similis esse contrā

120 Potuit: quoniam ualde multum uincebat diuinus Vlysses

Omnibus dolis pater tuus: si uerē

Illius filius es, admiratio me habet intuentem.

Etenim uerba similia sunt: neq; diæres

Virum iuniorem adeo concinna fari.

125 Hic quidem donec ego et diuinus Vlysses

Nunquam in cōdōne bifariā locuti sumus: neq; i cōsilio, nestor et uhi

Sed unum animum habentes, mente et prudenti cōsilio sese confidit

Consulebamus Arguis, ut perquam optima fierent. achiuorū.

Sed postquam Priami urbem destruximus altam,

C iiij Confendimus

ODYSSEAE

De Græco
rū disidio.

Conscendimus naues: Deus autem dispersit Achiuos. 30
Et tunc Iupiter lugubrem in mentibus cogitauit reditum
Arguis, quoniam non prudentes, neq; iusti
Oēs erant: pp hoc ipsorū multā malā mortē cōsecuti sūt,
Ob iram perniciosam Minervæ potentē patrē habentis,
Que contentionem inter Atridas ambos posuit: 135
Hi autem uocantes in condonem omnes Græcos
In uanum, sed non prout deauerat sole occidente:
Hi autem uenerunt uino grauati filij Achiuorum:
Verba facere, cuius gratiā populum congregauerunt.
Tunc Menelaus iussit omnes Græcos 140
Reditus reminisci in lata dorsa maris:
Neque Agamemnoni omnino placuit: uolebat enim
Populum retinere, facereq; sacras hecatombas,
Vt Minervæ graui ire mederetur:
Imprudens, neq; hoc uidebat quod nō persuasurus erat. 145
NON enim statim Deorum uertitur mēs sempexistentiā.
Sic hi quidem granibus retribuentes uerbis
Steterunt: hi autem surrexerunt fortes Achiui
Tumultu magno: bifariā autem ipsis placuit consilium.
Nocte quidem quieuius grauiā mentibus uoluentes 150
Inuicem: Iupiter enim parabat damna mala:
Manē autem quidem naues traximus in mare humidum,
Resq; imposuimus profūdā szonā habentesq; mulieres:
Dimidij autem populi retenti sunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnona pastorem populorū: 155
Dimidij autem cōscēdētes remigauimus: hi āt ualde uelo
Nauigabāt: strauit autē Deus mōstruosum pontā: (āter
In Tenedum autem uenientes sacrificauimus sacra Deis
Domum cupientes: Iupiter autem nondū curabat reditū
Infestus

Discors
nauigatio
Græcorum

- 160 Inflexus, qui contentionem concitauit malā secūdo iterū. *v. discordia.*
 Hi qdē auertētes ascēderūt naues remis utriq; īpulsas,
 Qui circa Vlyssēm erant Regem sātīficiū uarij cōsilij,
 Rursus ad Atridem Agamemnona grata ferentes.
 Sed ego am nauibus congregātis quæ me sequebantur
- 165 Fugi, quoniam cognoscēbā qđ iā mala meditabatur Deo.
 Fugit & Tydei filius bellicosus, exātāuit & socios: *Diomedes*
 Serō autem ad nos uenit flauus Menelaus:
 In Lesbō autē offendit lōgā nauigationē animōmoliētes,
 Anjupra Chium iremus asperam
- 170 Ad insulam Psyrīam ipsam à sinistris habentes,
 An sub Chio ad uentosum Mimantē:
 Rogauimus autem Deum ostendere signū, sed hic nobis
 Ostendit, & iussit pelagus medium in Eubœam
 Sulcare, ut quā ælerrimē infortunium fugeremus.
- 175 Cœpit autem stridulus uentus spirare: hæc at ualde uelocē
 Piscosas uias percurrerunt, & ad Geresum (citer
 Nocturnæ deductæ sunt: Neptuno autem taurorum
 Multa formora imposuimus, pelagus magnum mensi.
 Quartus dies erat quando in Argis naues æquales
- 180 Tytidæ socij Diomedis bellicosi
 Constitere: sed ego Pylū uersus carsum tenui: nec unquā
 Ventus, postquā primū Deus prænīsīt flare. (desijt
 Sic ueni dilectē fili inscius, neque scio
 Illorum qui seruati sunt Achiuorum, quiq; perierint:
- 185 Quæcūq; autem in domibus sedens nostris
 Audiui, quatenus fas est doceberis: neq; te ælabo.
 Bene quidem Myrmidonas dicunt iuisse lanceatores, *Græci qui*
 Quos duxit Achilles magnanimi præclarus filius: *incolæ*
 Bene autem Philoctetē Pæantis illustrem filium: *redierunt.*

Omnes

Omnes autem Idomeneus in Cretam duxit socios,
 Qui fugerunt ex bello: Pontus autem ipsi nullū abstulit.
 Atridem autem & ipsi auditis procul existentes,
 Et quō uenit, & quēadmodum Aegisthus molitus est tri-
 Sed ille quidem etiā inuitus persoluit. (Item mortem.
 Quā bonum, & filium interemptū relictum esse
 Viri: quoniam & ille ultus est patricidam
 Aegisthum dolo sum, qui eius patrem inelytam iterfecit.
 Et tu amice, ualde enim te uideo bonumq; magnumq;
 Fortis sis, ut aliquis tibi & posteriorum benedicat,

Telemachus Nestori. Hūc rursus Telemachus prudens contrā allocutus est: 200
 O Nestor Neleide, ingens decus Achiuorum,
 Et ualde ille quidem ultus est, & sibi Achiui
 Ferent gloriam latam, & futuris cantum.

Vtinam enim mihi tantam Dei potentiam apponerent
 Vlcisci procos propter petulantiam tristem: 205
 Quiq; mihi iniuriam afferentes iniqua moliantur.
 Sed non talem neuerunt Dei felicitatem

Patriq; meo & mihi: nunc autem opus est tolerare tamē.

Nestor. Huic respōdit postea strenuū sequorū dominor Nestor:

Telemacho. O amice, quoniam hac mihi memorasti & dixisti, 210
 Dicunt procos tue matris gratiā multos
 In ædibus inuito te mala machinari:
 Dic mihi an ultrō consumaris? an te populi
 Oderant uulgo sequentes Dei uaticinium?
 Quis autem scit an aliquando ipsis uiolentiā uices ferat 215
 Vel ille solus existēs, uel etiā omnes Achiui. (profectus,
 Si enim te ita uoluerit diligere cæsia Minerva,
 Sicut tunc Vlyssis curam habebat gloriosi,
 In populo Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui.

Nondum

220 Nondum enim uidi sic Deos palam amantes,
Sicut illi palam astitit Pallas Minerva.

Si te sic uoluerit amare curamq; suscipere animo,
Ob id aliquis illorum etiam obliuisceretur nuptias.

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:

225 O senex, nequaquam hoc uerbum perfectum iri puto:
Valde enim magnum dixisti: piaculum me habet, neque mihi
Desyderanti haec fieri possunt, neq; si Dei ita uellent.

Hunc rursus allocuta est Dea caesia Minerva:

Telemache, quale te uerbum fugit septum dentium:

230 Facile Deus uolens & de longinquo uirum saluabit:

Vellem autem ipse etiam dolores multos passus

Domum peruenire, & reditus diem cognoscere:

Quam ueniens perire intra parietes, ut Agamemnon

Perijt per Aegisthi dolum & suae uxoris.

235 Sed mortem quidem aequalem, neq; Dei

Etiam amico uiro possunt auxiliari, cum iam

Parca perniciofa prostrauerit acerba morte.

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:

Mentor, ne amplius haec dicamus quamquam moerore affecti.

240 Illi autem non amplius reditus uerax, sed sibi iam

Decreuerunt immortales mortem & parcam nigram:

Nunc autem uolo uerbum aliud sciscitari, & interrogare

Nestorem, quoniam ultra scit iustitias & prudentiam aliorum:

Ter enim iam ipsum dicunt imperasse et atibus hominum:

245 Itaq; mihi immortalibus assimilatur uidendo.

O Nestor Nelæide, (tu autem uerum dic)

Quomodo mortuus est Atrides late imperans Agamemnon?

Vbi Menelaus erat? quam autem ipsi molitus est mortem

Aegisthus dolosus? siquidem interfecit multo praestantiorē.

An

Volente
Deo, nihil
est difficile

Telemachus
Mentori.

ODYSSEAE

Annon Argis erat Achaicis? sed aliò
Errabat ad homines, hic autem confisus interfecit. 250

Huic respondit postea strenuus eques Nestor:
Ego tibi fili uera omnia dicam:

Aegisthi Certe quidem hoc et ipse scis ficut factum est:
adulteriū. Si uiuum Aegisthum in edibus offendisset 255

Atrides ex Troia profectus flauus Menelaus,
Ipsi neque mortuo fusilem terram superfudisset:
Sed hunc canesq; et uultures lacrassent
Iacentem in planitie longe ab Argo, neq; aliqua ipsum
Fleuisset Achæarū: ualde .n. magnum molitus est facinus. 260

Nos quidem .n. illic multas perficientes pugnas
Sedebamus: hic quietus in scæssu Argi equos pascentis

Agamēno Multum Agamemnonis uxorem decipiebat uerbis.

nis exitium Hec antea quidem renuebat facinus indecens

narrat Nestor Diuina Clytemnestra. mentibus .n. utebatur bonis: 265

stor Apud .n. erat et poëta uir cui multum iniunxerat
Atrides ad Troiam iens custodire uxorem.

Sed quādo iā ipsum fatum Deorū firmavit ut pderetur,
Iam tunc quidem poëtam ducens in insulam desertam,
Reliquit auibus frustum et inuentum fieri. 270

Hanc autem uolens uolentem duxit propriam ad domū:
Malta autem scæmora cōbussit Deorū sacris in altariis,
Multa autem iocalia suspendit, uestesq; aurumq;
Perficiens magnum facinus, quod nūquā sperauerat aīo.

Nos quidem .n. simul nauigabamus ex Troia uenientes 275
Atrides et ego, amicabilia sentientes inuicem.

Sed quādo ad Suniū sacrū puenimus promōtoriū Athe-
Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo (narum,
Propriis admirabilibus sagittis ueniens interfecit,

Temoneque

- 280 Temonem cum manibus currentis navis tenentem
 Phrontem Onetoridem, qui superabat oë genus hominum Phrontis
 Nauem gubernare, quando infestarent procelle. *naucleri on*
 Sic hic quidem tunc detentus est festinans quāvis ad viam, bitus.
 Ut soāum sepeliret, et exequias praberet.
- 285 Sed quando iam et ille iens ad nigrum pontum
 In nauibus concavis ad Malearum montem altum
 Peruenit currens tunc iam luctuosam viam latrasspiens
 Cogitavit: auctorum autem uetorū statū infudit, (Iupiter
 Vndasq; monstrificas, magnas, equales montibus,
- 290 Vbi diuidens partim quidem Crete appulit, *tempestas oritur*
 Vbi Cydones habitabant Iardani arcum stagna.
 Est autem quoddam planum prominēsq; in mare saxū,
 In extrema Gortine in obsuro ponto,
 Vbi Notus magnam undā ad Soeū promōtoriū impellit
- 395 Ad Phæstum: paruis autē lapis magnam undā repellit.
 Hæ quidē illuc uenerunt: festinatione at fugerunt mortem
 Viri, sed naues ad cautes fregerunt
 Vndæ: sed quinq; naues nigras proras habentes
 Aegypto applicuit ferens uentusq; et aqua. *errante munalao. i. tyama*
rum. ocellus est,
- 300 Sic is igitur illic multas opes et aurum congregans,
 Errabat cum nauibus ad alienigenas homines.
 Interea autem illa Aegisthus molitus est domi tristia, *Agamēno*
 Interficiens Atridem: domitus est autē populus ab ipso: *nis interia*
 Per septennium autem imperauit multi auri Myæna: *tus.*
- 305 Ipsi autem octauo malum uenit generosus Orestes
 Statim ab Athenis: interfecit autem patriadam *Orestes pa*
 Aegisthum dolosum, qui ei patrem inclytum interfecit. trem ulasā
 Sanè hunc interficiens pauit sepulchrales ludos Arguis, tur.
 Matrisq; odiose et impotentis Aegisthi:

Agisthus cognouit parricid

Eodem

ODYSSEAE

*actus
Septemeros
erravit me-
nelaus*

Eodem autem die aduenit uox bonus Menelaus, 310
 Multa preciosa duens quotquot eius naues pōdus ferrēt.

Et tu amice ne diu ab edibus procal erraueris,
 Resq; relinquens uirosq; in tuis domibus
 Sic peruiaces, ne tibi penitus omnia comedant
 Res diuidentes: tu autem irritam uiam uenias, 315

Sed ad Menelaum ego uolo & iubeo
 Accedere. ille enim recēns aliunde uenit
 Ab his hominibus, unde non speraret animo
 Redire, quem primum aberrare scāssent procellae
 Ad pelagus magnum tale, unde neq; aues 320
 Eodē āno uestigia ponūt, quoniā magnūq; uehēmēsq; est.

Sed uade nunc cum nauiq; tua & tuis socijs:
 Si autem uis pedester, adsunt tibi currusq; & equi,
 Adsunt & tibi filij mei, qui tibi duces itineris erunt
 Ad Lacedaemona diuinam, ubi flauus Menelaus: 325

Roga autem ipsum ut uerum dicat:
 Falsum autem non dicet, ualde enim prudens est.
 Sic dixit: sol autem ingressus est, & in tenebras iuit.

His autem dixit Dea caesia Minerva: 330
 O senex, arte haec prout deat dixisti:

*Minerua
Nestori.*

Sed agē, inādite quidem linguas, miscete & uinum,
 Ut Neptuno & alijs immortalibus
 Libantes de somno cogitemus. huius enim hora est:
 Iam enim lux abiit sub tenebras, neq; deat
 Diu deorum in conuiuio sedere, sed abire. 335

Dixit Iouis filia: hi autem audierunt dicentem:
 His autem ministri quidem aquam in manus fuderunt:
 Pueri autem crateras coronaucrunt potu:
 Distribuerunt autem omnibus, ināpientes poculis:

Linguae

- 340 *Linguas autē in ignem icērunt resurgentesq; libauerūt.
Sed post q̄ libauerunt, biberuntq; quantū apiebat aīus,
Iam tum Minerus & Telemachus deo similis
Ambo cogitarunt concuam ad nauem redire:
Nestor autem rursus detinuit festiuiter reprehendens uer*
- 345 *Iupiter hoc prohibeat & immortales Dei alij, (bis:
Ut uos à me celerem ad nauem abeatis,
Tamquamq; ab aliquo uel omnino nudo & paupere:
Cui neq; uestes & tragula multe in domo:
Neq; ipsi molliter, neq; hospitibus dormire:*
- 350 *Sed mihi adsunt quidem uestes & tragule pulchre,
Neq; huius uiri Vlysis dilectus filius
Nauis in tabulatis dormiet, donec ego
Viuiam: postea autem filij in ædibus relinquentur
Hospites hospitari quicunq; ad meas ædes uenerit.*
- 355 *Hunc rursus allocuta est Dea cæsia Minerus:
Bene iam hæc dixisti senex amice: ubi autem deæt
Telemachum parere, quoniam multò melius sic.
Sed hic quidem nunc te simul sequetur ut dormiat
Tuis in ædibus: ego autem in nauem nigram*
- 360 *Ibo, ut hortor sodos dicamq; singula.
Solut enim inter hos senior dicor esse:
Qui autem alij amicitia iuniores uiri sequuntur,
Omnes cœui magnanimi Telemachi.
Ibi dormiam concua in nauis nigra*
- 365 *Nunc: sed manè ad Cauconas magnanimos
Ibo, ubi debitum mihi debetur, neq; nouum,
Neq; paruum: tu autem hūc, quoniā tuas puenit ad ædes
Mitte cum curruq; & filio: da autem ei equos
Qui tibi uelocissimi currere & robore optimi,*

ODYSSEAE

Disparet
Minerua

Sic locuta, abiit caesia Minerua cui offisfraga similis, 370

Stupor autem cepit omnes aidentes:

Admiratus est et senex ut uidit oalis:

Telemachi at cepit manu, uerbūq; fatus ē et cōpellauit:

Nestor Te-
lemacho.

O amice, non te spero malum et imbellum futurum,

Si iam te iuuenem sic Dei duces comitantur. 375

Nō quidē. n. aliquis hic alius coelestes domos habitantū,

Sed Iouis filia prädatrix Tritogenia,

Quae sanē et patrē bonum inter Arguos honorabat.

Sed regina sis propitia: da autem mihi gloriam bonam,

Ipsi, et filijs, et caste uxori: 380

Tibi autē rursus ego sacrificabo bouē iuuenē aplisfrōtē,

Indomitam, quam nondum sub iugum duxit uir.

Hanc tibi ego sacrificabo aurum cornibus arcū fundēs.

Sic dixit preatus: hunc autem audiuit Pallas Minerua.

Hos autem praibat strenuus eques Nestor, 385

Filios et gneros proprias ad edes pulchras.

Sed quando ad edes peruenerunt inclytas huius Regis,

Ex ordine sederunt in sedibusq; thronisq;

His senex uenientibus cratera misuit

Vinum dulcis potus, quod dedimo anno 390

Aperuit proma, et cooperaculum soluit.

Hoc senex cratera miscuit: multa autem Minerua

Supplicauit, libans filiae Iouis aegdem habentis.

Sed postquā libauerunt, biberuntq; quātū uoluit anim⁹,

Hi quidem dormituriētes iuerunt domum unusquisq;: 395

Hunc autem ibi dormire fecit strenuus eques Nestor,

Telemachum dilectum filium Vlyssis diuini,

Perforatis in lectis sub portā ualde sonanti:

Iuxta autem bellicosum Pisistratum duceuiorum,

Itur cubi-
tum.

Quici

395 Qui ei iunior inter filios erat in adibus:

Ipse autem rursus dormiuit in conclau domus altæ.

Huic uxor Regma lectum parauit et cubile.

Quando at diluulum generans apparuit rosea Aurora,

Surrexit ex lecto strenuus eques Nestor:

Egressus autem sedit in politis lapidibus,

400 Qui ei erant ante ianuas altæ

Albi resplendentes liquore, in quibus quidem prius

Nelus sedit deis consultor similis:

Sed hic quidem iam à parca domitus ad inferos descendit:

Nestor rursus tunc sedit strenuus custos Achiuorum

405 Sæptum tenens, arcum autem filij simul congregati sunt

Ex cubilibus uenientes, Echephronq, Stratiusq,

Perseusq, Aretusq, et similis deo Trasimedes,

Ad hos postea sextus Pisistratus uenit heros:

Iuxta at Telemachum deo similem sedere fecerunt ducetes.

410 His autem uerba orsus est strenuus eques Nestor:

Statim mihi, filij dilecti, perficite desiderium,

Vt primam ante alios deos placem Mineruam,

Quæ mihi manifesta uenit dei in conuiuium solemne.

Sed alius quidem in campum ad bouem eat, ut celeriter apparant.

415 Veniat: agat autem bouem bubulcus uir:

Vnus autem ad Telemachi magnanimi nauem nigram

Omnes profectus socios ducat: relinquat autem duos solos:

Vnus rursus aurificem Laëræa huc inbeat

Venire, ut bouis aurum cornibus circumfundat:

420 Vos autem alij manete hic simul: dicite autem intus

Ancillis in adibus inelytis conuiuium parare,

Sedesq, lignaq, circum, et limpidam ferre aquam.

Sic dixit: hi autem omnes exequébantur. uenit quædæ bos

Nestoris fia
lij iussu pa
tris Miner
æ sacrum

Laëræa
aurarius
faber.

Ex agro: uenerunt autem ceteri à naui equali 425
 Telemachi socij magnanimi: uenit & aurifex
 Instrumenta in manibus tenens fabrilis absoluentia artē,
 In eademq; malleumq; benefactamq; forapem, *senex*
 Quibusq; aurum laborabat: uenit & Minerva
 Sacrificijs occurrens: senex autē equorum donator Nestor 430
 Aurum dedit: hic autem postea bouis cornibus arcū fudit
 Studiose mellificans, ut ornamenta Dea gauderet intuita:
 Bonem at ducebāt cornibus Stratius & diuus Echephrō:
 Aquas autē ad lauandū ad ipsos Aretus in pulchro lebetē
 Venit ex cubiculo ferens: altera autem tenebat molas 435
 In canistro: securim uerò bellicosus Thrasymedes
 Aurum habens in manu astat bouem percussurus:
 Perseus autē laenam tenebat: senex autem eques Nestor
 Aquamq; molasq; cepit: multa autem Minerva
 Supplicauit ināpiens capitis pilos in ignem iadens. 440
 Sed postquam precati sunt, & molas proiecerunt,
 Statim Nestoris filius magnanimus Trasymedes
 Percussit iuxta stans: securis autem incidit neruos
 Cervicis: soluit autem bouis robur, ululabant
 Filieq; sponsaq; & uerecunda uxor 445
 Nestoris Eurydice maior natu Clymeni filiarum.
 Hi quidem postea eleuantes à terra late uia
 Tenebant, sed iugulauit Pisistratus diuus uiro-
 rum.
 Ex hac postquā ater cruor effluit, reliquit & ossa spūs,
 Statim ipsam diuiserunt: statim & crura exaderunt 450
 Omnia, ut deauit, omento obduxerunt,
 Duplia facientes, ipsaq; cruda imposuerunt:
 Torrebat autem sub lignis: senex rubrum autem uinum
 Infudit: iuuenes autē apud ipsū tenebant uerua quinque
 (ordines habentia manibus,

Bouis ma-
 ctatio.

Eurydice
 Nestoris
 uxor.

455 Sed postquā crura tosta sunt, & intestina comesta sunt,
Minutatimq; ināderunt & alia, & uerubus trāsfixerūt:
Assauerunt autem acuta uerua in manibus habentes:
Interim autem Telemachum lauit pulchra Polyasta
Nestoris ultima filia Nelēida.

460 Sed postquā lauitq; & unxit pingui oleo,
Circūque ipsum pallium pulchrum icat & tunicam,
Ex balneo exiuit corpore immortalibus similis:
Apud autem Nestorem iens sedit pastorem populorum.
Hi at postquā assauerūt carnes exteriores & traxerūt,

465 Epulabantur sedentes: uiri autem honesti accesserunt,
Vinum infundentes in aureis poculis.
Sed postquā potus & ubi desyderium eiecerunt,
His uerba orsus est geremius eques Nestor:
Filij mei, eia Telemacho crinitos equos

470 Iungite sub currus ducentes, ut peragat iter.

Sic dixit: hi huic maxīe quidē audiuerūt & paruerūt:
Statim autem iunxerunt sub curribus celeres equos:
Mulier autem proma panem & uinum infudit,
Obsoniaq; qualia comedunt à Ioue nutriti Reges:

475 Supra autem Telemachus pulchrum ascendit currum:
Iuxta autem Nestorides Pisistratus eximius uirorum
Currūque ascendit, & habenas accepit manu:
Verberauit autem ut irent: hi autē non inuiti uolauerūt
In campum: reliquerunt autem Pyli altam urbem.

480 Hi autem per totam diem iterfecerunt iugū arcūferētes,
Occiditque Sol: adumbratæque sunt omnes uia:
In Pheras autem peruenerunt Dioclis ad domum
Filij Ortilochi, quem Alpheus peperit filium:
Ibi at noctē requeuerūt: hic autē ipsis hospitalia apposuit:

D ij

Quando

Telemachus profectus
asciuit ad
Menelaum

ODYSSEAE

Quando autē diluailūgenerans apparuit rosea Aurora, 485
Equosq; iunxit, supraq; currus ornatos ascendit:
Verberauit at ut inātarentur: hi at non inuiti uolauerūt:
Perucnerunt at in campum frugiferum: ibi autem postea
Perficiabant uiam. tantā enim absoluerunt ueloces equi.
Occiditq; sol, adumbrateq; sunt omnes uiae.

ARGUMENTVM. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Apud Menelaum hospitatus cum Pisistrato Telemachus, annūciat quæ in Ithacā a proas fiunt: postea narrat ipsi Menelaus de reditu Græcorum, & Proti uatidnio, per quod agnouit Agamemnonis mortem, & quod Vlysses apud Calipsō esset. Consilium autem fit procorum de Telemacho interficiendo: consolatur autem Minerva per somniū Penelopem, propter filij peregrinationem ægre ferentem, per simulacrum, assimilata Iphthimæ Penelopes sorori.

Odyssæ

ODYSSEAE .Δ. HOMERI
COMPOSITIONIS.

In Delta, didicit de patre ab Atride insidijs petitus fili-
lius.

I peruenerunt concuam ad Lacedæ-
mona magnam:

Ad autem domos appulerunt Menelai
illustris:

Hunc inuenerunt conuiuantem nuptias
multis sodalibus,

Filij & filia nobilis, propria in domo:

5 Hanc quidem Achillis fortis filio mittebat: *S. P. 110*

In Troia enim primum promiserat & annuerat

Dare: his autem Dij nuptias perfecerunt.

Hanc igitur hic tunc equis & curribus misit ire

Mirmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat:

10 Filio autem ex Sparta Alectoris adduxit filiam:

Qui illi charissimus natus est fortis Megapenthes

Ex serua: Helena at Dij filium non amplius ostederunt:

Postquam primum genuit filiam amabilem

Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.

15 Sic hi quidem conuiuabantur in alta magna domo

Vicini & sodales Menelai illustris

Oblectantes: inter ipsos autem canebat diuinus cantor

Citharizans: duo autem saltatores inter ipsos

Ad modulationē canētis in girū sese uertebant in medio.

20 Hi autem rursus in uestibulis domorum, ipsiq; & equi,

Telemachusq; heros, & Nestoris clarus filius

Steterunt: proædens autem uidit præstans Eteoneus:

D iij Promptus

ODYSSEAE

Promptus minister Menelai illustris:
 Cepit at ire nunciaturus p domialia pastori popalorū:
 Propè autem stans uerba pennata locutus est: 25
 Hospites quidam hi, nobilis o Menelaë:
 Viri duo soboli autem Iouis magni similes sunt,
 Sed dic an ipsis soluamus ueloæs equos,
 An ad alium mittamus ire qui hospitetur?

Iubet Me-
nelaus ad-
uenas ho-
spitio susci-
pi.

Hūc at ualde igemiscēs, allocutus est flauus Menelaus: 30
 Non quidem stultus fuisti Boëthide Eteonce
 Antehac, sed nunc quidem puer tanquā stulta loqueris:
 Certe quidem nos hospitalia munera multa comedentes
 Aliorum hominum huc peruenimus, si modò Iupiter
 In posterum cessare faciat ab ærumna: sed solue equos 35
 Hospitum: ipsos autem prius introduce ad comedendum.
 Sic dixit: hic at ex domo cū festinatiōe exiuit: iussit au-
 Promptos ministros simul sequi seipsum. (tem alios
 Hi autem equos quidem soluerunt sub iugo sudantes,
 Et hos quidem ligauerunt in equinis præsepibus: 40
 Antè autē posuerunt auenas, & hordeū albū miscuerūt,
 Currūsque reclinauerunt ad parietes perlucidos:
 Ipsos autem introduxerunt i diuinam domum: hi autē
 Admirabantur domum nobilis regis: (uidentes
 Tanquam. n. solis splendor erat uel lunæ, 45
 In domo alta Menelai illustris.
 Sed postquā delectati sunt uidentes oculis,
 In balnea ingressi polita loti fuerunt:
 Hos autem postquam ancilla lauerunt & unxerūt oleo:
 Circū autem uestes molles posuerant & tunicas, 50
 In sedibus sedere apud Atridem Menelaum:
 Aquam autem famula guturnio infudit ferens,

Pulchro

- Pulchro, aureo, super argenteo lebetæ,
 Ad lauandum: propeq; politam extendit mensam,
 55 Panemq; uerecunda famula apposuit ferens,
 Obsonia multa imponens, gratificans ex his quæ adcrât:
 Structor autem carniū linæis apposuit attollens
 Variarum: apud autem ipsos posuit aurea pōnula.
 Hos ostendens allocutus est flauus Menelaus:
 60 Panem si nūl apprehendite & gaulete: sed postea
 Cœnam cum finieritis, interrogabimus quin an estis
 Virorum: non enim uestrorum genus perijt parentum:
 Sed uirorum genus estis: uobiliū regum
 Sæptrigerorum quoniā nequaquā igna u tales genuisēt:
 65 Sic dixit, & ipsis dorsa bouis pinguiū apposuit
 Aβa ī manibus accipiens, quā portionē apposerat ipsi,
 Hi in abos paratos, appositos, manus inuauerunt.
 Sed postquā potus, & abi desiderium exemerunt,
 Iam tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium,
 70 Propè tenens caput, ut non audirent alij: Telema-
chus Dis-
trato.
 Anima duerte Nestoride meo græte animo,
 Aerisque splendorem, & domos resonantes:
 Aurique, electrique, & argenti, & eboris,
 Iquis sanè talis est olympij intus aula, (inspicientem, Menelai
 75 Quanta hæc infinita & multa sunt: admiratio me tenet regia.
 Hunc loquentem intellexit flauus Menelaus,
 Et ipsos alloquens uerba pennata dixit: (posset.
 Filij charissimi, certe cū loue mortaliū nullus cōtendere Menelaus
 Immortales. n. huius domus & possessiones sunt: Telema-
chus
 80 Virorum autem uel aliquis mihi contendet, uel & non cho-
lus
 Possessionibus: certe. n. multa passus, & multum errans, res suos
narrat.
 Duxi in nauibus, & octauo anno ueni

*per quos loca
uagatus est
menelaus*

Per Cyprum, Phœniâq; & Aegÿptios uagatus,
Ad Aethiopasq; perueni, & Sidonios, & Erembos,
Et Lybiam, ubi agni statim cornuti sunt:

85

Ter enim pariunt oves perfectum in annum:

Vbi quidem neq; dominus indigus est, neq; pastor
Casei & arnium, neq; dulcis lactis,
Sed semper præbent per totum annum lac exugere.

Donec ego arca illa multas opes congerens

90

Erraui, interim mihi fratrem alius interfecit

Clâm ex inopinato dolo perniciosæ uxoris:

Sic nequaquam gaudens his possessionibus dominor:

Et à patribus hæc debetis audire quicunq; uobis

Sunt, quoniâ ualde multa passus sum, & perdididi domũ 95

Bene ualde habitatam, apientem multa & bona:

Quorum utinam tertiam habens in domibus partem

Habitarem: uiri autem salui essent qui tunc perierunt

Troia in lata, longè ab Argo equos pascent:

Sed tamen omnes quidem lugens & dolens,

100

Sæpe in domibus sedens nostris,

Interdum quidem luctu mētē delector: interdũ at rursus

Cesso: CELER autem sæctas tristis luctus.

Horum omnium causâ non tantum lugeo dolens,

*Genibolentia
menelaus erga
vlysses*

Quantum unius qui mihi somnum inimicũ fecit & abum 105

Recordanti: quoniâ nullus Achiuorum tantũ laborauit,

Quantũ Vlysses laborauit & sustulit: ideo huic futuri

Ipsi dolores: mihi at mæror semper intolerabilis (erant

Illius causa: quomodo iamdiu abest, neq; quicquã nouimus

Viuat hic an mortuus sit: lugent ipsum

110

Laërtesq; senex, & prudens Penelope,

Telemachusq; quem reliquit recens natus in domo.

Sic

- Sic dixit: haic autem pp patrē desyderiū mouit luctus,
 Lachrymāq; à palpebris ī terrā fudit de patre audiens,
 115 Vestem purpuream contra oculos tollens
 Ambabus manibus: uidit autem ipsum Menelaus:
 Cogitauit autem postea mente & animo,
 An ipsum de patre sineret mentionem facere,
 An prius interrogaret, singulaq; narraret.
 120 Donec hic hec uolubabat in mente & in animo,
 Helena è cubiculo odorato, alto
 Egresa est, Dianæ auream columhabenti similis:
 Huic Adrasta cathedram bene fabrefactam posuit:
 Alappe autem tapetem tulit ex molli lana:
 125 Phyllo autem argenteam astellam tulit, quam ei dedit
 Alandra Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
 Aegyptijs, ubi plurimæ in domibus opes iacent:
 Ille Menelao dedit duo argentea labra,
 Et geminos tripodas, & decem auri talenta:
 130 Scorsum at Helena uxor præbuit pulcherrima dona:
 Aureamq; colum, astellamq; rotundam dedit
 Argenteam: auro autem labia absoluta erant:
 Hanc ei famula Phyllo apposuit ferens,
 Filo laborato plenam, sed in ipsa
 135 Colus extensa erat, uiolaceam lanam habens:
 Sedit autem in cathedra: scabellum at sub pedibus erat:
 Statim autem hec uerbis uirum interrogauit singula:
 Scimus profectò Menelaë generose quinam hi
 Virorum dicunt peruenisse nostram domum,
 140 Mentiar, an uerum dicam? iubet autem me animus.
 Nondam enim aliquem dico ita similem uidisse,
 Neq; uirum, neq; foeminā: admiratio me hēt inspicientem.

Helena or
natus.

*Donaq; dederant,
menelao, et Helena
Polybus et Alandra
uxor*

Helena cū
Menelao
de adue-
nis fabulaa
tur.

Vt hic Vlyſſis magnanimi filio ſimilis eſt
Telemacho, quem reliquit recens natum in domo
Ille uir, quando mei impudentis cauſa Achiui
Veniſtis ſub Troiam, bellum audax mouentes. 145

Huic reſpondens locutus eſt ſlauus Menelaus:
Sic nunc & ego conſidero mulier, ſicut tu putas.
Illius enim tales pedes, talesq; manus,
Oalorumq; iactationes, caputq; deſuperq; capilli: 150

*Si mihi pater
Telemachus*

Et nunc arte ego recordans de Vlyſſe,
Narrabam quacunq; ille in ærumna exiſtens laborauit
Circa meſed hic copioſa ſub ſupalijs lachrymã funde
Veſtem purpuream contra oculos eleuans. (bat: 155

Huic rurfus Neſtorides Piſiſtratus contra locutus eſt: 155
Atride Menelaë, nobilis princeps populorum:

*Piſiſtratus
quinã ſint
edicit,*

Illius quidem hic filius eſt uerè ſicut diis:
Sed prudens eſt: auerſatur autem in animo,
Sic ueniens primùm uerborum iactationes oſtendere
Coram te, cuius nos tanquã dei delectamur uocã, 160
Sed me præmiſit gerenius bellicoſus Neſtor,
Hunc ſimal comitem ſequi: deſyderabat. n. te uidere,
Vt eum, uel uerbo admoneres, uel opere.

» M V L T O S. n. dolores habet pater filius abeũte

In domibus, cui non multi adiutores ſunt; 165
Sicut nunc Telemacho: ille quidem abeſt, neq; huic alij
Sunt qui in populo auertant iniuriam.

Huic autem reſpondens, locutus eſt ſlauus Menelaus:
Papẽ, arte ualde amia uiri filius meam domum

Menelaus Peruenit, qui gratiã mei multa laborauit ætamina: 170
dolet Vlyſ Et ipſum dixi reuerſum amicẽ tractare ſupra alios
ſem abſcẽ Achiuorum, ſi nobis ſuper mare redium dediſſet

Nauibus

Nauibus uelocibus fieri olympius lateaspiens Iupiter, qui cogitauerat

Et illi in Argo cōdidissē ciuitatē, & domos fabricasem, remuneratione

175 Ex Ithaca duens cum possessionibus, & filio proprio

Et omnibus populis, unam ciuitatem populans:

menelaus. blissi

Quæ circum habitant subdita sunt autem mihi ipsi,

Et frequenter hic existentes conuersaremur, neq; nos

Aliud diduxisset diligentesq; delectantesq;,

180 Priusquā cūm mortis obscura nebula cooperuisset.

Sed hæc quidem inuisurus erat Deus ipse,

Qui illum infelicem reditu carentem solum fecit.

Sic dixit: his autem omnibus cupiditatem concitauit.

Fleuit quidem Argua Helena Ioue prognata,

185 Flebat & Telemachus, & Atrides Menelaus:

Neq; Nestoris filius illachrymos habebat oculos:

Recordatus est. n. in animo strenui Antilochi,

Quem Aurora interfecit lucidæ inclutus filius.

Huius hic recordatus uerba pennata dixit:

Pisistratus

Antilochus

luget.

Antilo-

chus à Mē-

none occi-

sus. filio autem

190 Atride, supra quidem mortales te prudentem esse,

Nestor dixit senex, quando mentionem faceremus de te

In suis domibus, & nos inuicem interrogaremus:

Et nunc si quo modo liæt, morem geras mihi. nō. n. ego

Delector lugens post cœnam: sed & Aurora

195 Erit uerenouogenita: auersor quidem nequaquam

Flere illū, qui mortuus ē mortaliū, & mortē cōsecutus ē.

Hic certe, & honor unicus miseris mortalibus,

Tonderēque comam, funderēque lachrymam à genis:

Etenim meus mortuus est frater nequaquam pessimus

200 Arguorum: debes autem tu scire: non. n. ego

Interfui, neq; uidi: supra autē alios dicūt fuisse (laurē.

Antilochum: supra alios quidē ad currēdū uelocē, & bel

uicē menelaus

Hunc confamina, cura

di. apud. Troiam

O D Y S S E A E

Hunc autem respōdens, alioctus est flammus Menelaus:

O amice, quoniam tot dixisti quot prudens uir

Dixisset, & fecisset, & qui maior natus esset.

205

Talis enim & patris es, qui & prudentia loqueris:

Facile autem cognosci potest proles uiri, cui Iupiter

Felicitatem decreuerit, uxoremq; ducenti ac nascenti,

Vt nunc Nestori dedit perpetuo per dies omnes.

Ipsam quidem molliter senescere in domibus:

210

Filios rursus prudentesq;, & hastis esse optimos.

Nos autem fletum quidem relinquamus, qui prius factus ē:

Coenae autem rursus recordemur: manibus autem aquam

Infundant: uerba autem & manē erunt

Telemacho & mihi ad dicendum uicissim.

215

Sic dixit: Asphalio autem aquam in manus fudit

Promptus minister Menelai inclyti.

Hi in cibos promptos, appositos, manus icērunt.

Pharmacū Tunc rursus alia cogitauit Helena ex Ioue nata.

Helena di- Statim in uinum iniecit medicamentū unde bibebāt (cēs oīum; 220

scutiens Lustū expellens, & irā sedans, malorū obliuionem indu-

tristitiam Quicūq; hoc deglutiuerit, postq; in cratera mixturā fuerit

Nequaquam p̄ diē integrū effundere posset lachrymā à

Neq; si illi mortua esset materq; paterq; (genis,

Neque si coram ipso fratrem, uel charum filium

225

Ense trucidarent: hic autem oculis uideret.

Talia Iouis filia habebat medicamenta prudentia,

Polydāna Bona, quae ei Polydamna praeuit Thonis uxor

Aegyptiae, ubi plurima producit fertile aruum

Medicamenta: multa quidem bona mixta: multa at̄ mala: 230

Medius est autem unusquisq; sciens supra omnes

Homines: arte enim Paeonis sunt ex sobole.

Sed

Sed postquam immisit, iussitq; uinum infundere,
Rursus uerbis respondens allocuta est:

235 Atride Menelaë, atq; etiam isti

Virorum bonorum filij, certe Deus aliud post aliud
Iupiter bonumq; malumq; dat: potest enim omnia.
Nunc conuiuiamini sedentes in domibus,
Et uerbis oblectemini, decencia enim dicam:

240 Omnia quidem non ego loquar: neque nominabo

Quot Vlyssis patientis sunt ætamina,
Sed quale hoc fecit & tolerauit fortis uir
In populo Troianorum, ubi passi estis detrimēta Achini, *Helena de Vlyssc, & Ilij excidio*
Scipsum uerberibus asperis domans,

245 Vestes laeras arcum humeros imponens seruo similis,

Virorum hostiū ingressus est ciuitatem latasuias habētē:

Alij autem scipsum uiro occultans asimilauit

Dece, qui nullo mō talis erat in nauibus Achiuorum:

Huic similis ingressus est Troianorū ciuitatē: hi at̄ igno

250 Oēs: ego autem ipsū sola agnouī talē existētē, (rauerunt

Et ipsum interrogauī: hic autem astuta euitabat.

Sed quando ipsum ego laui & unxi oleo,

Circum at̄ uestimēta indui, & iurauī firmum iusurādū,

Non prius me Vlyssē inter Troianos manifestare,

255 Quā ipse in naues ueloces tentoriaq; perueniret:

Et tunc mihi totam mentem dixit Achiuorum:

Multos autem Troianorum cum interfecisset acuto ense,

Venit ad Arguos: prudentiam autem attulit multam.

Tunc alie Troiane acutē eiulabant, sed meum cor

260 Gaudebat, quoniam iam mihi cor mutatum erat reuertī

Retrō domum: infortunium autē suspirabam quod Venus

Dedit, quando me duxit illuc à chæra patria terra.

Filiamq;

ODYSSEAE

Filiamq; meam relinquens, thalamumq; uirumq;
Non aliquo indigentē, neq; mente, neq; itē pulchritudine.

Hanc autē respondens alloquutus est flauus Menelaus: 264
Certe hęc omnia mulier secundum decens dixisti:
Iam quidem multorum didici consiliumq; mentemq;
Virorum heroum, multam & adij terram:

in fuit equo bli Sed nondum tale ego uidi oculis,
ses. nonst. hat Quale Vlyssis prudentis fuit charum cor: 270
ut anonust. jar Quale & hoc fecit, & sustinuit fortis uir
Ch. f. Ar. p. as. f. Equo in bene fabrefacto, ubi sedebamus optimi quique
ille. S. ino Arguorum Troianis mortem & fatum ferentes,
Venisti postea illuc: inducturus autē te erat
Deus qui Troianis uolebat gloriam prębere: 275

Et te Deiphobus deo similis sequebatur euntem:
Ter autē arcuisti concuvas insidias tangens:
Nominatim autē Danaorum nominaisti optimos
Omnium Arguorum, uocē assimulans uxoribus.
Helena Sed ego, & Tyndes, & magnus Vlysses, 280
equo inclu
fos nomina Sedentes in medijs audiui uisus, ubi uocē edidisti:
tim uocē = Nos quidem ambo cogitabamus inātati,
uit. Vel exire, uel intus statim respondere.

prohibuit bli. ses Sed Vlysses detinuit, & compressit desiderātes quāuis,
respondere Tunc alij quidem omnes tāti erant filij Achiuorum: 285
Antichus autē tibi solus respondere uerbis
Voluit, sed Vlysses os manibus compressit
Indefinenter fortibus: seruauit autē omnes Achiuos.
Iā dū at tenebat, donec te seorsū abduxit Pallas Mineræ

Telemachus Huic rursus Telemachus prudēs contra loquutus ē: (ua 290
Me- Atride Menelae, nobilis primæps populorum:
nelao. Molestius est, nō. n. illi hęc auerterunt tristē mortem:
Neq;

Neq; si ei cor ferreum intus fuisset.

Sed agite, in lectum uertite nos, ut iam

295 Somno sub dulci oblectemur dormientes.

Sic dixit: Argua autem Helena famulabus iussit

Lectos sub porticu ponere, et strata pulchra

Purpurea imponere, sternereq; desuper tapetes,

Indumentaq; imponere mollia desuper ad induendum: Itur cubi-
tum.

300 Ille autem egressus est ex domo facie in manibus habens:

Lectos autem strauerunt: hospites autem eduxit praeo.

Hi quidem in uestibulo domus illic dormierunt

Telemachusq; heros, et Nestoris illustris filius:

Atrides autem dormiuit in conclauis domus altae:

305 Iuxta autem Helena longae uestis habens cubauit diua mulierum.

Quando autem mane genita apparuit rosea Aurora,

Surrexit ex lecto in pugna bonus Menelaus,

Vestimenta induens: arcum autem enses acutum posuit, huiusmodi:

Pedibus autem sub robustis ligauit bona calamenta:

310 Coepit autem ire ex thalamo deo similis contra:

Telemacho autem asedit, uerbumq; dixit, et denominauit:

Quae autem te necessitas duxit Telemache heros

In Laedæmona magnam, supra lata dorsa maris? Querit Me-
nelaus cau-

Publicum, an proprium: hoc mihi uere dic.

315 Haec rursus Telemachus prudens contra locutus est: sam pro-
fectionis.

Atride Menelaë, nobilis princeps populorum:

Veni si aliquam mihi famam de patre dicas:

Cōsumitur mihi domus: perierunt autem pinguis opera:

Inimicorum autem uirorum plena domus est: qui mihi semper

320 Oues frequentes ingulant, et curuos pedes habentes boues,

Matris meae proci superbam iniuriam habentes.

Idcirco nunc ad tua genua peruenio, si uelis

Illius

ODYSSEAE

Illius lugubrem mortem dicere si tibi uidiſti
 Oculis tuis, uel alius uerbum audiuiſti
 Errantis: ualde enim ipſum arumnoſum peperit mater. 325
 Neque in aliquo me ueritus blandiaris, neq; miſerans,
 Sed rectè mihi narrato quomodo occuriſti ſpectaculo:
 Supplico, ſi unquam tibi pater meus bonus Vlyſſes,
 Vel uerbum, uel opus aliquod pollicitus perfeat,
 Populo in Troianorum, ubi paſſi eſtis detrimèta Achiui: 330
 Horum nunc mihi recordare, & mihi uerum dic.

Hunc at ualde ſuſpirans allocutus eſt flauus Menelaus:
 Papè, æte ualde fortis uiri in lecto.

Voluerunt dormire imbelles ipſi exiſtentes.
 Quemadmodum quando in ſylua cerua fortis leonis 335

comparatio

Hinnulos dormire collocans nupernatos lactentes,
 Colles inquit, & ualles herboſas

Paſcens: hic autem poſtea ſuum ingreſſus eſt cubile:
 Ambobus autem his turpem mortem præbuit.

Sic illis Vlyſſes turpem mortem offeret. 340

Vanam enim ô Iupiter pater, & Minerua, & Apollo,
 Talis exiſtens qualis olim bene ædificata in Leſbo,

Ex prouocatione cum Philomelide luctatus eſt ſurgens:
 Deicât autem fortiter: letati ſunt autem omnes Achiui:

Talis exiſtens cum procis uerſaretur Vlyſſes, 345

*Menelai
nauigatio*

Omnes ato morietes fierent amararumq; nuptiarum.

Hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
 Alia præter uerum dicam declinando, neque decipiam.

Sed quæ quidem mihi dixit ſenex marinus uerax,
 Horum nullû tibi ego abſcondam uerbû, neq; occultabo: 350

In Aegypto me adhuc huc dei cupientem redire,
 Detinebant: quoniâ eis non ſacrificani pfecta ſacrificia:

Iſti

Isti autem semper uolunt Dei recordari præceptorum.

Insula postea quædam est undoso in ponto,

355 Aegyptum contra: Pharum autem ipsam uocant.

Tantum longe, quantum per totum diem concava naui

Perficeret, cui stridens uentus secundus inspirat retrò:

Inest autem portus tranquillus, unde naues æquales

In mare deducunt, exhaurientes nigram aquam:

360 Hic me uiginti dies detinuerunt Di, neq; unq; uenit secūdi

Spirantes apparuerunt à mari flantes, qui nauium

Comites sunt per lata dorsa maris:

Et uaticinia omnia consumpta essent, & robora uirorum,

Nisi quædam me Dearum miserata esset, & mei miserta

365 Protei præpotentis filia marini senis

Idothea, huic. n. maxime animum moui,

Quæ mihi soli pereunti obuiauit separatim à socijs.

Semper. n. aræ insulam uagantes piscabantur

Adunās hamis: affligebat autem uentrem fames.

370 Hæc prope me stans uerbum dixit, & locuta est:

Fatuus es, o hospes, ualde tantum, an stultus?

An uoluntarius negligens es? & gaudes dolores patiens? errati dat

Quòd iamdiu in insula detineris: neque aliquem finem consilium.

Inuenire potes? minuitur autem animus sodorum?

375 Sic dixit, sed ego ipsa respondens allocutus sum:

Dicam quidem quæcunq; tu es dearum:

Quia ego non uoluntarius detineor, sed uideor

In deos peccasse, qui cælum latum habitant.

Sed tu mihi dic (Di. n. omnia sciunt)

380 Quisnam me immortalium impedit, & ligauit à uia

Reditumq; quomodo per mare uadam piscosum?

Sic dixi. hæc autem statim respondit diua dearum:

ODYSSEAE

Proteus

Tibi enim uero ego hospes ualde uerè dicam:

Ventitat quidam huc senex marinus uerax,

Immortalis Proteus Aegyptius, qui maris

Totius gurgies nouit, Neptuni minister:

(Hunc autem meum dicunt patrem esse, et me genuisse)

Hunc si quo modo tu posses in insidijs positus exapere,

Ille tibi dicet uiam, et mensuras itineris,

Rediuntq; quomodo per mare ibis piscosum:

Ac etiam tibi diceret nobilis si uelis,

Quicquid in domibus malumq; bonumq; contigit,

Abeunte te per longam uiam diffialemq;.

Sic dixit: sed ego ipsam, respondens, alloutus sum:

Ipsa nunc excogita tu dolum diuini senis,

Ne aliquo modo prauidens, uel praesens fugiat:

Diffialis. n. est Deus, ut à mortali homine capiatur.

Sic dixi: hec autem statim respondit magna dearum:

Tibi. n. ego ualde uerè dicam:

Quando sol medium coelum consendit,

Idothea de Tunc ex mari egreditur senex marinus uerax,

patre Pro- A flatu zephyri nigra spuma tectus:

teo capien Egredius autem dormit sub spelunâs concavis:

do consiliu. Circū at ipsū phocæ puos pedeshabētes pulchri maris,

uiscerib; l. sup

Simul frequentes dormiunt à cano mari exeuntes:

Amarum spirantes maris multos gurgites habētis odorē:

Illuc te ego duens simul cum Aurora apparente,

Colloabo per ordinem: tu autem bene elige sodos

Tres, qui tibi apud naues bene fabrefactas optimi sunt:

Omnes autem tibi dico astutias senis:

Prote; astutis

Phocæ quidem primum numerabit, et per ipsas incedet.

Sed postquam omnes numerauerit et uiderit,

Dormiet

385

390

395

400

405

410

Dormiet in medijs æu pastor in gregibus ouium:

Hunc quidem ubi primum dormientem uideri tis,

415 Et tunc postea uobis curæ sit, roburq; uisq;

Illic at tenere, promptum et festinantem quamuis fugere:

Omnia autem fieri tentabit, quæ in terra

Reptilia sunt, et aqua, et diuinus ignis:

Vos autem firmiter tenete, magisq; comprimite,

420 Sed quando te ipse interrogauerit uerbis,

Talis existens qualem dormientem uidistis,

Et tunc iam abstineq; a ui, solueq; senem

Heros: interroga autem deorum quis te opprimis

Reditumq; quomodo per mare uenias piscosum,

425 Sic effata, sub mare subiit undosum.

Sed ego ad naues, ubi steterant in arenis,

Iui: multa autem mihi cor rogabat eunti,

Sed postquam in nauim deueni et mare,

Coenamq; præparauimus, et uenit immortalis nox,

430 Iam tunc dormiuimus in littore maris:

Quando autem mane genita appuit roseos digitos habens

Et tunc secundum litus maris lati

(Aurora,

Iui, multa deos precans: sed socios

Tres duxi, quibus maxime confidebam ad oem impetum:

435 Tunc autem hæc subiens maris latum sinum,

Quatuor phocarum ex mari pelles attulit:

Oes at erant nup decoratæ: dolum at excogitauit patri

Cubilia autem in arenis effodiens marinis

Sedebat expectans: nos at ualde prope uenimus ipsam:

440 Per ordinem at collocauit: iniiecit autem pellem unicuiq;

Illic grauissimus insidiarum modus fuit. consumebat. n.

Phocarum marinarum pernitiosissimus odor, (grauiter

B ij

Quis

Idothea
doli in
patrem

Quis.n.marinum iuxta ætæ dormierit? *Pirægas aut*
 Sed ipsa saluauit, & excogitauit magnum iuuamen:
 Ambrosiam sub nares uniuicq; posuit afferens, 445
 Suauiter ualde spirantem:extinxit autem ætæ odorem:
 Totum autem per diem passus sumus toleranti animo:
 Phocæ at ex mari exiere congregatæ:hæ quidem postea
 Per ordinem dormierunt iuxta litus maris:
 Meridianus at senex exijt ex mari:inuenit at phocas 450
 Pingues:omnes autem adiit:recensuit autem numerum:
 Nos autem primos numerauit inter cete, neq; animo
 Putauit dolum esse:postea autem accubuit & ipse:
 Nos autem conclamantes irruimus:aræm autē manus
 Ieimus,neq; senex dolose oblitus est artis, 455
 Sed primū leo factus est iubatus,
 Postea draco & pardus,atq; magnus aper
 Factus est,& humida aqua,& arbor alta:
 Nos autem firmiter tenebamus toleranti animo.
 Sed quando grauitè tulit senex dolosa sciens, 460
 Et tunc me uerbis interrogans allocutus est:
 Quis tecum Atrei fili deorum consuluit consilia,
 Vt me caperes iuitū ī insidijs positus:quare tibi opus ē?
 Sic dixit:sed ego ipsum,respondens,allocutus sum:
 Scis ô senex(cur me hæc deapiens interrogas?) 465
 Quod diu in insula detineor,neq; aliquem finem
 Inuenire possum:minuitur autem mihi intus cor.
 Sed tu mihi dic(Dij autem omnia sciunt)
 Quis me immortalium impedit,& ligauit à uia
 Reditumq; quo pacto per mare ibo piscosum? 470
 Sic dixi:hic autem me rursus respondens,allocutus ē:
 Sed ualde debebas louiq; alijsq; dijs

Sacrificans

Proteus ca
 ptus à Me-
 nelao,

in quas figurat
 uersus fuit, Pro
 teus

Sacrificans sacra pulchra nauim cōscēdere, ut citissimē
Tuam in patriam peruenires, nauigans p̄ nigrum mare.

475 Non. n. tibi prius sātum est amicosque uidere, & puenire
Domum bene edificatam, & tuam in patriam terram,
Quā cum Aegypti ex Ioue fluentis fluij
Rursus ad aquā peruenias, sacrificāsq; sacras hecatōbas
Immortalibus dijs, qui cōelum latum habitant:

480 Et tunc tibi dabunt uiam Dī quam tu cupis.

Sic dixit: sed mihi fractum est charum cor:

Quoniam me rursus iussit per nigrum mare

Ad Aegyptum ire, longam uiam difficilemq;.

Sed & sic ipsum uerbis, respondens, allocutus sum:

485 Hęc quidem sic perficio senex sicut tu iubes.

Sed agē, mihi hoc dic, & uerē narrato:

An omnes cum nauibus incolumes uenerint Græci,

Quos Nestor, & ego reliquimus, de Troia cuntes?

An aliquis perierit morte amara sua in nauē?

490 An amicorum in manibus postquā bellum absoluit?

Sic dixi: hic autem me, rursus respondens, allocutus ē:

Atride, ne me interroges, neq; tibi opus est

Scire, neq; discere meum animum, neq; te dico

Diu sine lachrymis fore, postquā bene oīa audiueris:

495 Multi. n. horum periere: multi autem relictī sunt:

Duces autem duo soli Græcorum loricatorum

In reditu perierunt: in pugna autem & tu affuisti:

Vnus autem adhuc uiuus detinetur lato in mari,

Aiax quidem cum nauibus periit longosremos habētib;:

500 Ad Gyraea quidem primū Neptunus impulit

Saxa magna, & seruauit à mari:

Et profectō effugisset mortem, quāuis insensu Mineruæ:

E ij Nisi

ODYSSEAE

superbia

Nisi kalde superbū uerbū emisisset, & ualde lesus eēt.

Dixit inuitis Dijs effugisse undam maris:

Hunc Neptunus alta uoce audiuit loquentem:

505

Statim postea tridentem accipiens manibus fortibus,

Peraussit Gyreum saxum, & absadit ipsum:

Et pars quidem illic mansit: frustum at̄ iadit in mare:

In hoc Ajax primum insidens ualde lesus est:

Aiacis

Oilei exi-

tus,

Hunc autem portauit per mare infinitum, undosum.

510

Sic hic quidem ibi periit postquam bibit salsam aquā:

Tuus uero effugit fata frater, & euitauit

In nauibus concais: seruauit autem ueneranda Iuno.

Sed cum iam futurus erat Malearum montem altum

Perucnire, tunc ipsum corripiens procella,

515

Per mare piscosum tulit ualde ingemiscntem,

Agri in extremitatem, ubi domos habitabat Thyestes

Antea, sed tunc habitabat Thyestides Aegisthus.

Sed cum iam & illinc apparuit reditus tuus,

Iterum Dij uentum uerterunt, & domum perueniunt: 520

Certe hic gaudens descendit in patriam terram,

Et osculabatur tangens suam patriam: multa at̄ ab ipso

Lachryma calide effusa sunt, postq̄ libeter uidit terrā:

Hunc at̄ à specula uidit speculator, quem collocauerat

Aegisthus dolosus: polliatus est autem mercedem

525

Auri duo talenta: obseruabat autē hic in annum, (dinis:

Ne ipsū lateret trāsire recordaretur at̄ strenue fortitua

Perrexerat ire nuntiaturus in domos pastori populorū:

Statim Aegisthus dolosam excogitauit artem,

Eligens per populum uiginti uiros optimos,

530

Collocauit insidias: alibi autem iussit conuiuium parari:

Sed hic inuit uocaturus Agamemnonē pastorem populorū,

Equis

Equis & curribus indecētia cogitans:

Hunc at nescientē mortē duxit, & iterfecit, (i praeſepi: Agamemno
nus exitus.

335 Cū cœna exæpiſſet, quēadmodū aliquis iterfiaret bonē
Neq; aliquis Atride ſociorū relictus ē q eū ſecuti erāt,
Neq; quiſquā Aegithi: ſed interfecti ſum in domibus.

Sic dixit: ſed mihi fractus eſt charus animus:

Flebam autem in arenis reſidens: neq; mihi cor

340 Volebat amplius uiuere, & uidere lumen ſolis.

Sed poſtquā flensq; prouolutusq; ſatiatus ſum,

Iam tunc me allocutus eſt ſenex marinus uerax:

Ne amplius Atrēi fili p multum tempus indefinenter ſic

Fleas, quoniā nullum exitum inuenimus. ſed quā citiſſime

345 Tenta, ut iam in tuam patriam terram peruenias:

Vel. n. ipſam uiuum offēdes, uel Oreſtes

Interfecerit praeueniens: tu autem ſepultura occurreſ.

Sic dixit: ſed mihi cor & animus generoſus

Rurſus in pectoribus, & dolenti quamuis, letatus eſt,

350 Eaſſam compellans uerba pennata locutus ſum:

Hos quidem ſcio: tu autem tertium uirum nomina:

Qui adhuc uiuus detinetur in lato mari,

Vel mortuus: uolo autem & dolens quamuis audire. De Vlyſſe.

Sic dixi: hic autem me, rurſus reſpondens, allocutus ē:

355 Filius Laërte in Ithacā domos habitans,

Hunc uidi in inſula alidam lachrymam fundentem

Nymphæ in domibus Calipſūs, quæ ipſum neceſſitate

Detinet: hic at non poteſt i ſuā patriam terrā puenire,

Non. n. ipſi adſunt naues remis inſtructæ, & ſocij,

360 Qui ipſam deducant per lata dorſa maris:

Tibi autem non ſatum eſt nobilis ō Menelaë,

In Argo equos paſcente mori, & mortem accipere.

ODYSSEAE

Campus
Elysus.

Sed te in Elysium campum, & in fines terræ
Immortales mitterent, ubi flauus Rhadamanthus est:
Vbi faallima uita est hominibus:

565

Non nix, neq; hyems multa, neque unquam imber:
Sed semper zephyri stridulæ spirantes flatus
Oceanus mittit ad refrigerandum homines:
Quoniam habes Helenam, & ipsis gener lous es.

Proteus
disparet.

Sic locutus, subiit mare undosum.

570

Sed ego in naues cum socijs dijs paribus
Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed postquàm in nauim uenimus & mare:
Cœnamq; præparauimus, uenitq; immortalis nox,
Iam tunc dormiuimus in littore maris:

575

Quando autem matutina apparuit rose adigros Aurora,
Naues quidem primùm traximus in mare magnum:
Malos autem imposuimus, & uela nauibus æqualibus:
Sed & ipsi conscendentes in sedibus sederunt:

Per ordinem at sedentes anum mare uerberabāt remig. 580

Retrò in Aegypti, qui imbris augetur, fluuij locum,
Firmaui naues, & scâ perfecta sacrificia.

Sed postquàm placani deorum iram semper exi stentiū,
Aggeraui Agamœnoni tumultū, ut inextinguibilis gloria

Hæc cū perfeassem, iui: dederūt at mihi uētū scdm(cet. 585

Immortales, qui me citò charam in patriam miserunt.

Sed nunc expecta in domibus meis,

Donec undecāmusque duodecāmusque dies sit,

Et tunc te bene mittam: dabo autem tibi pulchra mūera:

Tres equos, & currum bene fabrefactum: sed postcā

590

Dabo pulchrum poculum, ut libes Dijs

Immortalibus, mei recordatus per dies omnes:

Hule

*pro Aegypti
pro Agamœnoni
re non*

- Huic at rursus Telemachus prudēs cōtrā locutus est: *Telemachus Nestor in menela*
Atride, ne me multum tempus hic detineas:
 595 Etenim in annum ego apud te tolerarem,
 Sedēs; neq; me domus aperet desyderium, neq; parētū:
 Valde. n. uerbis, sermōnibūsq; tuis audiens,
 Delector: sed mihi trīstantur socij
 In Pylo illustri: tu autem me diu hīc detines:
 600 Donū at qđcunq; mihi dederis ex genere seruādorū esto:
 Equos autem in Ithacā non ducam, sed tibi ipsi
 Hic relinquam oblectamentum. tu. n. campo imperas
 Lato, in quo est quidem trifolium multum, & cyperus,
 Tritīcamq; & zeaq; & latē proueniens bordeū album: *Ithacae insule qualitas.*
 605 In Ithacā autem neq; curricula lata, neq; pratū:
 Sed ad capras pasēdas accommodata, & magis amabiles equos alente:
 Nō. n. aliqua īfulārū equos īpellēs, neq; bōa hēns pratū,
 Quae mari reclinate sunt: Ithacā autem & supra omnes.
 Sic dixit: subrisit autem bonus in pugna Menelaus,
 610 Manūque ipsum demulsit, uerbūq; dixit, & locutus est: *Xenia datur Telemacho.*
 E sanguine es bono chare fili, qualia loqueris?
 Tibi igitur ego hāc mutabo: possum enim.
 Donorum autem quaecunq; in mea domo reposita iacēt,
 615 Dabo quod pulcherrimum & preciosissimum est:
 Dabo tibi crateram elaboratam: argentea autem
 Est tota: auro autem labia perfectā sunt:
 Opus autē Vulcani: praeuit autē ipsā Phēdimus heros
 Sidoniorum Rex, quando sua domus cooperuit
 620 Illuc me reuersum: tibi autem uolo hoc praebere.
 Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
 Conuiuē autem in domos uenerūt diuini Regis: (nū:
 Hi at ducebāt quidē oues: ferebāt at uiros corroborās ui

ODYSSEAE

Panē autē ipsis uxores pulchras uittas habētes attulerūt.

Sic hi quidem circa coenam in domibus laborabant;

Proci autem ante Vlyssis domum

625

Discis delectabantur & iaculis mittentes

Antinous In perfecto pauimento, ubi antea iniuriam habebant:

& **Eury-** Antionus at sedebat, & **Eurymach** diuina spē prædit,

machus Principes procorum: uirtute autem erant longē optimi.

procorum Hos autem filius Phronij Noëmon prope ueniens,

330

principes. Antinoum uerbis interrogans, allocutus est:

Antinoë, nunquid scimus in mentibus? an non?

Noëmon Quando Telemachus reuertetur ex Pylo arenosa,

Telemacho Nauem mihi abiit ducens: mihi autem opus est ipsa,

nauem cō- Elida in latam transire, ubi mihi equae

635

modat: Duodecim foetinae: muli autem laboriosi

Indomiti: horum aliquem abigens domarem.

ignis clam Sic dixit: hi at in animo obstupuerunt. nō. n. existimab at

profectus In pylum abiisse Neleiam: sed alicubi ipsius

et telemachus. Agorum, uel onibus adesse, uel subulco.

640

Hunc rursus Antinous allocutus est Eupithei filias:

Verē mihi dic quando abiit? & qui ipsum

Iuuenes secuti sunt Ithacae electi: an sui ipsius

Merænarijq; seruiq; potest & hoc perficere:

Et mihi hoc dic uerē ut bene sciam,

645

An à te uolentia inuito abstulit nauem nigram:

An uoluntarius ei dedisti, quoniam blanditus est uerbis.

Huic autem filius Phronij Noëmon contrā locutus est:

Ipse uoluntarius ei dedi, quod fecisset & alius,

Cum uir talis habens consilia animo

650

Petisset, difficile renuere dationem fuisse:

Iuuenes autem qui in populo optimi sunt inter uos,

Hi

Hi ipsum secuti sunt: principem aut ego conscedere cognoui
Mentorem, uel deum, huic ipsi per omnia similis erat.

655 Sed hoc admiror, uidi hic Mentorem magnum
Heri sub auroram: tunc uero conscendit nauim in Pylū.
Sic locutus abiit ad domos patris:

His autem ambobus obstupuit animus superbus:

Proci autem simul sederunt, et quieuerunt à ludis:

660 Ad hos autem Antinous locutus est Eupithei filius
Mœstus (ira autem ualde mentes autumnigra
Impletæ erant: oculi autem ipsius igni micanti similes erant)
Heu quam magnum facinus audacter perfectum est:

Telemacho iter hoc dicebamus autem ei ab solum iri:

665 Ex tot autem inuitis diuicenis puer abiuit sic
Nauem deducens, eligensque ex populo præstantissimos:
Inapient autem et sibi priori malum esse: sed eius ipsias
Iupiter perdat uolentia, priusquam nobis nocumētū fiat.
Sed agetū, mihi date nauem uelocem et uiginti socios,

670 Ut illi ipsi eunti insidier, et obseruem

In freto Ithacæque Samijsque asperæ,

Ut suo cum periculo nauiget gratia patris.

Sic dixit: ipsum autem omnes laudauerunt, et iusserunt: consilium.

Statim postea surgentes iuerunt domum Vlyssis,

675 Neque Penelope multum tempus fuit inscia

Verborum, quæ proci in mentibus clam moliebantur.

Præco. n. ei dixit Medon qui audiuit consilia

Extra atrium existens: hi autem intus consiliū texebāt.

Perrexerunt autem ire nuncians per domos Penelope:

680 Hunc autem in itinere uenientem allocuta est Penelope: Penelope

Præco, cur te premiserunt proci illustres?

An diare ancillis Vlyssis diuini

Procorum!
de occidendo

Telemacho

Medon

Penelope
Medoni de
proci.

O D Y S S E A E

Ab operibus cessare: sibi autem ipsis conuiuium pararet.

Non ambientes, neq; aliq; conuersantes.

Postremò & ultimò nunc hic cœnarent,

685

Vlysses fuit Qui simul congregati uictum absumitis multum,

iustitiam Possessionē Telemachi prudentis, neq; adhuc ex patribus
Vestris antea audistis pueri existentes,

Qualis Vlysses fuit cum uestris parentibus?

Neq; aliquem affidens iniustitia, neq; dicens

690

In populo, quæ est iustitia diuinorum Regum,

Alium oderit, alium diligit:

Ille autem nunquam omnino iniquo viro succensuit;

Sed uester animus, & turpia opera

Apparent: neque aliqua est gratia post beneficia.

695

Medon Pe Hanc autē rursus allocutus est Medon prudentia sciēs:

nelopæ Te Verumenimvero Regina, hoc maximum malum esset.

lemachum Sed multo maius, & grauius aliud

nunciat ab Proa cogitant, quod non perficiat Saturnius:

uauigasse. Telemachum parant interficere acuto ferro

700

Domum redeuntem; hic autem iuit, ut de patre audiat

In Pylum sacram, & in Lacedæmona diuinam.

Sic dixit: huius autē ibi soluta sūt genua & charū cor:

Diu autem ipsam stupor uerborum æpit: ipsius at oculi

Lachrymus impleti sunt: tenera at ipsius detenta ē uox.

705

Tardē at iam ipsum, uerbis respondens, allocuta est:

Præco, cur mihi filius abiit? neq; n. ipsum ne asse erat

Naues ueloces conscendere, quæ maris equi

Penelope Hominibus sunt: peruadunt autem ad multum mare:

dolet clā se An ut neq; nomen ipsius inter homines relinquitur?

710

filium eē Huic autē respondit pasteā Medon prudentia sciēs:

profectum. Non noui an aliquis ipsum Deus excitarit, uel & eius

Animus

Animus motus sit ire in Pylum, ut discat
Patris sui, uel reditum, uel quodnam factum affecutus est.

715 Sic loquens abiit ad ædes Vlyſſis: (paſſa eſt

Hanc at dolor circumfuſus eſt aium corrupēs, neq; itē

In ſede ſedere, multis in domo exiſtentibus.

Sed in pauimento ſedit elaborati thalami,

Miſerabiliter lugens: circum autem ancillæ lugebant

720 Omnes, quot in ædibus erant iuuenes & antiquæ:

Has grauitè lugens allocuta eſt Penelope: (runt

Audite amicæ, potiſſimū. n. mihi cœleſtes dolores dede

Ex omnibus, quot quot me cū ſimul nutrita ſūt, & genitæ:

Quæ prius uirum bonū pdidi aium leonis habentem,

725 Omnibus uirtutibus ornatum, in Danaïs (neſſo:

Bonum, cuius gloria lata in Græcia & media, Pelopos

Nunc autem filium chariſſimum perdere parant

Inglorium, ex ædibus, neq; diſcedentem audiui:

Impiæ, neq; uos in animo poſuiſtis ſiugule

730 Ex lectis me excitare ſcientes ærto animo,

Quando ille iuit concauam in nauem nigram.

Si enim ego audiuiſſem hanc aiām molientem,

Propter hoc potiſſimam uel māſiſſet, quāuis affectūs uie,

Vel me mortuam in ædibus reliquiſet.

735 Sed aliquis citò Dalium accerſat ſenem

Seruum meum, quē mihi dedit pater, tum cū huc uenirē: Dalius Pe-

Et mihi hortū colit multis inſitū arboribus, ut ælerrimè nelopes ſer-

Laërte hæc omnia aſſidens narret, uis.

Si quo modo aliquod ipſe in animo conſilium texens,

740 Proſectus ad populos lugeat, qui parant

Suam & Vlyſſis interimere progeniem ſimilis Deo. Euryclea

Hanc rursus allocuta eſt dilecta nutritrix Euryclea: nutritrix.

Nympha

ODYSSEAE

Nympha dilecta, tu quidem me interfice seuo ferro,
 Vel sine in domo: sermonem autem amplius non elabo.
 Sciui ego hæc omnia: præbui autem ei quæcunq; iussit, 745
 Panē et uinum dulcē: à me at accipit magnū iusiurādū,
 Ne prius tibi dicerem, quàm duodecimum diem fieri,
 Vel te ipsam aperire profectum audire,
 Ne flens corpus pulchrum lederes.

Sed lota, puras corpus uestes induta 750
 Inpenetralia ascendens cum anallis mulieribus,
 Supplicia Minerue filie Iouis habentis ægida.
 Hæc. n. ipsum postea et à morte seruabit:
 Neq; senem uexa uexatum. non. n. puto
 Penitus Deis beatis progeniem Icarij 755
 Odio haberi, sed aliquis et in posteram erit, q̃ habebit
 Aedes altas, et longè lætos agros.

Sic dixit: huius at sedauit luctum, continuuit et oculos
 Hæc autē lota, pura corpus uestimenta induta, (à luctu:
 In penetralia ascendit cum anallis mulieribus: 760
 Imposuit autem molas anistro: supplicauit at Minerue:
 Audi me ægida habentis Iouis filia indomita,
 Si unquam tibi prudens in ædibus Vlyses
 Vel bouis, uel ouis ualde pinguis fœmora combussit:
 Hæc nunc mihi recordare, et mihi dilectum filium serua: 765
 Procos autem expelle malè superbientes.

Sic dicēs, ululauit: Dea autem ipsius audiuit orationē.
 Proci autem tumultuati sunt in ædibus opacis:
 Sic autem aliquis dixit iuuenum superborum:
 Profectò nuptias nobis à mulis petita Regina 770
 Preparat, neq; scit quæ suo cades filio parata est.
 Sic quidam dixit: hæc non nouerant uti facta fuerant;

His

His autem Antinous condonatus est, et locutus:

O fortunati, uerba quidem arrogantia fugite

775 Omnia simul, ne aliquomodo aliquis nundet et intus.

Sed age, cum silentio ita surgentes perficiamus

Verbum, quod et omnibus in animo infixum est nobis.

Sic fatus elegit uiginti uiros optimos:

Perrexerunt autem ire ad nauem alerē et litus maris,

780 Nauē quidem omnium primū in mare profundū traxerūt,

Malumq; imposuerunt, et uela in naui nigra:

Paraucrunt autem remos loris pellicieis:

Omnia uti decebat: uela autem alba extenderunt:

Arma autem ipsis attulerunt fortissimi serui.

785 Alto at in mari firmauerunt: ascenderunt autem ipsi,

Ibiq; cenā acceperūt: expectauerūt at uesperū adueni-

Hec autem in penetralibus illic prudens Penelope (re-

Iacebat abstinens, et ieiuna à cibo, et potu,

Cogitans ipsius ne mortem fugeret filius nobilis:

790 An hic à proas peruicacibus occideretur:

Quot autem cogitare solet Leo uirorum in turba

Timens, quando ipsam dolosum reti circundant:

Tot ipsam cogitantem oppressit dulcis somnus:

Dormiebat at reclinata: soluta sunt at eius membra omnia.

795 Tunc rursus alia cogitauit Dea caesia Minerva:

Simulachrum autē fecit: corpus autē simile fuit mulieri Minerva

Iphthimē filia magnanimi Icarij,

Quam Eumelus duxit in uxorem Pheris i domo hitas. me perso-

Misit autem ipsam ad aedes Vlyssis diuini,

800 Si quo modo Penelopem moerentem, lugentem

Cessare faceret fletu luctuq; lachrymoso:

In cubiculum at ingressa est p claustrū qđ lorū hēbat:

Stetit

Antinous

proci, con-

donatur

Proci pa

rāt nauem

ad insidias

Telemacho

struendas.

Proci enau

gant.

O D Y S S E A E

Stetit autem supra caput, & ad ipsam uerbum dixit:

Dormis Penelope, charo agra animo?
Non quidem te sinent Dei facile uiuentes 805
Flere, neque tristari: quoniam adhuc rediturus est
Tuus filius. non enim Dijs aliquod ob crimen est exosus.

Huic autem respondit postea prudens Penelope,
Suaue admodum dormiens in somni foribus: 810

Cur soror huc uenisti? non antea
Accessisti? quonia ualde multum procul domos habitas,
Et me iubes affare ab ærumna & doloribus
Multis, qui mihi laceffunt mentem & animum:

Quæ prius quidẽ uirũ bonũ perdidit a iumleoni habẽtẽ,
Omnibus uirtutibus ornatum, in Danais 815

Bonũ, cuius gloria lata in Græcia & media Peloponesso:

Nunc autem filius charissimus abiit concaua in nani

Imprudens, neq; laborũ bene peritus, neq; in mcræmonijs:

Huius causã & magis doleo quàm illius,

Huius causã tremo & timeo, ne quid patiatur 820

Vel horum in populo quò iuit, uel in ponto.

Inimici enim multi contra ipsum machinantur,

Cupientes interficere, antequàm in patriã terrã pueniat.

Hanc respondens allocutum est simulachrum obscurũ: 825

Confide, neque omnino timeas mentibus ualde.

Talis enim cum ipso comes simul iuit, quam & alij

Viri optarent adesse. potest enim

Pallas Minerva: tui autem dolentis miseretur:

Quæ nunc me præmisit ad te, ut hæc dicerem.

Hanc rursus allocuta est prudens Penelope: 830

Siquidem iam Dea es, Deique audiisti uocem,

Eia agẽ, & illum miserum narra,

Sicubi

Sicubi adhuc uiuit & uidet lumen solis,
Vel iam mortuus est, & in Plutonis aedibus est.

835 Hanc autem respondens allocutus est simulachrum obscurum:
Non quidem tibi illum clarè dicam,
Viuit ne hic, an mortuus est. malum. n. uana dicere.

Sic dicens, liminis per claustra abiit

In auras uentorum: hæc autem ex somno exatata est

840 Filia Iarij, dilectum & ipsius cor letatum est,

Quando i ipsam manifestum somnium irruit noctis medio:

Proâ autem ascendentes nauigabant humidas uis,

Telemacho cadem grauem in mentibus commouentes:

Est autem quædam insula medio mari saxosa,

In medio Ithacæq; Samijq; aspera

(ipsa, uigant

845 Asteris non magna: portus autem ad nauium insidias apti in
Vtrinque habentes aditus: in hac hunc expectabant in, diâ
tes Achiui.

ARGVMENTVM E. HOMERI COMPOSITIONIS.

Conalium Deorum secundum fadēs Iupiter, Mercuriū
Cnutit ad Calypsō, iubens dimittere Vlyssēm: Hæc
autem iussum facit. Deâmo autem & octauo die uidens
ipsum Neptunus, & egreferens soluit ratem: Ino autem
ipsi dat uitas, iubēs eunt in terram proicere ipsas sibi,
& multa passus, in Phæacensium regionem peruenit ser
uatus.

ODYSSEAE
ODYSSEAE. E. HOMERI
COMPOSITIONIS

E.nauigat in rate Vlysses discissa mari.

V RORA autem ex lectis à claro Titho
ne.

Surrexit, ut immortalibus lucem afferret,
& hominibus:

Dei autem in condonem ad sedendam iue-
runt: inter hos autem

Iupiter altitonans, cui potentia est maxima:

Minerva
coelitis

His autem Minerva dixit dolores multos Vlyssis 5
Recordas, aure enim erat ei existens in edibus Nymphæ.

Iupiter pater, & reliqui beati dii sempiterni,

Nullus posthac prudens bonus & mitis esto

Sæptriger Rex, neq; in animo iusta cognoscens,

Sed semper immittis sit, & impia faciat: 10

Quoniam nullus reminiscitur Vlyssis inclyti,

Populorū quibus iperavit: pater autē ualde mitis erat.

Sed hic quidem in insula iacet magnos dolores patiens

Nymphæ in edibus Calypsus, quæ ipsum ui

Detinet: hic. n. nō potest in suam patriam terrā puenire. 15

Non. n. ei adsunt naues remigesq; socij,

Qui ipsum deducant in lata dorſa maris,

Nunc rursus filium dilectum interficere parant

Domum rediturum: hic autem iuit ut de patre audiat

In Pylum diuinam, & in Lacedæmona claram: 20

Hæc at, respōdēs, alloatus est nubiūcōgregator Iupiter:

Filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium?

Non

Non. n. hoc quidem considerasti consilium ipsa?
 Quod de illis Vlysses pœnas sumet adueniens:

- 25 Telemachum autem tu mittito diligenter (potes. n.)
 Ut ualde illesus in suam patriam terram perueniat:
 Proci autem regressi uere redeant.

Dixit, et Mercuriũ dilectũ filium cõtra allocutus est:
 Mercuri (tu. n. rursus et ad alia nuntius es)

- 30 Nymphæ pulchram comam habentẽ dic uerum cõsiliũ, Mercurius
 Reditum Vlyssis prudentis, ut redeat mitatur ad
 Neq; deorum ductu, neq; mortalium hominum. Calypsõ
 Sed hic in rate multis unalis cõpacta incõmoda paties,
 Die uigesimo ad Scheriam fertilẽ ueniat

- 35 Phæacensiũ in terram, qui proximẽ Deos genere sunt,
 Qui ipsum ex animo uti Deum uerebuntur.

Mittent. n. in nauĩ dilectam in patriam terram,
 Aesq; aurumq; abundẽ, uestesq; dantes,
 Multa quot nunquam ex Troia accepisset Vlysses,

- 40 Si etiam illesus uenisset sortitus à praeda partem.
 Sic. n. ei fatum est amicosque uidere et peruenire
 Domum in exelsam, et suam in patriam terram.

Sic dixit: neq; non paruit Mercurius argida
 Statim autẽ postea sub pedibus ligauit pulchra talaria,

- 45 Diuina, aurea, quæ ipsum portarent et in mare,

Et ad immensam terram cum aura uenti,

Accepit et aduicem, quo uirorum oculos sopit

Quorũ uult: alios autem rursus et dormientes excitat, c. 2. e. o. 6. 6.
Hoc in manibus tenens notauit fortis Mercurius; res noua

- 50 Picriam autem adiens ex æthere deuenit ad pontum.
 Fuit postea ad undam Laro aui similis,
 Qui ad magnos sinus maris immensi

ODYSSEAE

Pisces uenans densas pennas madefaciunt salugine,
 Huic similis multas pertransiit undas Mercurius.
 Sed quando ad insulam peruenit longe existentem, 55
 Tunc ex ponto egressus nigro continentem
 Adiuit, donec ad magnā spelūcā puenit, ī qua Nympha
 Habitabat comata: hanc autem intus offendit existentem
 Ignem quidem in foco accēdebat: de longinquo aut odor
 Cedri sicca, thuyq; per insulam spirabat 60
 Ardentium: hēc autem intus canens uocē pulchra
 Telam percurrent aurea nauicula texebat:
 Sylua autem arca speluncam insita erat uirescens:
 Clethraq; Alnusq; et odorifera cupressus,
 Vbi et aues extensus pennas habentes dormiebant. 65
 Bubores ac apitresq; atq; extēsas linguas habētēsq; cora-
 Marine, quibus marina opera sunt curae: (nūc
 Et illic extensa est arca speluncam concavam
 Vitis uirescens: pullulat autem racemis:
 Fontes autem ex ordine quatuor fluebant aqua alba, 70
 Propinqui inter se uersi alibi alio,
 Circū autem prata mollia uiola et apio
 Virescebant: huc postea, et immortalis ueniens
 Admiraretur uidens, et delectaretur animo suo.
 Vbi stans admiratus est Mercurius argūda. 75
 Sed postquam omnia suo admiratus est animo,
 Statim in latam speluncā n uenit, neque ipsum contrā
 Ignorauit uidens Calypsō incluta inter Deas:
 (Non. n. incogniti Dei inter se sunt
 Immortales, neq; si quis procul domos habitat.) 80
 Neq; Vlyssēm magnanimum intus offendit,
 Sed hic in litore flebat assidens, ubi antea etiam

Lachrymis

Descriptio
 specus Caly-
 pso.

Lachrymis, & suspirijs, & doloribus animū consumens,
Pontum immensum aspiciēbat, lachrymas fundens:

85 Mercurium autē interrogabat Calypso diuina inter deas
In sede sedens luada, perpulchra:

Cur ad me Mercuri aureum caducum habens uenisti

Calypso ad

Verendēq; amīcūq; anteā sanē non frequentasti?

Mercuriū.

Loquere quodcūq; scis: perficere autem me animus iubet

90 Si possum perficere, & si absolucundum est.

Sed sequere antē, ut tibi xenia apponam.

Sic dicens Dea, apposuit mensam,

Ambrosia implens: miscuit autem nectār rubrum:

Bibit autem & comedit Mercurius argēda.

95 Sed postquā cœnauit, & exhilarauit animum abo,

Et tunc iam ipsam, uerbis respondens, allocutus est:

Interrogas me uenientem Dea deum, sed ego tibi

Mercurius

Verē uerbum dicam. iubes enim:

Calypso

Iupiter me iussit huc uenire nolentem.

100 Quis. n. uolens tantam percurreret salſam aquam

Immensam: neq; aliqua propē hominū auitas, quicq; deis

Sacrificia faciāt, & electas beatorūbas.

Sed ualde nequaquā licet Iouis mentem habentis egida

Præterire alium deum, neque mutare.

105 Dicant tibi uirum adesse ærumnis plenum inter alios

Viros, qui urbem circa Priami pugnauerunt

Per nouennium: deāmo autē anno urbē cū destruxissent,

Domum: sed in reditu Minervam laſerunt, (rediēre

Quæ ipsis conſtauit uentūq; malum, & undas magnas.

110 Tunc alij quidē omnes interempti sunt præſtantes ſocij:

Hunc autem huc uentusq; ferens, & unda adegit,

Quem nunc te iussit dimittere quamælerrimē.

F iij

Non

ODYSSEAE

Non.n.ei hic fatum est ab amias scorsum perire:

Sed in futurum fatale est amicosq; uidere, & peruenire

Ad domum excelsam, & suam in patriam terram.

115

Sic dixit: obrigit autem Calypso diua Dearum,

Calypso in Et ipsum compellans uerba pennata dixit:

dignatur in Impij estis Dij inuidi præter alios,

deos Qui deabus inuidetis, quòd apud uiros dormiant

Palam, si aliqua amicum sibi faciat maritum.

120

Oriò à Dia Sic quidē quādo Orioua cepit roseos digitos habēs Aurora,

na perēptus Tandiu ei inuidistis Dei facile uiuentes,

Quousq; ipsū in Ortigia aureā sedē habēs Diana casta,

Suis pulchris sagittis adueniens interfecit.

125

Iasion à Io= Sic & quando Iasoni comata Ceres

ue percussus Suo animo obediens, mixta est amicitia & lecto

fulmine. Terra in multum culta: neque diu fuit inscius

Iupiter, qui ipsum interfecit percussus splendido fulmine.

Sic at rursus nūc mihi inuidetis Dei mortale hominē ad=

Hunc quidem ego seruavi carina arcum euntem (esse: 130

Solum: quoniam eius nauem celerem nitido fulmine

Iupiter percutiens disadit medio in nigro ponto:

Tunc alij quidem omnes perire præstantes socij:

Hunc autem huc uentusq; ferens, & unda ad egit:

Quem quidem ego dilexi, & nutui, & dixi

135

Facturum immortalem, & insensentem per dies omnes.

Sed quoniam non licet Iouis mentem egredia habentis

Transgredi alium Deum, neq; irritam facere,

Pereat si ipsum ille impellit & iubet

Ad pontū immensum: mittam autem ipsum nequaquā ego, 140

Non.n.mibi adsunt naues, remigesq; socij,

Qui ipsum deducant ad lata dorsa maris.

Sed

Sed ipsi prompta consulam, neq; celabo,
 Ut ualde tutus suam in patriam terram perueniat.

145 Hanc autem rursus allocutus est Mercurius argada:

Sic nunc dimitte, Iouis & time iram,

Ne fortè in te postea iratus sæuiat.

Sic locutus abiit fortis argada:

Hæc autè ad Vlysssem magnanimum ueneranda nymphe

150 Iuit, postquam Iouis audiuit nuntium:

Hunc autè in litore offendit sedentè, neq; unquam oculi

A lachrymis sicabantur: peribat autem dulcè eum

Reditū lugentī, quoniā non amplius placebat Nymphæ.

Sed certe noctes quidem dormiebat, & coactus

155 In speluncis concavis nolens apud uolentem,

Interdium autem in petris & littoribus sedebat,

Lachrymis, & suspirijs, & doloribus animū consumens,

Pontum immensum aspicebat lachrymas fundens:

Propè autem stans, allocuta est nobilis inter Deas:

160 Infelix, ne mihi amplius hinc lugeas, neq; tibi eum

Pereat: iam. n. te ualde prompta dimittam.

Sed agè ligna longa inadens coapta ferro

Latam ratem: sed ligna fige in ipsa

Altè, ut te ferat in nigrum pontum.

165 Sed ego panem, & aquam, & uinum rubrum

Imponam congruenter, quæ à te famem repellant:

Vestesq; induam: immittam & tibi uentum retrò,

Ut ualde tutus tuam in patriam terram peruenias,

Si Dei uelint, qui cælum latum habitant,

170 Qui me meliores sunt intelligereq; perficereque.

Sic dixit: timuit autem multa passus diuinus Vlysses,

Et ipsam alloquens uerba pennata dixit:

*Dulcissimum
 patitur*

*Vlysses inui-
 tus à Caly-
 pso detētus*

*Calypso ad
 Vlysssem*

ODYSSEAE

Aliud tu Dea quippiam cogitas, non reditum,
 Quae me iubes rate pertransire magnam undam maris,
 Grauemq; diffialemq;, quam neq; naues aequales 175
 Veloces transirent, gaudentes Iouis uento:

Neq; ego inuita te ratem conscenderem,
 Nisi mihi patereris Dea magnum iusiurandum iurare,
 Nullum mihi ipsi noxamentum malum consulere aliud.

Sic dixit: arrisit autem Calypso nobilis dea, 180
 Manuq; ipsum demulsit, uerbumq; dixit & cōpellauit:
 Certe iniustus es, & non uana sciens.

Calypsus? Quale uerbum cogitasti dicere:
 iusiurandū Sciat nunc hoc terra, & caelum latum desuper,
 Et defluens Stygis aqua, quod maximum 185
 Iusiurandum grauissimumq; est beatis de is,

Iurare sty- Non tibi ipsi detrimentum malum consuluisse aliud.
 giā paludē Sed haec quidem cogito & consulo quae mihi
 grauissimā Ipsi cōsulerem, quādo ad me indigentia tantū pueniret.
 dijs iusiurā Etenim mihi mens est iusta, neq; mihi ipsi 190
 dum. Animus in praecordijs ferreus, sed misericors.

Sic dicens, prauiuit diuina Dearum:
 Statim hic postea post uestigia iuit deae:
 Peruenerunt aut in speluncam concavam dea ac & uir:
 Et hic quidem illic sedit in sede unde surrexit 195
 Mercurius: nymphea autem apposuit omnem abum

Prandetur Comedere, & bibere qualia mortales uiri edunt:
 in spelūcā. Ipsa autem contra sedit Vlyssē diuinum.
 Huic autem ambrosiam famula & nectar apposuerunt:
 Hi autem in abos paratos adiacētes, manus iniiciebant, 200
 Sed postquam oblectati sunt abo & potu,
 Inter hos uerba orsa est Calypso diuina dearum:

Generose

Generose Laërtiade, artificiose Vlyffes,

Sic domum dilectam in patriam terram

205 Statim nunc uis ire: tu autem gaude: & tamen

Siquidem cognosceres tuo animo quot tibi fatum est

Aerumnas absolvere, anteq̃ in patriā terrā peruenias,

Hic iterum manens mecum hanc domum custodires,

Immortalisq; esses aapiens quamuis uidere

210 Tuam uxorem, quam semper desyderas dies omnes:

Non tamen illā inferior gloriōr esse

Nec corpore, nec ingenio. siquidem nequaquam decet,

Mortales cū immortalibus corpore & spece cōtendere.

Hanc autē, respondens, allocutus est prudens Vlyffes:

215 Verenda Dea non mihi ob hoc irascere, scio & ipse

Omnia ualde, quoniam te prudens Penelope

Specie inferior est, & magnitudine contrā confrendo.

Hæc enim mortalis est: tu autē immortalis & nō senescēs.

Attamen uolo & desydero quotidie magis, magisq;

220 Domum ire, & reditus diem uidere:

Si autem aliquis destruet deorum in nigro ponto,

Sustinebo intra pectora habens patientē dolores aīum.

Iam enim ualde multa passus sum, & multa laboraui

Vndis & bello, hoc etiam ad hæc acædat.

325 Sic dixit: sol autem occidit, & in tenebras iuit:

Venientes autem hi in secessum spelunca conaue

Oblectati sunt amicitia iuxta ad inuicem manentes.

Quādo at matutina appuit roseos digitos habēs Aurora,

Statim hic quidem palliumq; uestemq; induit Vlyffes:

230 Ipsa autem candidam tunicam magnam induit nymp̃ha,

Tenuem & elegantem: zonam autem posuit circa lūbū

Pulchram, auream: apiti autem imposuit uelum.

Calybso

spōdet Vlyf

si immorta,

litatem.

negligit immortali

item p̃p̃t̃

uolens et

longe

Et

ODYSSEAE

Parat naue
Vlyffes.

Et tunc Vlyſſi magnanimo molita eſt reditum.
Dedit quidem ei ſecurim magnam, cōgruā in manibus,
Aeream, utrinque acutam: ſed in ipſa
Manubrium perpulchrum, oleaginum bene coaptatum:
Dedit autē poſtea aſciam politam: præiuit autem in uia
Ad inſulæ extremum, ubi arbores procera nate erant:
Clethrāq; Alnusq; abieq; erat ad cœlum tendens,
Sicca iandiu prædura, quæ ei nauigarent leniter.
Sed poſtquā ostendit ubi arbores procera nate erant.
Hæc quidem iuit ad domum Calypſo diuina dearum.
Sed hic incidebat ligna: celeriter at ei abſolutū eſt opus:
Viginti autem deiecit, omniāque dolauit ſecuri,
Poliuitq; pulchrè, & ad perpendicularium direxit:
Interim autem tulit terebras Calypſo diuina dearum.
Terebrauit autem, & coaptauit inuiem:
Clauis autem hanc & conuenientijs coaptauit,
Quantūmq; aliquis pauimentum nauis arcumpolliet uir
Onerariæ bene fluentis peritus artis ſaborum,
Tantum bene fluentem ratem ſeāt Vlyſſes:
Contabulationes at cū firmaret, coaptās frequentibus li-
ſtaebat, ſed lōgis tabulis perſiciebat:
Intus autem malum faciebat, & antenam congruā ipſi:
Ad hoc tomonem ſeāt ut regeret:
Circumſepſit autē ipſam uirgis ab omni parte ſalignis,
Vnde propugnaculū ut eēt: multā at addidit materiā:
Interim autem linteum tulit Calypſo diuina dearum,
Vt uela ſaceret: hic autem bene ſeāt & hæc:
Intus autē cordāsq; rudētēsq; pedēsq; alligauit in ipſa:
Veſtibus autem hanc traxit in mare humidum:
Quarta dies erat, & illi perfectū ſunt omnia:

Quinta

Quinta autem misit ab insula diuina Calypso,
Vestēsque induens beneolentes et lauans:

265 Ipsi autem urnam imposuit Dea nigri uini:

Alteram autem aque magnam, et uiatia

In pera, et obsonia imposuit amabilia multa:

Ventum autem præmisit innocuumque suauemque:

Letus autem uento, extendit uela diuus Vlysses.

Nauigatio.

270 Sed hic temone nauem direxit artificiosè

Sedens, neque illi somnus in palpebras cadebat,

Pleiadesque aspicienti, seroque occidentem Bootem,

Vrsamque, quam et Plaustrum cognomento uocant,

Quæque inibi auctatur, et Oriona obseruat:

275 Sola autem expers est lauacrorum Oceani.

Hanc quidem ipsum iussit Calypso diuina dearum

Mare transire à sinistris manus habentem,

Septem et decem quidem nauigabat dies per mare iēs:

Octaua et decima autē apparuerant montes ambrosi

Calypso na-
uem Vlyssi
precipit
qua eat

280 Terra Phæacensium, ubique proximè erant ipsi:

Cognouit at sicut quādo tenebræ sunt in obscuro ponto:

Hunc autē ex Aethiopibus rediens imperans Neptunus

Longè ex Solymorum montibus uidit: apparuit. n. ei

Pontum nauigans: hic autem iratus est animo magis:

285 Mouens autem caput erga suum locutus est animum:

Heu, certe longè decreuerunt Dei aliter

De Vlysse, me apud Aethiopas commorante:

Et iam Phæacensium terram propè est, ubi ei fatum est

Effugere potissimum finē calamitatis, siquidē puenerit. Neptunus

290 Sed adhuc ipsum dico satis posse accipere incommodi. Vlyssēm tē

Sic fatus, congregauit nubes, turbauitque pontum pestate qua

Manibus tridentem accipiens, oēs autē cōcituauit turbines

Omnium

O D Y S S E A E

Omnium uentorum, nubibus operuit
 Terram simul & pontum: ruit autem ex caelo nox:
 Vnâ Eurûsq; Notûsq; ruît, Zephyrûsq; grauitè spirâs, 295
 Et Boreas frigus faciens, magnam undam reuoluens:
 Et tunc Vlyssis soluta sunt genua & charum cor:
 Ingemens autem dixit ad suum magnanimum animum:
 Hei mihi misero, quomodo mihi maiora fieri possum?
 Timeo ne iam omnia Dea uera dixerit, 300
 Quæ me dixit in ponto, ante q̃ in patriam terrâ puenirẽ,
 Dolores absoluturum: hæc iam nunc omnia perficiuntur:
 Qualibus nebulis obduxit cœlum latum
 Iupiter: turbauit autem pontum: ueniunt aut turbines
 Omnium uentorum, nunc mihi integra est grauis mors, 305
 Ter beati Danaï quaterque, qui tunc perierunt
 Troia in lata gratiam Atridis ferentes,
 Quam ego debueram mori & mortem assequi
 Die illo, quando in me plurimi æreas lanceas
 Troiani proiecerunt circa Pelidem mortuum: 310
 Sic utique affecutussem inferias & meâ gloriâ extulisset
 Nûc at me in gloria morte fato sancitû est p̃ire. (Achiui:
 Sic ipsum dicentem perussit magna unda in caput
 Grauitè impulsus, perque ratem circumrotauit: 315
 Vlysses ex= Longè autem a rate ipse æcidit: temonem autem
 cutitur rate Ex manibus proiecit: medium autem ipsi malum fregit
 ui tempe= Grauis mixtorum uentorum ueniens turbo:
 stas. Longè autem uelum & antemna æcidit in pontum:
 Hunc aut summersum posuit multum tempus, neq; potuit
 Citò ualde resurgere magnæ præ undæ impetu: 320
 Vestes enim grauabant quæ ei dedit diuina Calypso:
 Tardè autem resurrexit: ore autem expuit mare

Amarum

- Amarum, quod ei multum à capite cum sonitu fluebat.
 Sed neq; sic naus oblitus est, defatigatus quamuis:
 325 Sed ultra motus inter undas apprehendit ipsam:
 In media autem sedit finem mortis fugiens.
 Hanc at impellebat magna unda p̄ alucū huc & illuc.
 Sicut autem quando autumnalis Boreas mouet spinas
 Per campum: dense autem inter se iuicem sustinent:
 330 Sic hunc per pelagus uenti ferebant huc & illuc:
 Aliquādo quidē Notus Boreæ proiecit ut ferretur. (ret:
 Aliquādo at rursus Eurus Zephyro cōcedebat ut ipelle
 Hunc autē uidit Cadmi filia pulchros talos habens Ino
 Alba dea, quæ prius quidē erat mortalis loquens,
 335 Nunc autem maris in profundo deorū sortita ē honorē:
 Quæ Vlyssē miserata est errantem, dolores habentem:
 Mergo autem similis, uolatu ingressa est mare:
 Sedit autem in rate, & ad ipsum uerbum allocuta est:
 Miser, cur tibi sic Neptunus quatiens terram
 340 Iratus est ualde: quoniam tibi multa mala infert?
 Non quidem te ualde quamuis iratus:
 Sed maximè sic fac: uideris at mihi non imprudens esse:
 Vestes has exuens, ratem uentis portari
 Relinque, sed manibus natans pete reditum.
 345 Terræ Phæacensium quo tibi fatum est fugere:
 Acāpe autem has uittas, sub pectoribus extende
 Immortales, neque pati time, aut perire:
 Sed postquā manibus attigeris continentem,
 Statim egressus iac in nigrum pontum
 350 Multum à continente: ipse autem seorsum te uerte.
 Sic locuta Dea, uittas dedit:
 Ipsa autem retrò in pontum ingressa est astuantem,
 Mergo

notandum
liberatus est

maris libi
g. maris et
fug. late
fabulam, na
rat

Vlysses nau
fragus à
Leucothea
iuuatur.

ODYSSEAE

Mergo similis: nigrâ autem illam undâ cooperuit.

Sed cogitauit multa tolerans diuinus Vlysses:

Ingemens autem dixit ad suam magnanimum animum: 355

Hei mihi, ne aliquis mihi paret dolum rursus

Immortalium, quando me rate descendere iubet.

Sed nondum parebo, quoniam longe ab oculis

Terram ego uideo, ubi mihi dicunt refugium esse.

Sed potissimum ita faciam: uidetur aut mihi eē optimū, 360

Donec lingua in compagmibus cohærebunt:

Tandiu hic manebo dolores patiens:

Sed quando mihi ratem undâ conasserit,

Nabo, quoniam non adest consulere melius.

Sic hic hæc uersabat in mente et in animo: 365

Impulit autē magnam undâ Neptunus quatiensterrâ,

Grauemq; difficilemque, altamq; : percussit autem ipsū.

Sicut autem uentus ualde spirans palearū cumulū quatit

Sic arum, quas quidem dissipauit alibi aliō:

Sic ligna longa dissipauit: sed Vlysses

Vnum lignum ascēdit solum tanquā equum equitans. 370

Vestes autem exuit quæ ei præbuit diuina Calypso:

Statim autem uittas sub pectore extendit:

Ipsæ autem pronus in mare cecidit manus extendens,

Nare promptus: uidit autem imperans Neptunus:

Mouens autem caput ad suum locutus est animum: 375

Sic nunc mala multa patiens erres per pontum,

Donec inter homines Regios diuinis mixtus sis.

Sed non sic te spero attenuaturum calamitatem.

Sic loquens uerberauit capillatos equos:

Iuit autem ad Aegæ, ubi illi inclytæ domus sunt.

Sed Minerva filia Iouis alia cogitauit,

Quæ

Que aliorum uentorum continuū flatus,
Cessare et iussit, et quiescere omnes:

385 Concitauit autem uelocem Boream: undas autem fregit,

Quousq; hic inter Phæacenses remiges mixtus esset

Nobilis Vlysses, mortem et parcam fugiens:

Tunc duas noctes, duosq; dies unda in magna *duas dies duas noctes*

Errauit: multum autem eius cor providebat mortem, etiam nauis

390 Sed quādo tertium diē pulchras comas habēs absoluit Aus

Et tūc postea uetus quidē cessauit, et trāquillitas (rora:

Fuit sine aura: hic autem propē uidit terram,

Acute ualde providens magna ab unda eleuatus.

Cōparatio.

Vt autem quando iocunda uita filij uidet

395 Patris, q pp ægritudinem iacet graues dolores patiens

Diu consumptus: odiosa autem in eum irruit fortuna:

Amicē autem ipsum Dei ab ægritudine liberauerunt:

Sic Vlysem iocundū non secūs reddidit terra et sylua: *Vlysses ad Phæacenses defertur*

Nauigabat autem festinans pedibus continētē adire.

400 Sed quādo tantum aberat quantum auditur clamans,

Et iam sonitum audiebat ad cautes maris:

Resonabat. n. magna unda ad sicam continentis

Cū sonitu fracta: cooperiebatur aut omnia maris spumā.

Non. n. erant portus nauium retinacula, neq; clausuræ,

405 Sed littora depressa erunt, cautesq; saxaq;

Et tunc Vlyssis soluta sunt genua et dilectum cor:

Suspirans autem dixit ad suum. magnanimum animum:

Heu, postquā terram inspiratam dedit uidere

Iupiter, et hanc undam discindens transiui,

410 Exitus nusquā apparet maris aniforas.

Extra enim saxa acuta: arcum autem unda

Resonabat impetu: planum autem super eminet saxum:

Pro pē

ODYSSEAE

Prope terrā at profunditatem habens mare est, et nōdū
 Consistere utrisq; et fugere malum, (licet pedibus

Ne forte me exeuntem iaciat durum ad saxum, 415

Vnda me rapiens: uauus autem mihi erit motus:

Si autem adhuc prius annatabo, si ubi inuenero

Littora depressa portusq; maris,

Timeo ne rursus arripens procella

Pontum in pisculentum ferat grauius suspirantem, 420

Vel in me et balenam irruere faciat fortuna

Ex mari, quales multas nutrit incluta Amphitrite.

Scio. n. q. mihi iratus est inclutus Neptunus.

Sic is hæc uersabat in mente, et in animo:

Interim ipsum magna unda ferebat saxosum ad litus. 425

Tūc pellisq; lacrata esset, simulq; ossa fracta fuissent,

Nisi in mentibus posuisset cæsia Minerua,

Ambabus autem manibus impulsus apprehendit saxum

Quod tenuit suspirans, quod ad magna unda aduenit,

Et hæc qdē dūtaxat subterfugit: rediēs at fluctus ipsum 430

Percussit impulsū: lōge aut ipsū proiecit ī mare. (rursus

Vt autem polypo ex latebra sua egrediente

Ad eius capillamenta densi lapilli tenentur,

Sic huius ad saxa feroābus a manibus

Pili lacratī sunt: hunc autem magna unda cooperuit: 435

Tunc miser præter fatum periisset Ulysses,

Nisi sapientiam dedisset. cæsia Minerua:

Vnda egressus, quæ cum strepitu frangitur ī continētī,

Nabat extra terram, aspiciens si ubi inueniret

Littoraq; depressa, portūsque maris. 440

Sed quando iam fluuij iuxta ostium pulchrē fluentis

Peruenit: natans, hic iam ei uisus est locus optimus

Leuibus

I euibus saxis, & tegmen erat uenti:

Cognouit autē profluentem, & precatuſ est ſuo in aīo:

445 Audi Rex quicunq; es, multū supplicans ad te uenio,

Fugiens ex mari Neptuni minas,

Verecundus quidem eſt & immortalibus Deis

Virorum, quiaunq; uenit errans, ſiaut & ego nunc,

Ad tuūq; fluētē, maq; genua ſupplex uenio, multū laborās

450 Sed miſerere Rex: ſuppliem autē me tibi fateor eſſe.

Ad naufrā

Sic dixit: hic at ſtatī ſedauit ſuū fluētē, cōtinuit et undā:

q; Vlyſſie

Primū autē fecit tranquillitatem: hunc autem ſeruauit

preces Cala

Ad fluuij oſtia: hic autem ambo genua curuauit

liroē fluxū

Manuſq; fortes: mari. n. donitum erat charum cor:

ſiſſit.

455 Tumebat autē corpus totum: mare autē deſluebat multū

Ab oreq; naribusq;: hic autē ſine ſpiritu, & ſine uocē

Iacuit aliq̄tulū exiſtēs: agūſtia autē ipſū grauis corripuit

Sed quādo iā reſpirauit, & in mētes aīus cōgregatū eſt,

Et tunc iam uittas à ſe ſoluit Deæ,

Vlyſſes exa

460 Et haſ quidem in fluuium, qui in mari frangitur, ieit:

ponitur tra

Retrō autē ſerebat magna unda p fluxū: ſtatim autē Ino

re.

Suſcepit manuſ amiās: hic autem ex fluuiō liberatus,

Sub iūco iclinatus eſt: oſculetus eſt autē uitā donatē terrā:

Suſpirans autem dixit ad ſuum magnanimū animam:

465 Hei mihi, quid patior? quid mihi grauius fiet?

Vlyſſes ſe

Siquidem in fluuiō moleſtam noctem ſeruauero,

cum.

Ne me ſimul pruiuaq; mala, & germinare faciens ros,

Propter paucū ſpiritū cōſumpſerit male affectū aīo:

Aura autem ex fluuiō frigida ſpirare ſolet in aurora;

470 Si autem altam aſcendens & umbroſam ſyluam,

Arbuſculis in denſis dormiuero, ſi me ſinat

Frigus & labor, dulciōrque me ſomnus oppreſſerit,

Timeo ne feris lacramentum & praeda fiam.

Sic cogitant uisum est utilius esse:

Perrexit at ire in syluam: hanc aut prope aqua inuenit 475

In propavlo: duo autem subiuit arbusta

Ex eodē loco nata: unū quidē oleastri, alterū aut oliue:

Hæc qdē neq; uetorū unq; pflarat uis humida spirantū:

Neq; unquam Sol lucens radijs percaſsit:

Neq; imber transiuit penitus, adeo densa

480

Adinuicem nata erant impliatē: quæ sub Vlyſſes

Ingressus est: statim aut stratū accumulauit manibus dia

Latum: foliorum. n. erat copia abundē multa, (lectis

Quantum uel duos, uel tres uiros seruari

Tempore hyemali, si & ualde ſeuiat:

485

Hūc quidē uidens letatus est multatolerās diuus Vlyſſes:

In autem medio dormiuit: copiā autem infudit foliorum.

Cōparatio. Sicut aut quādo aliquis torrē anere occultauit nigro

Agri in extremo, ubi non sunt uicini alij,

Semen ignis seruans, ut non aliunde extinguatur.

490

Sic Vlyſſes folijs coopertus est: huic autem Minerus

Sōnū in oculis fudit, ut ipsum quiescere ſuāret ælerrimē

A grauib; laboribus, charas palpebras arcuntegens.

ARGVMENTVM. Z. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Minerus aſiſtās in ſomnis Nauſicaæ Alāroi filie,
Miubet ipſi ueſtem ad fluuiū ſerenti lauare: propin
quas. n. ipſi eſſe nuptias: Hæc autem iuſſum ſuat: poſtea
ludit cum anallis: audiens autem ipſas Vlyſſes, expergi
ſatur, & rogans Nauſicaam, ueſtem & abum ab ipſa ca
piens, ſequitur eam in ciuitatem.

Odysſee

ODYSSEAE .Z. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Zeta autem, Nausicaa uexit in Scheria Vlysseni.

IC quidem illic dormiebat multapaf-
sus diuus Vlysses,
Somno & labore domitus : at Minera
ua

Iuit in Phæacum uirorum populumq;

auitatemq;

Phæacen
sui origo,

Hi antea quidem quodam habitabant in lata Hyperia,

5 Prope Cyclopes uiros superbos:

Qui ipsos ladebant: uiribus autem potentiores erant.

Hinc remouens duxit Nausithous speciosus:

Nausithous

Collocauit aut in Scheria lōgē ab hoībus indagatoribus:

Circum autem murū duxit ciuitati, & ædificauit domos:

10 Et templa fecit deorum, & diuisit agros.

Sed hic quidem iam morte domitus, ad infernum iuit:

Alcinous autem tunc imperabat à Dijs consilia sciens:

Alcinous.

Huius quidem iuit ad domum Dea cæsia Minerva,

15 Reditum Vlyssi magnanimo consultans:

Perrexit aut ire in thalamum pulchrum, in quo puella

Dormiebat, immortalibus indole & specie similis,

Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:

Iuxta aut duæ famule à gratijs pulchritudinē habentes

A postibus atrinq; fores autem inæta erant lucide:

20 Hæc autem uenti sicut flatus irruit in cubilia puellæ:

Stetit autem supra caput, & ipsam uerbis allocuta est,

Assimilata filiæ in re nautica incl'yti Dymantis:

G ij

Hæc

ODYSSEAE

Hæc ei coætnea quidē erat: grata autem erat animo:

Huc ipsam aſſimilata,alloata eſt caſſia Minerva:

Minerva Nauſicaa,aur te ſic negligentem genuit mater: 25

Nauſicaam Veſtes quidem tibi iacent neglectæ admirabiles:
alloquitur. Tibi aut̃ nuptiæ propè ſūt: ubi oportet pulchras quidē
Indui:alias autē his præbere qui te ducent. (ipſam

Ex coniu= Ex his.n.fama in homines aſcendit
go bona Bona:gaudebunt autem pater & honoranda mater. 30
fama.

Sed eamus loturæ ſimul atq; Aurora eluxerit,
Et te ego cooperatrix ſimul ſequar,ut at̃ſimè
Pareris:quoniam non amplius diu uirgo eris.
Iam.n.te uxorem petunt optimates in populo
Omnium Phæaam,ubi tibi genus eſt & ipſi. 35

Sed agè ināta patrem inclytum ſub auroram
Mulos & currum inſtruere,qui ſerat
Veſtesq; & peplos,& ſtragula admirabilia,
Et tibi ipſi ſic multò melius q̃ pedibus
Ire:multum.n.longe lauacra ſunt à auitate. 40

Hec quidem ſic loata,abiit caſſia Minerva

Sedes De= In Olympum,ubi dicunt deorum ſedes ſirmas ſemper
orum. Eſſe:neq; uentis quatitur,neq; unquam hymbre
Madeſcit,neq; nix inſilit,ſed ualde ſerenitas
Panditur ſine nebula:albus autem inaurrit ſplendor: 45
In hoc delectantur beati Dei dies omnes.

Illuc abiit Caſſia poſtquàm conſuluit puella: (uit
Statī aut̃ Aurora uenit pulchrā ſellā habēs q̃ ipſā exāta
Nauſicaā pulchrū peplū habēt: ſtatī at̃ admirata ē ſom
Perrexit aut̃ ire p̃ domos,ut nūciaret parētibus, (nū: 50
Patri charo & matri:inuenit autem intus exiſtentes:
Hec quidem in ſoco ſedebat cum ancillis mulieribus

Penſa

Pensa torquens purpurea: huic autem foras
Eunti obuiavit ad inclytos Reges

55 In consilium, quo ipsum uocauerant Pheæcs illustres:
Hæc autē ualde propē stās, charū patrē alloata est:

Pater chare, an non mihi instrueres currum
Altum, rotatum, ubi inclytas uestes feram
In fluium lauatura, quæ mihi sordide iacent.

60 Et tibi ipsi conuenit inter primos existenti
Consilia cōsultare puras corpori uestes habentem:
Quinq; autem tibi chari filij in domibus nati sunt:
Duo quidem maritati, tres autem cælibes pubescentes:
Hi autem semper uolunt nuper lotas uestes habentes

65 In tripudium ire: hæc autē meæ mentī omnia aere sunt.

Sic dixit. uerecūdata est. n. nouas nuptias denominare
Patri charo: hic autē oīa intellexit, & respōdit uerbo:
Neq; tibi mulos inuideo filia, neq; aliquid aliud,
Vade: at tibi famuli instruent currum

70. Altum, pulchras rotas habentem, tabulato aptatum.

Sic locutus, famulis iussit: hi autem obediuerunt:
Hi quidem extrā currum rotatum mulis tractum
Instruxerunt: mulosq; submiserūt, iūxerūtq; sub curru:
Puella autem ex thalamo portauit uestem luādam,

75. Et hanc quidem deposuit bene polito in curru:

Mater autem in asta posuit gratum abum
Omnis generis: obsonia autem imposuit ex uinum infudit
In utre aprino: puella autem ascendit currum:
Dedit autem aureo in lecytho humidum oleum,

80 Ut ungretur cum anallis mulieribus:

Hæc autem accipit flagellū & habenas splendidas:
Flagellauit autē ad īpellēdū: strepitas autē erat mulorum:

Nausicaa
Alcinoo
patri.

ODYSSEAE

Hi autē continuē festinabāt: ferebant autē uestē, & ipsam
Non solam, simulcum hac & ancillae ibant aliae.

Ha autē quādo iam fluij fluxum ad pulchrum uenerunt, 85

Vbi lausca erant perpetua, multa autem aqua

Nausicaa Pulchra fluebat, ad ualde sordida etiam purganda,

et minstre Tunc ha mulos quidem soluerunt à curru,

simul lauā Et hos quidem impulerunt ad fluuium uorticofum,

tes. Ad comedendum gramen dulcē: ha autem à curru 90

Vestimenta manibus acceperūt, & tulerūt ad nigrā aquā:

Calauerunt autem in focis uelociter certamē praesentes.

At postquā lauaueruntq; purgaueruntq; sordes omnes,

Deinceps extenderant ad litus, ubi maximē

Lapillos ad terram abluebat mare: 95

Ha autem lota & uncta pingui oleo,

Cenam postea sumpserunt ad ripas fluij:

Vestimenta autem solis expectabant sicari splendore.

At postquā cibo delectate sunt, ancillaeq; & ipsa,

Pilā ha ludebant uittas abijcientes: 100

His autem Nausicaa albaulnas incēpit ludum:

Cōparatur Qualis autem Diana uadit per montem sagittis gaudens,

Diane Nau Vel per Taygetum oblongum, uel Erymanthum,

sicaa Oblectata capris & uelocibus arnis:

Cum hac autem simul Nymphae filiae Iouis egidiferi 105

Agrestes ludunt: letatur autem mente Latona:

Omnes haec capite supereminet & fronte:

Facile autem discernitur: pulchrae autem omnes:

Sic haec ancillis praestabat uirgo indomita.

Sed quando iam futura erat iterum domum reuertī, 110

Iungens mulos, plicansq; uestimenta pulchra,

Tunc alia rursus cogitauit Dea caesia Minerva,

Vt Vlysses excitaretur, uideretq; pulchrā oculos puellā,
 Quæ cum Phæacum uirorum in ciuitatem ducret:

- 115 Pilam postea icat in anallam Regna,
 Ab analla quidē errauit: profundū autē cecidit in uorticē.
 Hæ autē ualde clamauerūt: suscitatus ē autē magnus Vlysses:
 Sedens autem uoluebat mentē & in animo:

Heu me, quorum rursus hominum in terram uenit

- 120 Num hi contumeliosi, & feri, neq; iusti
 An hospitales, & ipsis mens sit pia?
 Quasi puellarum aram uenit me foeminilis uox
 Nympharum, quæ habitant montium alta cacamina,
 Et fontes flusiorum, & ualles herbosas?

- 125 An homines sum iuxta humana uocē utentes?
 Sed ego ipse experiar & uidebo.

Sic locutus, ab arbusto egressus est magnus Vlysses:

Ex densa autem sylua ramum rupit manu forti,

Vt folijs cooperiret arca corpus pudenda uiri:

*quanta res pauper
 tate, afflictabatur.*

- 130 Perrexit autem ire, sicut leo montanus robore confusus,
 Qui it imbres perpeffus, & uentis infestatus, oculi autē ei
paucis Ardent: at hic boues inuadit uel oues,
 Vel syluestres æruas: hortatur autem ipsum uenter
 Oues tentaturum, & in clausam domum ire:

- 135 Sic Vlysses puellis pulchricornis futurus erat
 Miseri, nudus licet existens: ne cœcias enim cepit:

Terribilis autem ipsis apparuit afflictatus salsugine:

*fudo re ma us
 Terrentur*

Fugerunt autem aliæ aliō in littora prominentia:

*puelle uiso
 nudo Vlyss-*

- 140 Sola autem Alanoi filia mansit. huic enim Minērua
 Fiduciā in mentibus posuit, & timorē extraxit membris: sc.

Stetit autem contra se habēs, cogitabat autem Vlysses,

An gēibus precaretur apprehēdēs pulchrā oculos puellā,

ODYSSEAE

An sic uerbis de longè dulcibus

Precaetur, si ostēdere ciuitatē & uestimēta dare uellet.

Sic igitur ei cogitanti uisum est melius esse,

145

Precari uerbis de longè dulcibus,

Ne ei genua apprehendente irasceretur mente puella,

Statim dulcem & prudentem dixit sermonem:

Statim dulcem & prudentem dixit sermonem:
Oro te Regina, De a ne aliqua, an mortalis es?

Oro te Regina, De á ne aliqua, an mortalis es?

Siquidem aliqua Dea es, quae coelum latum habitant,

Siquidem aliqua Dea es, quæ coelum latum habitant,

150

Vlyffes *Diane te ego Iouis filia magni*

Diana te ego Iouis filia magni

Nausicaam Specieq; magnitudineq; indoleq; proximè affimilo:

Specieq; magnitudineq; indoleq; proximè affimilo: -

Supplex al. Si autem aliquis es hominum, qui in terra habitant,

Si autem aliquis es hominum, qui in terra habitant,

loquitur. Ter beati tibi pater & venerabilis mater,

Ter beati tibi pater & uenerabilis mater,

Ter beati quidem fratres, ualde ipsis animus

Ter beati quidem fratres, ualde ipsis animus

155

gnato de Av. *Semper letitius letatur propter te,*

Semper letitijis letatur propter te,

Videntibus tale germen choream ingrediens:

Ille autem rursus in animo felicissimus supra ceteros,

Qui te, dotibus præponderās, domum ducet.

Nondum.ñ.talem uidi hominem oculis

160

Neq; uirū, neq; foeminā, admiratio me tenet inspiciēte m:

De lo quondam talem, Apollinis apud altare,

Palmæ novum rarnum pullulantem vidi.

Veni. n. ex illuc, multus autem mihi fuit populus

In uia, quæ profectò futura erat mihi mali dolores:

165

Similiter autem & illum uidens, obstupui animo

Quoniam nunq̃ tale pullulauit lignū de terra:

Sic te mulier admirorq; stupeorq; timeorq; grauiter

Genua tangere: magnus autem me dolor tenet.

Hesternus uigesimo fugi die nigrum pontum:

170

Tādin aūt me semp unda portauit, uelocesq; proællæ,

Insula ab Ogygia: nunc autem hac deiecit fortuna,

Vt etiam

Vt etiam & hic patiar malum. non enim puto
 Quiescere, sed adhuc multa Dei perficiunt in futurum.
 175 Sed Regina miserere. te. n. mala multa passus
 Ad primam ueni: aliorum autem nullum uidi
 Hominum, qui hanc ciuitatem & terram habitant:
 Urbē autē mihi ostēde: da autē mihi uestē ad induendum,
Siquid tegumentum uestium habes huc profecta:

180 Tibi autem Dei tot dent quot mentibus tuis cogitas,

Virumq; & domum & concordiam præbeant

„ Bonam. neq; n. hoc potius & melius,

„ Quam quādo concordēs sententijs domum habitant

Vir & uxor, multi dolores inimicis:

185 Gaudia autem amās: maximē autem audiunt ipsi.

Hūc autē rursus Nausicaa albavln & cōtrā allocuta est:

Hospes, quoniā neq; malo, neq; stulto uiro similis es:

„ Iupiter autem ipse tribuit diuitias olympius hoībus

„ Bonis & malis, quomodo uelit unicuiq;

190 Et tibi hęc dedit: te autem oportet tolerare tamen.

Nunc autem quoniā nostrā in urbem & terrā uenisti, hunc locū inij

Neq; ueste egebis, neq; aliquo alio,

Quorum decet supplicem ærumnosum obuiātem:

Urbē autē tibi ostendā: dicā autē tibi nomen populorum:

195 Phæaces quidem hanc urbem & terrā habitāt;

Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi.

Ex hoc autem Phæacum dependet potentiāq; uisq;.

Dixit & anāllis pulchricornis iussit:

State mihi ancille, quō fugitis uirum intuite?

200 An aliquem inimicorum dixistis esse uirorum?

Neq; est hic uir uiuens homo, neq; fit

Qui Phæacum uirorum in terram ueniat

Nausicaa
 respondet
 Ulyssi.

factus est uirgilius

ODYSSEAE

Bellum ferens. ualde enim dilecti immortalibus:

Habitu autem scorsum in undoso mari

Vlanti, neque aliquis nobis homo miscetur alius.

205

Sed hic quidam infelix errans huc uenit.

Hunc nunc oportet curare: ab Ioue enim sunt omnes

Hospitesque pauperesque: donum autem paruumque gratumque.

Sed date analla hospiti abumque potumque:

Lauate autem in flumio ubi obex est uenti. *Obstruunt*

210

Sic dixit: haec autem steterunt: et inuicem se hortate sunt.

Vlysses autem sedere fecerunt in operto, sicut insit

Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:

Iuxta autem ipsum palliūque, et tunicā, indumenta posuerunt:

Dederunt autem ei aureo in lecytho humidum oleum:

215

Iusserunt autem ipsum lauari flumini fluentibus:

Tunc ancillas allocutus est magnus Vlysses:

Ancille, stete sic à longè, ut ego ipse

Salsuginem humeris abluam: circum autem oleo

Vngar: arte enim diu à corpore abest unctio:

220

Coram autem non ego abluar. erubescō enim

Nudari puellas pulchricomas inter ueniens.

Sic dixit: haec autem longè iuerunt: dixerunt autem puellae:

At hic ex flumio de corpore lauabat magnus Vlysses

Salsuginem, quae ei dorsa et latos ambiebat humeros:

225

Ex capite autem abstersit maris situm profundi.

At postquam iam omne lauit, et oleo unxit:

Circū autem uestimenta indutus ē, quae ei praeiuit uirgo indōita:

Hunc quidem Minerva fecit Ioue prognata

Maioremque uisu, et crassiores: à capite autem

230

Crispas demisit comas hyacinthino flori similes.

Sicut autem quando aliquis aurū circumfudit argēto uir

Peritus,

Peritus, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerva
Artem omnigenam: gratiosa autem opera perficit.

- 235 Sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris:
Sedit autem postea longè profectus in litus maris
Pulchritudini & gratijs splēdēs: admirabatur at puella:
Tunc profectò ancillas pulchricomas allocuta est:

Audite me ancillae albavlnas, ut aliquid dicam

- 240 Nō omniū præter uolūtatē deorū, qui Olympū habitant
Phæacibus: hic uir misætur dijs paribus.
Antea enim mihi indecens uidebatur esse:
Nunc autem Dijs similis est, qui coelum latum habitant.
Vtinam enim mihi talis uir uocatus esset

- 245 Hic habitans, & ei placeret hic manere.

Sed date ancillæ hospiti cibumq; potumq;.

(rūt:

Sic dixit: hæc at hæc ualde quæ audiuerūt et obediue-

Apud autem Vlyssēm posuerunt cibumq; potumq;:

Hic at bibit, & comedit multa passus diuus Vlyssēs

- 250 Raptim: diu enim cibi erat ieiunus.

Sed Nausicaa ulnas alba alia cogitauit:

Vestes igitur plicans posuit pulchro in arriu:

Iunxit autem mulos fortium unguis: ascendit autem ipsa:

Concitauit aut Vlyssēm, uerbumq; dixit & compellauit: Nausicaa

- 255 Mouearis nunc hospes in urbem ire, ut te mittam se secuturo
Patris mei in domum prudentis, ubi te dico Vlyssi pa-
Omnium Phæacum uisurum esse, quotquot optimi. tris domum
Sed ualde sic fac (uideris at mihi nequaquam imprudēs esse) describit.
Donec per agros iuerimus & opera hominum,

- 260 Tandiu cum ancillis post mulos, & currum Urbjs de
Velociter uenias: ego autem dux ero uie. scriptio
Sed postquam in urbem iuerimus, quam circum turris

Alta: pulcher autem portus ex utraq; parte ciuitatis,
 Angustus aut itroitus: naues aut in uia utriq; remis agia
 Seruatur omnibus. n. nauale est unicuiq; : (tate 265

Illic uero ipsis forum, pulchram templum Neptuni arca
 Tractis lapidibus effossis coaptatum:

Ibi nauium arma nigrarum curant
 Radentes et uela, et polium remos.

Non. n. Phaeacibus cura est arcus neq; pharetra : 270

Sed mali et remi nauium, et naues aequales,

Quibus gaudentes animum transeunt mare.

Horum fugio famam amaram, ne quis in posterum

Vituperet: ualde autem sunt superbi in populo.

Et aliquis sic dicat peior obuians: 275

Quis autem hic Nausicaa sequitur pulcherq; magnasq;

Hospes: ubi autem ipsum inuenit: uir certe erit ipsi,

An aliquem errantem excepit sua a nauis

Virorum peregrinorum? quoniam nulli propè sunt?

An aliq; ei precati multis exoratus precibus Deus uenit 280

Caelitus descēdēs? habebit aut ipsum diebus omnibus.

Melius scilicet si ipsa abiens uirum inuenerit

Aliunde. certe. n. hos inhonorat in populo

Phaeacis, qui ipsam in uxorem petunt multiq; et boni.

Sic dicant: mihi autem opprobria haec essent, 285

Et alij suacensero, quae talia faceret:

Quae inuitis charis, patre et matre, existentibus

Viris miscetur, priusquam manifesta nuptiae uenerint:

Tu autem hospes sic meum intellige uerbum, ut citissime

Deductionem et reditum consequaris a patre meo. 290

Inueniemus splendidum nemus Minerae prope uiam

Alnorum, fons autem effluit, arca autem pratum:

Illic

- Illic autem patris mei templum, florensque uinea est,
Tantum ab urbe quantum auditur clamans:
295 Vbi sedens mane tandiu, donec nos
Ad urbem iuerimus, et peruenierimus domos patris.
Sed postquam nos existimaueris ad domos peruenisse,
Et tunc Phæacum in urbem uade, et interroga
Domos patris mei magnanimi Alcinoi:
300 Facile autem notæ sunt, etiam si puer præiret
Infans, non enim similes his fabricatæ sunt
Domus Phæacum, qualis domus Alcinoi,
O heros: sed quando te domus occultauerint et aula,
Celeriter ualde ex domo pertranseas, donec ueneris
305 Ad matrem meam: hæc autem sedet in foco in ignis splendore,
Pensa torquens purpurea, mirabile uisu,
Columnæ inclinata: ancillæ autem ei sedent à tergo:
Illic autem patris mei solium inclinatum est ad ipsam:
In hoc hic uinum bibit sedens Deus tanquam:
310 Hunc præteriens matris ad genua manus
Iacæ nostræ, ut reducam diem uideas
Gaudens statim, etsi ualde longè es.
Si tibi illa benigna cogitauerit in animo,
Spes tibi postea amicosque uidere, et peruenire
315 In domum bene edificatam, et tuam in patriam terram.
Sic locuta uerberauit flagello splendido
Malos: hi autem celeriter reliquerunt fluminis fluentia.
Hi autem bene quidem currebant, bene autem percutiebant pedibus:
Hæc autem ualde moderabatur, ut simul sequeretur pedestres
320 Ancillæque, Vlyssesque: cum prudentia autem iniecit flagellum.
Occidit autem sol, et hi ad inclitum nemus peruenierunt,
Sacrum Mineræ: ubi sedit magnus Vlysses.

Statim

O D Y S S E A E

Statim postea precatus est Iouis filiam magni:

Audi me egredisferi Iouis filia indonita:

Nunc me audi postquam antea nunquam audiuiſti

325

Afflictum, quando me affligebat inclytus Neptunus:

Da me in Phæacis amicum uenire & miserabilem.

Minerua

Sic dixit precans: Huc autem audiuit Pallas Minerua:

Neptunum

Ei autem nondum apparuit coram. uerebatur enim

uerita.

Patrum: hic autem uehementer iratus erat

330

Dijſ pari Vlyſi, antequam in suam terram perueniret.

A R G V M E N T V M . H . H O M E R I C O M P O S I T I O N I S .

Nausicaa in ciuitatem peruenit, & paulo post Vlyſes precatur Areten Alcinoi regis uxorem: & post coenam interrogante ea unde uestem habuiſſet, (agnouit enim ipsam) quæ contigere sibi inter nauigandum ab Orygia usque ad Phæacum terram, narrat.

Odyſſea

36

ODYSSEAE .H. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Ita autem bene consulunt Vlysi Scheriae reges.

IC quidem tunc precabatur multapasa
sus magnus Vlysses.

Puellam autē ad ciuitatem duxit robur
mulorum:

Hec autem quando iam sui patris ad in-
clytas domos peruenit,

Stetit in uestibulis: fratres autem ipsam circum

5 Steterunt, immortalibus similes, qui à curra

Mulos soluerant, uestemq; intulerunt intro:

Ipsa autem in thalamū suū iuit, accendebat at ipsi ignē

Vetula Apiraea cibicularia Eurymedusa:

*Eurymedu
sa nutrix.*

Hac quodā ex Apira naues duxerūt, quae utriq; remis im-

10 Alcinoō at ipsā donū selegerūt, quoniā oībus (pellūtur:

Phaeacibus imperabat: deū aut tanq̃ populus audiebat.

Hec nutriuit Nauficaam albamulnas in domibus:

Hec ei ignem accendit, et intus cœnam preparauit.

Et tūc Vlysses motus ē ad ciuitatē ire: circū aut Minerva

15 Multam calignem fudit amica consulens Vlysi,

Ne quis Phaeacum magnanimorum obuians

virginis humilioris.

Conuitiareturq; uerbis, et interrogaret quis esset.

Sed quādo iam futurus erat ciuitatem ingredi amabilē, Vlysi Mi-

Tunc ei obuiauit Dea cœsia Minerva,

nerua for-

20 Virgini similis puellae urnam habenti.

mā mēta

Stetit aut ante ipsum: interrogauit aut magnus Vlysses: Neenidis fit

O filia, nōne me ad domum uiri duces

obuiam.

Alcinoi

ODYSSEAE

Alānoi? inter hos homines imperat.

Etenim ego hospes miser huc peruenio

Apia terra. A longe ex Apia terra: ideo nullum cognosco

25

Hominum, qui hanc ciuitatem et terram habitant.

Hunc autem rursus allocuta est Dea caesia Minerva:

Tibi. n. ego hospes pater domum quam me iubes

Demōstrabo, quoniam prope patrē meū bonū habitat:

Sed ueni tātē sic: ego autem duxero uia.

30

Neq; aliquem hominum aspicias, neq; interroges:

Non. n. hospites hi ualde homines tolerant.

Neq; amātes hospitio accipiunt eum qui aliūde uenerit.

Nauibus celeribus hi confisi ueloibus,

Vndā magnā pertransēnt, quonā ipsis dedit Saturnius

35

Horum naues ueloces, tanquā penna uel cogitatio.

Vlysses à

Sic locuta, praeiuit Pallas Minerva

Minerva in Statim: hic autem postea post uestigia iuit Dea.

edes Alci= Hūc igitur Pheaces in re nautica inclyti nō cognouerūt

noi perdu= Euntem per ciuitatem inter ipsos. non. n. Minerva

60

citur septus Permittebat pulchricoma grauis Dea, quae ei nebulam

à nebula. Diuinam infudit amica consulens in animo:

Admirabatur Vlysses portus et naues aequales,

Pheaces in Ipsorumq; heroum fora et moenia longa,

geniosi. Alta, palis aptata, mirabile uisu.

65

Sed quādo iam Regis ad inclytas domos peruenerunt,

Inter ipsos uerba inæpit Dea caesia Minerva.

Hæc iam tibi, hospes pater, domus, quam me iubes

Diære: inuenies autem generosos reges

Cōiuiū cōiuiātes: tu autē intrò uade, neq; aliquid aīo

70

Time. A V D A X. n. uir in omnibus melior

Operibus est, etsi aliunde ueniat.

Reginam

Reginam quidem primum inuenies in domibus,

Arete autem noīe est cognominata, ex parentibus autē Arete uxor

75 Eisdem qui genuerunt Alcinoū Regem: Alcinoi.

Nausithoum quidem primum Neptunus quatien s terram

Genuit & Periboëa mulierum specie optima,

Minima, filia magnanimi Euryedontis,

Eurymedea

Qui quondam magnanimis gigantibus imperauit:

don

80 Sed hic quidem amisit populum iniustum, periit & ipse:

Huic Neptunus mixtus est, & genuit filium

Nausithoum magnanimū: hic in Phæacibus regnauit:

Nausithous

Nausithous autē genuit Rhexenorēq; Alcinoūq;

Rhexenor.

Hūc qdē sine filio existētē sagittis iterfecit argētēūhan

85 Spōsū ī domo, unā solā filiā relinquetē (bēsarck Apollo

Areten: hanc autem Alcinoū fecit uxorem,

Et ipsam honorauit sicut nulla in terra honoratur alia

Quæcunq; nunc mulieres sub uiris domum habitant,

Sic illa ex animo honorata est, & honoratur

90 Ex charis fillis, exq; ipso Alcinoō,

Et populus qui ipsam Deam tanquā in spicientes

Excipiunt uerbis, quando it per ciuitatem.

• Non. n. mente & ipsa indiget bona

Quibus bene consulit, & uiris contentiones soluit

95 Si illa amica consuluerit in animo,

Spes tibi postea amicosq; uidere, & peruenire

Domam in altam, & tuam in patriam terram.

Sic locuta abiit cæsia Minerva

In pontum profundum: reliquit autē Scheriam amabilem:

100 Peruenit autem in Marathonem, & latas Athenas:

Ingressa est autē Erechthei clausum domum: at Vlysses

Alcinoi in domos iuit in clymas: multa autem ei animus

ODYSSEAE

Alcinoi re= Cogitabat antequam arcum pauimentum perueniret:
 gra describi Sicut enim Solis splendor, uel Luna erat
 tur.

In domo alta magnanimi Alcinoi:

105

Aerei quidem muri firmati erant hinc & inde

Ad penetrale ex limine: arcum autem pinna cyanea:

Aureae autem fores clausam domum intus clandeabant:

Argentae autem postes in aevo stabant limine:

Argentum autem superliminare: aurea at cornicula:

110

Aurei autem utrinq; & argentei cines erant,

Quos Vulcanus fecerat peritis scientijs

Ad domum custodiendam magnanimi Alcinoi,

Immortales existentes & in senescentes dies omnes.

Intus aut sedes circa murum firmatae erant hinc & inde

115

Ad penetrale ex limine penitus, ubi uestes

Subtiles benefilatae impositae erant opera mulierum:

Illic autem Phaeacum principes sedebant

Bibentes & comedentes: toto anno enim eas habebant:

Aurei autem iuuenes bene edificatis in aris

120

Stabant, ardentes lampades in manibus habentes,

Prælucentes per noctes in domibus conuinis.

Quinquaginta autem ei famule in domo foeminae:

Aliae quidem molunt in molis flauum fructum:

Aliae autem telas texunt, & pensa uolunt

125

Sedentes, tanquam folia procreae alni:

Tramatis autem è uestibus destillabat humidum oleum,

Quantum Phaeaces supra omnes periti uiros

Nauem uelocem in ponto impellere: sic & mulieres

Telam facere, ualde enim ipsis dedit Minerva,

130

Operaq; scire perpulchra & mentes bonas:

Extra autem aulam magnus hortus prope portas

Quatuor

in nobi 7. 10
 curi in
 scilicet mulieribus
 periti

Quatuor iugerum: arcum aut septum ductum est undiq: Hortus Al
Illic autem arbores magnæ erant uirescentes: *Alcinoi memo*

135 Pyri et mala punia, et mali pulchros fructus habentes, *cabulis.*
Ficq; dulces, et oleæ uirescentes. *fructus*

Harum neq; fructus perit, neq; deficiat

Hymæ, neq; æstat, durans toto anno, sed ualde semper
Zephyri aura spirans: hæc qd̃ produat, alia at̃ maturat;

140 Pyrū post pyrū senescit: malū autē post malum:

At post uiam, uia: ficius autem post ficum.

Illic autem ei fructifera uinea radicata est:

Huius altera quidem arca plano in loco

Siccatur Sole: alias autem undemiant:

145 Alias autem alant: iuxta autem immaturæ sunt

Florem amittentes: aliæ autem maturescunt:

Illic autem bene dispositæ parçæ ad ultimum ordinem

Omnis generis erant, per totum annum florentes:

Inus autem duo fontes: alter quidem per hortum totum

150 Spargitur: alter at̃ ex altera parte sub aula limen mittit

In domum altam, unde aquantur dæes. *(fluxum)*

Talia in Alcinoi domo deorum erant incluta dona.

Illic stans admirabatur multa passus magnus Vlysses.

Sed postquam omnia suo admiratus est animo,

155 Velociter trans limen inuit in domum:

Inuenit autem Phæacum proceres et principes

Sacrificantes poculis speculatori Mercurio:

Cui ultimo libabant, quando appetebant somnium.

Sed inuit per domum multa passus magnus Vlysses

160 Multam nebulam habens, quā ei aram fudit Minerva,

Donec peruenit ad Aretenq; et Alcinoi regem.

Circa igitur Arcetes genua posuit manus Vlyssesi:

descriptio horti

*Mercurio
ultimo liba
ri cōsuetū. q
libant dor mi*

ODYSSEAE

Et tunc iam ab ipso rursus euauit diuina nebula.

Hi autem taciti facti sunt in domo uirum uidentes:

Areten
Vlysses sup
plex orat.

Admirabantur aut aspicientes, supplicabat aut Vlysses

165

Arete, filia Rhexenoris Dijs aequalis,

Ad tuum uirum tuaq; genua accedo multa passus:

Et ad hos conuiuas, quibus Dijs opulenter dent

Viueret, & filijs committant unusquisq;

Possessiones in domibus, honorēq; quē populus dedit.

170

At mihi reditum præparate in patriam peruenire

Cito; quoniam diu procul ab amicis calamitatis patior.

ux sedib in
cinerib

Sic locutus sed in foco in cineribus

Apud ignem: hi autem oēs taciti facti sunt silentio,

Tandem autem locutus est senex heros Echeneus,

175

Qui quidem Phæacibus uiris natu maior erat,

Et uerbis ornatus erat, antiquaq; multaq; sciens:

Qui ipsis bene consulens concionatus est, & dixit:

Alcinoë, non certe hoc bonum, neq; decet

Hospitem quidem humi sedere in foco in cineribus:

180

Hi autem tuum uerbum expectantes detinentur.

Sed agē iam hospitē quē in folio argētreis clauis ornato

Fac sedere attollens: tu autem præconibus iube

Vinum immiscere, ut & Ioni gaudenti fulmine

Libemus, qui supplices uenerandos sequitur:

185

Cœnam autem hospiti famula det ex rebus quæ sunt intus,

At postquam hoc audiuit sacra potestatis Alcinoi,

Vlysses c'e
menter ab
Alcino ex
cipitur.

Manu capiens Vlyssē prudentem uarij consilij

Mouit à foco, & in folio sedere fecit lucido:

Filiū excitans amantem uiros Laodamanta,

190

Qui cum prope sedebat: maxime autem ipsum diligebat:

Aquam autem famula gutturnio infadit portans

Pulchro

Pulchro, aureo, super argenteo lebetes

Ad ablucendum: iuxta autem politam extendit mensam:

- 195 Panem autem casta proma apposuit ferens,
Cibos multos imponēs, gratificans ex præsētibus rebus.
Sed bibebat et comedeat multa passus diuus Ulysses,
Et tunc præconem allocuta est potentia Alcinoi:

Pontoroē, crateram miscens, uinum distribue

Pontoroē
præco.

- 200 Omnibus per domum, ut et Ioui gaudenti fulmine
Libemus, qui supplices uenerandos sequitur,

Sic dixit: Pontonous autem dulce uinum miscuit:

Distribuit autem omnibus libans poculis.

At postquam libaueruntque biberuntque quantum uolebat animus,

- 205 His Alcinoi locutus est, et dixit:

Audite Phæacum duces et principes,

Vt dicam quæ me animus in pectoribus hortatur.

Nunc quidem conuiuati dormite domum profecti:

Mæne autem senes complures aduocantes

Alcinoi
Phæacibus
de homi-
nibus
spite.

- 210 Hospitem in domibus accipiemus conuiuio, ac Dijs
Sacrificabimus sacra pulchra: postea autem et de reditu
Curabimus, ut hospes sine labore et tristitia
Deductione nostra in suam patriam terram perueniat
Gaudens uelociter, etiam si ualde longe est,

- 215 Ne quid interim malum, nocumen: umue patiat,ur,
Priusquam ipse in suam terram perueniat: illic autem postea
Patietur quæcumque ei fatum parcatque graues
Nascenti filauerunt lino, quando ipsum peperit mater.
Si autem aliquis immortalium de cælo uenit,
Aliud quid iam hoc postea Dijs machinantur.

- 220 Semper enim antea Dijs apparent manifesti
Nobis, quando sacrificamus inclytas hecatombas,

H iij Conuiuia

ODYSSEAE

Conuiuanturq; apud nos sedentes, ubi et nos:

Si autem aliquis et solus iens occurrerit uiator,

Nullo modo occultant, quoniam ipsos prope sumus:

225

Quemadmodum Cyclopesq; et agrestes gentes gigantum.

Hunc a utem, respondens, allocutus est prudens Ulysses:

Alcinoë, aliud quid tibi curae sit mentibus. non enim ego

Immortalibus similis sum, qui coelum latum habitant,

Neq; corpore, neq; indole, sed mortalibus hominibus,

230

Quos uos satis maxime portantes erumnas

Hominum, quibus in doloribus equalis sum:

Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,

Quae cum certe omnia decorum uoluntate passus sum.

Sed me quidem coenare finite dolentem quamuis,

235

» Non enim odio uentre peius aliud

» Est, qui iubet sui recordari necessitate

Et ualde afflictum aliquem, et in mentibus dolorem habentem.

Sic et ego luctum quidem habeo mentibus, hic autem ualde sepe

Comedere iubet, et bibere, et me omnium

240

Obliviscifacit, quaecumque passus sum, et repleti iubet:

Vos autem festinate simul atque aurora apparuerit,

Vt me infelicem meam imponatis in patriam,

Quauis multa passum, ubi semel uidero, et relinquat uita,

Possessionem meam famulosq; et altam magnam domum.

245

Sic dixit, hi autem omnes laudabant, et hortabantur

Deducere hospitem, quoniam decenter dixit.

Sed postquam libauerunt biberuntq;, quantum uoluit animus

Hi quidem dormituri iuerunt domum unusquisque:

Sed in domo relictus est diuus Ulysses:

250

Apud autem ipsum Areteq; et Alanois diuina specie praeditus

Sederunt: famulae autem auferebant uasa conuiuij:

His

His autem Arete albanas inæpit uerba.

Agnouit enim pallium & tunicam, uestimenta uidens

255 Pulchra, quæ ipsa fecerat cum ancillis mulieribus,

Et ipsum alloquens, uerba pennata dixit:

Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,

Quis? unde uenis uirorum? quis tibi hæc uestimēta dedit?

An non dicis in mari errans huc uenisse?

260 Hanc autem, respondens, allocutus est prudēs Vlysses:

Difficile Regina perpetuo dicere

Dolores, quoniam mihi multos dederunt Dij cœlestes.

Vlysses in-

Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquis:

terrogatus

Ogygia quædam insula longè in mari iacet,

Arete suos

265 Vbi Atlantis filia dolosa Calypso

labores ex

Habitat pulchricoma quamuis Dea: neq; aliquis ipsi

ponit...

Miscetur, neq; deorum, neq; mortaliū hominū:

Sed me infeliçem, domesticum duxit fortuna

Solum, quoniam mihi nauem uelocem candenti fulmine

270 Iupiter iaculatus discidit medio in nigro mari:

Vbi alij quidem omnes perire boni socij:

At ego uel carinā ulnis capiēs naui utrinq; remis agitate

Nouem diebus ferebar: decima aut me nocte nigra

Insulam in Ogygiam appulerunt Dij: ubi Calypso

275 Habitat pulchricoma quamuis Dea, quæ me suscipiens

Accuratè exæpit, & alebat, & diæbat

Facturam immortalem & insensentem diebus omnibus.

Sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit:

Illic qdè septē ānos permāsi firmiter: uestimēta aut seper

280 Lachrymis madefaciebā, quæ mihi immortalia dedit Ca

Sed quando iam octauus reuolutus annus uenit: (lypso.

Et tunc iam me iussit concitans redire

ODYSSEAE

Iouis ex nundo, uel etiam mens mutata est ipſus,
 Miſit aut ſupra ratem conſutilem: multa autem dedit,
 Panem & uinum dulcē, & immortales ueſtes induit. 285
 Ventum autem prae miſit innocuum, ſuauemq;
 Septē & decē quidē nauigabā dies per mare iter faciēs:
 Octauo autem & decimo apparuerūt mōtes umbroſi
 Terre ueſtrae: et atum eſt autem mihi charum cor
 • Infelici. certe. n. futurus eram adhuc conſictari arēna 290
 Multa, quam mihi immiſit Neptunus quatiēſ terram,
 Qui in me incitans uentos, impediuit uiaſ,
 Commouit autem mare immenſum, neq; unda
 Sinebat in rate ualde ſuſpirantem ferri,
 Quam quidem procella diſſipauit: at ego 295
 Natans hanc undam tranſiui, donec terrae
 Veſtrae appulit ſerens uentusq; & aqua:
 Vbi me exeuntem impulit unda in terram
 Petras ad magnas immittens, & non oblectabile locum.
 Sed regrediens nataui rursus quouſq; ingreſſus ſum 300
 In fluuium: illic mihi uiſus eſt locus optimus,
 Expeditus petris, & obex erat uenti:
 Egreſſus ſum autem animam reſocillans: diuina at nox
 Superuenit: ego autem ſeorſum à fluente fluuiō
 Egreſſus in uirgultis dormiui: circū autem folia 305
 Congregauī, ſomnum autem Deus immenſum infudit,
 Illic quidem in folijs charum cruciatus cor
 Dormiui tota nocte, & in auroram, et medium diem:
 Occidit autem Sol, & me dulcis ſomnus dimiſit:
 Ancillaſ autem in littore tuae uidi filiaſ 310
 Ludentes, inter autem ipſa erat ſimilis diſ:
 Quā precatus ſū: haec aut nihil intellectu aberrauit bono,
 Sic non

c. 2. e.

Sic non sperares iuniorem obuiantem

Facere. semper. n. iuniores imprudenter agunt.

- 315 Hec mihi panem dedit satis & nigrum vinum,
Et lauit in fluuio, & mihi hæc uestimenta dedit.

Hæc tibi dolens licet uerè dixi.

Huic autem rursus Alcinous respondit, locutusq; est
Hospes, certe quidem hoc deæns non cogitauit

- 320 Filia mea: quoniam te non cum ancillis mulieribus
Duxit in nostram domum: tu autem primâ precatuses.

Hunc autem, respōdens, allocutus est prudens Vlysses:
Heros, ne mihi huius gratia irreprehensibilē accusa puellā.

Hæc. n. me iussit cum ancillis sequi.

- 325 Sed ego non uolui ueritus & erubescens,

Ne aliquo modo & tibi animus irasceretur uidentī.

Valde zelotypi enim sumus in terra genus hominum.

Huic autem rursus Alcinous respondit, locutusq; est:

Hospes, non mihi tale in pectoribus charum cor

- 330 Abre irasci: meliora autem iusta omnia.

Vtinam. n. Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo

Talis existens qualis es, & hæc sentiens, quæ ego,

Filiamq; meam haberes, & meus gener uocareris

Hic manens: domum autem ego & opes darem,

- 335 Si uolens maneres: inuitum autem te nullus detinebit

Phæacum: neq; sic gratum Ioni patri sit:

Deductionē autem adhuc ego persiciam, ut bene sciam,

Craftinum diem: interm autem tu quidē domitus somno Alcinous

Dormies: hi at remis impellēt per trāquillā mare, ut per Vlyssi pro-

- 340 In patriā tuā, & domū, & si quò aliò gratū est, (uenias mittit auxi-

Etiam si ualde multo longius est Eubœa:

lium.

Hanc enim longissime ferunt esse, qui ipsam uiderunt

Populo

Alcinous
optat Vly-
sses sibi ge-
nerum.

ODYSSEAE

Populorum nostrorum: quando flauum Rhadamanthum
Duxerunt uisum Tityum terræ filium.

Et quidem hi illuc uenerunt, & sine labore persequuntur 345

Die eodem, & reduxerunt domum retrò:

Scies autem & ipse in mentibus quantum optimæ

Naues meæ, & iuuenes reijcere mare remo.

Sic dixit: letatus est at multū tollerans generosus Vlyss

Precans aut dixit, uerbūq; fecit, & cōpellauit: (ses: 350

Iupiter pater, utinam quæcūq; dixit perficiat omnia

Alcinous illius in alumna terra,

Immortalis gloria esset: ego autem in patriā peruenirē.

Sic hi quidem talia ad se mutuo loquebantur:

Iussit autem Arete alba uinas ancillis

355

Lectos sub porticu ponere, & stragula pulchra

Purpurea iniicere, sternereq; de super tapetes,

Lenasq; imponere subtiles de super ad induendum:

Hæ autem iuerunt ex domo lumen in manibus tenentes.

At postquam strauerunt densum lectum festinantes,

360

Incitarunt Vlyssē astantes uerbis:

Surge dormire hospes: factus est autem tibi lectus.

Sic dixerunt: huic autem iucundum uisum est dormire.

Sic hic qdē tūc dormiebat multapassus magnus Vlysses

Tessellatis in lectis sub porticu resonanti:

365

Alcinous autem dormiuit in conclauis domus altæ:

Iuxta autem uxor Regina lectum parauit & cubile:

A R G V.

ARGVMENTVM.Θ. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Concio fit Phæacum de hospite: & nauis detrahitur
ad deductionem Vlyssis: & epulantur apud Alcinoũ
Phæacum optimates: & post hæc discō certant Phæaces
& Vlysses: Et Demodocus canit primũ quidem de adul
terio Martis & Veneris: postea de introductione lignet
equi, et Vlyssẽ flentem interrogat, quis, & unde sit.

ODYSSEAE.Θ. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Thita autem, certaminibus Phæaces Vlyssẽ tētauerunt.

VANDO autẽ manegenita apparuit
rose a digitos Aurora,
Surrexit ex lecto sacra potestas Alcinoi,
Generosus quoq; surrexit urbium popula
tor Vlysses:

Hos autem duxit sacrum robur Alcinoi
5 Phæacum ad concionem, quæ ipsis apud naues facta est:
Profecti autem sederunt in politis lapidibus
Propè: per ciuitatem autem iuit Pallas Minerva,
Similis præconi prudentis Alcinoi,

Reditam

ODYSSEAE

Rediit Vlyssimagnanimo consultans,
Et uniaiq; uiro astans dixit uerbum:

10

Huc agite Pheacum proceres & principes
In conaone ite, ut hospitem audiat, is,
Qui nuper Alaroi prudentis peruenit domum,
Per mare errans, corpore immortalibus similis.

Sic dicens exatuit uires, & animam uniuscuiusq;
Statim aut implete sunt hominibus conaones & sedes
Sese congregantibus, multi. n. admirati sunt uidentes
Filium Laerte prudentem: huic autem Minerva
Diuinam infudit gratiam capitiq; & humeris:
Et ipsum longiorem & crassiozem fecit uisu,
Ut Pheacibus gratus omnibus fieret,
Grauisq; & uenerabilis, & perficeret certamina
Multa, quibus Pheaces tentauerunt Vlysssem.
At postquam conuenere simulq; & congregati sunt,
His Alanous conaonatus est, & dixit:

15

20

25

Audite Pheacum proceres & principes,

Alcinous Vt dicam quae me animus in pectoribus hortatur:
Pheacēses Hospes hic nescio quis errans peruenit mea domum
in concione An ab orientalibus, an occidentalibus hominibus:
hortatur, ut Ad deductionem autem nos matat, & precatur ratū esse: 30
Vlysssem in Nos autem sicut antea ad deductionem paremus.
uent Neq; n. neq; aliquis alius, qui meas domos peruenit
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed agite, nauem nigram deducamus in mare magnum
Primo nauigantem: iuuenes autem duo & quinquaginta, 35
Elegantur in populo qui antea sunt optimi:
Ligantes autem bene omnes in transstris remos
Exite, sed postea datam curate conuiuium

Ad

Ad nostrā domū ueniētes, ego autē bene omnibus praebebo:

- 40 Iuuenibus quidem haec mando: at alij
Sceptrigeri Reges meas ad domos pulchras
Venite, ut hospitem in domibus accipiamus conuiuio,
Neq; aliquis neget: accersant autem diuinum cantorem
Demodocum. huic. n. Deus supra caeteros dedit cantum

Alcinous
parat cōuiuium

- 45 Oblectare, quocunq; animus incitat ipsum ad canendum.

Sic locutus praeiuit: hi autem unā secuti sunt
Sceptrigeri: praeo autem adiit diuinum cantorem:
Iuuenes autem electi duo & quinquaginta
Iuerunt sicut iussit, in litus maris profundū.

- 50 Sed postquam in nauim deuenerunt & mare,
Nauim hi nigram maris in profundum traxerunt:
Malum autem imposuerunt, & uela naui nigra:
Praeparauerunt autem remos uinculis coriaceis
Omnes decenter: uela autem candida extenderunt:

- 55 Alto autem in humido hanc firmarunt: at postea
Perrexerunt ire Alcinoi prudentis in magnam domum:
Impleti sunt autē porticusq; & atria & domus uiro-
rum Congregatorum: multi autem erant iuuenes & senes:
His autem Alcinous duodecim oues mactauit:

- 60 Octo autē albos dentibus sues: duos autē reuolui pede: boues,
Quos excoriarunt, circumq; disposuerunt, praeparaueruntq;
conuiuium desiderabile:

Praeo autem propē uenit ducens idoneam cantorem,

Quem ualde musa dilexit: dedit autē bonumq; malumq;

Oculis quidem priuauit: dedit autē suauem cantilenam:

Huic autē Pontonous posuit solū argēteis clauis ornatum

- 65 In medio conuiuarum, ad colūnam longam firmans:

Clauo autem suspendit citbarā canoram

Ipsius super capite, & dixit manibus capere

Demodocus
cantor.

c. 10. 2.
ult.

Præco: iuxta autem posuit aſtā, pulchramq; menſam:
Apud autē poalū uini ad bibendū, quādo aiūs iuberet: 70
Hi autem in abos paratos, appoſitos, manus iniecerunt.

At poſtquam potus, & abi cupiditatem expulerunt,

Muſa cantorem induxit canere gloriaſ uiroꝝ

Cantilena, cuius tunc gloria cœlum latum attingebat,

Contentionem Vlyſſis & Pelidæ Achillis,

75

Quemadmodum olim cōtenderunt in cōuiuio florido

Terribilibus uerbis: Rex autem uiroꝝ Agamemnon

Gaudebat animo, quādo optimi Achiuoꝝ contēdebant.

Sic enim ei uatſanans locutus eſt Phœbus Appollo,

Pytho in diuina, quando tranſcendit lapideum limen

80

Oꝛaculum ſcitaturus. tūc. n. uoluebatur cladiſ primāpiū

Troianiſq; & Danaſ Ioui magni conſilijs.

Hæc igitur cantor canebat ualde inclytus: at Vlyſſes

Vlyſſimoue Purpuream magnam uestem capiens manibus fortibus
tur fletus. In caput attraxit: cooperuit autem pulchram ſudem.

85

Verecūdabatur. n. Phœaces ſub ſuperalijs lachrymas fun

Certe quādo deſinebat canere diuinus cantor (dens.

Lachrymas abſtergens, à capite uestem auſerebat,

Et poalum utriq; anſatum capiens libabat Dijs.

At cum ruruſ ināperet, & inātabant ut caneret

90

Phœacum optimi, poſtquā delectati ſunt uerbis,

Iterum Vlyſſes caput operiens lugebat:

Tunc alioſ quidem oēs latuit lachrymas fundens:

Alānouſ autem ipſum ſoluſ aduertit & cognouit

Sedens propē ipſū: grauiter autem ſuſpirantem audiuit: 95

Statim autem Phœacibuſ remigibuſ locutuſ eſt:

Alcinouſ Audite Phœacumo proceres & primāpes

hortatur Iam quidem conuiuio ſatiati ſumus animum equali,

Citharāq;

*Phæacis ad
certamen.*

Citharâq; quæ conuiuio comes est florenti:

100 *Nunc autem exeamus & certamina tentemus*

Omnia, ut & hospes dicat suis amicis

Domum reuersus, quantum superamus alios

Pugnisq; luctâq; & saltu, atq; pedibus.

Sic effatus præiuit: hi autem simul secuti sunt:

105 *Clauo autem suspendit citharam canoram:*

Demodoci autem cepit manum, & eduxit domo

Præco: dux autem erat huic eadem uia quâ alij

Phæacum optimi certamina uisuri:

Perrexerunt at ire in fori: simul at sequebatur multa turba:

110 *Infiniti, surrexerunt autem iuuenes multiq; & boni:*

Surrexit quidem Acroneusq;, & Ocyalus, & Elatreus,

Acronæus.

Nauteusq;, Prymneusq;, & Anchialus, & Eretmeus,

Ponteusq;, Proteusq;, Thoon, Anabesineusq;,

Pontæus.

Amphialusq;, filius Polynæi Tectonide:

115 *Surrexit autem & Euryalus homicidæ similis Marti,*

Naubolidesq; qui optimus erat specieq;, corporeq;

Naubolides

Omnium Phæacum, post strenuum Laodamanta:

Surrexerunt autem tres filij strenui Alcinoi:

Alcinoi filij.

Laodamasq;, Haliusq;, & Dijs æqualis Clytoneus:

120 *Hi primum quidem tentauerunt pedibus:*

His at à carceribus extensus est cursus: hi aut simul oēs

Velociter uolabant puluerizantes per campam:

Horū autem currere optimus erat Clytoneus eximius,

*Clytoneus
cursor insignis.*

Quantumq; in nouali terminus est mulis,

125 *Tantum præcurrēs ad populos peruenit: hi at derelicti sūt*

Hi autem luctam difficilē tentauerunt: (retro:

Hæc autem rursus Euryalus superauit omnes optimos:

*Euryalus
palestrita.*

Salu autem Amphialus omnibus præstantior erat:

Disco

ODYSSEAE.

Disco autem rursus omnibus melior erat Elatreus:

Pugnis autem Laodamas bonus filius Alcinoi.

At postquam oēs oblectati sunt in mente certaminibus,

His igitur Laodamas locutus est filius Alcinoi:

Agte amici, hospitem interrogemus si quod certaminū

Nouitq; & sciat, indole quidem non malus est,

Cruribusq; tibijq; & ambabus manibus desuper,

Ceruicæq; forti, magnoq; robore, neq; pubertate

Caret, sed malis afflictatus est multis.

Non enim ego adhuc dico esse peius aliud mari

Ad uirumq; conturbandum, etiam si ualde fortis sit.

Huic autem rursus Euryalus respondit, locutusq; est:

Laodama, ualde hoc uerbum scaundum decens dixisti.

Ipse nunc prouoca accedens, & dic uerbo.

At postquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi,

Stetit in medium iens, & Vlysses alloatus est:

Eia age, & tu hospes pater periculum fac certaminum,

Si quod aliubi didicisti: decet autem te scire certamina.

Non enim maior gloria uiri, quamdiu uiuit,

Quam quod pedibus facit, & manibus suis.

Sed age fac periculum: abijæ autem dolores:

Tibi autem uia non amplius diu aberit, sed tibi iam

Nauisq; deducta est, & preparati sunt socij.

Hunc autem, respondens, alloatus est prudens Vlysses:

Laodama, cur me hæc iubetis cauillantes

Dolores mihi & magis in mentibus, q̃ certamina sunt.

Qui antea ualde multa perpeffus sum, & multū labora

Nunc autem in uestro coetu, reditu indigens,

Euryalus Sedeo precans Regemq; omnemq; populum.

Huic autem Euryalus respondit, iurgauitq; contra:

Non

Laodamas
prouocans
Vlysses ad
certamen.

Vlyssi

130

135

140

145

150

155

Non enim te hospes perito uiro affimilo

160 Certaminum, qualia multa inter homines sunt,
Sed illi qui simul naui multarum sedium frequentans
Primæps nautarum, quiq; negotiatores sunt,
Onerisq; memor, & explorator sit uiatorum,
Lucrorumq; raptorū: neq; certatori similis es.

165 Hunc autem toruē aspiciēs, allocutus est prudēs Vlysses:

Hospes, non rectē dixisti, iniusto uiro similis es:

Sic non omnibus Dij gratiosa dant

Viris, neq; indolem, neq; mentem, neq; eloquentiam.

• Alius enim speciei ignobilior est uir:

170 Sed Deus formam uerbis exornat: hi autem in ipsum

Delectati aspiciunt: hic autem securè condonatur

Reuerentia blanda: antecellit autem congregatos:

Ambulantem autem per ciuitatem Deum tanq̃ aspiciunt:

Alius autem specie quidem similis immortalibus,

175 Sed non ei gratia aram uoluitur uerbis:

Sic & tibi species quidem præstans, neq; aliter

Neq; Deus scisset: mente autem ignauus es.

Conatasti mihi animum in pectoribus charis,

Dicens nō secundū decens: ego at nō insāus certaminū sum

180 Sicut tu loqueris, sed inter primos puto

Esse, donec pubertateq; fretus fueram manibusq; meis:

Nunc aut detineor malis & doloribus. multa. n. passus sū,

Virorumq; bella molestasq; undas transiens.

Sed & sic mala multa passus experiar certamina.

185 Animū. n. mordet sermo tuus: cōmouisti autem me loatus, uocatus ira,

Dixit, & ipsa cum ueste exurgens accepit disaui

Maiorem & crassio rem, grauiorem non parum

Quam quali Pheæces ludebant inter se,

Vlysses im-
portuno Eu-
ryalo succē-
set.

Dij nulli de-
dere oīa.

Vlysses pro-
uocatus ira,
disci iacula
tu omnes su-
perat.

Quem arcam torquens misit forti à manu:
Resonuit autem lapis: perterriti sunt autem in terram 190
Phæacæ remiges nauibus inclyti uiri

Lapidis sub iactu: hic autem superuolauit signa omnium
Celeriter currens à manu: posuit autem terminos Minerva
Viro corpore similis, uerbumq; dixit & compellauit:

Vel cæcis tibi hospes discerneret signum 195
Palpans, quoniam non mixtum est multitudini,
Sed longè primum: tu autem confide in hoc certamine,
Nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq; pertransibit.

Sic dixit: letatus est autē multapassus diuinus Vlysses:
Gaudens quoniam socrum beneuolum uidit in certamine, 200
Et tunc leuius allocutus est Phæacæ:

Hunc nunc attingite iuuenes: fortasse autem postea alium
Vlysses pro uocat Phæacæ omni certaminum genere.
Iacturum esse, uel tantum puto, uel etiam longius:

Ex alijs autem quem cor animusq; iubet,
Hic agè experiatur (quoniam me irasâ fecistis ualde) 205
Vel pugnis, uel luctu, uel pedibus, nihil detracto:

Ex omnibus Phæacibus præter ipsum Laodamantem.
Hospes enim mihi hic est, quis cū hospitante pugnaret?
Amens certe ille, & nihili est uir,

Quicumq; hospitii contentiōnem proferat certaminum 210
Populo in alieno, sui ipsius omnia turbat:

Aliorum autem neminem reaso, neq; sperno.

Sed uolo scire & experiri contrà.

In oībus .n. malus non sum inter uiros, quæcūq; certamina
Bene quidem arcam noui politū contrectare. (sunt, 215

Vlysses sagittandi peritus,
Primus uirū uulnerarem sagittans in multitudine
Virorum inimicorum, etiam si ualde multi socij
Propè astant, & sagittare etiam uiros.

Solus profectò me Philoctetes superauit arcu
 220 In populo Troianorum, quando sagittaremus Achiui:
 Alijs autem me dico longè præstantiorem esse,
 Quicumq; nunc homines sunt in terra panem comedentes:
 Viris autem prioribus contendere nolo:
 Neque Herculi, neque Euryto Oechalien si,

225 Qui etiam cum immortalibus contenderunt de ardu:
 Quapp & statim mortuus è magnus Eurytus, neq; ad se
 Peruenit in domibus. iratus enim Apollo (nectutem
 Interfecit, quoniam ipsum prouocauit ad sagittandum:
 Hastâ autem iaculor, quantum non alius quispiâ sagittâ;

230 Solis timeo pedibus ne quis me superet
 Phæacum: ualde enim asperè domitus sum
 Vndis in multis, quoniam deductio in naui
 Non erat perpetua: ideo mihi chæra membra soluta sunt.
 Sic dixit: hi autem omnes taciti facti sunt silentio:

235 Alcinous autem ipsum solus respondens, allocutus est:
 Hospes, quoniam non ingrata inter nos hæc loqueris,
 Sed uis uirtutem tuam ostendere quæ te sequitur,
 Iratus, quoniam te iste in certamine astans
 Obiurgauit, ut tuam uirtutem homo nullus nitupetet,

240 Quiaunq; sciret suis mentibus decencia dicere.
 Sed agè nunc meum intellige uerbum, ut & alij
 Dicās heroum, quando tuis in domibus
 Epulaberis apud tuam uxorem & tuos filios,
 Nostræ uirtutis recordatus, qualia & nobis

245 Iupiter opera imponit continuè iam inde à patribus.
 Non .n. pugiles sumus strenui, neq; luctatores,
 Sed pedibus ueloatèr currimus, & nanibus optimi sumus:
 Semper aut nobis cōuiuui gratū est, ætharæq; choreæq;

Alcinous
 Vlysi.

Saltatio.

Vestesq; mutatoria, balneaq; calida, & cubilia.

Sed agite Phaeacum saltatores, quicunq; optimi,

250

Tripudiate, ut & hospes dicat suis amicis

Domum reuersus, quantum superamus alios

Nauigatione, & pedibus, & saltatione, & antilena:

Demodoco aut aliquis statim profectus aetharā canoram

Afferat, quae iacet in nostris domibus.

255

Sic dixit Alcinous Deo similis: surrexit autem praeco,

Allaturus citharam canoram domo ex Regis:

Iudices autem electi nouem omnes surrexerunt

Publici, qui in certaminibus expediebant singula:

Planū fecerūt aut locū choreae: pulchrum at dilatauerunt 260

Praeco at propē uenit ferens aetharā canorā (theatrum:

Demodoco: hic at postea iuit in mediū: arcū at iuuenes

Puberes stabant periti saltationis:

Percutiebant autem locum magnum pedibus: at Ulysses

Mitationes intuebatur pedum: admirabatur autem animo. 265

Demodo Sed hic cithara personans inaept pulchrē cantare,

cus interci- Circa Martis amorem coronataq; Veneris,

nit fabulam Quemadmodum primū mixti sunt in Vulani domibus

de Veneris Clām: multa aut dedit: lectum aut dedecorauit & cubile

& Martis Vulani Regis: statim autem ei nundus uenit

270

complexu. Sol, qui ipsos cognouit mixtos amicti ā.

Vulcanus igitur ubi molestum uerbum audiuit,

Perrexit ire in offianam mala mentibus moliens:

Posuit autem in ligno magnā inuidē: cūsit aut uincula

Quae rūpi nō possūt insolubilia, ut firmiter illic manerēt. 275

Sed postquam fabrefecit dolum iratus Marti,

Perrexit ire in thalamum: ubi chari lectuli iacebant:

Circū igitur lecti fulcra fudit uincula undiq;

Multa

- Multa autem ex de super è trabe effusa sunt,
 280 Ceu aranea tela prætenuēs, quæ nullus uiderit,
 Neq; decorū beatorū.ualde enim dolose fabi cfacta sunt.
 At postquā omnem dolum circum cubilia fudit,
 Perrexit ire Lemnum bene ædificatam urbem,
 Quæ ei terrarum longè charissima est omnium:
 285 Neq; cecā speculationem habuit aureas q̄tinet habenas
 Postq̄ aut uidit Vulcanū inclytū arte seorsū cūte, (Mars:
 Perrexit ire domum inclyti Vulcani,
 Detentus amore coronatæ Cytheræ.
 Hec autem nuper à patre præpotente Saturnio
 290 Veniens sedebat: hic autem intra domum iuit.
 Illi autem manū inseruit, uerbumq; dixit, ex locutus est:
 Huc agē amica ad lectum uertamur dormituri.
 Non enim amplius Vulcanus in populo est, sed iam
 Iuit Lemnum ad Sintias agrestē loquentes.
 295 Sic dixit: huic autem gratum uisum est cubare.
 Hi in cubilia euntes dormiuerunt: circum autem uincula
 Artificiosa fusa sunt prudentis Vulcani.
 Neq; mouere membra erat, neq; eleuare.
 Et tunc iam cognouerunt, q̄ non amplius euitabilia sunt.
 300 De propè autem ipsis uenit inclytus Vulcanus
 Retrò reuersus, antequā Lemni terram perueniret:
 Sol enim ipsi speculationem habuit, dixitq; uerbum:
 Perrexit autem ire domum, charum cruatatus cor:
 Stetit autem in uestibulis: ira autē ipsum magna cepit:
 305 Horrendè autem exclamauit, auditusq; est oibus Dijs:
 Iupiter pater, ex alij beati Dij semper existentes,
 Venite ut opera ridenda, ex non decētia uideatis:
 Quomodo me claudum existentem Iouis filia Venus

*Vulcanus, et Venus
 fabul. uxor*

de claudum Vulcanus

ODYSSEAE

Semper inhonorat: amat autem perniciosum Martem.
 Quomā hic quidē pulcher, & integer pedibus: at ego 310
 Debilis sum: at non mihi auctor alius est,
 Sed parentes duo qui nā gignere debebant.
 Sed uidete ubi hi dormiunt in amatiā
 In meos lectos ingressi: ego autem uidens crudor,
 Nō quidē ipsos amplius spero paululū dormituros sic, 315
 Quāuis ualde se mutuō amantes: fortē non uolent ambo
 Dormire, sed ipsos dolus, & uimaculum continebit,
 Donec mihi ualde omnes pater reddat dotes,
 Quas ipsi dedi impudentis puellae causa:

c. 2. e.
de egiptia
linda ena
puerica.
Quomā ei pulchra filia, at non prudens. 320
 Sic dixit: Dij autem congregati sunt in solidā domum,
 Venit Neptūnus terram continens, uenit & perutilis
 Mercurius, uenit & Rex longē iaculans Apollo:
 Foemina autem Deae manserunt domi pudore unaqueq;
 Steterunt autem in uestibulis Dij datores bonorum: 325
 Magnus autem motus est risus beatis Dijs
 Technas aspicientibus prudentis Vulcani,

confabulatio
de re
 Sic autem aliquis dicebat uidens in propinquum alium:
 Nō sūt uirtute praedita mala opa, assequitur tardus uelocē:
 Sicut & nunc Vulcanus existens tardus æpit Martem, 330
 Velocissimū existentem deorum, qui Olympū habitant,
 Claudus existens technis, propter quod & poenam auget.

mercurij
sp. h. i. b.
 Sibi hi quidem talia inter se dicebant:
 Mercurium autē allocutus est Rex Iouis filius Apollo:
 Mercuri, Iouis fili, internuntiæ, dator bonorum: 335
 Nunquid in uimaculis uelles fortibus pressus
 Dormire in lectis apud auream Venerem?
 Huic autē respondit postea interuuncijs Mercurius:

Vtinam

• Vilnam hoc esset Rex longiadiens Apollo:

340 Vinacula quidem ter tot magna circum haberem:

Vos autem inspiceretis Dij omnesq; Dea:

At ego dormirem apud auream Venerem.

Sic dixit: risus autē excitatus est inter īmortales Deos:

Neq; Neptunum risus cepit: precabatur autem semper

345 Vulcanum inclytum opere, ut solueret Martem,

Et ipsum alloquens, uerba pennata dixit:

Solue: ego autem ipsum promitto sicut iubes

Soluturum æqua omnia, cum immortalibus Dijs.

Hanc autē rursus allocutus est ualde inclytus Vulcanus:

350 Ne mihi Neptune terram continens hæc iube,

Praue pro sælestis sanè etiam promissiones promittis,

Quomodo ego te uindārem cum immortalibus Deis,

Siquidem Mars abeat debito, et uinculo solutus?

Hunc autē rursus allocutus est Neptunus quatiēsterrā:

355 Vulane, siquidem Mars debitum subterfugiens

Abibit elapsus, ipse ego hæc soluum.

Huic autem respondit postea perinclytus Vulcanus:

Non est, nec decet tuum uerbum negare.

Sic diens, uincula resoluit uis Vulani:

360 Hi autem postquam ex uinculo soluti sunt fortī existente

Statim eruentes, hic quidem in Thraciam iuit:

Illa autem in Cyprum iuit amans risum Venus

Ad Paphum, ubi ei templum altareq; sacrum,

Vbi et ipsam Gratiae lauorum, et unxerunt oleo

365 Immortali, quatenus Deos deat semper existentes:

Circum autē uestimenta induerūt pulchra, mirabile uisu.

Hæc cantor æcinit perinclytus: at Vlysses

Oblectatus est animo suo audiens, ac etiam alij

ODYSSEAE

*Phæacenses lōgorum remorum, nauibus inclyti uiri:
Alcinous autem Halium & Laomedonta iussit* 370

Solos tripudiare, quoniam ipsis nemo contendeat.

Ludus pile *Hi igitur postquam pilā pulchram in manibus acceperunt
Purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,*

*Hanc alter iaciebat ad nebulas umbrosas
Flexus retrō: alter autem à terra in altum eleuatus* 375

Facile accipiebat, antequā pedes ad pauimentū uenirēt.

At postquam pilam in rectum experti sunt,

Saltatio. *Saltauerunt postea in terra pasantimulta,
Frequenter alternantes: inuenes autē applaudebant alij
Stantes in certamine: multus autē strepitus ortus est.* 380

Iam tunc Alcinoum allocutus est strenuus Vlysses:

*Alcinoë, Rex omnium clarissime populorum,
Certe pollicitus es tripudiatōres esse optimos,
Profectō manifeste factum est, stupor me hēt inspicientē.*

Sic dixit: letata est sacra uis Alcinoi, 385

Alcinous *Statim Phæacenses amantes remos allocutus est:*

Phæacensi *Audite Phæacensium ductores ac principes,*
bus. *Hospes mihi ualde uidetur prudens esse.*

Sed agtē, ei demus hospitale munus, uti decet.

Duodecim enim in populo præclari reges 390

Principes imperant: tertiusdecimus autem ego ipse:

Ex his ei uestem singuli bene lotam & tunicam,

Et auri talentum ferre preciosi:

*Statim autem oīa portemus congregati, ut in manibus
Hospes tenens ad coenam ueniat letus in animo.* 395

Euryalus autem seipsum conciliet uerbis,

Et dono, quoniam nequaquam ut deuit locutus est.

Sic dixit: omnes autem laudauerunt, & iusserunt:

Donec

Dona autem ut ferret, præmiserunt præconem singuli:

400 Huic autem rursus Euryalus respondit, locutusq; est:

Alcinoë, Rex omnium clarissime populorum,
Tibi equidem hunc hospitem conciliabo, sicut tu iubes:
Dabo ei hunc ensē totum æreum, cui est manubrium
Argentum: uagina autem nuper secti eboris

405 Circumuoluta est: multò autem ei dignus erit.

Sic dicens in manibus ponit ensē argenteorū clauorū,

Et ipsum alloquens uerba pennata dixit:

Gaude pater ò hospes, uerbum si aliquod dictum est
Graue, statim illud ferant rapientes turbines:

Euryalus
Vlyssē en-
se donat.

410 Tibi autē Dei uxorem uidere, & in patriam redire
Dent, quando diu ab amicis incommoda pateris.

Hunc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses:

Et tu amice ualde gaude: Dei autem tibi felicia dent,
Neq; amplius tibi ensis desyderium in futurum fiat

415 Huius, quem iam mihi dedisti concilians uerbis.

Dixit, & circū humeros posuit ensē argenteorū clauo

Occidit autem Sol, & huic inclyta dona affuerunt, (rum:

Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:

Suscipientes autem filij eximij Alcinoi,

Afferūtur
Vlyssi à
Phæacensi-
bus xenia.

420 Matrem iuxta uenerandam posuerunt perpulchræ dona:

Quibus autem imperabat sacra uis Alcinoi,

Venientes, hi sederunt in altis solijs:

Tunc Areten allocuta est uis Alcinoi:

Agè mulier fer arcam pulchram, quæ optima:

425 Impone autem uestem bene lotam & tunicam:

Circum ignem aut lebetem calefacite, calefacite at aquā,

Vt lotus uidensq; bene posita omnia

Dona, quæ ei Phæacenses eximij huc tulerunt,

Conuiuioq;

ODYSSEAE

Conuiuioq; delectatur, & cantilenæ hymnum audiens.
 Et illi ego hoc poculum meum perpulchrum dabo 430
 Aureum, ut mei memor dies omnes
 Libet in domo Ioui; alijsq; deis.
 Sic dixit: Arete autem ancillis dixit
 Circum ignem ponere lebetem magnū quāmeitiſſimē.
 Hæ autē lauacralē lebetem statuerunt in igni cōbuſtiuo: 435
 Intus at aquā fuderūt: sub at ligna cōbuſſerūt ſuſcipiētes:
 Ventre quidē lebetis ignis circuibat: caleſciebatur autē
 Interim aut Arete hoſpiti perpulchrā arā (aqua,
 Extulit ē cubiculo: poſuit aut intus pulcherrima dona:
 Veſtem, aurumq; quæ ei Phæacēſes dederunt: 440
 In ipſa uerō veſtem poſuit, pulchramq; tuniciā:
 Et ipſum alloquens, uerba uelociterq; iniit:
 Ipſe nunc uide poculum, uelociterq; inije.
 Ne quis in uia ledat, quando poſtea
 Dormies dulcem ſomnum, proſectus in nauem nigram. 445
 At poſtquā hoc audiuit multatolerans diuus Vlyſſes,
 Statim adaptauit poculum: uelociter aut nodum iniecit
 Variū: quē olim ipſū docuerat mētibus uenerāda Circe.
 Statim autem ipſum proma lauari iuſſit
 In labrum euntem: hic autem libenter uidit animo 450
 Calidas aquas: quoniā nequaquā portatus frequentaret,
 Poſtquā liquerat domum Calypsūs bene comate,
 Tunc autem ei cura Deæ quā firma fuit.
 Hunc igitur poſtquā ſamule lauerunt, & unxerunt oleo:
 Circum aut ipſum palliū pulchrum iecerunt, & tuniciā 455
 Ex labro exiens uiros ad uini potatores
 Iuit: Nauſicaa autem à Deis pulchritudinem habens
 Stetit iuxta limen atrij affabrē facti:

Admirata est autem Vlyssē oculis uidens,
 460 Et ipsum alloquens uerba aelocia dixit:
 Gaude hospes, ut & aliquando existens in patria terra
 Recorderis mei, quod mihi primæ præmia uite debes.

Hanc autem, respondēs, allocutus est prudens Vlysses: Vlysses nau-
 Nausicaa, filia magnanimi Alcinoi, sicae gra-
 465 Sic nunc Iupiter faceret ualde sonans, maritus Iunonis, tias egit
 Domumq; ire, & reditus diem uidere.
 Quamobrem tibi illic, ut Dea supplicarem
 Semper per dies omnes: tu enim me seruasti puella.

Dixit, & ad solium sedit apud Alcinoū Regem:
 470 Hi autem iam partes diuiserunt, misauerantq; uinum:
 Præco autem ex propinquo uenit ducēs optabile cātorem
 Demodocū populis honoratū: locauit autem ipsum
 In medio conuiuiarum ad columnam longam firmans:
 Tunc præconem allocutus est prudens Vlysses,

475 A dorso incipiens incidere, multum autem relictū erat
 Suis albidentes, multa autem erat circum pinguedo:
 Præco accipe, iam hanc præbe carnem, ut comedat,
 Demodoco, & ipsum complector mæstus quamuis.
 Inter omnes enim homines terrestres Poëta

480 Honoris participes sunt & reuerentiæ: quoniam ipsos
 Cantilenas Musa docuit, & diligit genus Poëtarum.

Sic dixit: præco autem ferens in manibus posuit
 Heroi Demodoco: hic autē suscepit, gauisusq; est animo:
 Illi autē in abos paratos, adiacentes, manus iniecerunt.

485 Sed postquā potus, & cibi amorem eiecerunt,
 Iam tunc Demodocū allocutus est multa passus Vlysses:
 Demodocæ, præcipue iam te inter homines laudo omnes,
 Vel te Musa docuit Iouis filia, uel te Apollo.

Valde

ODYSSEAE

Valde enim prout deat Achiuorum fatum anis,
 Quaecūq; moliti sunt, passi sūtq; , et quaecūq; laborauerūt 490
 Tanq̃ alicubi, uel ipse praesēs, uel aliū audiēs. (Achiui,
 Sed iam transi, et equi structuram cane
 Lignei, quem Epius fecit cum Minerva,
 Quē aliquādo in sumā arcē dolū duxit magnus Vlysses
 Viris implens, qui illum euerterunt: 495
 Si iam mihi haec prout par est narrabis,
 Statim ego omnibus dicam hominibus,
 Quod tibi promptus Deus dedit diuinam cantum.

Demodo= Sic dixit: hic aut actus à Deo incipit: ostendit aut cātū,
 cus equum Hinc incipiens, uti alij quidem benetabulatis in nauibus 500
 Troianum Euntē enauigarunt ignem in tentorijs iacentes
 cantu pro= Argui: alij uerò iam ualde gloriosum circa Vlyssēm
 sequitur. Sedebam in Troianorum concione tecti equo.

Ipsi enim illum Troiani in arcem traxerant: (bantur
 Sic hic qdē ingressus erat: hi aut in scōultē multa cōcionā= 505
 Sedentes circa ipsū: tripliater aut ipsis placebat cōsilium,
 Vel scindere conauum lignum pernicioso ferro:
 Vel de petris iacere retrabentes arce:
 Vel sinere magnum simulachrū deorū mulcimentū esse.
 Sic iam et postea perfici debebat. 510

Fatum enim erat destrui, postquā ciuitas cōplexa esset
 Ligneum magnum equum, ubi sedebant omnes optimates
 Arguorum, Troianis cadem et mortem illaturi:
 Cecinit autem quō urbē depopulati sunt filij Achiuorum
 Equo effusi, conauas insidias relinquentes,
 Alium aliò cecinit ciuitatem diripere altam: 515

At Vlyssēm ad edes Deiphobi
 Ire tanquā similem Marti cum diuino Menelao:

Illic

- Illic iam grauiſſimum bellum dixit auſum,
 520 Viſſe & deinde propter magnanimam Mineruam.
 Hæc cantor canebat perimclytus: at Vlyſſes
 Coſumebatur: lachryna æt irrigabāt ſub palpebris genas.
 Ut autem mulier ſlet dilectum maritum circumcadens, Cōparatio.
 Qui ſuam ante ciuitatem populosq; ædicit,
 525 Ab urbe & à filijs expellens pernicioſum diem:
 Hæc quidem mortuum, & palpitantem inſpiciens,
 Circa ipſum fuſa ſtridulè lamentatur: hi autē à tergo
 Percutientes haſtis dorſum, ac etiam humeros
 Captiuam ducunt ad laborem habendū & inſeliditatem:
 530 Huius autem miſerabiliſſimo dolore corrūpuntur genæ:
 Sic Vlyſſes miſerabilē ſub palpebris lachrymā fundebat:
 Tūc alios quidē omnes inſcios fecit lachrymas fundens:
 Alcinous autem ipſum ſolus animaduertit, & cognouit
 Sedens iuxta ipſum, grauiſſe autem ſuſpirantē audiuit:
 535 Statim autem Phæaciſes nauticos allocutus eſt:
 Audite Phæaciſium duces, & gubernatores,
 Demodocus autem iam contineat citharam acutam:
 Non enim omnibus gratus hæc canit:
 Ex quo cœnamusq; & motus eſt diuinus cantor,
 540 Ex hoc nondum quieuit à graui luctu
 Hoſpes: ualde ipſum dolor in animo circuiuit.
 Sed agē hic quidem contineat, ut ſimul oblectemur omnes
 Hoſpitesq; & hoſpes, quoniam multo melius ſic.
 Gratiā enim hoſpitis hæc uerecundi facta ſunt,
 545 Deductio & grata dona, que ei damus diligentes:
 Pro fratre hoſpesq; ſupplicatorq; factus eſt
 Viro illi, qui paululum etiam ſapit animo:
 Ob hoc nunc neq; tu abſconde mentibus aſtutis
 Quodcūq;

Quodcunq; te interrogabo (dicere autem te melius est)

Dic nomen, quod te illic uocabant materq; paterq;

550

Alcinous Alij; qui in auitate, et qui arcum habitant:

querit oem Non quidem enim aliquis oino sine noie est inter hoies,

eius condi- Nec malus nec bonus, postquam primum natus sit,

tionē et for Sed omnibus apponuntur postquā generauerūt parentes;

tunam.

Dic autem mihi terramq; tuam, populumq;, urbemq;

555

Vt te eō deducant, obseruantes mentibus naues:

Non enim Phæacensibus nauium gubernatores sunt,

Phæacum Neq; te mones sunt, quæq; alie naues habent:

naues senes

Sed ipse saunt cogitationes, et mentes uirorum,

files sunt.

Et omnium sciunt auitates et pingues agros

560

Hominum, et undam uelocissimē maris transcunt,

Aëre et nebula tectæ neq; unquam ipsis,

Neq; offendi est timor, neq; destitui:

Sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui

Nausithoum, qui dicebat Neptunum ualde iratum fuisse

565

Nobis, quoniam deductores illesi essemus omnium:

Dixit olim Phæacensium uirorum benefactam nauem

Ex deductione redeuntem in obscuro ponto

Naufragium fuisse: magnū aut nobis montē auitatē arcū

Sic dixit senex: hæc aut Deus uel perficiat,

(tegere. 570

Vel imperfecta sinat, ut ei gratum est animo.

Sed agem mihi hoc dic, et uerē narra:

Quo aberraueris, et ad quæ perueneris loca

Hominum, ipsosq; auitatesq; bene habitatas,

Et qui diffialesq; et syluestres, neq; iusti:

575

Quiq; hospites, et ipsis mens est Deo placens:

Dic autem cur fles, et luges intus: animo,

Arguorum, Danaorum, et Ilj fatum audiens:

Hoc

Hoc autem Dei fecerunt : neuerunt autem mortem
 580 Hominibus omnibus, ut sint & posteris cantilena.
 An aliquis tibi & affinis periit Ilium ante
 Bonus existens gener? uel soær? quiq; maxime
 Cura digni sunt ob sanguinem, & genus ipsorum?
 An aliquis etiam socius uir, grata sciens
 585 Bonus: quoniam non fratre minor
 Est, qui socius existens prudentia sciat.

ARGVMENTVM .I. HOMERI
 COMPOSITIONIS.

P Rincipium Vlyſſis narrationum, in quo dicit pug-
 nasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos peruenisse,
 & ad Cyclopem Polyphemum inisse: Et hunc qui com-
 disseſſet sex iam ſocios, excaſſe.

ODYSSEAE.

ODYSSBAE .I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Iota cum Lotophagis, Ciconibus, unà Cyclops est.

VNC autem, respondens, allocutus est
prudens Vlysses:

Alcinoë, Rex omnium laudatissime popu-
lorum,

Certe quidem hoc bonum audire est, can-
Talem, qualis hic est Dijs similis uocæ. (torem

Non enim ego aliquam dixerim rem gratiorem esse, 5

Quàm quando lætitia quidem detinet populum omnem:

Conuiuæ autem in ædibus audiunt cantorem

Sedentes ex ordine: iuxta autem implentur mense

Panis, & arnium: merum autem ex cratere exhauriens

Pinærna fert, & infundit poculis, 10

Hoc mihi optimum in animo uidetur esse:

Tibi autem meos dolores animus elegit suspiriosos,

Dicere, ut adhuc magis lugens suspirem.

Quid primum tibi? deinde quid postremò narrabo?

Dolores quoniam mihi multos dederunt Dei cœlestes: 15

Nunc autem nomen primum dicam, ut & uos

Vlysses lætatis: ego autem, postquàm fugens crudelem diem

borea suos Vobis hospes uenio, & longè domos habitans,

incipit enar Sum Vlysses Laertiades, qui omnibus dolis

frare Hominibus sum in cura, & mea gloria ad cœlum it:

Vlyssis pæ Habito at Ithacam ad meridiem sitam: mons autem in ipsa 20

tria. Neritus, altus, ualde decens: arcum autem insule

Multa

Multa habitantur ualde uiana inter se,
 Dulichiumq; Sameq; etiam nemorosa Zacynthus:

25 Ipsa autem humilis ualde in alto in mari laet

Ad oasum: haec autem seorsum ad auroramq; solemq;

Astera, sed bona iuuenum nutrix: nequaquam ego

Mea terra possum dulcius aliud uidere,

Quēadmodū me apud se detinuit Calypso magna Dea

30 In specubus concavis, capiens maritum esse:

Sic etiam Circe detinuit in domibus

Acea dolosa, capiens maritum esse,

Sed meum nunquam animum in pectoribus persuaserunt:

Siquidem nil dulcius mea patria, neq; parentibus

De amore
 patrio.

35 Est, licet quis longē pinguem domum

Terra in aliena habitet procul à parentibus.

Eia agē, tibi et reditum meum malis plenum dicam,

Quem mihi Iupiter intulit à Troia profecto,

Ab Illo me ferens uentis, ad Ciconas adegit

40 Ad Ismarum: illic autē ego urbē diripui, occidi autē ipsos:

Ex urbe autem uxores et res multas capientes

Diuisimus, ut nullus à me priuatus abiret aequalitate:

Tunc certe quidem ego ueloci pede fugere nos

Iussi: hi autem ualde stulti non obediuerunt:

depro pulatus est
 ut ibi. putat de
 a Troia

45 Ibi autem multū quidē merū bibitū est: multas autē oves

Iugulauerunt apud littus, et flexipedes nigras boues:

Infelix pra
 lium cum
 Ciconibus.

Interim autem abeuntes Cicones Ciconas aduocarunt,

Qui ipsis uiani erant simul plures et praestantes,

Continentem habitantes, scientes quidem ab equis

50 Cum uiris pugnare, et ubi oportet peditem esse.

Venerunt postea quot folia, et flores sunt uere

Matutini: tunc iam mala Iouis para affuit

Nobis malum fatū passuris, ut dolores multos pateremur:
Stantes autem pugnabant pugnam apud naues uelocēs: 55
Iaciebant autem inter sese areas hastas:

Quandiu quidem aurora fuit, et auctus est sacra dies,
Tandiu expellentes mansimus plures licet existentes;

Quando autem Sol transiuit ad uesperam,
Tunc iam Cicones inclinauerunt interimentes Achiuos: 60
Sex autem ab unaquaq; nauī forte socij

Perierunt: reliqui uerò fugimus mortemq; fatumq;.

Hinc autem extemplo nauigauimus dolentes corde,

Leti ex morte, charis amissis socijs:

Neq; nobis prius naues abiēre utrumq; agitate, 65

Quā aliquis ex miseris socijs unumquēq; uocasset,

Qui perierant in campo à Ciconibus interfecti:

Nauibus autē imouit uentū Boreā nubium cōgregator Iu-

Cum procella magna: nubibus uerò cooperuit (piter

Terram simul et pontum: ruit autem è cōlo nox. 70

Hæ quidem postea ferebantur obliqua: uela autem ipsis

In treis quatuorue partis disadit uis uenti.

Et hæc quidem in naues deposuimus timentes mortem,

Ipsas autem ærtatim traximus in continentem:

Illic duas noctes duosq; dies continuè semper

Iacimus simul laboreq; et doloribus animā consumētes. 75

Sed quando iam tertium diem comata absoluit Aurora,

Malos statuentes, simulq; uela alba extendentes

Sedimus, has uentusq; gubernatoresq; dirigebant:

Et ille sus peruenissem in patriam terram,

Sed me unda, fluctusq; ad inaruum Maleam

Et Boreas impulit: errare autem fecit à Cytheris:

Hinc autem nouem dies ferebar à pernitosiis uentis

Pontum in piscosum: sed decimo die uenimus

Ad terram Lotophagorū, qui floridum cibum comedunt:

85 Tunc aut in continentē descendimus, & hausimus aquā:

Statim autem cenā accipiunt ueloces apud naues socij:

Sed postquā abōq; saturati sumus & potu,

Iam tunc ego soāos prēmisi interrogare cunctos

Viros duos eligens, tertium præconem simul addens,

90 Qui uiri essent in terra cibum comedentes:

Hi aut statim abeuntes mixti sunt cum uiris Lotophagis:

Neq; Lotophagi moliti sunt socijs mortem

Nostris, sed ipsis dederunt lotum comedere:

Ex his autem quicunq; loti comederent mellitum fructum,

95 Non amplius remundare retrō uolebant, neq; redire,

Sed illic uolebant cum uiris Lotophagis

Lotum comedentes manere, reditusq; obliuisci:

Quos quidem ego ad naues ducens flentes ui,

Nauib; in concavis sub transtra ligauī trahens.

100 Sed alios iussi peramabiles soāos

Festinantes naues conscendere ueloces,

Ne quis lotum comedens reditus obliuiscatur:

Hi aut statim ingressi sunt, & in transstris sederunt:

Ex ordine aut sedentes, album mare uerberabant remis:

Inde autem primum nauigauimus male affecti animo:

105 Cyclopum autem in terram proitruorum sacrilegorum

Peruenimus, qui dijs confisi immortalibus,

Neq; plantant manibus arborem, neq; arant:

Sed hac non sata, & inarata, omnia nascuntur

110 Frumenta, & hordea, & uites quæ ferunt

Vinum exuberibus uuis, & ipsis Iouis humber auget:

His autem neq; cōdones consiliariæ, nec leges:

Sed hi altorum montium habitant cacumina

Vlyses de-
fertur ad
Lotopha-
gos.

Loti herba
mirāda uis.

Cyclopum
insula ferti-
lis.

ODYSSEAE

In speluncis concauis: habet autem ius unusquisq;
 In filios & in uxores, neq; se mutuò curant: 115
 Insula postea quæ facile fodiatur extra portū extensa est,
 Iuxta terram Cyclopum, neq; propinqua, nec remota,
 Nemorosa: in ea autem capre infinite sunt
 Syluestres: non enim iter ad eas hominum prohibet,
 Neq; ipsam ingrediuntur uenatores, qui per syluam 120
 Labores patiantur, per uertices montium insequendo:
 Neq; gregibus colitur, neq; aratoribus.
 Sed hæc non sata & inarata per dies omnes
 Hominibus caret: pascit autem balantes capras.
 Non enim Cyclopius naues sunt rubricatis proris, 125
 Neq; uiri nauium sunt fabricatores, qui laborent
 Bene tabulatas naues, quæ perficiant singula,
 Vrbes hominum adeundo, ad quales multas
 Viri inuicem nauibus transeunt mare,
 Qui ipsis etiam insulam bene habitata efficiunt: 130
 Non tamen mala est, fert autem suo tempore omnia:
 In ea quidem prata maris albi iuxta ripas
 Aquis irrigua, mollia, ualde incorruptibiles uineæ sunt,
 In ea aratio facilis, ualde profundus segetū campus esset,
 Qui suo tpe meteretur, quoniā ualde pigredo subtilius solū 135
 In ea portus naui accommodus, ubi nō opus fune est, (est,
 Neq; anchoras iacere, neq; ad palum alligare:
 Sed appellentes possunt manere diu, quoad nantarum
 Animus hortetur, & inspirent uenti.
 Sed in capite portus fluit lympidam aquam 140
 Fons sub specu: arcum autem alni nata sunt:
 Illuc nauigauimus & aliquis Deus ducebat
 Noctem per obscuram, neq; apparebat, ut uideri posset.

Aēr

Aërenim arca naues teter erat, neq; Luna

145 E coelo prælucebat: detinebatur autem nubibus:

Tunc nullus insulam inspiciebat oculis:

Neq; igitur undas longas rotantes ad terram

Inspiciebamus, priusq; naues bene tabulatæ appellerent:

Appulsis autem nauibus, deposuimus uela omnia:

150 Extra autem etiam ipsi descendimus in litus maris:

Ibi autem quiescentes mansimus ad Auroram diuinam:

Quando autē diluculū generās apparuit rosea Aurora,

Insulam admirantes conuolebamur ad ipsam:

Excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis habentis ægida

155 Capras montanas, ut cœnarent socij,

Statim aruos arcus, & iacula præ longa ferro

Accepimus ex nauibus: in treis partes autem instructi

Iaculati sumus: statim autē dedit Deus accomoda uenatio

Naues quidē me sequebātur duodecim: singulis autē (nē:

160 Nouē forte cōtigerūt capræ: mihi autē decē elegerūt soli:

Sic tunc quidem per totum diem usq; ad solem occidentē

Sedimus comedentes carnesq; multas, & uinum suauē.

Nondum enim nauibus defecerat uinum rubrum,

Sed inerat: multum enim in uasibus singuli

165 Hauferamus Ciconum sacram urbem capientes

Cyclopum autem terram uidimus propē existentium,

Fumumq; ipsorumq; uocem, ouiumq; & caprarum:

Quando autem Sol occidit & in nebulas iuit,

Tunc iacuimus in litore maris:

170 Quādo autē diluculū generans apparuit rosea Aurora,

Et tunc ego condonem fadens, omnibus dixi:

Alij quidem nunc manete mihi peramabiles socij:

Sed ego cum naniq; mea & meis socijs.

K ij

Profectus,

Virgilius libro prim

ODYSSEAE

Profectus, hos homines exploratum ibo qui sunt,

An flagitiosi & sylvestres, neq; iusti:

175

An hospitales, & ipsis mens est dijs placens.

Sic dicens in nauem iui: iussi autem socios

Ipsos etiam ascendere, simulq; funes soluere:

Hi autem statim ingressi sunt, & in transtris sederunt:

Ordine aut sedentes album mare uerberarunt remis.

180

Antrum Sed quando iam ad loam peruenimus prope existentem,
Polyphemi. Ibi in extremo speluncam uidimus prope mare

Excelsam, lauris confitam: ibi autem multa

Pecudes, ouesq; & aprae quiescebant: arcum autem aula

Alta edificata erat defossis lapidibus,

185

Longisq; pinibus, & quercubus alticomis:

Illic autem uir debebat prodigiosa statura, qui pecora

Solus pascebat procul, neq; cum alijs

Versabatur, sed seorsum existens iniusta saebat.

Etenim admiratio facta est magna, neq; similis erat

190

Viro panemedenti, sed acumini nemoroso

Akorum montium, quando apparet solum ab alijs:

Iam tunc alios iussi peramabiles socios

Illic apud nanem manere, & nauem custodire.

Sed ego eligens ex socijs duodecim praestantes

195

Iui: sed aprinum utrem habebam nigri uini

Dulas, quod mihi dederat Maron Euanthis filius,

Sacerdos Apollinis, qui Ismarum gubernabat:

Quoniam ipsum cum filijs obseruabamus & uxorem

Venerantes: habitabat enim in luco arboribus referto

200

Phœbi Apollinis: hic autem mihi praeuit inclita dona:

Auri quidem mihi dedit benefacti septem talenta:

Dedit autem mihi craterem totum argenteum: at postea

Vinum

Vinum in amphoris duodecim omnibus hauriens

205 Dulce, incorruptibile, diuinum potum: neq; aliquis hoc

Sciebat ex seruis, neq; ex ancillis in domo,

Sed ipse, uxorq; dilecta, promaq; una sola:

Hoc autem quando bibebant suaue uinum rubrum

Vnum ~~potulum~~ implens, aquae uiginti mensuras

210 Infundebat: odor autem suauis à cratere spirabat

Diuinus: tunc non tibi abstinere gratum fuisset.

Hoc ferebam implens utrem magnum: uatica autem

19 per a: statim enim mihi impulsus est animus superbus

Virum adire magnam indutum fortitudinem,

215 Syluestrem, neq; iustitias scientem, neq; iura:

Statim autem ad antrum, peruenimus, neq; ipsum intus

Inuenimus, sed pascebat pascua per pingua pecudes:

Venientes autem in antrum admirabamur singula:

Calathi qdem caseis onerabantur: referta at erant stabula

220 Agnis et hœdis: diuise autem quæq;

Clandeabatur, separatim qdē natu maiores, separatim iuniores,

Separatim agni recens nati: fluebant autē sero uasa oīa,

Situlaq; Scyphiq; facti erant quibus in mulgebat:

Tunc me quidem primum socij orauerunt uerbis .

225 Caseos auferentes reuerti, sed postea

Statim in nauem uelocem hœdosq; et agnos

230 Ex stabulis auferentes, nauigare ad falsam aquam.

Sed ego non parui (certē multo melius fuisset)

Vt hunc uiderem, et an mihi hospitalia dedisset:

230 Neq; erat socijs apparens gratus futurus:

Tunc autem ignem accendentes mansimus, ac etiam ipsi

Caseos capientes edebamus, expectauimusq; intus

Sedentes, donec uenit pastor: tulit autē magnum pondus

Vinum Ma
roncū me
morabile.

Vlysses in
gredatur an
trum Poly
phemi.

ODYSSEAE

Sylus arida, ut ei ad coenam esset:
 Extra autem antrum iaciens, strepitum edidit: 235
 Nos autem timentes se æsimus in penetrabile antri
 At hic in latam speluncam egit pingues oues
 Oēs maxīe quotquot mulgebat: mares aut reliquit extra
 Arietesq; hircosq; , profūdā extra aulā, ~~apud~~ (portā,
 Sed postea opposuit repagulum magnū in altum tollens 240
 Graue: non hoc duo et uiginti currus

exy curru
apud. hanc
noce rent
 Boni, quadrijugi, à terra mouissent,
 Tantum ingens saxum opposuit foribus: *inde m. b. p.*
 Sedens autem mulgebat oues, et balantes capras,
 Omnia ritē, et foetum supposuit unicuiq;. 245
 Statim iam dimidium congelascere faciens albi lactis,
 Textis in calathis stringens deposuit:
 Dimidium rursus statuit in uasis, ut ei esset
 Bibere epulanti, et ei ad coenam esset.
 Sed postquam festinauit, absoluens sua opera, 250
 Tunc ignē accendit, et uidit, interrogauitq; nos:

Polyphemus aduenas interrogat.
 O aduene qui estis? unde nauigatis humidas uias?
 Num ad aliquod negotium, an incasum erratis?
 Quemadmodum latrones supra mare, qui errant
 Animas exponentes, malum alienigenis inferentes? 255
 Sic dixit: nobis autem rursus concidit charum cor
 Timentibus nocemq; grauem, ipsumq; magnum.
 Verum et sic ipsum, uerbis respondens, allocutus sum:
 Nos à Troia errantes Achiui

Vlysses respondet.
 Omnigenis uentis super magnam undam maris, 260
 Domum cupientes, per aliam uiam alios cursus
 Venimus, sic Iupiter uoluit moliri:
 Populi autem Atride Agamēnonis gloriatur esse,

Cuius

Cuius nunc ingens sub caelo gloria niget.

265 Tantam enim diripuit urbem, et perdidit populos

Multos: nos autem rursus accedentes ad tua gēna

Venimus, siquid dederis hospitale, uel & aliās

Dederis munus, quod hospitibus fas est.

Sed uerere optime deos, supplices autem tibi sumus:

270 Iupiter autem fautor supplicumq; hospitumq;

Hospitalis, qui hospites simul uerecundos sequitur.

Iupiter hos-
pitalis.

Sic dixi: hic autem mihi rursus respondit seruo animo:

Stultus es ô hospes, nunquid de longinquo uenisti

Qui me deos iuberes, uel timere, uel cauere.

275 Non enim Cyclopes Iouem habentem ægida curant,

Neq; deos beatos, quoniam longè potentiores sumus:

Neq; ego Iouis odium fugiens parcerem,

Neq; tibi, neq; socijs, si non animus mihi iubeat.

Cyclopes
deorū con-
temptores.

Sed mihi dic, ubi contines profectus benefactam nauem?

280 Num in extremo littore, an propè, ut sciam?

Sic dixit insidijs petens: me aut non latuit scientē multa

Sed ipsum subito allocutus sum dolosis uerbis:

Nauim quidem mihi fregit Neptunus quatiensterram,

Ad petras impellens, uestra in finibus terre,

285 Extremo littori admouens: uentus autem ex ponto tulit:

Verum ego cum his subterfugi grauem mortem.

Sic dixi: hic autem mihi nihil respondit truci animo:

Sed hic irruens in socios manus iniecit,

Simulq; duos corripiens tanquā catulos ad terram

290 Contudit: cerebrū uerò ad terrā effluit, irrigauitq; humū:

Hos autem membratim incidens parauit coenam:

Edebat autē tāquā Leo montibus nutritus, neq; reliquit

Visceraq; carnesq; & ossa medulla plena:

Cyclops di-
rus socios
deuorans.

Nos

ODYSSEAE

Nos autem flentes tetendimus Ioui manus,
 Impia facinora uidentes: consilij et mētis inopia occupa= 295
 Sed postquā Cyclops magnū īpleuit uentrē, (uit aīum.
 Humanas carnes edens, et purum lac bibens,
 Iacuit intra speluncam extensus per ones:
 Quem quidem ego cogitaui in magnanimo animo
 Propē accedens, ensem acutum trahens à femore, 300
 Vulnerare ad pectus, ubi mentes hepar habent, *iacer*
 Ambabus manibus pcutiēs. altera at me ratio prohibuit:
 Illic enim et nos perissemus graui morte:
 Non enim potuissemus à ianuis altis
 Manibus auellere lapidem magnū, quem opposuerat. 305
 Sic tunc suspirantes expectauimus Auroram diuinam:
 Quando autē diluculū generans apparuit rosea Aurora,
 Tunc ignem accendit, et mulsit inclytas pecudes
 Omnes ritē, et foetum submitit unicuiq.
 Sed postquā festinauit absoluens sua opera, 310
 Hic rursus duos corripiens parauit coenam:
 Postquā coenauit, antro abegit pingues pecudes,
 Facile auferens repagulum magnum: sed postea
 Iterum imposuit, ac si pharetra operculum imponeret:
 Multo autē strepitu ad montem uertit pingues pecades 315
 Cyclops: at ego relictus sum, mala imo pectore cogtans,
 Si quo modo punirem: daret autem uictoriam Minerva:
 Hoc autem mihi in animo optimum uisum est consilium.
 Cyclopi enim iacebat magnum robur iuxta caulam
 Viride, oleaginum, quod quidem inciderat, ut portaret 320
 Exiaatum: hoc quidem nos comparauimus insipientes,
 Quantus malus nauis uiginti remorum nigrae,
 Onerarie late, quae transit magnam undam,

Tanta

*prudētia
futuraz.*

*Vlyssis cō-
silium.*

Tanta erat longitudo, tanta latitudo, ex visu conſiderando:

325 Ex hoc quidem quantum ulna eſt ego abſcidi aſtans,
Et præbui ſocijs, abradendopolire iuſſi:
Hi autem planum fecerunt: ego acui aſtans
Summum: ſtatim aut capiens torrebam igni combuſtiuo:
Et hanc quidem bene depoſui contegens ſub ſtercore,

330 Quod in ſpelunca fuſum erat paſſim mulum:
Verum alios ſorte eligi iuſſi
Quicumq; auderet mecum ſudem tollens, *uirgam*
Impingere in oculum, quãdo hunc dulcis ſomnus caperet:
Hi autem ſorte electi ſunt, quos et uolebam eligi

335 Quatuor: uerum ego quintus cum his electus ſum:
Veſp̃tinus at uenit, pulchras lanas habentes pecudes paſ
Statim aut in latã ſpeluncã egit pingues pecudes (ens:
Oẽs ualde, neq; aliquã liquit profundum extra caulam,
Aut dedit opera, aut Deus ſic iubebat.

340 Sed poſtea oppoſuit repagulum magnum in altũ tollens:
Sedens autem mulgebat oves, et balantes capras,
Omnia ritẽ, et fœtum ſubmiſit unicuiq;
At poſtquam feſtinauit, abſoluens ſua opera,
Hic rurfus duos corripiens præparauit coenam.

345 Et tunc ego Cyclopem allocutus ſum propẽ aſtans,
Poculum in manibus tenens nigri uini:

Cyclops, cape, bibe uinũ, poſtquam ediſti humanas carnes, *Vlyſſes Po*
Vt ſciãs qualem potum nauis occultauit *lyphemo ui*
Noſtra: tibi autem libamen ferebam, ſi me miſertus *num offert.*

350 Domum mitteres: tu autem inſanis neq; tolerabiliter:
Iniuſte, quomodo aliquis ad te in poſterũ alius ueniet
Ex multis hominibus, quoniam non ut deceſſeſtis

Sic dixi: hic uerò accepit ac bibit: exhilaratus è at ualde,

Dulcem

ODYSSEAE.

Dulcem potum bibens, & à me petijt iterum:
Da mihi iterum libens, & mihi tuum nomen dic 355
Statim nunc, ut tibi dem hospitale quo tu gauderas.

Etenim Cyclopibus fert feralis terra
Vinum ex grandi uina depressum, et ipsis Iouis hymber auge
Sed hoc ex ambrosia & nectare est deductum. (tur:

Sic dixit: at illi rursus ego praeberi nigrum uinum: 360

Ter quidem dedi ferens, ter autem bibisti stultè.

Sed postquam Cyclopi circa mentes diffusum est uinum,

Tunc ipsum uerbis allocutus sum blandis:

Cyclops, rogas me nomen inclytum, sed ego tibi

Dicam: tu autem mihi da hospitale munus sicut promissisti: 365

Nullus.

Nullus mihi nomen: Nullum autem me uocant

Mater & pater, & alij omnes socij.

Sic dixi: hic autem mihi rursus respondit saeuo animo:

Nullus. *scripsi: tale*

Nullum ego ultimum edam cum suis socijs:

Hos autem alios ante: hoc autem tibi hospitale erit. 370

Dixit, & reclinatus aciebat supinus: at postquam

Iacuit in obliquum protendens crassam ceruicem: ipsum autem sonus

Cepit omnia domans: faucibus autem ruebat uinum,

Frustraque humana: hic autem eructabat uino grauis:

Polyphemo
ob merum
stertenti erui
tur oculus.

Tunc ego sudem sub cinere egi multo 375

Donec calefieret: uerbis autem omnes socios

Audere hortatus sum, ne quis mihi timens retractaret.

Sed quando iam citò sudas oleagina in igne erat futura,

Aerendi uiridis licet existens, praelucebat autem ualde:

Tunc ego confestim tuli ex igne: circum autem socij 380

Stabant, sed audaciam inspirauit magnam Deus:

Hic quidem sudem corripientes oleaginam acutam in summo,

Oculo inhaeserunt: ego autem de super eleuatus

Voluebam

Voluebā, sicut quando aliquis perforaret lignū naxale uir

385 Terebra, aly infra submouent loro

Tangentes utrinq; hęc autem currit asidue semper: *compansio*

Sic huius in oculo pręustam sudem capientes

Voluebamus: hęc at sanguis arcū fluebat calidū existentē:

Oēs aut ei palpebras arcū et superalia inurebat flāma,

390 Pupilla ardente: stridebant eius igne radices:

Sicut at quādo uir faber ferrarius securi magnā, uel asdam

In aquam frigidam mergit ualde resonantem, *compansio*

Ob iurans: (hoc enim ferri robur est)

Sic huius stridebat oculus oleaginam circa sudem:

395 Horrendū aut ualde lugebat: circū aut resonabat petra.

Nos autem timentes scāsimus: sed hic sudem

Extraxit oculo, pollutam sanguine multo.

Hanc quidem postea eiecit à se manibus anxius.

Sed hic Cyclopas alia uox uocabat: hi autē ipsū circum *Polyphē*

400 Habitant in speluncis per cacumina exalta: *mus Cyclo-*

Hi uocem audientes, aduenerunt aliunde alius: *pas aduon*

Stantes aut iterrogabant circa spelūcā quid ipsū preme cat.

Cur tantum Polypheme lesus sic clamasti, (ret:

Noctem per intempestam, et insomnes nos fecisti?

405 Num quis à te pecudes hominum inuito abigit?

An aliquis te ipsum interficit dolo, non ui?

Hos at rursus ex antro allocutus est fortis Polyphemus:

O amici, Nullus me peremit dolo, non ui:

Hi autem, respondentes, uerba pennata dixerunt:

410 Siquidem iam nullus tibi uim affert soli existenti,

Morbum nullo modo licet Iouis magni fugere:

At tu supplica patri Neptunō Regi.

Sic dixerunt abeuntes: meum autem risit dilectum cor.

Quoniam

ODYSSEAE

Quoniam nomen fefellerat meum, et consilium optimum:

Cyclops autem suspirans, et afflictus doloribus,

415

Manibus contrectans lapidem auulsit à ianuis:

Ipse autem in ianuis manus protendens,

Si quem inter oues aperet excuntem foras.

Sic enim me credebat in mentibus stultum esse.

At ego consului quomodo per quam optimè fieret,

420

Si quam socijs à morte liberationem et mihi ipsi

Inuenirem: omnes autem dolos et consilium texui,

Quoniam de uita magnum enim malum impendebat.

Hoc autem mihi in animo optimum apparuit consilium:

Mares oues erant bene nutriti denso uellere,

425

Pulchriq; magniq; purpuream lanam habentes:

Hos tacitus copulaui bene tortis uinibus,

In quibus Cyclops dormiebat magnus iniusta scens:

Simul tres capiens, qui in medio uirum portabat:

Duo alteri utring; ibant seruantes fodos:

430

Tres autem unum uirum oues portabant: at ego

(Aries enim erat pecudum longè optimus omnium)

Hunc per dorsum capiens lanosum sub uentre uolutus

Iacui, sed manibus lana multa

Fortiter inuolutis retinebam forti animo:

435

Sic tunc quidē suspirantes expectauimus Aurorā diuinā:

Quando autē diluculū generans apparuit rosea Aurora,

Tunc postea in pasua exierunt mares pecudes:

Fœminæ autem balabant non multæ circa caulam:

Vbera enim distenta erant: Rex autē doloribus malis

440

Afflictus, omnium ouium contrectabat dorsa

Rectarum stantium: hoc autem stultus non intellexit,

Quod hi sub lanigerorū ouīū pectoribus uincti erant:

Vltimas

Vlyssis
astutia.

Vltimus aries pœdum exibat foràs

445 Lana grauis & me, qui prudenter cogitaueram.

Hunc autē attrectans alloatus est fortis Polyphemus: Polyphē-

Aries iucūdisime, quid mihi sic per spēluncā ruis pœdū mus arietī.

Vltimus? non antea relictus ibas ab ouibus:

Sed longē primus pascebas teneros. flores herba

450 Longē iens: primus autem fluxus fluminum adibas,

Primus ad stabulum accipiebas redire

Vespertinus: nunc autem ualde vltimus, num tu Regis

Oculum desideras? quem uir improbus eruit

Cum scælestis socijs domans mentes uino

455 Nullus, quem nondum puto euasisse mortem:

Vt nam eadem meam esses sententiā, uocalisq; fices

Diære, ubi ille meam iram euitat:

Idarco ei cerebrum per spēcam huc illuc

Verberato flueret ad terram, meumq; cor

460 Requiesceret à malis, quæ mihi nequā intulit Nullus.

Sic dicens, arietem à se misit foràs.

Recedentes autem paululum à spēluncāq; & aula,

Primus ab ariete solutus sum: solui autem socios:

Statim at pœcudes extensos pœdes habentes pingues pima

• 465 Multas auertentes abegimus, donec ad nauē (guedine

Peruenimus. grati autem dilectis socijs apparuimus,

Qui fugeramus mortē: hos at mœrore affidebant lugētes.

Sed ego non permisi superālijs abnuī uniuicq;

Flere, sed iussi uelociter lanigeras pœcudes

470 Multas in nauim iacentes nauigare salsam aquam:

Hi autem statim ingressi sunt, & in transtris sederunt:

• Ex ordine autē sedentes, album mare uerberarunt remis.

Sed quando tantū aberam, quantū auditur clamans,

Tunc

ODYSSEAE

Vlysses Po- Tunc ego Cyclopem allocutus sum mordacibus uerbis:
lyphemo in Cyclops, non debebas imbellis uiri sodos
sultat Comedere in spelunca concaua forti robore,
 Et meritò te debebant sequi male facta:

Crudelis, quoniam hospites non meritis es tua in domo
 Comedere, ideo te Iuppiter ultus est, et dij alij.

Sic dixi: hic autem postea iratus est ex animo magis: 475

Venit autem abrumpens uerticem montis magni:

Deicat autem ante nauem, nigram proram habentem,
 Paululumq; defuit ad temonem summum peruenire:
 Inundauit autem mare deueniente petra.

Hanc autem statim in continentem resluens tulit unda 485

Inundatio è ponto, et propè fuit ad terram peruenire.

Sed ego manibus capiens prelongum contum

Impuli extrà, socijs autem hortans iussi

Impellere remis, ut malum fugeremus,

Capite annuens: hi autè inambentes remigabant. 490

Sed quando iam bis tantum mare secantes aberamus,

Tunc iam Cyclopem allocutus sum: circum autem socij

Blandis uerbis prohibebant hinc inde:

Miser aer uis irritare a grestem uirum,

Qui et nunc in pontum iacens saxum duxit nauem 495

Iterum in continentem, et iam uerebamur illic perire:

Si autem loquentem te, uel clamantem audiuerit,

Simul collidet nostra capita, et naualia ligna

Marmore aspero iacens: tantum enim iaculatur.

Sic dixerunt, sed non persuaferunt meū magnū animū: 500

Sed ipsum illico allocutus sum irato animo:

Cyclops, si quis te inter mortales homines

Oculi rogabit grauem priuationem,

Dic

Dic Vlyſſem urbium deſtructorem occaſſe

505 Filium Laërtis, in Ithacæ domiſalia habentem.

Sic dixi: hic autem mihi lugens reſpondit uerbo:

Hec, certè iam ad me diu prædicta uatiſcopia ueniunt:

Fuit quidam hic uates uir bonusq; magnusq;

Telemus Eurymides, qui uatiſcopia præditus erat,

Telemus

510 Et uatiſcians conſenuit cum cyclopibus:

Cyclopum

Qui mihi dixit, hæc omnia perfectum iri in futurum,

uates.

Ex manibus Vlyſſis priuatum iri uiſu:

Sed ſemper aliquem uirum magnum, & bonū expectaui *uatiſcians?*

Huc uenturum eſſe, magnam indutum fortitudinem:

515 Nunc autem me exiſtens paruus, & nequam, & imbellis

Oculo occiſit, poſtquam me domuit uino.

Sed agè huc Vlyſſes, ut tibi hoſpitalia præbeam,

Deductionemq; rogem dare inclytum! Neptunum.

Huius. n. ego filius ſum: pater aut̃ meus gloriatur eſſe:

520 Ipſe autem ſi uoluerit reducet, neq; aliquis alius,

Neq; deorum beatorum, neq; mortalium hominum.

Sic dixit: at ego ipſum reſpondens, allocutus ſum:

Vtinam iam animaq; & uita te potuiſſem,

Priuatum faciens, nutrire ad domum Plutonis intra,

525 Quoniam non oculum reſtituet, neq; Neptunus.

Sic dixi: hic autem poſtea Neptuno Regi

ſupplicauit, manus tendens ad cælum ſtellis inſignitum:

Audi Neptune terræ continens, cœruleis redimite capillis Imprecatur

Si uerētus ſum: pater autem meus gloriaris eſſe,

Vlyſſi Poly

530 Da minime Vlyſſem urbium deſtructore domū peruenire phemus.

Filium Laërtis, in Ithacæ domiſalia habentem.

Sed ſi ei fatum eſt amicos uidere, & peruenire

Domum bene ædiſicatam, & ſuam in patriam terram,

O D Y S S E A E

Serò malè eat, amittens omnes socios,
 Naui in aliena: offendat autem ærumna domi. 535

Sic dixit precatus: hunc autem exaudiuit Neptunus:
 At hic rursus longè maiorem lapidem tollens
 Venit uersans, innixusq; est magna ui:

Deicat autem à tergo nauis nigram prorambarentis,
Paululumq; defuit ad temonem summum peruenire. 540

Inundauit autem mare descendente petra:

Hæc at ulterius tulit unda, propinquauit aut in terrâ ire.

Sed quando iam in insulam peruenimus, ubi aliæ
 Naues benetabulate manebant dense, arcum autem socij
 Sedebant lugentes nos expectantes continuo, 545

Nauem quidem illuc euntes traximus in arenam,
 Et nos exiuimus in litus maris:

Pecudes autem Cyclopi concuas ex naui capientes
 Diuisimus, ut nullus mihi priuatus abiret æquali:

Arctem autem mihi soli fortes socij 550

Inter pecudes diuisas dederunt excellentes: hæc at in littore
 Ioui congregator in ubi Saturnide, qui omnibus imperat,
 Sacrificans crura cõbusti: hic autem non arabat sacrificia,
 Sed cogitabat quomodo perirent omnes

Naues bene tabulate, & mihi chari socij, 555

Sic tunc quidem per totum diem usq; ad solem occidentem
 Sedimus, epulantes carnes multas, & merum dala:

Quando autem Sol descendit, & tenebras est ingressus,
 Tunc dormuimus in littore maris:

Quando aut diluculum generans apparuit rosea Aurora, 560
 Iam tunc ego socios hortans iussi

Ipsosq; ascendere, & funes resolvere:

Hi autem statim ingressi sunt, & in transftris sederunt:

Ex

*Ex ordine autem sedentes, albū mare uerberarūt remis:
 56; Inde autem primum nauigamus mœsi corde,
 Leti ex morte, charis amissis socijs.*

ARGVMENTVM .K. HOMERI
 COMPOSITIONIS.

DE Aeolo narrat uentorum custode, quemadmodum
 dedit Vlyssi prosperum uentum Zephyrum, alios
 uentos includens in utre, quem socij soluentes dormiente
 Vlysse, tanquā in ipso aurum esse putantes, redeunt ad
 Aeolum: non excipiente autem Aeolo Vlyssē, inde nau-
 uigans ad Laestrygonas deuenit, apud quos undecī naues
 amittens, in Aeēam proficiat: et cū Eurylocho dimi-
 dios socios sorte electos emittit sāsaturus qui habitantes:
 transformati autē illis in sues à Cirā prāter Eurylochū,
 ipse in inquisitionem iens, capiens à Mercurio Moly, nihil
 leditur, sed et socijs pristinam formam sumentibus, annis
 permanens apud Circem ad Plutonein descendit.

ODYSSEAE.

L ij

ODYSSEAE K. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Cappa autē continet Aeoli, Lestrygonū, & Circes facta.

Vlysses ad
Acolum ue
nit.

EOLIAM in insulam peruenimus:
ibi autem habitabat

Aeolus Hippotades, dilectus immortalibus

Dijs,

(murus

Nauigabili in isula: totā autem ipsā circum

Aereus infrangibilis, plana autem arcundabatur petra:

Acoli regia

Huius & duodecim liberi in domibus nati erant:

Sex quidem foeminae, sex autem mares pubescentes:

Tunc hic filias dedit filijs esse uxores:

Aliis sorores

uberant, uxo

res.

Hi autē semper apud patrem dilectum, & matrē honestā

Epulantur, apud autem ipsos abi infiniti iacent:

Odorata autem domus suspirijs impletur circa aulam

10

Interdium: noctes autem rursus apud uerecundas uxores

Dormiunt in tapetibus, & in perforatis lectis:

Et quidē ad horū puenimus ciuitatē, & domos pulchras;

Mēsem at totū amāter habuit me, & interrogauit singula,

Ilium, Argiuorumq; naues, & reditum Achiuorum;

15

At ego huic omnia ritē narraui.

Sed quando iam & ego uiam petij, & iussi

Aeolus Vly

Mittere, nil ille renuit, parauit autem deductionem,

si dat utrē

Dedit autem mihi exorians utrem bouis nouennarij:

uentorum.

Tunc autem procelloforum uentorum inclusit uias.

20

Illum enim custodem uentorum fecit Saturnus,

Et sedare, & exatere quem uelit.

Nani

Nauis autem in concava reliquit fune lucido,

Argenteo, ne quidem spiraret paululum:

25 At mihi spiritum zephyri præmisit flare,

Vt ferret nauesq; & nos, sed non debebat

Persia: ipsorum enim perditū sumus stultijs:

Novē diebus quidē simul nauigauimus noctesq; & diem:

Die autem decima iam apparuit patria terra

30 Et iam ad ignem uertentes uenimus propē existentes:

Tum me quidem dulcis somnus aggressus est defessum:

Semper enim temonem, nauis mouebam, neq; alij

Dedi sociorum, ut citius iremus in patriam terram:

Hi autem socij uerbis ad se mutuō dicebant,

35 Et me dicebant auramq; & argentum domum ducere,

Dona ab Aeolo magnanimo Hippotade:

Sic autem quidam dixit inspicuens de propinquo alium:

Papē, ut hic omnibus dilectus, & honoratus est

Hominibus, quorumcumq; & ciuitatem, & terram adit,

40 Multa qui ex Troiana ducit prædosa pulchra

Præda: nos rursus cum eandem uiam persequerimus

Domum inus uacuas manus habentes:

Et nunc ei hæc dedit gratificans ob amicitiam

Aeolus: sed agē ocyūs uideamus quæcumq; hæc sunt,

45 Quantūmque auri, & argenti in utre inest.

Sic dixerunt: consilium autem malum uiat sociorum:

Utram quidem soluerunt, uenti autem omnes irruerunt:

Hos autem statim rapiens tulit ad pontum procella

Fleat terra à patria: at ego

50 Cum surrexissem in animo fortī cogitui,

An cadens ex nauis perirem in ponto,

An quiete tolerarem, & adhuc inter uiuos degerem:

Vlysses de
mittit uētos
per imprudē
tiam, utre à
socijs soluto

ODYSSEAE

Sed sustinui & mansi: coopertus autem in nauī
 Iacbam: hæ autem ferebantur malo uenti turbine
 Iterum in Aeoliam insulam, suspirabant autem socij: 55
 Tunc in continentem uenimus, & exhausimus aquam:
 Statim autem cenā pararunt ueloces apud naues socij.
 At postquā ciboq; saturati sumus & potu,
 Iam tunc ego præconem assumens & socium,
 Iui ad Aeoli inclytas domos: hunc autem offendi 60
 Comedentem apud suam uxorem, & suos filios:
 Venientes in domum, apud atria in limine
 Sedinus: hi autē in animo stupuerunt, & interrogarunt:
 Quomodo redisti Vlysses: quæ tibi mala inuasit fortuna?
 Certe te accuratē dimisimus, ut peruenires 65
 In patriam tuam, & domum, & si ubi aliquid dilectū est.
 Sic dixerant: at ego loatus sum tristis corde:
 Lescerunt me socij mali, ad hos quoq; somnus
 Impius: sed medemini amia: facultas enim in uobis.

Sic dixi blandis utens uerbis:

Hi at taciti facti sunt: pater autē respondit hac oratione:

Aeolus re- Abi ex insula cito ô pessime uiuentium.
 uertentem Non enim mihi fas est reducere, neq; remittere
 Vlyssē indi Virum, qui Deis odio est beatis:
 gnabundus Abi, quoniam Deis inuisus huc redisti. 75
 expellit. Sic dicens dimisit ab ædibus grauitèr suspirantem:
 Hinc autem primū nauigamus moesti corde,
 Consume batur uirorum animus à remigatione molesta
 Nostra stultitia: quoniā non amplius apparebat reditus:
 Vlysses ue- Sex dies quidem simul nauigamus noctesq; & diem: 80
 nit ad Le- Septima autem peruenimus Lami ad altam urbem
 strygonas. Longi portarum Lestrygoniam, ubi pastorem pastor

Vocat

Vocat impellens: hic autem expellens obedit:

Vbi in somnis air duas accepit mercedes:

85 Vnā quidem boues pascens, aliā autē albas oues pascens.

Propē enim noctēq; et die sunt uie.

Huc postquā in portū inclytū uenimus, quē circum petra
Alta erat, se in altum tollens utrinq;

Litora autem præ eminentia aduersa inter se

90 In ore eminebant: angustus autem ingressus erat:

Illuc hi intrō oēs i pellebant naues utrinq; remis agitatae:

Hæ quidem intra portum concavum ligatæ sunt

Propinque: non quidē. n. unquā augbatur unda in ipso,

Neq; multū, neq; parū: alba at erat circū tranquillitas.

95 At ego solus detinui extra nauem nigram,

Illic in extremitate petre funes ligans:

Steti autem in speculam asperam ascendens:

Illic quidem neq; bouū, neq; uiroꝝ apparebant opera;

Fumum autem solum uidimus à terra exilientem:

100 Iam tunc ego socios præmisi interrogare euntes,

Qui uiri essent in terra cibum comedentes,

Viros duos eligens tertium præconem ad lubens:

Hi autem ibant exeuntes in planam uiam, qua plaustra

Ad urbem ab aliis montibus deducebant materiam:

105 Puella autem obuiam facti sunt ante urbem aquatū eunti,

Filia fortissime Læstrygonis Antiphata:

Hæc quidem in fontem descenderat pulchrē fluentem

Fons Artac-
cia.

Artaciam: inde enim aquam ad ciuitatem portabat:

Hi autem astantes allocuti sunt, et interrogauerunt,

110 Quis horum esset Rex, et quibus imperaret:

Hæc autem statim patris indicauit altam domum:

Hi autē postquā ingressi sunt inclytas domos, mulierem

L iij Inuenerunt

ODYSSEAE

Antiphates Inuenerūt, quātū mōis cacumē: ualde at timuerūt ipsam:
Rox Lastry Hec autem statim ex foro uocauit inclytum Antiphatem
gonum. Suum maritum, qui his molius est lugubrem mortem, 115

Statim unum corripuens sociorum, parauit coenam:

Hi autem duo ruentes fuga ad naues uenere.

At hic clamauit per urbem: hi autem ruentes

Veniebant fortissimi Lastrygones aliunde alius,

Infiniti non uiris similes, sed gigantibus, 220

Qui de rapibus ingentia saxa

Vibrabant: statim alit malus strepitus in nauibus ortus est

Virorum morientium, nauiamq; simul fractarum:

Pisces aut sicut trāseuntes ad triste conuiuium ferebantur,

Donec hi hos perderent portū ualde profundum intra: 125

Interim ego ensē acutum trahens à focnore,

Hōc funes incidi nauis cœruleam prorambarentis:

Statim autem meis socijs hortans iussi

Incumbere remis, ut pernitiem subterfugeremus:

Hi autem simul omnes remigarunt timentes mortem: 130

Libenter autem in portum altas fugit petras

Nauis mea: at alie simul omnes illic perierunt:

Hinc autem primum nauigauimus tristes corde,

Leti ex morte, dilectis amissis socijs.

Acæa insula. Acæam autem in insulam peruenimus: illic at habitabat 135

Vlysses ad Ciræ bene comata grauis Dea eloquens,

Circen di. Soror prudentis Acætæ:

Ambo autem nati erant lucente hominibus ex sole,

Matrēq; ex Persa, quam Oæanus genuit filiam.

Illuc autem ad littus naui denenimus silentio

Tutum in portum, & aliquis Deus duxit.

Illuc tunc exeuntes duosq; dies, & duas noctes

Iacimus

Iacimus simul laboreq; et doloribus animi consumentes.

Sed quando iam tertium diem bene comata perfecit Aurora,

145 Et tunc ego meam hastam accipiens, et enssem acutum,

Statim ex naui ascendi in speculam,

Siquo modo opera uiderem mortalium, uocemq; audirem:

Steti autem, in speculam saxosam ascendens,

Et mihi uisus est fumus à terra latasuias habenti,

150 Ciras in adibus per nemora densa et syluam:

Cogitavi autem postea in mente, et in animo,

Ire, et inquirere, postquam uideram nigrum fumum:

Sic autem mihi cogitanti uisum est melius esse,

Primum euntem in nauem uelocem, et litus maris,

155 Coenam socijs dare, praemittereq; ad inquirendum. (pulsam

Sed quando iam propè pueni cūdo ad nauem remis utrinq; in

Tūc nescio quis me decorum miseratus est solum existentem,

Qui mihi altacornua habentem æruum magnū, in uia ipsam

Misit: hic quidem ad flumē descenderat ex pabulo syluæ

160 Bibiturus (iam enim ipsum habebat uis Solis)

Hunc autem ego egressum, in spina media dorsa

Perauxi: ex regione autem hasta ærea penetravit:

Decidit aut inter pulueres clamans, et euolauit animus:

Ad hūc autē ego accedens, lanceam æream ex uulnere

Vlysses æreum configit.

165 Traxi, quam illuc declinans in terra

Dimisi: at ego euulsi uirgulaq; uiminaq;

Funem autem quanta est ulna, bene tortum utrinq;

Plicans, colligavi pedes ingentis monstri:

Iui autem super humeris portans ad nauem nigram

170 Hasta innixus, quia non poteram in humero

Manu portare altera: ualde enim magna fera erat: ærbum

Deici autem ante nauem, suscitavi socios

Blandis

ODYSSEAE

Blandis uerbis propè astans uiro unicuiq:

**O amici, non enim descendemus liat afflicti
Ad Plutonis domos, antequàm fatalis dies adueniat.
Sed agè, ut (in naui ueloci abusq; potusq;))
Recordemur cibi, neq; confidamur fame.**

175

**Sic dixi: hi autem cito meis uerbis paruere:
Egressi autem ad litus maris infructuosi,
Admirati sunt ceruum: ualde enim magna fera erat.
At postquàm delectati sunt uidentes oculis,
Manus loti parauerunt gloriosum conuiuium.
Sic tunc quidem per totum diem usq; ad Solem occidentem
Sedimus epalantes carnes multas, & uinum suauē.
Quando autem Sol descendit, & ad tenebras iuit,
Tunc dormiuimus in litore maris:**

180

185

**Quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
Tunc ego concionem faciens uerba fca:**

**Audite mea uerba, mala licet passi socij:
O amici, nō enim sumus ubi oasus, neq; ubi Aurora,
Neq; ubi Sol lucens mortalibus it sub terram,
Neq; ubi resurgit, sed consultemus ocyus,
Si quod adhuc erit consilium: ego autē non puto esse.**

190

Vidi enim in speculam saxosam ascendens

Insulam, quam circum mare ingens ambit:

195

**Ipsa autem humilis iacet: fumum autem in medio
Vidi oculis per nemora condensa & syluam.**

**Sic dixi: his autem fractum est dilectum cor,
Recordantibus operum Lestrygonis Antiphate,
Cyclopiisq; uiolentiæ magnanimi, uiros edentis:
Fiebant autē uehementer, huberes lachrymas fundentes,
Sed non aliqua utilitas fiebat lugentibus:**

200

At

- At ego bifariam omnes fortes socios
 Numeravi: duam autem utrisq; praeui:
 205 Horum quidem ego dux eram: aliorum autem Eurylochus diuis
 Sortes autem in galea aerea quassauimus aeo: (nunc
 Exiliij autem fors magnanimi Eurylochi:
 Perrexit autem ire, simul cum hoc duo et niginth socij
 Flentes, et nos reliquerunt lugentes retrò.
 210 Inuenerunt autem in concauitatibus factas domos Circes,
 Politis lapidibus, perspicuo in loco:
 Circum autem ipsam lupi erant montani, et leones,
 Hos ipsa mansuetos fecerat, postquam mala uenena dedit:
 Neq; hi irruerant contra uiros, sed
 215 Caudis longis blandientes surgebant: *uanius. Circes*
 Sicut autem quando arcum dominum canes ad conuiuium euntē
 Assultant: (semper enim fert mulcentia animum)
 Sic hos arcum lupi robustis unguibus, et leones *comparatio.*
 Assultabant: hi autem timuerunt postquam uiderunt grauiam moram
 220 Steterunt autem in ianuis Dea benecomata: (stra:
 Circae autem intus audiuerunt auentem uoce suauis,
 Telam percurrentem magnam, immortalem, qualia deorum
 Tenuia, et gratiosa, et splendida opera sunt:
 His autem uerbis incipit Polites princeps inter uiros,
 225 Qui mihi gloriosissimus sociorum erat prudentissimusq;
 O socij, intus quaedam percurrent magnam telam
 Pulchre auit: pauimentum autem totum circum resonat,
 Vel Dea, uel mulier, sed alloquamur ocyus.
 Sic dixit: hi autem allocuti sunt uocantes:
 230 Hec autem statim exiens portas aperuit splendida,
 Et uocabat: hi autem simul omnes per imprudentiam sequebantur
 Eurylochus autem remansit, putans dolum esse:

Sedere

ODYSSEAE

Sedere fecit autem introducens per sedesq; thronosq;:

Ipsis autem a seumq; & farinam, & mel recens

Vinum pra VINO PRAMNEO immisaut: remisaut autem in pane

235

neum. Venena mala, ut omnino obliuiscerentur patriae terrae.

At postquam deditq; & biberunt, statim postea

Circes Phae Baulo perauitens, in havis porcorum cohibuit:

maco multi Hi autē porcorū quidē habebant capita, uocēq; corpusq;

in porcos Et setas: at mens erat firma sicut prius:

240

uersi Sic hi flentes continebantur: his autem Circe

Illicam glandem, quernamq; iecit, fructumq; corni

Ad edendum, qualia porci humi dormientes semper edunt:

Eurylochus autē statim uenit uelocem ad nauem nigram

Nūncium sociorum narrans, & nefandum fatum,

245

Neq; effari poterat uerborum cupiens quanquam,

Cor dolore magno percussus, & ei oculi

Lachrymis implebantur: luctum autem habebat animus.

Sed quando iam ipsum oēs admirati sumus interrogantes,

Tunc aliorum sociorum narrauit mortem:

250

illustre Inuenimus sicut iussisti in syluas illustris Vlysses,

Inuenimus in cōiuitiis edificatas domos pulchras,

Politis lapidibus, conspicuo in loco:

Intus autē quaedam magnā telam texens, stridulē aenebat,

Vel deus, uel foemina: hi autem locuti sunt uocantes:

255

Hec autem statim egressa, ianuās aperuit splendidas,

Et uocauit: hi autē simul oēs per imprudētiam secuti sunt:

Sed ego remansi putans dolum esse:

Hi autē simul euauerunt omnes, neq; aliquis ipsorum,

Apparuit: diu autem sedens ego obseruabam.

260

Sic dixit: at ego quidem ensem argenteis clauis munitū

Humeris circumposui, magnum, arcum: circū autē arcu:

Hunc autem statim iussi in eadem me uia ducere.

At hic ambabus capiens, precatus est genua,
 265 Et me lugens uerba pennata alloquebatur:

Ne me duc illuc inuitum egregie, sed linque hic:
 Scio enim quòd non ipse redibis, neq; aliquem alium
 Duces tuorum sociorum, sed cum his ocyus
 Fugamus: adhuc enim fugerimus malum diem.

270 Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus sum:
 Euryloche, ærte quidem tu hic hoc in loco
 Edens, & bibens concava in naui nigra:
 At ego ibo, grauis autem mihi est neçsitas.

Sic dians ego à naue descendi & mari:

275 Sed quando iam futurus eram cundo sacræ ad cōcauitates
 Ciræ, peruenire, multum ueneficæ in magnam domum,
 Tunc mihi Mercurius aureū baculū habens obuiā factus est
 Eunti ad domum, iuueni uiro similis
 Primum pubescenti, uius gratissima est ætas,

280 Et me manu tetigit, uerbumq; dixit, & compellauit:
 Quò rursus infelix per montes uenis solus,
 Locū ignarus existens, socij autem tibi apud Circem
 Detinentur tanquā porā, densas latebras habitantes
 An liberaturus eò pergis: neq; te dico

58) Ipsum rediturum: manebis autem ubi & alij.

Sed agè iam te à malis liberabo, & seruabo:

Accipe hoc medicamentū bonū: habens autē ad edes Circes

Vade, quod tibi capiti expellet malum diem:

Omnia autem tibi diā pernitiosa consilia Circes:

Parabit tibi potionem: ponet autem uenena in abo.

290 Sed neq; sic decipere te poterit, non enim finet

Medicamentū bonū quod tibi dabo, diā autē singula:

Quando Circe te uerberabit longo baculo:

Tunc tu ensem acutum trahens à fœmore,

Mercurij
 remedium
 contra Cir
 ces phara
 maca.

In Circem ræ, tanquàm interficere cogitans: 295

Hæc autem te timens iubebit ad cubile accedere,

Tunc tu ne postea abnuus Deæ cubile,

Vt tibi soluat socios ipsumq; cura habeat:

Sed iube ipsam deorum magnum iniurandum iurare, 300

Non tibi ipsi noxamentum malum consulturam aliud,

Ne te nudatum malum, & non virum reddat,

Sic dicens, dedit herbam Mercurius

Ex terra euellens, & mihi genus ipsius ostendit:

Radix quidem nigra erat, lacti autem similis flos,

Moly herba. Moly autem ipsam uocant Dei: diffiale autem effodere 305

ba. „ Viris mortalibus: Dei autem omnia possunt.

Mercurius quidem postea abiit ad longum Olympum,

Insulam supra syluosam: ego autem in domos Ciræ

Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti;

Stetit autem in ianuis Deæ beneuolante, 310

Vbi stans clamaui: Dea autem meam audiuit uocem:

Hæc autem statim exiens ianuas aperuit splendidas,

Vlysses ad Et uocauit: at ego secutus sum tristis corde:

Circem in= Sedere fecit at me introducens in throno argenteis clauis

greditur. Pulchro, uario, sub aut scabellū pedibus erat: (munio, 315

Parauit autem mihi potionem aureo poculo, ut biberē,

Et pharmacum immisit, mala cogitans in animo.

At postquàm deditq; & bibi, neq; me transformauit

Virga percutiens, uerbumq; dixit, & compellauit:

Vade ad haram porcorum cum alijs dormire socijs. 320

Sic dixit: ego autem ense acutum trabens à foclore,

In Ciræm irruui tanquàm occidere cogitans:

Hæc autē ualde uosferans accurrit, & prehendit genua,

Et mihi lugens uerba uelocia dixit:

Quis

325 Quis? unde uenis uirorum? ubi tibi diuitiae et parentes?
 Supor me habet q̄ non bibens haec pharmaca mutatus es.
 Neq̄. n. neq̄; aliquis alius uir haec pharmaca sustinuit,
 Qui biberit, et primum accesserit ad septum dentium:
 Tibi autem in pectoribus immaculata mens est:

330 Certe tu Vlysses es multis scius, quem mihi semper
 Dicebat uenturum habens baculum aureum Mercurius,
 Ex Troia uenientem ueloci am navi nigra.
 Sed agè iam in uagina quidè ensẽ pone: nos autè postea
 Cubile nostrum ascendamus, ut mixti

335 Lecto et amictia, concredamus nobis inuiem.

Sic dixit: at ego ipsam respondens, alloatus sum:
 O Circe, quomodo enim me iubes equum esse,
 Quae mihi sues quidem fecisti in edibus socios:
 Ipsum autem hic tenens dolosa iubes

Vlysses
 Circe.

340 In thalamumq̄; ire, et tuum ascendere lectum,
 Vt me nudatum malum, et non uirum facias:
 Neq̄; ego uolo tuum inire lectum,
 Si non patiaris Dea magnum iusiurandam iurare,
 Non aliquod mihi ipsi noxamentũ malũ cõsulturam aliud.

345 Sic dixi: haec autem statim iurauit sicut iussi.
 At postquam iurauitq̄; perfecitq̄; iuramentum,
 Tunc ego Circes iniui perpulchrum lectum:
 Famulae autem interim in edibus laborabant
 Quatuor, quae ei in edibus ministrae erant:

350 Veniebant autem hae ex fontibus, et à syluis,
 Et è sacris fluminis, qui in mare proruant:
 Harum una iecit super throni stragula pulchra,
 Purpurea de super, subter autè lintea tenuia subiecit:
 Altera autem ante thronos strauit mensas

Argentæas

Argenteas, & in ipsis posuit aurea canistra: 355
 Tertia uerò cratere dulcè uinum miscebat
 Dulce in argenteo: distribuit autem aurea pocula:
 Quarta autem aquam ferebat, & ignem accendebat
 Multum sub tripode magno: calefiebat autem aqua.
 At postquam calefacta est aqua in splendenti lebetes, 360
 In balneum cum me locasset, lauit ex tripode magno:
 Placide effundens in caputq; & humeris,
 Ut mihi laborè animi corruptorè eximeret à membris.
 At postquam lauit, & unxit pingui oleo,
 Circum me tunicam pulchram iecit & interulam: 365
 Sedere fecit autem me introducens in thronū argenteum,
 Pulchrum, uarium: sub aut scabellum pedibus erat:
 Aquas autem alia famula gutturnio fundebat ferens
 Pulchro, aureo, super argenteo lebetes
 Ad lauandum, & iuxta politam strauit mensam: 370
 Panem autem uerecunda famula apposuit ferens:
 Cibos multos imponens grassians ex praesentibus,
 Comedere autem iubebat, meo autem non placebat animo,
 Sed sedebam aliud cogitans, mala autem uidebat animus:
 Circe aut postquam intellexit me sedentem, neq; in abaria 375
 Manus porrigentem, grauissimū autē dolorem habentem,
 Propè astans uerba uelocia allocuta est:

Circe Vlyssi Cur sic Vlysse sedes similis muto
 Animum edens, abum autem non tangis, neq; potum?

Circe Vlyssi An aliquem dolum alium putas: non te decet 380
 socios resti-

tuit pristinae Timere: iam enim iuravi magnum iusiurandum.

formae. Sic dixit: at ego ipsam respondens, allocutus sum:

O Circe, quis enim uir, qui iustus esset,

Antè sustineret saturari abo potuq;

Quam

385 Quam liberares socios, et in oculis uideret?

Sed si prompta bibere edereque iubes,

Solue, ut oculis uideam pergratos socios.

Sic dixi: Circe autem per domum exiuit,

Virgam habens in manu: iannas autem aperuit hanc:

390 Expulit autem ex hanc similes porcis nouemmaris.

Hi quidem postea steterunt aduersi: hec autem per ipsos

Iens præbuit unicuique pharmacum aliud:

Horum autem ex membris setæ cadebant, quas prius generauit

Pharmacum pnilosum, quod ipsis præbuit ueneranda Circe:

395 Viri autem statim facti sunt iuniores, quam antea erant,

Et multo pulchrioresque, et maiores uisu:

Cognouerunt autem me illi, tetigeruntque manibus unusquisque:

Omibus autem dulcis subiit luctus: arcam arca domus

Horrendum strepuit, Dea autem miserta est, et ipsa:

400 Hec autem prope me stans, allocuta est diuina Dearum:

Nobilis Laertiade, multisce Vlysses,

I nunc ad nauem uelocem, et litus maris,

Nauem quidem quamprimum trahite in terram:

Res autem speluncis admouete, armaque omnia:

405 Ipse autem reuertere, et duc peramatos socios.

Sic dixit: at mihi persuasus est animus nobilis:

Perrexi autem ire in nauem uelocem, et litus maris:

Inueni postea in naui uelocem peramatos socios

Miserabiliter lugentes, habere lachrymam effundentes.

410 Sicut autem quando in agro degentes uitula arca uacuas gregarias

Venientes in mandriam postquam herba saturata sunt,

Omnes simul saltant aduersæ, neque caule

Retinent, sed ualde mugientes arcam currunt

Matres: sic me illi postquam uiderunt oculis,

M

Lachrymantes

Vlysses re-
dit ad naues

Lachrymantes accurrerunt: apparuit autem ipsis animus 415
Sic esse, tanquàm si ad patriam irent, & ciuitatem ipsorū
Aspere Ithacæ, ubi nutriti erant & generati,
Et mihi lugentes uerba ueloda dixerunt:

Tibi quidem redeunti, ô egregie, sic gratulamur,
Tanquàm si in Ithacam iuissimus patriam terram: 420
Sed agè aliorum sociorum narra mortem.

Sic dixerunt: at ego allocutus sum blandis uerbis:
Nauem quidem quàmprimùm trahamus in terram,
Resq; speluncis admoueamus armaq; omnia:
Ipsi autem maturate me simul omnes sequi, 425
Ut uideatis socios sacris in domibus Ciræ
Bibentes & edentes: anno enim toto durantē abū habent.

Sic dixi: hi autem atō meis uerbis paruere:
Euryloch⁹, Eurylochus autem mihi solus cœrauit omnes socios,

Et ipsis inclamans, uerba ueloda allocutus est: 430

Ah miseri, quò imus? quid mala queritis hæc
Ciræ in domum eundo, quæ omnes

Vel sues, uel lupos faciet, uel leones,

Qui eius magnam domum seruabimus coacti?

Sicut Cyclops fecit, quando eius in specum iuerunt 435

Nostri socij, & unā audax secutus est Vlysses.

Huius enim, & illi stultitijs periere.

Sic dixit: at ego in animo cogitavi
Trahens longum ensē fortī a scemore,

Quo ei abscondens caput in terram projicere, 440

Quāquā affini existenti ualde propinquo: sed me socij

Blandis uerbis detinuerunt aliunde alius:

Generose, hunc quidem sinamus, si tu iubes,

Hic apud nauemq; manere, & nauem seruare:

Nobi

445 Nobis autem dux sis sacras ad domos Ciræ.

Sic dicentes, à naui descenderunt & à mari:

Neq; quidē Euryloclus concuam apud nauē relictus est, Ciram du-

Sed secutus est: timuit enim meā maximam reprehensionē: cit.

Interim autem alios socios in domibus, Ciræ

450 Accuratē lauitq;, & unxit pingui oleo,

Ciram autem nestes bonas leat & tunicas:

Conuiuentes autē bene omnes inuenimus in domibus.

Hi aut postquā se inuicē uiderūt, intellexerūtq; omnia,

Flebant lamentantes, arcū autem resonabat domus:

455 Hæc autē me prope stans allocuta est diuina inter Deas:

Nobilis Laertiade, prudens Vlysses,

Non amplius nūc abundantē luctum exatetis, scio & ipsa,

Et quot in ponto passi estis dolores piscofo,

Et quot iniusti uiri nocuerunt in terra.

460 Sed agtē comedite cibum, & bibite uinum,

Donec rursus animum in pectoribus resumatis,

Qualem quando primū reliquistis patriam terram

Aspere Ithacæ: nunc autem impotentes, & exanimati

Semper erroris molesti recordati, nunquam uobis

465 Animus in letitia, siquidem ualde multa passi estis.

Sic dixit: nobis aut rursus persuasus est aiūs generosus,

Illic quidem dies omnes completum in annum

Sedimus conuiuentes carnes multas, & uinum dulcē.

Sed quando iam annus fuit, & affuerunt tempora

470 Mensibus interemptis, & dies longi absoluti sunt,

Tunc me uocantes dixerunt peramati socij:

Infelix iam nunc recordare patriæ terræ,

Si fas est seruari, & peruenire

Domum in altam, & simul in patriam terram.

Sic dixerunt: at mihi persuasus est animus generosus: 475
 Sic tunc quidem toto die usq; ad solem occidentem
 Sedimus comedentes carnes multas, & uinum dulce:
 Quando autem Sol occidit, & in tenebras iuit,
 Hi quidem dormierunt in domibus ambrosis:
 At ego Ciræ ingrediens perpulchrum lectum, 480
 Genua tangens uocavi: Dea autem meam audiuit uocem,
 Et ipsam uoaserans, uerba pennata dixi:

O Ciræ, perfice promissionem quam promissisti
 Domum mittere, animus autem mihi impellitur iam
 Et aliorum sociorū, qui mihi obtundunt charum animum 485
 Circum me lugentes, quando tu non ades.

Sic dixit: hæc autem statim respondit diuina Dearum:

Ciræ prædi Nobilis Laërtiade, prudens Vlysses,
at iter Vly Non amplius nunc inuiti in mea manete domo,
si ad inferos Sed aliam oportet prius uiam perficere, & ire
 Ad Platonis domos, & laudate Proserpinæ,
 Ad animam uaticinantis Thebani Tiresiæ
 Vatis cæd, cuius mentes integræ sunt,
 Cui & mortuo mentem præbuit Proserpina
 Soli sapere: tibi autem umbræ aderunt.

Sic dixit: at mihi prostratus est charus animas:

Flebam autem in lectis sedens, neq; animus
 Volebat amplius uiuere, & uidere lumen Solis:
 At postquam flensq; uolutusq; expletus sum,
 Tunc iam ipsam uerbis respondens, allocutus sum:
 O Ciræ, quis enim hanc uiam demonstrabit?

Ad Plutonem enim nondum quis iuit cum naui nigra.

Sic dixit: hæc autem statim respondit diuina Dearum:
 Nobilis Laërtiade, prudens Vlysses,

Non

- 905 Non tibi dās desyderium in navi curæ sit:
Malum autem firmans, et uela alba extendens
Sede, hanc autem tibi flatus Boreæ feret.
Sed quando iam nam per Oceanum transiueris,
Ibi littusq; breue, et nemora Proserpine,
510 Longeq; Alni, et salices infructiferae,
Nauem quidem illuc applicabis ex Oceano profundo:
Ipse autem in Plutonis uade domum latam:
Illic quidem in Acheronta Pyrislegethonq; fluunt
Cocytusq;, qui à Stygia aqua est deductus,
515 Petraq;, concursusq; duorum fluuiorum ualde sonantium:
Illuc autem postea heros cum appuleris, propè sicut iubeo
Foueam fide quanta cubiti mensura longa lataq;:
Circa ipsam autem libamen funde omnibus mortuis:
Primum mulso, postea autem dulci uino:
520 Tertio autè rursus aqua: post autè farinas albas misce:
Multum autem uoces mortuorum infirma capita:
Profectus in Ithacam, sterilem bouem, quæ optima sit,
Sacrificia in domibus, pyramq; imple bonis rebus:
Tiresia autem seorsum longè ouem sacrificare puto
525 Totam nigram, quæ ouibus præcellat uestris.
At postquam uota feceris inclyto generi mortuorum,
Tunc ouem, arietemq; sacrificabis, foeminamq; nigram,
In Erebum conuersus: ipse autem à longè uerte
Ingrediens fluuij fluxus: illuc autem multa
530 Anima uenient cadauerum mortuorum,
Tunc postea socios hortare, et iube
Oues, quæ iam iacubunt, iugulatas seuo ære
Exoriantes comburere, supplicare autem Deis
Fortiq; Plutoni, et laudatæ Proserpine:

ODYSSEAE

33

Ipse autem ensẽm acutum trahens à focmore
 Sede, neq; sinas mortuorum impotentia capita
 Sanguinem prope ire, antequam Tiresiam audiueris:
 Tunc ad te statim uates ueniet princeps populorum,

Qui tibi dicet uiam, & mensuras uie,
Reditumq; quomodo in pontum ibis piscosum. 54º

Sic dixit: statim autem aurea uenit Aurora:
 Circum autem me uestemq; palliumq; uestimenta induit:
 Ipsa autem splendida pallā magnam induta est nympha,
 Subtilem, & gratiosam, & angulum aramposuit lumbo
 Pulchrum, aureum: capiti autē imposuit flameolum. 545

At ego per domos iens hortabar soāos
 Dulcibus uerbis, stans prope uirum unumquemq;

Vlysses so-
 cius.

Non amplius nunc dormientes fruamini dulci somno,
 Sed camus: iam enim mihi dixit ueneranda Ciræ.
 Sic dixi: his autē persuasus est animus generosus, 55º

Elpenoris
casus.

Neq; tamen inde illesos duxi socios:
 Elpenor autem quidam fuit maximè iuuenis, neq; ualde
 Potens in bello, neq; mentis compos,
 Qui mihi seorsum à socijs sacris in domibus Ciræ
 Frigoris cupidus cubabat uino grauis: 555

Motorum autē soāorū tumultum, & strepitum audiens,
 Repentē surrexit, & oblitus est mentibus suis
 Retrogradum se descendere, iens per scalam longam:
 Sed è regione parietis cecidit, & ei æruicis
 Ossa fracta sunt: anima autem ad Plutonem descendit: 56º

Venientibus autem his ego uerbum dixi:
 Putatis domum dilectam in patriam terram
 Ire: aliam autem nobis uiam indicauit Ciræ
 Ad Plutonis domos, & laudatæ Proserpine,

Ad

565 *Ad animam uaticinantis Thebani Tiresiae.*

Sic dixi: hi uerò prostrati sunt animo:

Sedentes autem illic lugebant, euellébantq; capillos:

Sed nulla utilitas fiebat lugentibus.

Sed quando iam in nauem aelocem, & littus maris

570 *iuimus dolentes, teneras lachrymas fundentes,*

Tunc autem ueniens Ciræ apud nauem nigram

Agnam alligauit ouem, foeminamq; nigram

Facile prætergressa: quis enim Deum nolentem

Oculis uidere possit, huc uel illuc euntem?

ARGVMENTVM .A. HOMERI
COMPOSITIONIS.

NARRAT quomodo secundum Ciræ mandata in
infernum descendit: et quomodo audiuit Tiresiam
uatem de sui ipsius, & aliorum salute: & quomodo Heroas
& Heroidas uidit in inferno, & matrem: et ad Ilium cõ-
militantes aliquos, & in inferno qui punirentur.

ODYSSEAE.

M. iij

ODYSSEAE. A. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Lambda autem, in inferno animabus obuiam fit Vlysses.

T postquam ad nauem descendimus, et
mare,

Nauem quidem primum deduximus in
mare diuum,

Et malū posuimus et uela in naui nigra:

Intrō autem oues accipientes ire fecimus, intrō et ipsi
Iuimus dolentes, huberes lachrymas fundentes:

Nobis autem à tergo nauis nigrae prora

Prosperum uentum inmisit pendentem uelum bonū amicū
Circe benecommata grauis Dea altiloqua.

Nos autem arma singula expedientes in naui

Sedebamus: hanc autem uentusq; gubernatorq; dirigebat: 10

Huius at per totū diē extensa sunt uela pontūtrāsientis:

Occidit tunc Sol, obumbratae sunt omnes uiae:

Hec autem in fines peruenit profundi Oceani:

Illic autem Cimmeriorū uirorum populusq; ciuitasq;

Vlysses ad Caligine et nebula cooperti, neq; unquam ipsos 15

Cimmerios Sol lucidus aspicit radijs,

diuertit. Neq; quando tendit ad cœlum stellatum,

Neq; quando retrō in terram à cœlo uertitur:

Sed nox pernitiōsa extenditur miseris hominibus:

Nauem quidem illuc uenientes traximus, extrā aut oues 20

Accipimus: ipsi autem rursus apud fluxum Oceani

Iuimus, ut in locum perueniremus quem dixit Circe:

Hic

Hic sacra quidem Perimedes Eurylochusq;
Fauebant: ego autem enssem acutum trahens à fœmore, Inferorum
locus.

25 Foueam fodi quantum cubiti mensura hinc & inde:
Circum ipsam autē libamina fundimus omnibus mortuis:
Primum mulso, postea autem dulci uino:
Tertio rursus aqua, & farinas albas miscui:

Multum autem orauī mortuorum infirma capita:
30 Profectus in Ithacam, sterilem bouem, quæ optima esset,
Sacrificare in domibus, pyramq; implere bonis:
Tiresiæ autem seorsum ouem sacrificare uoui
Totam nigram, quæ ouibus antecellat nostris:

Has aut postquā uotis precationibusq; gentes mortuorum
335 Precatus sum, oues autem accipiens obtruncavi:

In fossam fluebat autem sanguis niger, congregatq; sunt
Animæ ex Erebo cadauerum mortuorum,

Nymphæq; iuuenesq; & multa passi senes,
Virginesq; tenere, nuper flebilem animum habentes, Appropia
rant mortu
orū animæ,

40 Multi autem uulnerati arcis lancis

Viri in bello necati, cruenta arma habentes,
Qui multi circum foueam ueniebant aliunde alius
Magno clamore, me autem pallidus timor cepit.
Iam postea socios hortans iussi

45 Pecora, quæ iam iacebant iugulata seuo ære,
Excoriantes comburere: supplicare autem Dijs,
Fortiq; Plutoni, & laudate Proserpinæ.

At ego enssem acutum trahens à fœmore,
Sedi, neq; permisi mortuorum impotentia capita

50 Sanguinem propè ire, antequam Tiresiam audirem:
Prima autem anima Elpenoris uenit socij:
Nondum enim sepultus erat sub terra lata,

Elpenoris
ūbra Vlyssi
apparet.

Corpus

Corpus enim in domo Ciræ reliquimus nos
 Infletum, et insepultum, quoniam labor alius urgebat:
 Hunc quidē ego lachrymatus sum uidens, misertusque; sū aīo, 55
 Et ipsum clamando uerba uelocia allocutus sum:

Elpenor, quomodo uenisti sub calignem obscuram:
 Prauenisti pedes existens, quam ego cum naui nigra?

Sic dixi: hic autem mihi lugens respondit uerbo:

Nobilis Laërtiade, prudens Vlysse,

Noctuit mihi dei fatum malum, et multum uinum:

Ciræ autem in domo dormiens, non animaduerti

Me retrogradū descendere eundo per scalam longam,

Sed contra murum cecidi: ast autem mihi ceruix

Neruum fracta est: anima autē in infernū descendit: 65

Nunc autē his qui uenturi sunt postea precor nō praesentibus

Per uxorem et patrem, qui educauit paruum existentē,

Telemachumque; quem solum in domibus reliquisti.

Scio enim quod hinc iens domo ex inferni

Insulam in Aeëam impellens benefabricatam nauim: 70

Tunc te postea Rex iubeo recordari mei

Ne me infletum, insepultum, abiens retrò, relinques

Separatus, ne deorum ira fiam:

Sed me combure cum armis quaecumque mihi sunt,

Sepulchrumque; mihi accumula ceni in litore maris, 75

Viri infelicis, et auius apud posteros fama sit:

Hæcque mihi perfice, figeq; in sepulchro remum,

Quo et uiuus remigabam existens cum meis socijs.

Sic dixit: at ego ipsum, respondens, allocutus sum:

Hæc tibi infelix perficiamque; et faciam: 80

Nos quidem sic uerbis respondentes molestis

Sedebamus: ego quidē sepatim supra sanguinē ense tenebā:

Idolum

Idolum autem ex altera parte socij multa loquebatur:

Venit autem insuper anima matris mortuæ

85 Autolyçi filia magnanimi Anticlea,

Vmbra An

Quam uiuam dereliqui iens ad Ilium sacrum,

ticlea ma

Hæc qd̃ ego lachrymatus sum uidens, misertusq; sū aīo; tris Vlyssis,

Sed neq; sic siui priorem licet ualde dolens

Sanguinem prope ire, antequam Tiresiam audirem;

90 Venit autem insuper anima Thebani Tiresiæ,

Aureum sæptrū tenens, me autem nouit, et alloquitur est;

Cur iterum ô infelix linquens lumen Solis

Venisti, ut uideas mortuos, et inuiandam regionem?

Sed recede à fossa, remoue autem ensẽ acutum,

95 Sanguinem ut bibam, et tibi uera dicam.

Sic dixit: ego autem retrocœdens, ensẽ argenteum

Vagum inclusi: hic autem postquā bibit sanguinẽ nigrū,

Et tunc iam me uerbis alloquitur uates uerus:

Tiresiæ um

Reditum quæris dulcem illustris Vlyssæ:

bra Vlyssi

100 Hunc autem tibi difficilem faciet Deus, non enim puto

omnem ita

Latere Neptunum, quam iram imposuit animo

neris successi

Iratus, q; ei filiam dilectum excæcasti:

sum præsa

Sed tamen et sic mala licet passi peruenietis,

git.

Si uolueris tuum animum continere et sociorum.

105 Quando iam primum applicabis benefabricatam nauem

Thrinaciæ insule profugiens nigrum pontum:

Pascentes autem inuenietis boues, et pingues oues

Solis, qui omnia uidet, et omnia audit,

Quis siquidem et innoquos fines, reditumq; curabis:

110 Vñq; in Ithacam mala licet passi peruenietis,

Sin autem lædes, tunc tibi uaticinor mortem

Nauiq; et socijs, ipse autem, licet fugies,

ODYSSEAE

Serò male ibis, perdens omnes socios
 Naui in aliena: offendes autem incommoda domi,
 Viros proteruos, qui tibi uictum edunt, 115
 Petentes diuinam uxorem, & dotes dantes:
 Sed ærte illorum uiolentiam ulasæris profectus.
 Sed postquàm procos in domibus tuis
 Interfæris, uel dolo, uel palàm acuto ense,
 Ibis postea capiens remigabilem remum, 120
 Donec ad illos perueneris, qui nesciunt mare:
 Viri, neq; sale mixtum abum edunt,
 Neq; utiq; sciunt naues purpureas proras habentes,
 Neq; nauigabiles remos, qui ala nauibus sunt:
 Signum autem tibi dicam ualde apertum, neq; te fallet: 125
 Quando tibi obuiam factus alius uiator
 Apparebit flabrum habere in splendido humero,
 Et tunc iam terræ figens nauigabilem remum,
 Faciens sacra bona Neptuno regi,
 Agnum, taurumq; porcorumq; custodem aprum, 130
 Domum ibis, sacrificas sacras beatombas
 Immortalibus Deis, qui cælum latum habitant,
 Omnibus ualde ritè: mors autem tibi ex mari ipso
 Imbecillis ualde talis ueniet, quæ te perimet
 Senectute sub matura constitutum: arcum autem populi 135
 Diuites erunt: hæc autem tibi uera dico.
 Sic dixit: at ego ipsum, respondens, allocutus sum:
 Tireisia, hæc qdè quoquò filis paratrū decreuere Diij ipsi:
 Sed agè mihi hoc dic, & uerè narra:
 Matris uideo animam mortuæ, 140
 Hæc dolens sedet prope sanguinem, neq; suum filium
 Potest contra uidere, neq; alloqui:

Dic

Dic Rex, quomodo me cognoscat talem existentem.

Sic dixi: hic autem me rursus respondens, allocutus est:

145 Facile tibi uerbum dicam, et in mentibus ponam:

Quemcumque quidem permittes cadauerum mortuorum

Sanguinem prope uenire, hic tibi uerum dicit:

Cui inuidebis, hic tibi rursus ibit retrò.

Sic dicens, anima quidem iuit domum inferni intra

150 Tiresiae Regis, postquam uaticinia dixit:

At ego illic mansi firmiter, quousque mater

Venit, et bibit sanguinem nigrum, statim autem cognouit,

Et me plorans uerbis pennatis allocuta est:

Fili mi, quomodo uenisti sub caligine atram,

155 Viuens existens: difficile autem hac niuis uideri.

In medio enim magni fluminis, et grauius fluuenta:

Oceanus quidem primus, quem nullomodo est transire

Pedestrem existentem, nisi habeat bene fabricatam nauim:

Nunquid nunc Troia errans huc uenis

160 Cum naui, et socijs multo post tempore? neque dum inisti

In Ithacam? neque uidisti in domibus uxorem?

Sic dixit: at ego ipsam respondens, allocutus sum:

Mater mea, ne asistas me deduxit ad inferos,

Animam interrogaturum Thebani Tiresiae.

165 Non enim propè ueni Achæida, neque meam

Terram adiui: sed semper habens erro erumnam,

Ex quo primū scatus sum Agamemnonem diuinum

Ad Iliū, bonosequos habens, at cū Troianis pugnarem.

Sed agè mihi hoc dic, et uerè narra:

170 Quæ te parca domuit aspera mortis?

Nunquid longus morbus? an Diana sagittis gaudens

Suis splendidis telis inuadens interfecit?

Anticlea
mater Vlyæ
scem alloqui
tur.

Dic

ODYSSEAE

Dic mihi de patre, filio, quem reliqui,
Vlysses que An adhuc apud illos meus honor? an iam
 erit ex matre Virorum alius habet? me autē non amplius dicunt redire: 175
 cōditionem Dic autem mihi nuptæ uxoris uoluntatemq; mentemq;
 uxoris, filij An manet apud puerum, & firmiter omnia seruat?
 & patris. An iam ipsam uxorem duxit Achiuorū aliquis optimas?

Sic dixi: hæc autem statim respondit pudica mater:
 Et ualde illa manet patienti animo 180
 Tuis in domibus, ærumnæ eam semper
 Corrupunt, noctesq; & dies lachrymantem.
 Tuū autē nondū quis habet pulchrum honorē: sed tacitus
 Telemachus delubra habitat, & conuiuia æqualia
 Conuiuat, ut deæt iudicem uirum sapere. 185
 (Omnes enim uocant) pater autem tuus illic manet
 In agro, neq; ciuitatem adit, neq; ei lecti,
 Thalami, & chlænæ, & stragula culta;
 Sed hic hyeme quidem dormit, ubi serui in domo
 In anere prope ignē: malus autē corpore uestes indutus est, 190
 At postquā uenit æstasq; & germinans autumnus,
 Vbiq; ei in terra fertilis uincæ,
 Folijs declinatis humiles positi sunt lecti,
 Vbi hic iacet dolens, magnū autē mentibus dolorem auget,
 Tuam mortē lugens: difficilē autē ad senectutem peruenit: 195
 Sic enim & ego perditus sum, & mortem secuta sum:
 Neq; me in domibus pulchra Diana
 Suis splendidis telis petens occidit:
 Neq; aliquis igitur mihi morbus aduenit, qui maximē
 Tabe odiosa membris abstulit animum, 200
 Sed me tuumq; desyderiū, tuæq; curæ, illustris *Vlysses*,
 Tuaq; modestia, dulcem animum abstulit.

Sic

Sic dixit: at ego uolebam mentibus cogitans

Matris meæ animam capere mortuæ:

205 Ter quidem irruì, capereq; me animus iussit,

Ter autem mihi ex manibus umbræ similis ex somno

Euolauit: mihi aut dolor grauis factus est i corde magis.

Et ad ipsam uocando uerba uelocia dixi:

Mater mea, cur me non expectas capere uolentem,

210 Ut ex in inferno dilectas manus implicantes

Ambas, horrido saturemur luctu?

Nunquid mihi aliquod idollū hoc illustris Proserpina

Excitauit, ut etiam magis lugens suspirem?

Sic dixi: hæc autem statim respondit ueneranda mater: Mater Vly

215 Hei mihi fr̃i mi super omnes infelix uiros,

Non te Proserpina Iouis filia decipit,

Sed ipsa lex est hominum, quando moriuntur.

Non enim amplius carnesq; ex ossa nerui habent,

Sed hæc quidem ignis magna uis ardentis

220 Corruptit, quando primum liquit alba ossa animus:

Anima autem tanquàm somnium uolans euolat:

Sed lumen atq; desiderat: hæc autem omnia

Sæas, ut ex in futurum tue dicas uxori.

Nos quidem sic uerbis colloquebamur, ex mulieres

225 Venerunt: mouit enim illustris Proserpina

Quotquot optimorum uxores fuerant ex filie:

Hæ at æræ sanguinem nigrū dense cōgregatæ sunt.

At ego consului quomodo interrogarem singulas:

Hoc autem mihi in animo optimum uisum est consilium,

230 Trahens longum ensem forti à fœmore

Non siui bibere simul omnes sanguinem nigrum:

Hæ autem una post aliam iuerunt, ex unaquæq;

Vlyses co-
natus matrē
āplecti, fru-
stratur.

si.

ODYSSEAE

- Tyro.** Suam generationem dixit: at ego autem interrogaui oēs:
Tunc primam Tyro uidi bonopatre natam:
Hæc dixit Salmonæi illustris se filiam esse: 235
Dixit autem Crethæi uxorem fuisse Acolidæ:
**Enipeus
fluvius.** Hæc fluviam amavit Enipeum diuinum,
Qui longè pulcherrimus fluviorum per terram fluit,
Et in Enipeum uoluntur pulchra fluentia.
In hunc ingressus terram quatiens Neptunus, 240
In hostio fluij dorminit uorticosi:
Purpurea autem unda circumstetit monti similis
Curuata, coeperuitq; Deum, mortalemq; mulierem:
Soluït autem uirginealem zonam, somnumq; infudit.
At postquam perfecit Deus amoris opera, 245
Eam tetigit manu, uerbumq; dixit, & compellauit:
Gaude mulier: perfecto autem anno
Paries splendidos filios, quoniam non ueni concubitus
Immortalium: tu autem hos nutri atq; educa:
Nunc autem uade ad domum, & contine, neq; nomines: 250
At ego sum Neptunus quatiens terram.
Sic dicens, sub pontum ingressus est undosum:
Pelias. Hæc autem grauida Peliam peperit, & Nelum:
Neleus. Hi fortes famuli Iouis magni facti sunt
phæacj filios
Aeson. Ambo: Pelias quidem in lata Iacolco 255
Pheretes. Habitauit pecoris diues: ille autem in Pylo arenosa:
Amythaon. Hos autem alios Cretheo peperit Regna mulierum
Antiope. Aesonemq; & Pheretem, Amythaonemq; equis gaudentē.
Hanc autem post Antiopem uidi Asopi filiam:
Hæc autem & Iouis gloriabatur in ulnis dormuisse, 260
Amphion. Et habuit duos filios, Amphionemq; Zethumq; (tis,
Zethus. Qui primi Thebes fudamētū iecerūt septē portas habena
Turres

Turresq; fecerunt: quoniam non nonturritam poterant
Habitare latam Thebem, fortes licet existentes.

265 Hæc aut post Alcmenam uidi Amphytrionis axorem:

Hæc autem Herculem audacem animum leonem habentem

Genuit, in ulnis Iouis magni mista.

Et Megarem Creontis magnanimi filiam,

Quam habuit Amphytrionis filius fortitudine sp̄ indomitus:

270 Matremq; Oedipodis uidi pulchram Epicastam:

Hæc magnum opus fecit ignorantia mentis,

Nupta suo filio: hic autem suum patrem interficiens

Vxorem duxit: uerū inaudita Dei fecerunt hominibus;

Sed hic quidem Thebis multa exptus mala passus est,

275 Cadmeis imperauit Deorum iratos propter animos.

Hæc autem iuit in infernum porta habentem fortes,

Suspensa fune alto ab alta trabe,

Proprio dolore uicta: huic dolores reliquit in futurum

Multos ualde, quotquot matris furie solent perficere.

280 Et Chlorom uidi perpulchram, quam quondam Neleus

Vxorē duxit suā pp pulchritudinē, postq̄ præbuit ingen-

Iunorē filiā Amphionis a sīde, (tem dotem,

Qui aliquādo in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit,

Et Pylo regnauit: peperit autem ei illustres filios,

285 Nestorēq; Chromiumque, Periclymenūq; magnanimum.

Ad hos etiam optima Pero peperit admirabile hoībus. Pero.

Hanc omnes petebant uxorem uidni: neque Neleus

Vlli dabāt, qui nō curuas bones latasfrontes habentes

Ex Philace abigeret à ui Iphiclea

290 Difficiles, quas solus promisit uates egregius

Abigere: graue autem Dei fatum ligauit,

Vinulāque diffialia, & bubulā syluestres:

Alcmena herculis
mater

Megara.

Epicasta.

Suspensa fune
alto ab alta trabe
matris furie

Chloris. mater

neleus

ODYSSEAE

Sed quando iam mensesq; et dies completi sunt
Statim perfecto anno, atq; affuerunt tempora,
Tunc ipsum soluit uis Iphiclea

295

Vatania omnia dicentem: Iouis aut perfecta est uoluntas.

Leda.

Et Ledam uidi Tyndari uxorem:

Hec sub Tyndaro sapientissimos peperit filios,
Castoremq; equorum domitorem, et pugnis bonum Pollucem,
Quos ambos uiuos tenet uiuificans terra:

300

Qui et in terra honorem à Ioue habentes,
Alias uiuunt per uices renascentes, alias rursus
Moriuntur: honorem autem sortiti sunt equaliter Deis.

Iphimedeas.

Hanc post Iphimedeam Aluei uxorem

305

Vidi: haec dicebat se cum Neptuno misuisse,
Et peperit duos filios, qui breuis aui fuerunt:

Quemque diuinum, et ualde inclitum Ephialtem,

Quos longissimos nutriuit uitam donans terra,

Et longè pulcherrimos post inclitum Oriona:

Novem enim annorum cum essent, nouem cubitorum erat

Latitudine, at longitudine erant nouem passuum:

Hi et immortalibus minati sunt in caelo,

Pugnam statuere impetiosi belli,

Osam Olympo prompti erant ponere, et Ose

Pelium exelsum, ut coelum peruium esset:

315

Et perfrassent, si ad aetatis mensuram peruenissent.

Sed perdidit Iouis filius, quem pulchricoma pepit Latona,

Vtrosq; antequam ipsis sub temporibus lanugines barbae

Florerent, uariarentq; genae florenti lana.

Phedra.

Phedramq; Procrimq; uidi, pulchramq; Ariadnam

320

Procris.

Filiam Minois infelices, quam quondam Theseus

Ariadna.

Ex Creta in terram Athenarum diuinarum

Duxit

*Daxit quidē, sed non potius: antē at ipsam Diana sustulit
Diuā in circumflua Bacchi testimonijs.*

- 325 *Merāmq; Clymenemq; uidi, miserāmq; Eriphylem, Mera.
Que aurum dilecti uiri accepit pretiosum. Cl mene.
Omnes autem non ego dicam, neque nominauerim, Er phyle,
Quot heroum uxores uidi, et filias:*

Prius enim et nox deficiat immortalis: sed et tempus

- 330 *Cubandi, aut ad naucm celerem profecto ad socios,
Aut hic: profectio autem Dijs, uobisque cura erit.
Sic dixit: hi autem omnes tacite facti sunt silentio:
Voluptate autem tenebantur in edibus imbriferis.*

His autem Arete albarumularum incipit sermones: Arete Pha-

- 335 *Phaeaces, cuiusmodi uobis uir hic uidetur esse, acensibus,
Formaque, magnitudineq; et mente intus equabilis
Hospes at rursus meus est: unusquisq; at sortitus est pretia
Idco ne festinantes dimittit, neque dona (ofa:*

Sic indigenti negat: multa enim uobis

- 340 *Opes in edibus, Deorum gratia iacent.*

Hos autem allocutus est senex heros Echeneus,

Qui Phaeacum uirorum senior erat:

O amia, non quidē uobis sine sapientia, neq; sine iudicio

Loquitur Regna perprudens, sed parete:

- 345 *Alano autem ab hoc manat opusque, uerbumque. Alcinous*

Huic autem contra Alanous respondit, locutusque est: Vlysi.

Hoc quidem sic iam erit uerbum, si ego

Vivus Phaeacibus studiosis nauigationis imperabo:

Hospes autem sustineat, ualde licet reditum desiderans:

- 350 *Vesumtamen permaneat ad crastinum, quoad omne*

Donum perfecturo: profectio autem uiris cura erit

Oibus, maxime at mihi, quippe cuius potestas est in populo.

N ij

Huic

ODYSSEAE

Huic autem respondens, alloquitur est prudens Vlysses:

Alanoë Rex omnium clarissime populorum,

Si me & in annum iubeatis hic manere,

355

Protectionemque maturetis, & splendida dona detis,

Et hoc uellem: & multo fructuosius esset,

Maiore cum manu charam in patriam peruenire:

Et honestior & charior uiris essem

Omnibus, quot me Ithacam uiderent redeuntem.

360

Huic autem contra Alanoë respondit, loquiturque est:

O Vlysses, non te existimamus intuentes

Deceptorémque esse, & dolosum, ut multos

Pasat terra nigra frequentes homines,

Mendaciâque ferentes, unde quis neque uiderit:

365

Tibi autem est pulchritudo uerborum: est autem mens bona:

Sermonem autem tanquam poeta scienter dixisti

Omniumque Arguorum, tuosque ipsius dolores tristes.

Sed agè, hoc mihi dic, & uerè narra:

Si quos conferendorum Dijs sociorum uidisti, qui te ipsum

370

Ad Ilium comitati sunt, & illic mortem ceperant.

Nox hæc ualde longa, immensa, neque dum hora

Cubandi in aula: tu autem mihi dic admirabilia opera:

Et in Auroram diuinam sustinerem, cum mihi tu

Ferres in aula tuos dolores loqui.

375

Huic autem respondens, alloquitur est prudens Vlysses:

Alanoë Rex omnium clarissime populorum,

Hora quidem multorum uerborum, hora autem & somni.

Si autem adhuc audire cupis, neque ego

Hæc tibi inuidebo, & miserrima alia dicere

380

Mala meorum sociorum qui ponè perierunt:

Qui Troianorum quidem subterfugerunt luctuosum bellum,

In re =

In reditu autem perierunt male causâ uxoris.

Sed, postquàm animas quidem sparsit seorsum aliò

385 Casta Proserpina mulierum scœminearum,

Aæssit uerò anima Agamemnonis Atride

Mœsta: arcum aut̃ aliæ congregatæ erant, quot cum ipso

In domo Aegisthi occiderunt, & mortem ceperunt.

Cognouit aut̃ statim me ille postq̃ bibit sanguinẽ nigrũ.

390 Flebat autẽ hic acriter, teneras lacrymas fundens,

Extendens in me manus, attingere cupiens;

Sed non enim ei ampliùs erat uis firma, neque uirtus,

Qualis antea fuit aruabilibus membris.

Hũc q̃dem ego lacrymatus sum uidẽs, misertusq; sũ aĩo:

395 Et ipsum uocans uerba uelocia allocutus sum:

Atride gloriosissimè Rex uirorum Agamemnon,

Quæ te parca interfecit diurnæ mortis?

Nunquid te in nauibus Neptunus domuit

Exatans dirorum uentorum magnum spiritum?

400 Ante iniqui uiri leserunt in terra

Boues aram cadentem, & ouium greges pulchros?

An pro urbe pugnantem? an mulieribus?

Sic dixi: hic autem mihi statim respõdens, allocutus est:

Iouenate Laërtide multiconsilij Vlysses,

405 Neque me in nauibus Neptunus domuit,

Exatans dirorum uentorum magnum spiritum:

Neque me iniqui uiri leserunt in terra:

Sed mihi Aegisthus machinatus obitum, mortẽque,

Interfecit cum perniciofa uxore, domum uocans

410 Conuiuans, ut quis interfecisset bouem in præsèpio.

Sic mortuus sum miserrima morte, arcum autẽ alij socij

Acriter interfecti sunt tanquàm porci ferorum dentium,

Qui in diuitis uiri ualde potentis

N ij Vel

*Agamemnon
exiecit
et dissem*

*Agamemno
nis umbra
suum exitiũ
Vlysi re-
fert.*

*Agamemnon
et socij
et socij*

ODYSSEAE

Vel nuptijs, uel symbolo, uel conuiuio abundant.

Iam quidem multorum uirorum cedi affuisti

419

Singillatim intersectorum, et in forti pugna.

Sed illa maximè uidens doluisti animo:

Sicque araum crateram, mensaq; plenas

Iacbamus in domo: pauimentum autem omne fumabat.

Tristissimam autem audiui uocem Priami filiae

420

Cassandra, quam interfecit Clytemnestra dolosa

Prope me: at ego in terram manus extollens

Tactabam moriès super ense: hæc at caninos oculos habès

Clytemne- Discessit: neque mihi pertulit cuncti in infernum

stræ seuitia Manibus oculos comprimere, osque concludere,

425

Vt non acerbius, et animus aliud muliere

Quæcunque iam talia in animum opera induxerit,

Quale et illa cogitauit opus inhoneustum,

Iuueni machinans marito cadem: certè dixi

Iucundum filijs, et seruis meis

430

Domum me peruenire: ea uerò egregiè perniciofa sâes

Sibi que dedecus infudit, et futuris post

Fœmineis mulieribus, et quæ benefica esset.

Sic dixit: at ego ipsi respondens, locutus sum:

Opapè, certè ualde iam genus Atrei latisonans Iupiter

435

Terribiliter odit muliebria propter consilia.

Contra A primâpio Helena quidè perdit sumus grati à multi:

uxores. Tibi autem Clytemnestra infidias struxit absenti.

Sic dixi: hic autem mihi statim respondēs, allocutus est:

Vxori non Ideo nunquam et tu mulieri benignus sis:

440

muliere cre Neque ei consilium omne dic, quod bene sâes:

dendum. Sed hoc quidem dic, illud autem occultum sit.

Sed non tibi Vlysses cades erit ab uxore:

Nimis

Nimis enim prudensq; & bene mente consilia nouit

445 Filia Iarij sapientissima Penelope.

Certè quidem ipsam puellam reliquimus nos
Petentes militiam: filius autem ei erat in ubere
Infans, qui nunc in uirorum est numero

Felix: certè enim hunc pater charus uidebit rediens:

450 Et ille patrem amplectetur, sicut equum est.

Hæc autem mea neque filio satiari uxor
Oculis permisit: prius autem me interfecit & ipsum.
Aliud autem tibi dico, tu autem in animum induc tuum:
Clàm, neque palàm charam in patriam terram

455 Nauem sistere, quoniam non amplius fides mulieribus.

Sed agè mihi hoc dic, & uerè narra:

Vbi nam adhuc uiuere auditis filium meum?

An in Orchomeno, an in Pylo arenosa?

An apud Menelaum in Sparta spatiosa?

460 Non enim adhuc mortuus est in terra diuinus Orestes.

Sic dixit: at ego ipsi respondens, locutus sum:

Atride, cur me hæc interrogas? neque quicquam scio;

Vivat ille, an mortuus sit: malum autem, incerta dicere.

Nos quidem sic uerbis respondentes inuisis

465 Stetimus dolentes, calidas lachrymas effundentes.

Venit autem insuper anima Pelidæ Achillis,

Et Patrocli, & perfecti Antiochi,

Aiacisq; qui optimus fuit specieque corporeque

Aliorum Danaorum, post strenuum Achillem.

470 Cognouit autem anima me uelocis pedibus Acacidæ:

Et gemens uerba uelocia locuta est:

Iouenatæ Laërtiadæ, uersute Vlysses,

Miser, cur etiam maius in mente cogitasti opus?

N iiii

Quomodo

Achillis da
uima Vlyssi

c. 6. v. 1000. d.
despy. v. 1000.

c. 2. audentes
cogimur.

admissis Patrocli, et
Antiochi, et Aiacisq;
porque a familia
Achillis, c. 3.

Quomodo potuisti in infernum descendere? ubi mortui
Inscientes habitant hominum idola agentium.

475

Sic dixit: at ego ipsi respondens, locutus sum:

O Achilles Pelei fili multum optime Achiuorum,

Veni Tiresia propter usum, si quod consilium

Diat, quomodo Ithacam in asperam uadam.

Non enim prope iui Achaidam, neque nostram

480

Terram adiui, sed semper habeo mala; te aut Achilles

Nullus uir ante hac beator, neque in posterum.

Antea quidem te uiuentem honorauimus equaliter Deis

Argui: nunc rursus ualde dominaris mortuis

Hic habitans: ideo non mortuus tristare Achilles.

485

Sic dixi: hic autem mihi statim respondens, locutus est:

Ne iam mihi mortem commemora illustris Vlysses:

ue tu, Achille Vellem et rustius esse, et seruire alij

Viro inopi, qui non facultates multa essent,

Quam omnibus mortuis corruptis imperare.

490

Sed age mihi de tuo nato illustri uerba fac:

Num secutus est in bellum, propugnator ut esset? aut et non?

Dic autem mihi de Peleo inculpato siquid audiisti:

An adhuc habet honorem multos apud Myrmidonas?

An ipsum uituperant per Græciam, Phthiamque?

495

Quoniam ipsum senectus detinet manibusque pedibusque.

Non enim ego auxiliator sub radijs solis

Talis existens, qualis quondam in Troia lata

Interfeci populum optimum, opitulans Argiuis.

Si talis autem irem paululum in patris domum,

500

Illi asserrem uim, et manus incolumes,

Qui illum uiolant, prohibentque ab honore.

Sic dixit: at ego ipsi respondens, locutus sum:

Certe

- Certè quidem de Peleo inculpato nihil audiunt:
 505 At de filio Neoptolemo dilecto
 Omnem ueritatem dicam, ut me iubes.
 Ipse enim illum ego aua in naui aequali
 Duxi ex Scyro post bellicosos Achiuos:
 Certè quādo circa ciuitatem Troiā cōsultaremus cōsilia
 510 Semper primus dicebat, et non errabat uerbis:
 Nestorque diuinus, et ego contendebamus soli.
 At quādo circum ciuitatem Troiā pugnaremus Achui,
 Nunquam in multitudine manebat uirorū, neq; in coetu,
 Sed multū procurrebat suo robore nulli cedens:
 515 Multos autem uiros interfecit in molesta pugna.
 Omnes autem non ego dixerim, neque nominarim,
 Quantum populum interfecit auxilians Arguiis:
 Sed qualem Telephidem interfecit ferro,
 Heroa Eurypilum: multi autem circum ipsum socij
 520 Mysij interfecti sunt muliebrium gratiā donorum.
 Illum iam optimum uidi post Memnonem diuinum.
 At quando in equū descendimus, quē laborauit Epeus,
 Arguorum optimi, mihi autem omnia demandata erant,
 Et uersare callidum dolum, et imponere:
 525 Ibi alij Danaorum duces et gubernatores (iusq;
 Lachrymasq; abstergebāt, tremebantq; genua uniuscuius
 Illum nunquam prorsus ego uidi oculis,
 Neque pallecentem colore pulchro, neque genis
 Lachrymas abstergentē: is autē me ualde multū rogabat
 530 Ex equo exire: ensis autem querebat manubrium,
 Et lancem eregraum: mala autē Troianis moliebat.
 Sed cū iam Priami ciuitatem euertimus altam,
 Sortem, et prēmium bonum habens nauem, consandit
 Soppes,

Neoptole-
mus, filius
Achilli

Eurypilus
Telephi fi-
lius.

ODYSSEAE

Sospes, neque percussus acuto ferro,
Neque per se uulneratus qualia multa
Fiunt in bello: confusè atq; furit Mars. 535

Sic dixi: anima autem pedibus uelocis Aeacide
Ibat magnis passibus incedens per herbosum pratum
Letitia, quòd suum filium putabat excellentem esse.
Verùm aliæ animæ mortuorum defunctorum 540
Stetere dolentes: diæbant autem dolores unaqueque.

Aiacis anima.

Sola autem Aiakis anima Telamoniade
Seorsum stabat irata, propter uictoriam,
Qua ipsum ego uiuò litigans apud naues
De armis Achillis: posuit autem ueneranda mater. 545

Filij autem Troianorū iudicauerant, & Pallas Minerua.
Vtinam non contigisset mihi uinere tali in certamine:
Tale enim caput propter illa terra compressit
Aiaem, qui supra qdem spee supraq; opibus factus erat
Alios Danaos post strenuum Pelidem: 550

Vlysses ad
Aiakis um-
bram.

Hunc quidem ego uerbis allocutus sum mellitis:
Ajax fili Telamonis strenui, non debebas
Neque mortuus obliuisci in me træ propter arma
Perniciosa: hæc aut detrimentum Dei posuerūt Achillis.
Talis enim ipsis turris perijsti: te autem Achilli 555
Non minus Achillis capite Pelide
Dolebamus orbatî prorsus: neque aliquis alias
Causa, sed Iupiter Danaorum exeratum bellicorum
Vehementer odit: in tuum autem interitum contulit.
Sed agè huc rex, ut uerbum & sermonem audias 560
Nostrum: domas autem feritatem, & superbum animum.

Sic dixi: hic autem mihi nihil respōdit: iuit aut ad alias
Animas in Erebum mortuorum defunctorum.

Tunc

Tunc tamen allocutus est iratus, certè ego hunc:

565 Sed meus uoluit animus in pectore charo

Aliorum animas uidere defunctorum:

Ibi certè Minoën uidi Iouis illustrem filium,

Minos.

Aureum saxptum tenentem, iura dantem mortuis

Sedentem: illi uerò ipsum arcū iura postulabant Regem,

570 Sedentes statuti in latarum portarum inferni domo.

Post hunc autem Orionem magnam animaduerti,

Orion.

Feras simul uertentem per herbosum pratum,

Quas ipse interfeāt in solitarijs montibus,

Manibus tenens fustem totum ferreum semper infractum.

575 Et Tytium uidi terræ per gloriose filium

Tytius.

Iacentem in solo: hic autem in nouem iacebat iugera:

Vultures autem ipsum utrinq; assidentes iecur tondebāt

Viscera dolore afficiētes: hic autē non tuebatur manibus,

Latonam enim læsit Iouis uenerandam concubinam

580 Ad Pytho uenientem per amœnum Panopea.

Et quidem Tantalum uidi duros dolores ferentem,

Tantalus.

Statutum in palude: hæc autem appropinquauit mento:

Stabat autem sitiens, potum autem non habebat capere.

Quoties enim inclinabatur senex bibere uolens,

585 Toties aqua peribat absorpta: circa autem pedes

Terra nigra apparebat: stans autem Deus.

Arbores autem excelsæ de uirtice effundebant fructum,

Piri, & malipunicæ, & pomi splendorum fructuum:

Ficūque dulces, & oliuæ uirescentes.

590 Has quando pergebat senex in manibus ut caperet,

Has uentus iactabat ad nebulas umbrosas.

Et quidem Sisyphum uidi duros dolores ferentem,

Sisyphus.

Lapidem ferentem maximum utrisque manibus,

Certè

ODYSSEAE

Certè hic quidem innitens manibûsque pedibûsque
 Lapidè sursum impellebat ad cacumen: sed cū iam propè 195
 Verticem superaret, tunc auertebatur ualida uis,
 Rursus postea ad campum uoluebatur lapis immensus:

Hercules.
Hebe.

At hic iterum impellebat extensus, sudor autem
 Fluebat è membris, puluis de capite cadebat.
 Post hunc autem animaduerti uim Herculeam, 600

Simulachrum: ipse autem cum immortalibus Deis
 Delectatur in conuiuio: et habet pulchrorū talorū Hebe
 Filiam Iouis magni, et Iunonis aurei calciamenti.

Circa autem ipsum uox mortuorum erat auium tanquā
 Vndique citatorum: hic autem tenebrose nocti similis 605

Nudum arcum tenens, et in neruo sagittam,

Acriter intuens semper iacenti similis:

Maximus autem illi circum ad pectus balteus,

Aureum erat lorum, ubi diuina opera laborata erant,

Vrsiq; syluestresque porci, horribilesque leones, 610

Pugnæq; præliaque, cadēsque, uirorumque uulnera.

Non opifex, neque aliud quid fabricatus esset,

Qui illud scutum sua fabricatus est arte.

Cognouit autem statim ille postquam uidit oculis,

Et mihi lugens uerba uelocia locutus est: 615

Hercules
Vlysi.

Iouenate Laërtiade prudens Vlysses,

Heu miser, certè aliquam et tu malam mortem agis,

Quam ego tuli sub radijs solis:

Iouis quidem filius fui Saturnij, at ærumnam

Tuli magnam. ualde enim multum peiori uiro 620

Domitus sum: hic autem mihi difficilia ipsi posuit certamina

Et quondā me huc misit anem abducturū: nō .n. amplius

Cogitauit hoc mihi difficilius esse certamen: (aliud

Hunc

Hunc quidem ego tuli, & duxi ex inferno.

625 Mercurius autem me misit & caeciorū oculorū Minerva.

Sic dicens, ipse quidem rursus iuit domum inferni intra:

At ego illic mansi firmiter, si quis adhuc ueniret

Virorum heroum, qui iam ante à perierant:

Et adhuc superiores uidi uiros quos uolebam,

630 Theseum, Pirithoūque deorum pergloriosos filios.

Sed antè greges congregati fuerunt infiniti mortuorum

Clamore magno: me autem nouus timor cepit:

Ne mihi Gorgoneum caput grauis monstri

Ex inferno mitteret illustris Proserpina.

635 Statim inde ad nauem iens iussi socios

Ipsosque conscendere, sanesque resolvere.

Hi autem statim ingressi sunt, & in sedibus sederunt.

Hanc autem in Oceanum fluium tulit unda fluxus,

Primum quidem remigatio, postea autem optimus uentus.

Thesei um
bra

c. 5. 68
vnt

ARGVMENTVM M. HOMERI COMPOSITIONIS.

N Arrat ex inferno factum ipsi reditum ad Circem, et
quomodo præter Sirenas nauigauit, & errantes pe-
tras Scyllamque & Charybdin: & ipsius nauis & soci-
orum iacturam interficientium quosdam ex Solis bobus:
& quomodo solus super ligno à Calypso euasit.

Odyssæ

ARGVMENTVM .M. HOMERI
COMPOSITIONIS.

My Sirenas tenet, & errantes, & bonas Solis.

T postquam fluminis liquit fluctum Oce-
ani

Navis, peruenitq; unda maris lati
insulam in Aëcan, ubi Auroræ uernæ
Domus & ades sunt, & ortus Solis.

Reditus ab Nauem quidem illuc perueniētes applicuimus in arenis: 5

inferis ad Verūm & ipsi exiimus in litore maris:

Circem. Illic autem dormientes, expectauimus Auroram diuinā.

Quādo at matutina apparuit roseos digtoshabēs aurora

tam tunc ego socios præmisi in domos Circes,

Elpenor tu Portatum cadauer, Elpenorem mortuum. 10

mulatur. Ramos autem statim inādētes, ubi extremū prominet lit

Sepelimus dolentes salsas lachrymas effundentes. (tus,

Sed postquam cadauer combustum est, & arma mortui,

Tumulum fundentes, & columnam erigentes,

Fiximus in supremo tumulo aptum remum. 15

Nos quidem singula gubernauimus, neq; uerò Ciræm

Ex inferno redeuntes latuimus: sed ualde citò

Circe præ= Venit parata. simul autem famule ferebant cum ipsa

sagit futura Panem, & carnes multas, & calidum uinum rubrum.

pericula. Illa uerò in medio stans locuta est diua Dearum: 20

Miseri, qui uiuentes subiunxistis domum inferni,

Bis mortui, cū alijs mel moriantur homines.

Sed

Sed agite, comedite cibum, et bibite uinum:

Rursus per diem una cum Aurora apparente

25 *Nauigabitis: at ego ostendam uiam, et singula
Significabo, ut non malo consilio tristi,*

Vel mari, uel in terra doleatis lesionem patientes.

Sic dixit: nobis aut contra persuasus est animus strenuus.

Sic tunc quidem per totum diem in Solem occidentem

30 *Sedebamus epulantes carnesque multas, et uinum dulce.*

Cum uero Sol occidit, et nox superuenit,

Illi quidem accubuerunt apud funes nauis.

Ipsa aut me manu comprehendens dilectis seorsum a socijs

Collocauit, et affata est, et requisiiuit singula.

35 *At ego huic omnia per ordinem narraui:*

Et tunc iam me uerbis allocuta est ueneranda Circe.

Hec quidem sic omnia transacta sunt: tu autem audi,

Vt tibi ego dico: admonebit autem te et Deus ipse:

Sirenas quidem primum adibis, quae omnes

40 *Homines leniunt quicumque ipsas adit:*

Quicumque imprudentiam appulerit, et uocem audierit

Sirenum, huic nihil uxor, et fatui pueri

Domum redeunti astant, neque letantur:

Sed Sirenes stridulo leniunt cantu

45 *Sedentes in prato: multus circum ex ossibus cumulus ^{apud Sirenas}
Virorum marcescentium, circum aut pelles diminuuntur.*

Sed ultra age, aures etiam obtura sociorum,

Ceram molliens mellitam, nequis audiat

Aliorum: at ipse audire si uolueris,

50 *Ligent tibi in naui ueloci manusque pedesque*

Rectum ad malum: ex autem ipso funes deligentur:

Vt delectatus uocem audias Sirenum.

Si autem

ODYSSEAE

Si autem obsecrabis socios, solueréque iubebis:
Ipsi uerò pluribus tunc uinculis illigent.

55

Cyanea
saxa.

At postquam has pertransierint socij:
Tunc tibi non amplius prætereà longius dicam,
Vtra iam tibi uia erit: sed & ipse
Animo cogita, dicam autem tibi utrinque:
Hinc quidem enim petrae altæ: apud autem ipsas
Vnda magna resonat cerulei maris:

60

Erratiles has iam Dei beati uocant.
Illac quidem, neque uolucres prætereant, neque columbae
Timide, quæ ambrosiam Ioui patri ferunt:

65

Sed & has semper aufert leuis petra:
Sed aliam addit Iupiter numeratam esse,
Illac aut nūquam aliqua nauis fugit uirorū quæ accedat:
Sed simul tabulasq; nauium, & corpora uirorum
Vnde maris portant, ignisque pernitiosi procellæ:
Sola illa præternauigauit per mare iens nauis

70

nauis Iasonis
Describitur
Scylla
à Circe.

Argo omnibus curæ ab Aceta nauigans.
Et hanc huc citò iecit magnas ad petras:
Sed Iuno prætermisit, quoniam amicus erat Iason.
Hi aut duo scopuli: hic quidē in cœlum latum peruenit

Acuto uerticē, nebula autem ipsum circuit
Ceca: hæc quidē nunquā recedit, nequē unquā serenitas

75

Illius tenet uerticem, neque in æstate, neque in autumno,
Neque conscendat mortalis uir, non descendat,
Neque si illi manus uiginti, & pedes essent.
Petra enim leuis est deraſæ similis:

Medio autem in scopulo est spelunca obscura
Ad calignem in Erebum uersa, quo uos
Nauem concauam dirigite, illustris Vlyſſes:

80

Neque

Neq; ex naue concaua iuuenis uir

Ara iaculans concauam speluncam intret:

85 Illic autem intus Scylla habitat grauitè clamans:

Cuius enim uox quidem quanta catule nouelle *vox Scyllæ*

Fit: ipsa autem monstrum malum, neq; aliquis ipsam

Lataretur uidens, neq; si Deus congregederetur.

Huius enim pedes sunt duodecim omnes deformes:

90 Sex autem ei colla prælonga: in autem unoquoq;

Terribile caput: in eo autem triumordinum dentes *Sex colla, sex cap.*

Densi, & frequentes, pleni nigra mortis: *Dentes. trium ordinum*

Media quidem in spelunca caua mersa est: *naue*

Foras autem extollit caput grauis baratri:

95 Illic autem piscatur scopulum arcam prompta

Delphinesq; canesq; & siabi maius aperet

Cetus, quæ infinita alit sonorum mare:

Illic autem nondum unquam nautæ illæsi gloriantur

Fugisse cum naui: portat autem in capite singulo

100 Virum eripiens naui nigra prora.

Alium autem scopulum humiliorem uidebis Vlysses

Propè inter se, & periaula rere:

Hic autem ficus inest magna folijs pullulans:

Hæc autem sub diuina Charybdis resorbet nigra aquam.

Charybdis.

105 Ter quidem enim emittit in die, ter autem resorbet

Arduè, non tu ibi aduenias quando absorbet.

Non enim liberarit te à malo neq; Neptunus,

Sed ualde Scyllæ scopulo applicans cito

Nauem expelle, quoniam multo melius est

110 Sex socios in naui desyderare, quàm simul omnes.

Sic dixit: at ego illi respondens, locutus sum:

Eia agè, iam mihi hoc Dea uerum dic:

ODYSSEAE

Si quomodò pernitiosam fugiam Charybdin,
Huic etiam repugnem, quando mihi lèdat sòdos.

Sic dixi: hæc autem statim respondit diua Dearum: 115

~~Q~~ miserè rursus bellicosa opera sunt curæ

Et labor: neq; Deis concèdes immortalibus:

Hæc autem non mortalis, sed immortale malum est,

~~Domus~~q; diffiçileq; et agreste, neq; repugnabile:

Neq; aliqua est potestas fugere potissimum ab ipsa. 120

Si enim contaberis armatus aduersus petram,

~~Quæ~~ te rursus adorta, consequatur,

~~Et~~ capitibus tot et uiros capiat:

Sed ualde uehementer expellet: clama atem Cratein

Matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit noxamentum hominibus, 125

Quæ ipsam postea prohibebit rursus adoriri.

Thrinacria Trinacriam autem in insulam peruenies: illic aut multa

Pasuntur Solis boues, et pingues oues,

Septem bouum armenta, tot aut ouium greges pulchri:

Quinquaginta autem singuli, ortus autem non fit ipsarum, 130

Phætusa. Neq; unquam corrumpuntur: Deæ autem pastores adsunt

Lampetia. Nympha pulchricomæ Phætusaq; Lampetiaq;

Quas peperit Soli supercuncti diuina Neera:

Has quidem igitur quæ aluit, peperitq; uenerabilis mater,

Thrinacriam in insulam misit procul habitare, 135

Pecora obseruare paterna, et curas boues:

Has si quidem illas fines, reditumq; curabis,

Certe etiam in Ithacam malis quamuis affecti ibitis:

Si autem le das, tunc tibi significo mortem

Nauiq; et socijs: tu uero si forte euades 140

Tarde male, naues cum amiseris, omnes sòdos.

Sic dixit: statim autem aurifeda uenit Aurora,

Hæc quidem postea ad insulam reasit diuina Dearum:

At ego ad nauem iens hortatus sum socios

145 Ipsosq; ascendere, funesq; resolvere:

Hi autem statim ingressi sunt, & in transtris sederunt:

Ex ordine aut sedentes antrū mare uerberabant remis:

Nobis autem rursus pone nauem nigra prora

Actorem uentum mittebat implentem uellū bonū comitem

150 Ciræ bene crinita, grauis Dea canora:

Statim autem arma singula defatigati per nauem

Ponebamus: hanc at uentusq; gubernatorq; dirigebant:

Tunc uerò ego socijs locutus sum tristis animo:

O socij, non enim oportet unum scire, neq; duos solos

155 Vatiānia, quæ mihi Ciræ dixit diuina dearum:

Sed dicam quidem ego, ut scientes aut moriamur,

Aut elabentes, mortem & parcam fugiamus:

Sirenarum quidem primū iubeat diuinarum

Voce uiuere, & pratum floridum,

160 Solum me iubeat uocem audire: sed me uincolo

Ligate in duro, ut firmè illic maneam

Rectum in malo, sed ex ipso capite uindictantur:

Si autem precer uos, soluereq; iubeam,

Vos uerò pluribus tunc in uincolis premite.

165 Certe hæc singula diens socijs exposui:

Tum uerò statim exiuit nauis benefabricata

In insulam Sirenarum: impellebat enim uentus inuocatus:

Statim & uentus quidem cessauit, & tranquillitas

Fuit sine uento, sopiuit autem fluctus Deus.

170 Surgentes autē socij nauis uela pliauerunt,

Et hæc qdem in naui cōcūsa posuerūt: ipsi at ad remigra

Incumbentes dealbabant aquam politis remis.

At ego ære magnam rotam acuto gladio

Aliquātulū diffecās, manibus ualidis premebā. ○ ij

Vlysses soci
is.

Vlysses ad

Sirenarum

insulā ap-
pulis.

exerant. bent?

cantu. Sirenay

Statim autem mollescebat cæra cum iuberet magna uis 175
Solis splendor supereuntis regis:

Deinæps autem socijs in aures omnibus unxi:

Hi autem in naui me ligauerunt manibusq; pedibusq;

Rectum in malo, sed ex ipso capita uinciuerunt:

Ipsi autem sedentes album mare uerberabant remis. 180

Cantus Sire Sed quādo tantum aberamus, quātū exauditus est clamās,
narum. Celeriter impellentes has non latuit uelox mari nauis

Propè admoti, acutum autem parauerunt cantum:

Huc agè ueniens perlaudabilis Vlysses, magna gloria
Nauem sustine, ut nostrā uocē audias. (Achiuorū, 185

Non enim aliquis has præteruexit naue nigra,

Anteq̃ nostram dulcem ab oribus uocem audisset.

Sed is delectatus recedit plura sciens.

Sāmus enim omnia quæcūq; in Troia lata

Argui Troianiq; decorum uoluntate tulere: 190

Scimus etiā quæcūq; facta sunt in terra multapascenti.

Sic dixerūt mittētes uocē pulcherrimā: at meus animus

Volebat audire, soluereq; iubebam socios

Supercilijs annuens, hi autem inaumbentes remigabant,

Statim surgens Perimedes, Eurylochusq;, 195

Pluribus me in uinculis ligabant, magisq; premebant.

At postquā huc præterueximus, neq; amplius postea

Voem Sirenarum audiebamus, neq; cantum,

Statim cæram abstulerunt mei instructi socij,

Quā ipsis in auribus unxi: me aut ex uinculis solue runt. 200

Sed cum iam hanc insulam linquebamus, statim postea

Furum, & magnum fluctum uidi, & sonitum audiui:

Horum autem timentium de manibus exciderunt remi.

Sonuerunt autem omnes in fluxu, tenebatur autem illic

Nauis

205 *Nauis, quoniā nō amplius remos longos manibus impelle*
At ego per nauem iens hortabar socios (bant.
Dulcibus uerbis assistens uiro uniuersis:

O socij, non enim ante malorum ignari sumus:

Non quidem hoc maius adest malum, quam cum Cyclops Exhortatio

210 *Ceperat speluncā concava forti ui:* Vlysis ad
Sed et illinc mea uirtute consilioq; menteq; socios.

Effugimus; et horum meminisse arbitror.

Nunc autem agite, sicut ego dicam pareamus omnes,

Vos quidem remis maris æquor profundum

215 *Verebrate transtris infidentes, sicubi Iupiter*

Det hanc perniciem subterfugere, et euitare:

Tibi autem gubernator sic iubeo, sed in animum

Induc: quoniam nauis concavæ clauum regis,

Hunc quidem fumum et undam præter coge

220 *Nauem: tu autem scopulum inquire, ne te lateat*

Illuc irruens, et in malum nos conijciat.

Sic dixi: hi autem statim meis uerbis paruerunt:

Scyllam autem nondum dixi ignaua tristitia,

Ne mihi timentes desinerent socij

225 *Remigationem, intus autem abderent se ipsos:*

Et tunc iam Circæ quidem præcepti grauis

Oblitus eram, quoniam non me iussit armari:

At ego indutus incluta arma, et duas lancæ

Longas manibus capiens, in tabulata nauis ascendi

230 *Proræ: illinc enim ipsam expectabam primum apparere*

Scyllam petream, quæ mihi ferebat noxamentum socijs.

Neq; uidere poteram: laborabant autem mihi oculi

Vndiq; aspicienti ad obscuram petram.

Nos quidem finem nauigabamus lugentes:

Appropin-
quāt Scyllæ
et Charyb-
di.

O ij

Hinc

Hinc quidem Scylla, illinc autem diua Charybdis 235
 Grauitè reiecit maris salsam aquam,
 Ut cum euomuit lebes tanquam in igne multo,
 Omnis exferueſcebat uolutata: altè autem ſpuma
 Extremis ſcopulis in ambobus inadebat.
 Sed quando abſorbebat maris salsam aquam, 240
 Omnis intus apparebat uolutata: arcum autem petra
 Grauitè reſonabat: ſubter autem terra apparebat
 Arena in nigra: hos autem uiridis timor cepit.
 Nos quidem ad hanc aſpiciebamus timentes mortem:

Sex ſocij Tum uerò mihi Scylla concava ex naue ſocios 245
Scylla deno Sex arripuit, qui manibusq; uicq; fortiffimi erant:
rati. Intuens autem in nauem uelocem ſimul & unà ſocios,

Iam eorum animaduerti pedes, & manus deſuper
 Altè eleuatorum: me autem alloquebantur uocantes
 Nominatim, tunc poſtremum dolentes corde: 250
 Sicut autè quando in ſcopulo piſator per longa uirga

Cōparatio. Piſcibus paruis, dolum eſam iniiciens,
 In pontum proijcit bouis cornu agreſtis:
 Motantem autem poſtea uenatus proiecit foras:
 Sic hi motantes attollebantur à petra: 255
 Illic autem in ianuis comedebat clamantes,
Manus mihi tendentes in graui certamine:
 Miſerrimum iam illud meis uidi oculis

Omnium, quæcunq; tuli, uias maris ueſtigans.
 Thrinacria Sed poſtquam petras fugimus, grauemq; Charybdin, 260
 inſula Solis Scyllamq; ſtatim poſtea dei in illuſtrem inſulam
 Venimus: hic autem erant pulchræ boues latarū frontū,
 Multæq; pingues oues ſublimis Solis:
 Iam tunc ego adhuc in ponto exiſtens in naui nigra

Mugitumq;

- 265 Magitumq; audiui boum stabulantium,
 Ouiumq; balatum, & mihi sermo incidit animo
 Vatis cæci Thebani Tiresiæ,
 Ciræsq; Acææ, quæ mihi ualde multa mandauit
 Insulam fugere delectantis homines Solis:
- 270 Iam tunc ego socijs locutus sum tristis animo:
 Audite mea uerba, mala quamuis ferentes socij,
 Ut uobis dicam uaticinia Tiresiæ,
 Ciræsq; Acææ, quæ mihi ualde multa mandauit,
 Insulam fugere luænti hominibus Solis.
- 275 Illic enim grauissimum malum esse nobis dixerat:
 Quare præter insulam impellite nauem nigram.
 Sic dixi: his autem fractus est dilectus animus:
 Statim aut Eurylochos molesto mihi respondit uerbo: Eurylochos
 Patiens es Vlysses, extat tibi animus, neq; quid membris Vlyssi.
- 280 Fatigaris, ærte tibi ferrea omnia facta sunt,
 Qui socios labore plenos, atq; etiam somno,
 Non finis in terram ire, ubi rursus
 Insula in circumsilua dulcæ præparemus cœnam:
 Sed sic per noctem ælerem errare iubes,
- 285 Ab insula aberrantes in obscuro ponto:
 Ex noctibus autem uenti diri nocumentum nauium
 Sunt, qui quis fuget summam mortem?
 Si fortè ex improviso uenit uenti turbo,
 Vel Noti, uel Zephyri grauiterspirantis quiq; maxime
- 290 Nauem diripiunt Dijs inuitis regibus.
 Sed ærtè nunc quidem pareamus nocti nigræ,
 Cœnamq; paremus uelocem apud nauem manentes:
 Mane autem consædentes tradamus lato ponto.
 Sic dixit Eurylochos, collaudauerunt autem alij socij:

Vlyſſes Eu
rylocho.

Et tunc iam cognoui q̄ mala ſtuebat numen,
Et ipſum appellans uerbis ueloābus allocutus ſum:

Euryloche, ærte ualde iā me cogitis ſolum exiſtente:

Sed agē nunc mihi omnes iurate firmum iuſiurandum,

Si quod uel boum armentum, uel gregem magnum ouium

Inueniamus, ne quis inſanijs malis

300

Aut bouem, aut etiā ouem interſiciat: ſed quieti

Comedatis abum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dixi: hi autem ſtatim iurauerunt, ſicut iuſi:

At poſtquā iurauerunt, conſecruntq̄ iuſiurandum,

Statuimus in portu cauato fabrefactam nauem,

305

Propter aquam dulcem, & egreſſi ſunt ſocij

Nauē: poſtea autem cenam ſacenter parauerunt.

At poſtquā potus, & abi cupiditatem expulerunt,

Recordati uerō poſtea dilectos lugebant ſocios,

Quos comedit Scylla cauata ex nauī capiens:

310

Flentes autem illos adortus eſt dulcis ſomnus:

Cū autem tertium noctis eſſet, trans autē ſtelle ierant,

Mouit uehementem uentum nubium coactor Iupiter,

Turbine mirabili, unā autem nebulis textit

Terram ſimul & pontum, orta eſt autem cœlitus nox.

315

Cū autem matutina apparuit roſca Aurora,

Nauem quidem appulimus in cōcauā ſpeluncā in duā:

Ibi autē erant Nympharū pulchræ ſedes, & ſtationes,

Et tunc ego concionem ſtatuens inter eos ſermonem dixi:

Vlyſſes mo
net ut gregi
bus Solis ab
ſtineant.

O amī, in nauī enim ueloā abuſq̄: potuſq̄:

320

Eſt: his autem bobus abſtineamus, ne quid patiamur.

Grauis enim Dei hæ boues, & pingues oues

Solis, qui omnia inſpiat, & omnia exaudit,

Sic dixi: his autem perſuaſus eſt animus generoſus:

Menſem

325 *Mensem aut totum perpetuus spirabat Notus, neq; alius*
Erat prætere à uentorum, nisi Eurûsque Notûsque:
Hi aut quandiu quidē uaticū habuerunt, et uinū rubrū,
Tandiu bobus abstinerunt cupientes salutem:
Sed cū iam nauis consumpta sunt uiatica omnia,

330 *Et iam prædam sectabantur palantes necessitate*
Pisces, auēsque gratas quodcunque in manus uenisset
Curuis hamis: affligebat autem uentrem fames,
Iam tunc ego in insulam conæssi, ut Deos
Precarer, si quis mihi deorum uiam ostenderet reditus.

335 *Sed quando iam per insulam iens uitauī socios*
Manus lauans, ubi tectum erat à uento,
Precatus sum omnes Deos, qui Olympum habitant:
Hi autem mihi dulcem somnum in palpebras infuderūt:
Eurylochus autem apud socios malum incepit consilium:

340 *Audite meos sermones mala ferentes socij:*
Omnes quidem lugubres mortes miseris mortalibus.
Fame autem miserrimum mori, et mortem capere.
Sed agite Solis boues agentes optimas
Maectemus immortalibus, qui cælum latum habitant:

*Violatur
 præceptum
 suasu Eury
 lochi.*

345 *Si autem in Ithacam ueniamus patriam terram,*
Statim uerò Soli excelso diues templum:
Faciemus, ubi ponamus statuas multas, et bonas.
Si autem iratus boum directè cornuorum causâ
Nauem uelit perdere, obsequanturque Dij alij:

350 *Volo semel ad undam hians animum perdere,*
Quàm diu affligi manens in insula deserta.

Sic dixit Eurylochus: collaudauerunt autem socij:
Statim autem Solis boum agentes optimas
Ex propinquo (non enim procul à nauī nigre proræ

*Solis grex
 ab Ulyssis
 socijs uiolu
 tur.*

Pascebantur

ODYSSEAE

Pascebantur curvæ pulchræ boues latarum frontium.) 355

Has autem circumsteterunt, & supplicauerunt Deis:

Folia autem stringentes tenera quercus altæ.

Nō enim habebant hordeum album benetabulata in naui.

At postquā & iugulauerunt, & tergora diripuerunt,

Cruraq; inciderunt, adipēq; cooperuerunt, 360

Duplicata facientes, super ipsa etiam cruda posuerunt.

Neq; habebant uinū fundere in ardentibus sacrificijs,

Sed aqua libantes affauerunt uiscera omnia.

At postquā crura cōbusta sunt, & uiscera comederunt,

Conciderunt etiam alia, & in ueribus fixerunt, 365

Et tunc mihi ex palpebris excussus est dulcis somnus:

Cœpi autem ire ad nauem celerem, & littus maris.

Sed cū iam propē affui iens nauem utrinq; actam,

Et tunc me nidoris circumuenit suauis odor:

Lugens autem ad Deos immortales clamaui: 370

Iupiter pater, & ceteri beati Dei sempiterni,

Certe me ualde in damnum sopiuiſtis duro somno:

Socij autem magnum opus egerunt manentes:

Veloci autem Soli excelsō nuncius

Lampetia latī clauī, q. eius boues interfecerunt socij: 375

Statim autem immortales allocutus est iratus animo:

Iupiter pater, & ceteri beati Dei sempiterni,

Sol iniuriā Puni iam socios Laërtiadæ Vlyſſis,

Ioui cōque= Qui meas boues interfecerunt superbē, quibus ego

ſtus, Delectabar quidem iens in cœlum ſtelliferum, 380

Et quando rursus in terram à cœlo reuertebar:

Si autem mihi nō luent bouum congruā remunerationem,

Subibo in infernum, & in mortuis illustrabo.

Hūc at respondens allocutus est nubīūcoactor Iupiter:

Sol

- 385 Sol, tu uerò in immortalibus illustra,
 Et mortalibus hominibus supra fertilem terram:
 Horum autē ego cito nauem uelocem candenti fulmine
 Statim iaciens, comburerem medio in nigro ponto:
 Hec autem ego audiui de Colypsone pulchricoma:
 390 Illa autē dixit de Mercurio internuncio ipsa audiuisse.
 At postquā in nauem redij et mare,
 Obiurgauī seorsum alium coram, neq; aliquod consilium
 Inuenire poteramus: boues autem occiderunt iam:
 His autem statim postea Dei monstra portenderunt,
 395 Serpebant quidē tergora: carnes at in ueribus mugebāt, Portenta.
 Assatq; et crudæ: boum autem quasi fiebat uox:
 Sex diebus quidem postea mei idonei socij
 Epulabantur boum capientes optimas.
 Sed quādo autē septimam diem Iupiter adiecit Saturnius,
 400 Et tum post uentus quidem assauit turbine furens:
 Nos autem statim conscendentes tradidimus lato ponto
 Malum erigentes, uelaq; alba extendentes.
 Sed quando iam insulam reliquimus, neq; aliqua alia
 Apparebat terrarum, sed cælum et mare, . *Sup. c. e.*
-
- 405 Iam tum atram nubem statuit Saturnius
 Nauem super concauam: caligauit autē pontus sub ipsa,
 Et ruebat non multum post tempus. statim enim uenit
 Resonans Zephyrus magno cum turbine furens:
 Mali autem rudentes fregit uenti procella
 410 Vtrosq; malus autem ponē accidit, armaq; aucta
 In sentinam defusa sunt: ille autē igitur puppi in nauī
 Percussit gubernatoris caput: simul autē ossa cōminuit
 Omnia simul capitīs: hic autem procumbenti similis
 Decidit à tabulatis: liquit autē ossa animus generosus.
 Iupiter

Tempestas
 ob Solis
 gregem uio
 latum.

Iupiter tum tonuit, & coniecit in nauem fulmen, 415
 Et contorta est tota Iouis perassa fulmine:
 Intus aut sulfure impleta est: ceciderunt aut de naui socij.
 Hi autem cornibus similes arcam nauem nigram
 Fluctibus impellebantur. Deus aut abstulit incolunitatē.
 At ego per nauem incedebam donec rates 420
 Resoluit tēpestas à carina: hanc aut nudā ferebat unda.
 Verum eius malum effregit ad carinam: at in ipso
 Funis adiectus erat bouis pelle factus,
 Quo ambo continui simul carinam atq; etiam malum:
 Sedens autem in his impellebar perniciosis uentis: 425
 Ibi ætæ Zephyrus quidem assauit turbine furens:
 Venit at insuper Notus æleriter ferens meo dolores aīo,
 Vt adhac perniciosam remetirer Charybdin,
 Pernox ferebar, simul & Sole ascendente
 Veni ad Scyllæ scopulum, grauēq; Charybdin: 430
 Hæc quidem resorbuit maris salsam aquam.
 At ego ad magnam ficum altē eleuatus
 Huic iherens tenebar, sicut uestertilio: neq; aliubi poterā
 Neq; sistere pedibus firmiter, neq; ascendere.
 Radices enim longē erant, producti autē erant rami 435
 Longiq; magniq; obumbrabant Charybdin.
 Perpetuò autem hærebam, donec euomuit contra
 Malum, & carinam iterum: capienti autem mihi uenit
 Serò: quandiu autem ad coenam uir afforo se tollit
 Iudicans controuersias multas litigantium uirorum, 440
 Tanto interuallo iam ligna ex Charybdi apparuerunt.
 Dimisi autem eò superne pedes, & manus ad ferendum:
 In media autem sonui cadendo per prælongas rates:
 Sedens autem in his remigauī manibus meis.

Vlyses de-
 nuo in Cha-
 rybdē mise-
 re īpellitur.

Scyllam

- 445 Scyllam autem non ultra finit pater uirorūq; deorumq;
 Aspicere, non enim subterfugissem grauem mortem,
 Hinc autem nouem diebus ferebar: decima aut me nocte
 Insulam in Ogygiam admouerunt Dei, ubi Calypso
 Habitabat pulchricoma potens Dea gloriosa,
 450 Quae me dilexitq; coluitq;: cur tibi hæc narro?
 Iam enim hesternus dixi in domo
 Tibiq;, et potenti uxori: odiosum autem mihi est
 Iterum apertè dicta narrare.

Vlyſſes ad
 Calypſo de
 fertur.

ARGVMENTVM. N. HOMERI
 COMPOSITIONIS.

Dormientem Vlyſſem cum donis expoſuerunt Phæ-
 ces in terram Ithacensium: et nauem quidem ipſo-
rum redeuntem lapidem fecit Neptunus: Minerva autem
 in littore Vlyſſi conſultat de procorum cæde: et res in
 quadam ſpelunca occultat, et in ſenem trãſformat Vlyſſe.

ODYſſEAE.

ODYSSEAE .N. HOMERI
COMPOSITIONIS .

Ny Ithacum ingressus est Phæacum ductu Vlysses.

IC dixit: hi autem igitur omnes tacite
facti sunt silentio:

Oblectatione autem tenebantur per do-
mos umbrosas:

Huic autem uiasim Alcinoi respondit
appellauitq̃:

Alcinous
Vlysi &
Phæacibus.

O Vlysses, quoniam uenisti meam ad æratam domum
Altam, ideo te non rursus uagatum puto

5

Rursus redire, etsi ualde multa tulisti:

Vestrum autem uiro uniauiq̃; iubens hæc dico,

Quiaq̃; in atrijs honoratum calidum uinum

Semper bibitis, auditis autem cantorem:

Vestes quidem hostiti pulchra in ara

10

Iacent, & aurum multifarium, aliaq̃; omnia

Dona, quæcunq̃; Phæacum senatores huc attulerunt.

Sed age ei demus tripodem magnam, & lebetem

Viritem: nos autem rursus congregati in populo

Remunerabimur: difficile enim unū largitionē præbere.

15

Sic dixit Alcinous: his autem placuit sermo.

Illi quidem dormituri entes iuerunt domum unusquisq̃:

Quando autem matutina apparuit rosea Aurora,

Ad nauem properabant, ferebantq̃; honestum æs,

Et hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi:

20

Ipsæ iens per nauem sub transtris, ne aliquem sociorum

Lederet mouentium, quando incumbere remis;

Hi

Hi autem ad Alcinoum iuerunt, et cōuinium arauerunt.

His autem bouem mactauit sacra potestas Alanoi

25 Ioui nymboſo Saturnio, qui omnibus imperat:

Crura aut affantes, epulabantur glorioſum conuiuium

Oblectantes: inter ipſos autem canebat diuinus cantor

Demodocus populis honoratus: at Vlyſſes

Demodoc;
cantor.

Multum ad Solem caput uertebat omnia illuſtrantem,

30 Ire properans: iam enim cupiebat reuerti.

Sicut autem cū uir cœnam concupiſcât, cui perdis

Nonale uerterunt boues nigri fixum aratrum:

Expectatē autem huic occidit lumen Solis

Cœnam ad ineundum, affliguntur autem genua cuncti:

35 Sic Vlyſſi amicum occidit lumen Solis:

Statim autem Phœacibus ſtudioſis remorum locutus eſt:

Alcinoo autem maximē, appellans, dixit ſermonem:

Alcinœ Rex, omnium princeps populorum,

Digreſſus
Vlyſſis ab

Mittite me ſacrificantes letum: gaudete autem ipſi.

Alcinoo.

40 Iam enim perfecti ſunt, quæ mihi charus uolebat animus;

Comitatus et chara dona, quæ mihi Dei cœleſtes

Fortunata faciunt: integram autem domi uxorem

Rediens inueniam cum incolumibus amiis.

Vos autem hic manentes oblectetis uxores,

45 Puellas, et filios: Dei autem uirtutem dent

Omnem, et nequid malum publicum ſit.

Sic dixit: illi autem omnes collaudabant, et iubeant

Mitti hoſpitē, quoniam ſecundum æquum dixit:

Et tunc præconem allocuta eſt uirtus Alcinoi:

50 Pontonoë, crateram implens, merum diſtribue

Omnibus in domo, ut ſupplicantes Ioui patri,

Hunc hoſpitē mittamus ſuam in patriam terram.

Sic

ODYSSEAE

Sic dixit: Pontonous autem mellitum uinum miscuit,
Distribuit autem omnibus scienter: hi autem Deis
Libauerunt beatis, qui coelum latum habitant.

55

Illinc ex sedibus surrexit autem diuinus Vlysses:
Aretæ autem in manibus posuit poculum rotundum,
Et ipsam appellans uerba uelocia dicebat:

Gaude mihi ô Regina semper, donec senectus
Veniat & mors, quæq; hominibus accidunt.
At ego proficiscor: tu autem delectare hac in domo
Filijq; & populis, & Alcinoi rege.

60

Sic dicens per uiam init diuinus Vlysses:
Huic autem simul præconem præmisit uirtus Alcinoi
Præcedere ad nauem uelocem, & littus maris:
Aretæ autem illi famulas simul misit mulieres:
Hanc quidem chlamydem habentem puram & tunicam:
Alteram autem aram pictam simul dedit portare:
Altera autem panemq; ferebat, & uinum rubrum.
At postquam ad nauem perueherunt & mare,
Statim hæc in naui concaua comites leti

65

70

Accipientes, deposuerunt potum & cibum omnem.
Sed Vlysi constrauerunt calcitræq; linteumq;
Nauis in subfellijs concauæ, ut molliter cubaret
Puppis: ingressus autem & ipse est: & recubuit
Silentio: illi autem sederunt in transtris singuli
Ordine: funem autem soluerunt à pertuso lapide,

75

Vlysses dor Vnâq; hi incumbentes iactabant mare tonsa,
mens redu: Et huic suavis somnus in palpebris incidit
atur à Phæ: Inexcitabilis, iucundissimus, morti proximè similis.
acensibus. Illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi
Omnes simul innotati à uerberibus scuticæ,

80

Altè

Altè eleuati celeriter emetiuntur uiam.

Sic quidem huius puppis tollebatur: unda autem pone

Cōparatio

- 85 Nigra magna ruebat personantis maris,
Et ualde tutè currebat firmiter, neque accipiter
Circus secutus fuisset atissimus uolucrum.

Circus acci-
 pitris genus

Sic illa celeriter currens maris undas inadebat,
Virum ferens Deis aquas curas habentem:

- 90 Qui antea quidē multos passus est dolores suo in animo,
Virorūque bella, molestasq; undas transiens.
Iam tunc securè dormiebat oblitus quæ passus fuerat.
Quando stella extulit lucidissima, quæ maximè
Venit nūcians lumen Auroræ uernæ,

- 95 Tum iam insale appropinquabat permarciens nauis.

Phorcynis autem quidam est portus marini senis

In agro Ithacæ: duo autem proiecta in ipso

Latera abrupta in portum uergentia.

Hæc autem uentorū defendūt fridentiuū magnum fluctum

Phorcynis
 portus de
 scriptio.

- 100 Extra: intus autem sine uinculo manent

Nauæ benetabulatæ, cū portus spatium intraverint.

At in uertice portus patula oliua:

Prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,

Sacrarum nympharum, quæ Naidæ uocantur.

- 105 Intus autem crateræq; et amphoræ erant

Lapidæ: ibi uerò præterea susurrant apes.

Intus tela lapidæ prælongæ: illicq; Nymphæ

Linteæ texunt cærulea, mirabile uisu.

Intus autem aquæ perpetuæ: duæ autem ei ianuæ sunt,

- 110 Hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus:

Ille autem rursus ad Notum sunt sacriores, neque illæc

Viri intrant, sed immortalium uia est.

P

Huc

descriptio
 portus

Huc illi contēdebāt cū primū uiderunt: hæc quidē postea
In terram eiecta, quantum est medium totius,
Conātata: talium enim impellebatur manibus remigum. 115

Hi autem ex naue cunctes bonæ sedis in terram

Primiū Vlyssēm concia ex naue sustulerunt

Vlyssesue

hitur in Ie

thacam so

poratus.

Ipsō cūmque linteo, & alātra splendida:

Atque in arena deposuerunt aptum somno.

Res autem extulerunt, quas Phæacēs illastres 120

Dederant domum eūti propter magnanimam Minervā:

Et hæc quidem igitur apud radicem oliue accumulata posu-

Extra uiam: ne aliquis uiatorum hominum (erunt

Antequā Vlyssēs expergiscretur, offendens corrumpere:

Ipsi autem rursus domum retrō iuerunt: neq; Neptunus 125

Oblitus est minarum, quas diuino Vlysi

Neptunus Prius promiserat: Iouis autem rogauit sententiam:

Indignatur Iupiter pater, non amplius in immortalibus Deis

Vlyssēm re Honoratus ero, cūm me homines non honorant

stitutū esse Phæaces, qui tamen meo orti sunt genere. 130

patriæ. Etenim nunc Vlyssēm diæbam mala multa passum

Domum iturum: reditum autem illi nunquam eripui

Omnino: quoniam tu primiū promisiisti, & annuisti.

Hi autem dormientē in naui ueloci in pontum ducentes

Deposuerunt in Ithacā: dederunt autem ei ingentia dona, 135

Aēsque, aurūque multum, uestēmque textam,

Multa, quot nunquam Troiā extulisset Vlyssēs,

Si incolamis uenisset, nactus de prædā portionem.

Huic autem respondens, affatus est imbrifer Iupiter:

O dij, Neptune ample quale dixisti?

Non te despiciunt Dij: difficile autem esset

Antiquissimum & optimum ignominij prosequi. 140

Virorum

Virorum autem si quis te ui & robore cedens
Non colit, tibi autem est & posthac ultio semper:

145 Fac ut uis, & tibi iucundum est animo.

Huic autem respondit postea Neptunus quassator terræ:

Statim & ego faciam nubilum sicut dicis:

Sed tuum semper animum obseruo, & uereor.

Nunc autem Phæacum uolo per pulchram nauem

150 Ex comitatu redeuntem in nigro ponto

Perdere: ut iam abstineant, desistantque à comitatu

Hominum: magnum autem ipsis montem urbi imponere.

Huic autem respondens, affatus est imbrifer Iuppiter:

O Di, sic quidem meo animo uidetur esse optimè,

155 Cum iam omnis inatata intuetur

Multitudo ab urbe facere lapidem prope terram

Nauis ueloci similem, ut aduarentur omnes

Homines: magnum autem ipsis montem urbi imponere.

At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,

160 Ingressus est iter in Scheriam, ubi Phæaces orti sunt,

Illic ut esset, & ualde propè uenit nauigatrix naus

Celeriter impulsæ: hanc autem prope uenit Neptunus,

Qui ipsam lapidem fecit, & radicauit infernè,

Manu prona impellens: hic autem recessit.

165 Hi autem inter se uerba ueloci loquebantur

Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri:

Sic autem quis dixit intrens in propinquum alium:

Heu, quis iam nauem uelocem ligauit in ponto

Domum inatata? & iam extabat tota.

170 Sic igitur quis dixit: hæc at non intelligebat, quò facta sunt.

His Alcinous condonatus est, & affatus:

O amici, certè ualde me antiqua uaticinia assequuntur

Phæacum
navis in sa-
xum con-
uertitur.

O D Y S S E A E

Patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
 Nobis, quoniam comites innocui sumus omnium.
 Dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchrâ nauem 175
 Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
 Perditurum: magnum autem montem urbi imponere.

Sic dixit senex: hæc autem iam nunc omnia finiuntur.
 Sed agè, sicut ego dicam, parete omnes:
 Comitatum quidè relinquit hominû, cû aliquis ueniat 180
 Nostram ad ciuitatem: Neptuno autem tauros
 Duodecim electos sacrificemus, si misereatur,
 Neque nobis ingentem montem urbi imposuerit.

Sic dixit: hi autem metuerunt: parauerunt aut tauros.
 Sic hi quidem supplicabant Neptuno Regi 185
 Populi Phæacum duces & curatores
 Stantes arcum altare: excitatus aut est diuinus Vlysses,
 Recubans in terra patria: neque ipsam cognouit
 Iam diu remotus: arcum enim Dea nubem fudit
 Pallas Minerua filia Iouis, ut illum ipsum 190
 Ne notum faceret, singulaq; proferrentur:

Vlysses non
cognoscat se
in patriam
uenisse, nec
à suis cog-
nosatur.

Vt non ipsum uxor antè cognosceret, diuesque, amiciq;
 Quàm omnem procis intemperantiam puniret.

Propterea uariata uidebantur omnia Regi:
 Viaq; perpetuæ, portusque contecti, 195
 Petraq; altæ, & arbores uirescentes.
 Stetit autem igitur surgens, & inspexit patriam terram,
 Fleuitq; postea, & sua percussit foemora,
 Manibus deiectis: lugens autem locutus est:

O ego, quorum rursus hominum in terram uenio? 200
 Nunquid iniuriosi; & crudeles, neque iusti?
 An hospitales, & ipsis mens est sancta?

Quò

Quò iam res multas porto has? quò autem et ipse
 Erro: utinam mansissent apud Phæaces

205 Illic: ego autem ad alium magnanimum Regum
 Peruenisse, qui me dilexisset, et comites dedisset ad re-
 Nunc aut nusquam ponere scio, neque quid illic (uertendū.
 Relinquam, ne quando mihi praeda alijs fiat:
 O dij, non enim omnia intelligentes, neque iusti
 Erant Phæacum duces, et curatores,

210 Qui me in aliam terram abduxerūt: namque me dicebāt
 Ductum ire in Ithacā amœnam, neque perfecerunt.
 Iupiter ipsos ulciscatur deprecabilis, qui et alios
 Homines inspiat, et plectit quicumque peccat.
 Sed agè iam res numerem, et uideam

215 Nequid mihi discesserint concaua in nauī ferentes:
 Sic dicens, tripodas perpulchros, et lebetes
 Numerabat, et aurum, textasque uestes pulchras.
 Horū quidem nihil desiderabat: hic aut lugebat patriā
 Iens ad littus personantis maris (terram

220 Multum lamentans: prope autem eum uenit Minerva
 Viro corpore similis iuueni pastorum ouium
 Permolli, qualēsque Regum filij sunt:
 Duplicem arca humerum habens pulchram uestem:
 Pedibus at sub teneris calceos habebat, manu at iaculū.

Minerva
 Vlyssi ap-
 paret.

225 Hanc autem Vlysses letatus est uidens, et obuius uenit:
 Et ipsam appellans, uerba uelocia locutus est:
 O amice, postquam te primum inuenio hoc in loco
 Salue, et non mihi malo animo occurreris.
 Sed serua tum hæc, serua etiam me: tibi enim ego
 230 Supplico tanquam Deo, et ad tua chara genua accedo:
 Et mihi hoc dic uerum, ut certo sciam

Que terra? quis populus? qui uiri sunt?

Num qua insularum amœna? an aliquod littus

Iacet ad mare uergens fertilis terra?

235

Hunc aut contra affata est Dea cœsia oculis Minerva:

Stultus es ô hospes, an longè uenisti,

Quoniam hanc terram interrogas? neque enim ualde

Sic ignobilis est: norunt autem ualde multi,

De Ithacen

sist terræ ua

tura,

Et quidem quicumque habitant ad Auroram, Solémque, 240

Et quicumque ponè ad noctem obscuram,

Certè quidem aspera, & non equitabilis est,

Neque ualde sterilis: at neque lata facta est.

Bene quidem enim tritici multum, bene autèq; uinum

Fit: semper autem pluuia habet, uirescensque ros: 245

Caprifera autem bona, & apta bobus: est quidem sylua

Omni gena: bene autem rigui perpetui adsunt.

Itaque hospes, Ithacæ & in Troiam nomen peruenit,

Quam longè dicunt Achaide esse terra.

Sic dixit: letatus est autem patiens diuinus Vlysses, 250

Gaudens sua terra patria, sicut ei dixit

Pallas Minerva, filia Iouis ægiochi:

Et ipsam appellans uelocia uerba dixit:

Neque hic uera dixit. iterum autem capit sermonem,

Semper in præcordijs mentem per astutam mouens: 255

Audiebam de Ithacæ & in Creta lata

Disimulās

se esse Vly

sem, fingit

causam ad-

uentus.

Longè super pontum: nunc autem ueni & ipse

Rebus cum his, linguens autem etiam filiis totidem

Fugio: quoniam dilectum filium interfecit I domenei

Orsilochem, pedibus uelocem, qui in Creta lata

260

Viros inuentores uincibat uelocibus pedibus:

Quoniam me priuare præda uolebat omni

Troiana, cuius gratiâ ego passus sum dolores animo,
Virorumque bella, tristisque undas transiens:

265 Quoniam non suo patri gratificatus seruiebam
Agro in Troianorum: sed alijs imperabam socijs.
Hunc quidem ego discedentem perausi ærea lanæa,
Rure prope uiam insidians cum socio:

Nox autem ualde obscura occupauerat cœlum, neq; aliq;
270 Horum aduertit: fesselli aut ipsi animū auferēs, (nos
At postquàm hunc interfectū aucto ære,

Statim ego in nauem iens, Phæacēs illustres
Oraui: & ipsis satisfactam prædam dedi.

Hos me iussi Pylum deferre & collocare,

275 Vel in Elida diuinam, ubi dominantur Epj.

Sed certè ipsos illinc repulit uis uenti

Multum nolentes, neque uolebant fallere:

Illinc autem errantes uenimus huc nocte.

Contentione aut in portū appulimus, neq; aliqua nabis

280 Cœnæ mentio erat, ualde licet indigentibus sumere.

Sed sic egressi iacebamus naue omnes.

Hic me quidem dulcis somnus inuasit deffsum:

Hi autem fortunas meas concava ex naui tollentes

Deposuerunt, ubi ipse in arenis iacebam:

285 Hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes

Iuerunt, at ego relictus sum tristis animo.

Sic dixit: risit aut Dea glaucos oculos habens Minerva:

Manuq; ipsum demulsit, corpus aut assimilata est mulieri

Pulchræq; magnæq; & illustria opera scienti:

290 Et ipsum appellans, uerba uelocia alloquitur est:

Dolosus esset, & fallax, qui te superaret

In omnibus dolis, & si Deus opponeret,

Minerva
Ulyssē in
crepat dissimulacionis.

ODYSSEAE

Male, uersute, dolose non uoluisti,
 Neque in tua existens terra desinere fallacias,
 Verbâque falsa, quæ tibi ab ortu amicae sunt. 295

Sed age, ne hæc dicamus, scientes ambo
 Dolos: quoniam tu quidē es hoīum quāoptimus omnium
 Consilio & uerbis: ego autem in omnibus Deis
 Consiliōque gloriōr & dolis. neque tu cognoscebas
 Pallada Mineruam filiam Iouis, quæ tibi semper 300
 In omnibus laboribus asto, & seruo:

Atque te Phæacibus gratum omnibus reddidi:
 Nunc rursus huc ueni, ut tibi consilium contexam:
 Fortunâsque abscondam, quascūq; tibi Phæaces illustres
 Dederunt domum eunti meo consiliōque, mentēque. 305

Dicâmq; quos tibi fatale est in ædificijs
 Dolores tolerare: tu autem tolera & necessitate:
 Neque alicui eloquere neque uirorum, neque mulierum
 Omnium, cur uenisti errans: sed tacendo
 Patere dolores multos, iniurias sustinens uirorum. 310

Vlysses Mi Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses:
 nerue. Difficile te Dea cognoscere homini occurrenti,
 Et ualde scienti: te enim ipsam unicuiq; assimilas. ●

Hoc autem ego ærtō scio, quod mihi antea benigna eras
 Quousque in Troia pugnamus filij Achiuorum. 315

At postquam Priami ciuitatem diripuimus altam,
 Iuimus autem in nauibus, Deus autē dissipauit Achiuos,
 Non te postea uidi filia Iouis, neque animaduerti
 Nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres:
 Sed semper mentibus proprijs habens confectum cor 320
 Erraui, quousque me Dei malo soluerunt,
 Prius quam cum Phæacum uirorum in ubere ciuitate

Confirmasti

Confirmasti uerbis, & in ciuitatem duxisti ipsa.

Nunc autem te per patrem quaeso (non enim puto

325 Venisse in Ithacam amoenam: sed aliquam aliam

Terram repetij: te autem illudentem puto

Hæc dicere, ut meas mentes deciperes.)

Dic mihi, si uerè dilectam in patriam ueni.

Huic respondit postea Dea cæcia oculis Minerva:

330 Semper tibi talis in præcordijs cogitatio:

Propterea & te non possum permittere infelicem esse,

Quoniam facundus es, & ingeniosus, & prudens.

Cupidè enim alius utr errans rediens

Cuperet in ædibus uidere filiosque, uxoremque.

335 Tibi autem non gratum est scire, neque querere,

Antequàm tuæ uxoris periculum feceris, quæ tibi sic

Sedet in ædibus: luctuose autem ei semper

Pereunt noctes, & dies lachrymanti.

At ego hoc quidem nunquam non credidi: sed in animo

340 Sciebam, quòd redibis perdens omnes socios.

Sed non uolui Neptuno obfistere

Patruo, qui iram induxit in animum

Iratus, quòd ei filium dilectum excausti.

Sed agè tibi ostendam Ithacæ pauimentum at credas:

345 Phorcycis quidem hic est portus marini senis:

Hæc autem in uertiæ portus patula oliua:

Prope autem ipsam antrum altum, obscurum,

Sacrarum nympharum, quæ Naiades uocantur.

Hæc autem spelunca lata, contexta, ubi tu multas

360 Sacrificabis Nymphis perfectas hecatombas.

Hic autem magnus est mons indutus sylvæ.

Neritus

Sic fata Dea dissipauit nebulam: apparuit autè terra: mons.

Lætatusq;

ODYSSEAE

Letatusque est postea patiens diuinus Vlysses
 Gaudens sua terra: osculatus est autem almam tellurem,
 Statim autem Nymphis supplicauit manus tollens:

355

Nymphas Naiades filiae Iouis, nunquam ego,
 Videre uos dicebam: nunc uocibus letis
 Saluete: at et dona dabimus, sicuti antea,
 Si sinet prompta Iouis filia praedatrix
 Ipsumque uiuere, et mihi charum filium augebit.

360

Hunc autem rursus affata est caesiaoculis Minerva:
 Confide, ne te haec in praecordiis tuis sollicitent:
 Sed fortunas quidem in intimo antro mirifico
 Ponamus statim nunc, ubi haec tibi salua maneant.
 Ipsi autem consultemus, ut atò optime fiant.

365

Sic dicens Dea intrauit speluncam obscuram,
 Querens latibulum per speluncam: at Vlysses
 Citò omnia portauit, aurum, et magnum aes,
 Vestesque fabrefactas, quas ei Pheaces dederunt.
 Et haec quidem disposuit: lapidem aut imposuit foribus
 Pallas Minerva, filia Iouis aegiochi.

370

Hi autem sedentes sacrae apud radicem olivae
 Deliberabant proas insolentibus mortem.
 Tum autem uerba incepit caesiaoculis Minerva:

Minerva

Vlysses do

et quid fa-

cto opus sit.

Generose Laertiade, prudens Vlysses,
 Considera quomodo proas impudentibus manus inferas,
 Qui iam tibi triennium domum regunt,
 Ambientes diuinam uxorem, et dona dantes.

375

Illam autem tuum semper reditum lugens in animo
 Omnibus quidem spem dat, et pollicetur uiro uniaique
 Nuncios antemittens: mens autem ei alia uersat.

380

Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses:

O dii,

- O Di, iam uerò Agamemnonis Atride
 Corrupti mala morte in ædibus debui,
 385 Nisi mihi tu quæq; Dea in tempore dixisses.
 Sed agè consilium texe, quomodò puniemus ipsos:
 Apud me autem ipsa asta, animū peraudacè immittens:
 Qualem quando Troia soluimus magna moenia.
 Si mihi sic animosa astabis Minerva,
 390 Et cum trecentis ego uiris pugnarem,
 Tecum uenerabilis dea, quādo me prōpta adiuares.
 Huic autem respondit postea Dea glaucopis Minerva:
 Et ualde tibi ego adero, neque me fallēs:
 Cū hæc iam struxerimus, & alicuius spero
 395 Sanguineq; cerebroq; perfundere magnum pauimentū,
 Virorum procorum, qui tibi fortunas edunt.
 Sed agè te incognitum faciam omnibus hominibus.
 Arefadam quidem cutem pulchrā in flexibilibus mēbris:
 Flauos autem ex capite delebo crines: arcū autē palliū
 400 Induam, quod aduersetur uidens homo habentem:
 Deformabo autem tibi oculos antea perpulchros.
 Sic turpis omnibus procis apparebis,
 Tuæ uxori, & filio, quem in ædibus reliquisti.
 Ipse autem primū subulcum pete:
 405 Qui tibi suū custos, simul autem tibi bene uult,
 Filiūque tuū diligit, & prudentem Penelopem.
 Inuenies hunc suibus asidentem: hæc autem pascunt
 Apud Corais petram ad fontem Arethusam,
 Comedentes glandem gratam, & nigram aquam
 410 Bibentes, quæ suibus nutriunt florentem pinguedinem. *aqua nigra*
 Illic mane, & omnia asidens interroga:
 Quousque ego eam Spartam in ornatam mulieribus,
 Telemachum

ODYSSEAE

Telemachum uocatura tuum dilectum filium Vlyſſes,
 Qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
 Iuit, persequens tuam famam sicubi adhuc esses. 415

Huic autem respondens, locutus est prudens Vlyſſes:
 Cur non ei dixisti in præcordijs omnia scæns?
 An ut & ille errans dolores patiatur
 Pontum in impæratum, fortunas autem ei edant?

Huic respōdit postea Dea glaucos oculos habēs Miner 420
 Non iam tibi ille ualde curæ sit: (u4:

Ipsa ipsum nisi, ut famam bonam adipiscatur
 Illuc iens: at non habet aliquem dolorem, sed quietus
 Sedet in Atridæ ædibus: multa autem adsunt:
 Certè quidem illum insidientur iuuenes cum naue nigra 425
 Cupientes interficere, antequàm patriâ terram ueniat.
 Sed hæc non puto, potius & aliquem terra premet
 Virorum procorum, qui tibi fortunas deuorant.

Mutatur
Vlyſſis ha-
bitus.

Sic igitur ipsum alloquens uirga tetigit Minerua,
 Siccavit quidem ei autem pulchrâ in flexilibus mēbris: 430
 Flauo autem ex capite deleuit crines: circum autem pellem

Omnibus membris antiqui posuit senis:
 Deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
 Circū autem ipsum uestē aliā malā iniicit, & interulā,
 Fractam, sordidam, malo tinctam fumo: 435

Minerua
 ad Telema-
 chū profi-
 cisatur.

Circum autem ipsum magnā pellem uelocis induit cerui
 Nudam: dedit autem ei uirgam, & deformem sacculum,
 Densè rimosum: inerat autem tortum lorum.
 Hi sic consultantes diuisi sunt: hæc quidem postea
 In Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyſſis. 440

ARGV.

ARGVMENTVM. Z. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Hospitium Vlyſſis fit in agro apud Eumæum, & uari-
us quidem cōgreſſus Vlyſſis præſentia apud Eu-
mæum: & ſermones ſiunt immutantis ſeipſum, & facta
quædam exponentis.

ODYSSEAE Z. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Xi at, Vlyſſem hospita tus eſt Eumæus in agro ſubulcus.

T hic ex portu ingreſſus eſt aſperum
iter,

Locum per ſyluoſum, per iuga, ubi ei
Minerua

Dixerat diuinum ſubulcum: hic ei fortuna
nas maximè

Curabat familiarium quos habuerat diuinus Vlyſſes.

5 Hunc autem in ueſtibus inuenit ſedentem, ubi ei porticus

Alta ædificata erat circunſpicuo in loco,

Pæchraque, magnaque, circuibilis, quam ſubulcus

Ipſe ædificauerat ſuiſus, abſente Rege,

Sine domina, & Laërte ſene,

10 Aduectis lapidibus, & cinxerat ſepe ſpinofa:

Palos autem extrà ad egit prorſus hinc & hinc

Denſos & crebros, nigram quercus ſcindes.

Intra autem aream, ſuilia duodecim ſecerat

Eumæi do-
mus, ad quẽ
diuertit V-
lyſſes, de-
ſcriptio.

Prope

O D Y S S E A E

Propè inter se, lectos suis: in singulo autem
 Quinquaginta sues iacentes continebantur 15
 Fœmine factæ: mares autem foris dormiebant,
 Multo pauciores: hos enim minuebant comedentes
 Diuini proci: quoniam mittebat subulcus
 Semper saguatorum pinguium optimum omnium.
 Hi autem trecentiq; & sexaginta erant. 20
 Apud autem canes feris similes semper dormiebant
 Quatuor, quos nutriuerat subulcus princeps uirorum.
 Ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta,
 Incidens pellem bouinam coloratam: alij autem
 Iuerant, aliò alius cum stabulantibus suis 25
 Tres: quartum autem miserat ad urbem,
 Suam ducere procis superbis necessitate,
 Ut mactantes, carnibus saturarentur animo.
 Repentè autem Vlysses uiderunt canes latratores,
 Qui quidem clamantes acurrerunt: at Vlysses 30
 Sedit astutiâ: uirga autem ei excidit manu,
 Tunc proprium ad stabulum indignum tulit dolorem:
 Sed subulcus celeriter pedibus uslocibus subsequens,
 Cucurrit ad uestibulum: corium autè ei excidit manibus,
 Hos quidem uocans canes, pepulit aliò alium 35
 Crebris lapidationibus: hic autem affatus est regem:
 O senex, certè propè te canes dissipauerunt
 Repentè, & mihi crimen imposuisses.
 Atque mihi alios Dei dederunt dolores, singultusque:
 Diuinum enim Regem lugens, & dolens 40
 Iaceo: alij autem sues pingues nutrio
 Ad comedendum: at ille egens fortè abi
 Errat in diuersorum uirorum populumque, diuitatemq;.
Sicubi

Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.

- 45 Sed sequere, ad stabulum eamus senex, ut & ipse
Cibo & uino saturatus ex animo,
Dicas, unde sis, & quot dolores toleraueris.

Eumæus V
lyſſe hospite
tem humani
ter excipit.

Sic dicens ad stabulum præceſſit diuinus ſubulcus:
Collocauit at̃ introducens, uirgulta aut̃ ſubſtrauit deſa.

- 50 Strauit autem in pellem uilloſa ſylueſtris capræ
ſuum ſtratū magnū & denſum: gauiſus eſt aut̃ Vlyſſes,
Quod ipſū ſic ſuſcepat, uerbūq; dixit, & appellauit:

Iupiter tibi det hoſpes, & immortales Dei alij
Quodcunq; maximè uiſ: quia me benignus ſuſcepisti.

Huic reſpondens, locutus eſt Eumæus ſubulcus:

- 55 Hoſpes, non mihi ſas eſt, neque ſi peior te ueniat,
Hoſpitem contemnere: ab enim Ioue ſunt omnes
Hoſpitesq; paupeſeq;: munus at̃ exiguumq; charūq;
Eſt noſtrum: hæc enim ſeruorum cauſa eſt

- 60 Semper timentium, cū dominantur Reges
Iuuenes: certè enim cuiuſdam reditum morati ſunt,
Qui me accuratè diligebat, & poſſeſſionem præbuit:
Tanquāmq; ſuo familiari Rex benignus dedit,
Domūq; portioneſq; optatiſſimāq; uxorem,
65 Qui ſibi multa laborauerit, Deus aut̃ negotiū auxerit.
Sic & mihi hoc negotium augetur quo detineor,
Ideò me multum iuiſſet Rex, ſi hīc ſenuiſſet:

Eumæus
Vlyſſe non
cognoſcens
cū periſſe
congritur,

- Sed periit: utinam debuſſet Helenæ genus periſſe
Funditus: quoniam multorum uirorum genua labefecit.
70 Etenim ille iuit Agamemnonis gratiā honoris
In Ilium bonorum equorum, ut Troianos oppugnaret.

Sic dicens angulo celeriter coërcuit tunicam,
Perrexit at̃ ire ad ſuilia, ubi grex cōtinebatur porcorū

Illinc

Illinc capiens duos attulit, & ambos mactauit:
 Ignemque accendit, conciditque, & uerubus infixit. 75
 Assata autem omnia ferens apposuit Vlyssi
 Calida ipsis uerubus: hic autem panes albos misit:
 In poculo autem miscebat dulce uinum.
 Ipse autem contrà sedit, cohortans autem allocutus est:
 Comede nunc ô hospes, quæ seruisque adsunt 80
 Porcina: at pingues porcos proâ comedunt,
 Non uerecundiâ habêtes in mētibus, neq; misericordiam,
 Non quidem impia opera Dei beati amant:
 Sed ius colunt, & pia opera hominum:
 Et quidem hostes, & iniqui, qui in terra 85
 Aliena uescantur, & ipsis Iupiter prædam dedit:
 Implentes uerò naues iuerunt domum quisque.
 Et quidem his auræ potens timor in animos cadit.
 Hi autem sciunt (Dei autem aliquam audiuerunt nocem)
 Illius perniciosam mortem: quia nolunt iustè 90
 Ambire, neque ire ad sus: sed silentio
 Bona dilapidant immoderatè, neque est parsimonia.
 Quotquot enim noctesq; & dies abs Ioue oriuntur,
 Nunquam unam sacrificant uictimam, neque duas solas:
 Vinum autem consumunt immoderatè haurientes. 95
 Certè enim ei facultates erant magnæ, nulli tantæ
 Virorum heroum, neque Epiriigræ,
 Neque ipsius Ithacæ, neque uiginti uirorum
 Sunt diuitiæ tantæ: ego autem tibi connumerabo:
 Duodecim in Epiro armenta, tot greges ouium, 110
 Tot suum pascua, tot stabula lata caprarum,
 Pascunt, amicique, & ipsius pastores uiri.
 Illic autem stabula lata caprarum undecim omnia
 In extremis

iscolunt

notiusspe
atq;

Vlyssis di-
uitiæ et
possessiones.

- In extremitate agri pascuntur: insuper uiri boni obseruant,
105 Quorum semper ipsis unusquisq; in die peudem fert,
Saginarum caprarum quaecunq; appareat optima.
At ego sues has seruoq; tuorq;
Et ipsis suum optimum eligens mitto.
Sic dixit: ille at attentè carnes comedeat, bibeatq; uinū
110 Animosè dolens: mala autem procis ordiebatur.
At postquàm coenauit, et expleuit animum cibo,
Et ei implens dedit poculum quo bibebat
Vino plenum: hic autem suscepit, gaudiusq; est animo,
Et ipsum appellans uerba uelocè allocutus est:
115 O amice, quis nam te emit rebus suis,
Sic ualde diues, et fortis sicut diās?
Diās autem ipsum periisse Agamēnonis gratiā honoris;
Dic mihi si fortè cognosco talem esse.
Iupiter enim hoc sāt, et immortales Dei alij,
120 Si fortè ipsum nūc uidiſſe, multum autem errauī.
Huic autem respondit postea subulcus prināps uirorū;
O senex, nullus illum air peregrinus ueniens
Nūcquā persuaſerit uxoriq; et dilecto filio:
Sed aliter exportationis indigentes uiri peregrini
125 Mentuntur, neq; uolunt uera loqui:
Quicunq; autem peregrinus Ithacē in agrum uenit,
Veniens ad dominam meam fallacia loquitur:
Hæc aut benignè suscipiens diligit, et singula inquit,
Et ei lugenti palpebris lachrymæ decidunt:
130 Munus est mulieris, cum maritus alibi perijt.
Statim et tu senex uerbum fabrica,
Siquis tibi penulamq; tunicamq; uestimenta det:
Illius autem iam debent canes uelocesq; uultures
- Q

Catē ab osibus trahere: anima autē destituit,
Vel illum in ponto comederunt pisces: ossa autē ipsius 135
Iacent in terra arena mersa multa.

Sic ille quidem illic perijt: amās autē dolores post
Omnibus, mihi autē maximē facti sunt: nō .n. amplius alium
Humanum sic regem inueniam, quocunque ibo:

Neque si ad patris & matris iterum irem 140

Domum, ubi primū ortus sum, & me educauerunt ipsi.

Neque nunc his etiam tantū lugeo mœstus

Oculis, ut uideam existens in patria terra:

Sed me Vlyssis desyderium caput absentis:

Hunc quidem ego ō hospes, & non praesentem nominando 145

Reuereor (ualde enim me diligebat, & habebat in animo)

Sed ipsum fratrem maiorem uoco, uel longē absentem.

Vlysses dis- Hunc autē rursus allocutus est patiens diuinus Vlysses:

simulans ni O amice, postquā omnino ne gas, neq; diās

titur Eu = illum uenturum esse, animus autē tibi semper incredulus, 150

maxo, Vlyssē Sed ego non temere loquar, sed aem iuramento,

rediturum Quod redit Vlysses: munus autē mihi sit

persuadere Statim postquā ille ueniens suas domos peruenierit:

Antē autē uel ualde indigens nihil accipiam:

Indue mihi penulam, & tunicam, uestimenta pulchra. 155

Mēdax ab Inimicus enim mihi ille non minus in Ditis ianuis

hoste non Est, qui egestate coactus fallacia loquitur:

differt. Sāt nunc Iupiter primū deorum hospitalisq; mensa

Penatesq; Vlyssis irreprehensi quam adibo,

Certē quidem hac omnia perficiantur sicut dico:

Hoc autē ipso anno ueniet huc Vlysses, 160

Hoc quidem inclinato mense: illo autē instante

Domum reuersus, & puniet quicunq; illius

Hic autē perat uxorem, & illustrem filium.

- 165 Hunc autem respondens, allocutus est Eumæus subulcus:
O senex, neq; profecto ego lætitiæ munus luam,
Neq; Vlysses etiam domum ueniet: sed quietus
Bibe, & alia prætermittamus: neq; mihi hæc
Memora, ærte enim animo in pectore meo
- 170 Tristor, quando aliquis meminit gloriosi Regis.
Sed ærte iuramentum quidem sinamus: sed Vlysses
Veniat, ut ipsum ego uolo, & Penelope,
Læertesq; senex, & Temelachus diuinus.
Nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses
- 175 Telemachi, quem postq̃ nutriuerūt Dei uirgæ æqualem,
Et ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
Patre suo charo consilijs, & spe æ admirabili:
Huius aut aliquis immortalium læsit mētē intus æquabilē,
Vel aliquis hominum: hic aut iuit ad patris auditionem
- 180 In Pylum diuinam: hunc autem proci superbi
Domum uenientem obseruant, ut à generatione pereat
Sine nomine ex Ithacæ Arasij diuini. Arasius.
Sed agē illum quidem sinamus siue oppressus sit,
Siue fugerit, & eum protegat manu Saturnius:
- 185 Sed agē mihi tu senex tua ipsius incommoda prode,
Et mihi hoc dic uerum, ut benè intelligam:
Quis, unde es uirorum? ubi tibi duitas & parentes?
Qua autem tu in naue uenisti: quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui esse profitebantur?
- 190 Non enim te peditem puto huc uenisse.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses:
Tibi enim ego hæc ualde uerè dicam;
Si sit quidem nunc uobis in annum, & abus,
Et uinum dulcē testa intra marentibus,

Epulariꝫ quietē: alij autem ad opus adeant,
 Paale postea & in annum omnia
 Non percurrerem dicens meos dolores animi,
 Quosauꝫ iam omnes deorum uoluntate laboraui:

195

Ex Cretenſibus quidem genus prædico latis

200

Vlyſſes pul
chrē fingit
hitoriā ad-
uentus ſui.

Viri diuitis eſſe filius: multi autem & alij
 Filij in ædibus & educati ſunt, & orti ſunt
 Legitimi ex axore: me autem emptā peperit mater
 Pellex: ſed me pariter cum proprijs charum habebat
 Caſtor Hylæades: huius ego genus prædico eſſe,

Qui quondam in Cretenſibus ut Deus colebatur populo, 205

Fortunisꝫ diuitijsꝫ, & filijs honeſtis.
 Sed ætē illum fata iuerunt mortis ſerentia
 Ad Oitis domos: cibaria autem diuiſerunt

Filij magnanimi, & ſortes iæcunt:
 At mihi ualde pauca dederunt, & propria attribueram: 210

Duxi autem uxorem loapletiſimorum hominum
 Gratiā mea uirtutis: quoniam non contemnendus eram,
 Neꝫ timidus: nunc autem iam omnia deſcæunt.

Sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
 Cognoscere: certe enim me duritia tenet ualde multa, 215

Certe enim audaciam Marsꝫ dederunt, & Minerua,
 Et fortitudinem cū legerem ad inſidias
 Viros optimos, mala inimicis ordiens,

Nunquā mihi mortem ante oculos poſuit animus uirilis,
 Sed multō primus adoriens lancea occidebam 220

Virorum inimicorum, cū mihi concederet pedibus.
 Talis eram in bello: opus autem mihi non gratum erat:

Neꝫ res familiaris, quæ nutrit claros filios.
 Sed mihi ſemper naues remigabiles gratae erant,

Et bella

- 252 Et bella, & tela leuia, & sagitte,
Tristia quæq; alijs horrenda sunt,
At mihi grata erant, quæ Deus in animo posuit.
• Alius enim alijs uir delectatur operibus.
Antè enim q̃ in Troia pedem ponerent filij Achiuorum,
230 Nouies uiris imperator fui, & uelocibus nauibus,
Viros aduersus externos, & mihi ualde aderant omnia,
Quæ optabam idonea: multa autem post illa
Assequebar: statim autem domus augebatur: & postea
Grauisq; reuerendusq; inter Cretenses euasi:
235 Sed cùm iam odiosum iter magnus Iupiter
Decreuit, quod multorum uirorum subtus genua soluit,
Iam tunc me iusserunt & inclytum Idomeneæ
Naues ducere in Ilium: neq; ulla ratio
Erat denegandi: malus autem habebat populi rumor:
240 Ibi quidem nouem annis belligeramur filij Achiuorum:
Decimo autem ciuitatem Priami populati, iuimus
Domum cum nauibus: Deus autem disceat Achiuos.
At mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
Mensem enim solum mansi delectatus filijs
245 Nouaq; coniuge, & bonis: at postea
In Aegyptum me animus impulit nauigare
Naues beneparantem cum diuinis socijs.
Nouem naues parauit: atque coactæ sunt copiae.
Sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
250 Conuiuati sunt: at ego sacra multa præbui
Deisq; sacrificando ipsisq; epulas struendo:
Septima conscendentes à Creta lata
Nauigauimus Boreæ uento secundo, bono,
Facile ueluti secundo, neq; aliqua mihi

ODYSSEAE

Nauium lesa est: sed sospites & incolumes 255
 Sedebamus: has autem uentusq; nautæq; gubernabant:
 Quinto die autem Aegyptum pulchrè irrigatā iuimus:
 Statui autem in Aegypti fluuio naues curuas:
 Ibi quidem ego iussi charos socios
 Illic apud naues manere, & naues subducere: 260
 Speculatores autem per speculas misi ut irent:
 Hi autem intemperantiâ impulsî, insequentes robore suo
 Statim ualde Aegyptiorū uirorum perpulchros agros
 Populantur: mulieres autē abducebant & infantes natos,
Ipsoq; interficiabant: statim autem in urbe iuit rumor: 265
 Illi autē uocem audientes, simul cum Aurora apparente
 Venerūt: impletus est at totus cāpus peditūq; & equitū
 Aeriq; fulgore: Iupiter autem fulminator
 Fugam meis socijs malam intulit, neq; aliquis sustinuit
 Manere contrā, arcum enim mala undiq; steterant: 270
 Ibi nostrorum multos quidem interfecerunt acuto ere:
 Alios autem duxerunt uiuos sibi operari neccitate.
 At mihi Iupiter ipse in mente ita consilium
 Creauit: utinam debui mori, & mortem assequi
 Illic in Aegypto: adhuc enim me molestia exæpit: 275
 Statim autem de capite galeam fabrefactam deposui,
 Et scutum humeris: lanceam autem proieci ex manu:
 At ego Regem contra ueni equis, (misertus est:
 Et osculatus sum, genua cōplexus: hic autē seruauit & mei
 In currum autē me statuens duxit dorū lachrymantem. 280
 Certē me ualde multi adoriebantur fraxineis,
 Cupientes interficere: namq; irati erant ualde:
 Sed ille eripuit: Iouis autem ueritus est iram
 Hospitalis, qui maximè agrè fert mala opera.

- 285 Ibi septem annos mansi ibidem: multas autem cœgi
 Pecunias inter Aegyptios uiros, dederant enim omnes,
 Sed cùm iam octauus mihi rediens annus uenit,
 Iam tunc Phoenix uenit uir fallacia sciens
 Veterator, qui iam multa mala hominibus fecerat,
 290 Qui me persuadens proprijs cogitationibus, ut iremus
 In Pheniciam, ubi huius domus, & bona erant:
 Ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
 Sed quando iam mensesq;, & dies perfecti sunt,
 Iterũ aramuoluentis anni, & supuenerunt tempestates:
 295 In Libyam me in naui misit maritima,
 Fallacia consultans, ut ei onus duærem:
 Illic autem me ut uenderet, & magnũ prædũ acciperet.
 Hunc sequebar in naue suspicans neccitate:
 Illa autem currebat Boreã uento secundo bono
 300 Per medium, dextra Cretæ: Iupiter aut̃ eis deliberabat
 Sed quãdo iã Cretã qdẽ ligimus, neq; aliquis alia (mortẽ.
 Apparebat terrarum, sed cœlum & mare,
 Iam tum atram nubem statuit Saturnius
 Naue super conuexa: obscuratus est autem pontus sub ipsa:
 305 Iupiter autem crebro tonuit, & iniecit naui fulmen.
 Hæc autem conuersa est tota Iouis percuussa fulmine.
 Vapore autem impleta est: ceciderunt aut̃ ex naue omnes.
 Hi autem corniabus similes aram nauem nigram
 Fluentibus inferebantur: Deus autem abstulit reditum.
 310 At mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo
 Malum longum nauis nigre proræ
 In manibus posuit, ut adhuc malum fugerem:
 Hunc amplexus ferebar perniciosi uentis,
 Nouem diebus ferebar: decima autem me nocte nigra

Phoenix, & ei

us. Cretensius

ODYSSEAE

Terræ Theſſprotorum applicuit magna unda uerſans: 325

Tunc me Theſſprotorum Rex accepit Phidon

Heros gratis huius enim dilectus filius occurrens,

Frigore & labore afflictum duxit in domum

Manus ſubleuans, quoad iret ad ædes patris:

Circum autem me penulam, tunicamq; uelamina induit. 320

Ibi de Vlyſſe ego audiui, ille enim dixit,

Hospitio ſuſcepſiſſe, & dilexiſſe euntem in patriâ terrâ:

Et mihi res oſtendit quas cœgerat Vlyſſes,

Acſq; auramq; laboratiuſſimq; ferrum.

Et in decimam progeniem alterum amplius alat, 325

Tot ei in domibus theſauri iacebant Regis:

Hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei

Ex quæſu proæra Iouis ſenſum audiret,

Quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum

Iamdiu abſens, an manifeſtè, an occultè: 330

Iurauit autem coram me ipſo libans in domo

Nauem deduxiſſe, & paratos eſſe ſocios,

Qui iam ipſum comitentur dilectam in patriam terram.

Sed me prius miſit: contigit enim ueniens nauis

Virorum Theſſprotorum in Dulichium frumentariam: 335

Tunc hic me iuſſit mittere Regi Aæſto

Accuratè: his autem malum mentibus placuit conſilium

De me, ut adhuc omnino caſus calamitatem ſubirem:

Sed quando prouecta eſt à terra multū maritima nauis,

Statim doſoſum diem mihi excogitabant, 340

Me quidem penula, tunicaq; uelaminibus exuerunt:

Circum autem me rallâ aliâ malâ eiecerunt, & tunicam

Pertuſam, quæ & ipſe in oculis uideas:

Ocidentales aut Ithacæ amœnæ ad agros peruenerunt:

Ibi

- 345 Ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
 Fune bene torto arctè: ipsi autem abeuntes
 Certatim ad littus maris coenam sumpserunt.
 At mihi uinulum quidam dissoluerunt Dei ipsi
 Faalè: capiti autem rallam innolucens
- 350 Leui remone descendens, applicui mari
 Pectus: postea autem manibus nauigavi ambabus
 Natans: ualde autem cito exæsi longè ab illis.
 Tunc ascendens ubi queratū erat letissimum sylua,
 Iacebam stratus: illi autem ualde suspirantes
- 355 Ibant: sed non enim ipsis uisum est melius esse
 Inquirere ulterius. hi quidem iterum rediuerunt
 Naui in concava: me autem absconderunt Dei ipsi
 Faalè, & me stabulo applicuerunt ducentes
 Viri prudentis: adhuc enim mihi fatum uiuere.
- 360 Hunc autem respondens, allocutus est Eumæus subalcus: Eumæo re-
 O miser hospitum, certè ualde animam commouisti, ditus Vlyssis
 Hæc singula dicens, quæ iam tulisti & quæ uagatus es: non persuas-
 Sed hæc non aptè puto, neq; mihi persuadebis detur.
 Dicens super Vlyssē: quid te oportet talem hominem
- 365 Temere mentiri: ego autem certe scio & ipse
 Reditum mei regis, quod infestus est omnibus Deis
 Funditus ualde, quādo ipsum nō in Troianis domuerunt
 Vel amicorum in manibus, quoniam bellum penetraēt: ait:
 Quare ei sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
- 370 Ac etiam suo filio magna gloria creuisset in posterum:
 Nunc autem ipsum sine gloria harpiæ dilaniarunt:
 At ego apud suos separatus, neq; ad ciuitatem
 Eo, nisi prudens Penelope
 Ire iubeat, quando nūquā aliunde ueniat:

Sed

ODYSSEAE

Sed hi quidem singula asidentes interrogant: 375

Et alij tristantur diu absente Rege,

Atq; alij letantur, uictum impune edentes,

Sed mihi non gratum est inquirere & interrogare

Ex quo me Actolus uir decipit uerbo,

Qui uirum interficiens, multas per regiones errans 380

Venit meas ad aedes: ego autem ipsum amicum habui:

Dixit autem cum inter Cretenses apud Idomeneum uidisse

Naues aptantem, quas ei fregerant procellae,

Et Dixit uenturum, uel in aetatem, uel in autumnum,

Multas opes ducentem cum diuinis socijs: 385

Et tu senex multa passus postquam te ad me duxit fortuna,

Ne mihi mendacis gratificare, neque mulcas.

Non enim ob id ego te honorabo, neque diligam:

Sed Iouem hospitalem ueritus teque ipsum miseratus.

Hunc autem, respondens, allocutus est prudens Ulysses: 390

Ulysses su- Certe ualde aliquis tibi animus in pectoribus incredulus,

bulco. Qualem neque iurans induxi, neque tibi persuadeo,

Sed age nunc pactum faciamus, et postea

Testes ambobus Dei, qui olympum habitant.

Siquidem redibit Rex tuus in hanc domum, 395

Induens chlenamque tunicamque, uestes, mitte

Ad Dulichium ire quod mihi gratum est animo:

Si autem non uenerit Rex tuus, ut dico,

Famulis iube deijcere magna de petra,

Vt et alius pauper caueat decipere. 400

Hunc autem, respondens, allocutus est diuinus Subulais:

Subulais Hospes, sic mihi bona fama uirtusque;

Ulyssi. Sit inter homines, simul nunc et in futurum,

Qui te in stabulum duxi, et xenia dedi:

Rursus

- 405 Rursus autem interficiam, dilectumq; animum auferā:
Promptus autem postea Ioui Saturnio supplicabo:
Nunc autem hora cœnæ, ocyus mihi intus socij
Erunt, ut in tugurio dulcem præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant:
- 410 De propinquo autem suesq; & uiri uenerunt subulā:
Has quidem igitur incluserunt de more ad dormiendum:
Clamor autem multus ortus est suum in haram cūctum.
At suis socijs iussit diuinus subulā:
Duāte suum optimum, ut hospitij sacrificiā
- 415 Peregrino, unā & ipsi recreabimur, qui ærumnam
Diu habemus patientes suum gratiā habentiū dētes albos,
Alij autem nostrum laborem impunē edunt.
Sic locutus, sedit ligna acuto ferro:
Hi autem suam adduxerunt ualde pingue quinquennem.
- 420 Hūc quidem postea posuerunt in craticula: neq; subulā
Oblitus est immortalium, mentibus enim utebatur bonis.
Sed hic incipiens capitis crines in ignem icat
Albos habentis dentes suis, & precatus est omnes Deos,
Ut rediret Vlysses prudens suam domum:
- 425 Percussit at in altū tollēs stipite querno, quē liquit ueniens.
Hunc autē reliquit aīa: hi autē ingulauerūt & cōbussērūt:
Statim autē ipsum diuiserunt: cruda autē posuit subulā
Vndiq; ināpiens a membris in pinguem pinguedinem.
Et partim quidem in ignem iecit misens farina flore:
- 430 Minutatim uerō secuerunt alia, & arcū uerūa fixerūt,
Assaueruntq; ritē, extraxeruntq; omnia:
Posuerunt autem in disas simul omnia: Subulā uerō
Surrexit diuidens (ualde enim mentibus æqua suēbat)
Atq; quidē septūfariam omnia partitus est diuidens:

Eumæus
hospiti sa-
crificaturus
suē mactat.

ODYSSEAE

Partem quidem unā Nymphis, & Mercurio Maix filio 415
 Posuit supplicans, alias distribuit singulis:
 Dorſis autem Vlyſſem integris honorauit
 Albos dentes habentis ſuis: latificauit autē animū Heri,
 Et ipſum dicendo allocutus eſt prudens Vlyſſes:
 Vtinam ſic Eumæe dilectus Ioui patri eſſes 440
 Sicut mihi, ſiquidem talem exiſtentem bonis honoras.

Hunc autē reſpondens allocutus eſt Eumæus ſubulauſ:
 Comede felix hoſpitem, & delectare his,
 Qualia ad ſunt: Deus autē hoc quidē dabit, hoc autē ſinet
 Quodcumq; ſuo animo uult: poteſt enim omnia. 445

Dixit, & primitias ſacrificauit Deis ſem piternis:
 Libans autē, nigrum uinum Vlyſſi urbium deſtructori
 Meſſaulius. In manibus poſuit: hic autem ſedebat ſuum iuxta latus:
 Cibum autem ipſis diſtribuit Meſſaulius, quem ſubulauſ
 Ipſe poſederat ſolus abſente domino, 450
 Scorſum à domina & Laërte ſene:
 Ipſum apud Taphios emerat de ſuo.

Hi autē in cibos paratos, praeiacentes, manus extendebant.
 At poſtquā potus & cibi deſyderium eiecerunt,
 Cibum quidē ab ipſis abſtulit Meſſaulius: hi autē in cubile 455
 Cibo, & carnibus ſaturati iuerunt.

Nox autem uenit mala obſcura: pluit autem Iupiter
 Tota nocte: at ſpirabat Zephyrus magnus ſēper aquoſus:
 Hos autem Vlyſſes allocutus eſt bubulcum tentans,
 Si quō ab eo exutā ibi chlēnā praeberet, uel aliquē ſocio 460

Vlyſſes an- ſam querit
 cōmodē pe- tēdi chlēnā
 Alium moueret, ſiquidem ſui curam gerebat ualde: (rū
 Audi nunc Eumæe, & alij omnes ſocij
 Me iactando aliquod uerbum dicā, uinum enim iubet
 Sultum, quod impellit ſapientem etiam ualde cantare,

Et leniter

465 Et leniter ridere, et saltare agit:

uinus?

Et aliquod uerbum præfari, quod non dictum melius,
Sed postquā primū garrulus esse cœpi, nō dissimulabo:
Vtinam sic pubescerem, uisq; mihi firma esset,
Sicut quando sub Troia insidias duximus parantes:

470 Duces erant Vlysses, et Atrides Menelaus.

Cum his unā tertius dux fui ego: ipsi enim iusserant.
Sed quando iuimus ad urbem altumq; murum,
Nos quidem arca urbem in uirgultis densis
Inter calamos et paludem sub armis cadentes,

475 Iacuius: nox autem aduenit mala Boreā inādente

Brumalis: at postea nix facta est ueluti pruina
Frigida, et scutis circumuertebatur crystallus.

Tunc alij omnes uestes habebant et tunicas:

Dormiebant autem quieti scutis cooperti humeros:

480 At ego uestem quidem discedens socijs reliqui

Stultē, quoniam non putabam tantum frigus futurum:

Sed sequebar scutum solum habens, et uestem nitidam.

Sed quando iā extrema pars noctis erat, trās autē astra ie-

Et tūc ego Vlyssēm allocutus sum propē existentē, (rant,

485 Cubito pungens, hic autem promptē audiuit:

Nobilis Laërτιάde, prudens Vlysses:

Non adhuc cum uiuis ero, sed me hyems

Interficiet: nō .n. habeo chlenā apud me, decepit fortuna

Vna cū tunica cū sm: nunc at nō amplius remedia adsūt.

490 Sic dixi: hic autē postea mentem tenuit hanc in animo.

Solus ille erat ad consultandum et pugnandum,

Loquens autem graui uocē ad uerbum dixit:

Sile nunc, ne quis te Achiuorum alius audiat.

Dixit, et in cubito caput tenuit, dixitq; uerbum:

Audite

ODYSSEAE

Audite amici, diuinus mihi in somnis astitit Deus somni. 495
 Nam à nauibus longè uenimus: sed aliquis eat
 Nuntiatur Atridae Agamemnoni pastori populorum,
 An plures ad naues iubeat uenire.
 Sic dixit: motus est aut postea Thoas Adramonis filius
 Subito: à se autem chlenam icat purpuream: 500
 Perrexit autem ire ad naues: ego autem in ueste illa
 Iacui libenter: illuxit autem aurum thronū habēs Aurora.
 Vnam nunc pubescere uisq; mihi firma esset,
 Daret aliquis chlenam in stabulis subulcorum
 Aequè amicitia ac reuerentia uiri boni: 505
 Nūc aut me inhonorant malas arca corpus uestes habētē.

Eumæus
 Vlyssi.

Hunc autem respondens, allocutus est Eumæus subalauis:
 O senex, laus quidem tibi magna quam dixisti:
 Neq; amplius atra decorum uerbum inutile dixisti:
 Ideo neque ueste indigebis, neq; alia re, 510
 Quam conueniat suppliā misero obuiam uenienti.
 Nunc; at mane tuis te uestibus amictes:
 Non enim multæ chlænæ mutatorieq; tunica
 Hic ad induendum: una autem sola uiro singulo.
 At postquam uenerit Vlyssis dilectus filius, 515
 Ipse tibi chlenamq; tunicamq; uestes dabit,
 Mittet & quò te cor animusq; iubet.

Paratur
 Stratum
 Vlyssi.

Sic dicens, surrexit: posuit autem ei ignem prope,
 Lectum, inq; aprarum & ouium pelles inicat,
 Vbi Vlysses dormiebat: insuper chlenam inicat ipsi 520
 Densam & mollem, quæ ei erat mutatoria
 Cum se indueret, quādo aliqua hyems terribilis orta esset.
 Sic hic quidem tunc Vlysses dormiuit: apud ipsum
 Viri dormierunt iuuenes, neq; subulco

Placuit

- 525 Placuit illic in lecto à suis longè dormire,
 Sed hic extrà iens armabatur: latabatur autem Vlysses,
 Quòd ei cōsus curæ erat longè existens:
 Primum quidē ensem acutū arcūq; fortes posuit humeros,
 Circū autē chlenā induit expellentē uentū ualde densam,
 530 Ac pellem accepit capræ benenutritæ magnæ:
 Accepit autē acutā lanceā contra canes adiutricē & uiros.
 Perrexit autem ire dormiturus, ubi suæ
 Petra sub concaua dormiebant Boreæ sub tegmine.

ARGVMENTVM M.O. HOMERI
 COMPOSITIONIS.

TELEMACHO Minerva in somnis assistens, in
 Ithacā redire hortatur: hic dona à Menelao accipi-
 ens, mittitur, & ingressurus in nauim, Theoclymenō quē
 dam Arguum uatem recipit propter eadem fugientem: &
 Eumæus Vlyssi narrat, uti Phœniæes ipsum prædam facien-
 tes ex Syria insula uendiderunt Laërte: & Telemachi
 nauis deducitur in Ithacā: & cum hanc in ciuitatem remi-
 sisset, ipse ad Eumæum pergit.

ODYSSEAE

ODYSSEAE. O. HOMERI
COMPOSITONIS.

Omicron, appulit ad Ithacā Vlyſides ex Lacedemone.

N LATAM Lacedemona Pallas Mi-
nerua

Acceſſit ad Vlyſis magnanimi illuſtrem
filium, (at:

De reditu admonitura, & ſuaſura ut rede-

Inuenit autē Telemachum & Neſtoris inclytum filium

Dormientem in ueſtibus domus Menelai illuſtris: 5

Certe Neſtoridem molli domitum ſomno:

Telemachum autē non ſomnus tenebat dulcis, ſed in animo

Noctem per ſolitariam curas patris congregabat:

Prope at ſtans allocuta eſt glaucoſoculoſa habens Minerua:

Telemache, non amplius bene domibus diu aberras, 10

Poſſeſſionesq; relinquens, uirosq; in tuis domibus

Sic ſuperbos, ne omnia comedant,

Poſſeſſiones, diuidentes: tu autem in uiam uenies.

Sed moue atq; ſimē, uoce bonum Menelaum

Mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias. 15

Iam enim paterq; fratresq; iubent

Eurymacho nubere: hic enim ſuperat omnes

Procos donis, & auget dotes:

Ne te inuito ex domibus res efferatur. 20

Sās enim qualis animus in pectoribus mulieris:

Illius uult domum augere, quiaunq; duxerit:

Filiorum autem priorum, & mariti dilecti

Minerua
Telemachū
in ſomnis
hortatur ut
Ithacam
redeat.

Non

- Non amplius recordatur mortui, neq; inquirat.
 Sed tu ueniens ipse committes singula,
- 25 Famularum, quæ optima uidebitur esse,
 Quousq; ostendant Dei uenerabilem uxorem:
 Aliud autem tibi uerbum dico, tu uerò repone animo,
 Procorum tibi diligenter optimi insidiantur
 In freto, Ithacæq; Samiæq; puluerulente,
- 30 Cupientes occidere, antequam in patriam terram uenias.
 Sed hæc non puto: antè & aliquem terra detinebit
 Virorum procorum, qui uictum comedunt:
 Sed longè ab insulis impelle benefabricatam nauem:
 Noctè autem simul nauiga: mittet autem tibi uentū à tergo
- 35 Immortalium quicunq; te custoditq; liberatq;.
 At ut primū littus Ithacæ perueneris,
 Nauem quidem in ciuitatem impelle, & omnes socios;
 Ipse autem primū subulcum inuade,
 Qui suum custos, simul autem tibi humana sāt:
- 40 Illic autem dormi: hunc autem mitte arbem intra,
 Nunāum dicentem castæ Penelopæ,
 Quia ei saluus es, & ex Pylo uenisti.
 Hæc quidem sic facta abiit ad longum olympum.
 At hic Nestoridem ex dulci somno exātauit,
- 45 Calce pede mouens, & ad ipsum uerbum dixit:
 Surge Nestoride Pisistrate, uniusunguis equos
 Iunge currui duæns, ut eamus uiam. Telemach;
Pisitrato.
 Hunc autem Nestorides Pisistratus contrā allocutus est:
 Telemache, nondum est festinantes uia Pisistratus
 50 Noctè per tenebrōsā impellere: atò at aderit Aurora: Telemacho
 Sed mane, quousq; dona ferens in currus ponat
 Heros Atrides lancæa inclytus Menelaus,

ODYSSEAE

Et uerbis mitibus alloquens remittat.
 Huius enim hospes recordatur dies omnes
 Viri hospitalis, qui amicitiam praebeat.

55

Sic factus statim autem auræ sedis uenit Aurora.
 Deprope autem ipsos uocæ bonus Menelaus,
 Surgens ex lecto Helenam apud pulchricomam.

Hūc autē post q̄ igitur cognouit Vlyssis dilectus filius,
 Festinans chitonem circum corpus splendidam
 Induit, et magnam pallium in fortis iecat humeros
 Heros: iuit autem foras, astans autem allocutus est
 Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:

60

Telemachus Atride Menelaē, diuine princeps populorum,
 Menelao iam nunc me remitte dilectam in patriam terram:
 iam enim mihi animus cupit domum ire.

65

Huic autem respondit postea uocæ bonus Menelaus:
 Menelaus Telemache, non te ego multum tempus hic detinebo
 Telemacho Cupientem reditus: irascor autem et alij
 Hospitem Viro hospitali, qui eximie quidem diligit,
 Hospitem Eximie autem odit: meliora autem deæntia omnia
 inuitum de Aequale malum est, qui et nolentem redire
 tinere inhu Hospitem impellit, et qui ruentem detinet.
 manum est. Oportet hospitē presentē diligere, uolentē autē dimittere.

70

Sed mane, donec dona ferens in sedes ponam
 Pulchras: tu autem oculis uidebis: diem autem mulieribus
 Cœnam in domibus ut faciant sufficienter intus existentium:
 Vtrumq; gloriaq; et splendor, et utilitas,
 Cœnatos ire multam in infinitam terram.
 Si autem uis diuertere in Græciam, et medium Argos,

75

80

Ut ipse sequar, subiungam autem equos:
 Vrbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos

Frustrā

*et ne uolentia
 Menelao*

Frustrâ remittet: dabit autem aliquid unum ferri,
Vel aliquem tripodem bene ex aetorum, uel lebetem,

85 Vel duos malos, uel aureum poculum.

Hâc at rursus Telemachus prudens cōtra allocutus est:
Atride Menelaë, diuine primæps populorum,
Volo iam redire ad nostra: non enim à tergo
Custodem discēdens reliqui in rebus meis,

Telemachus
Menelao.

90 Ne patrem diuinum quærens ipse peream:

Certè mihi ex domibus depositum bonum pereat,
At postquàm hoc audiuit uoce bonus Menelaus,
Statim suæ uxori et famulis insit

Cœnam in domibus præparare sufficiēter intus existētiū.

95 Propè autem ipsum uenit Boëthides Ekoneu

Exurgēs ex lecto, quoniā nō multū hītabat lōgè ab ipso:

Hunc autem ignē accendere iussit uoce bonus Menelaus,

Affareq; carnes: hic autem non neglexit audiens.

Ipse autem in thalamum descendit redolentem

100 Non solus, simul cū ipso Helena ibat, et Megapentheus.

Sed quando iam peruenerunt ubi ei deposita iacebant,

Atrides quidem postea poculum accepit rotundum:

Filiū autem crateram portare Megapenthea iussit

Argenteam: Helena autem astitit aras,

105 Vbi erant uestes totæ uariate, quas laborauerat ipsa.

Harum unam eleuans Helena portabat diuina mulierū,

Que pulcherrima erat tarsiatis et maxima:

Stella at tanq̃ resplendebat: iacebat aut̃ ultīma aliarum:

Perrexerūt at̃ ire ulterius per domū, quousq; puenērunt

110 Telemachum: hunc aut̃ allocutus est flauus Menelaus:

Telemache, certè reditum ut mentibus tuis cogitas,

Sic tibi Iupiter perficiat personans maritus lunonis:

R. ij

Donorum

ODYSSEAE

Donorum autem quaecumque in mea domo deposita iacent,
Dabo quod optimum et honoratissimum est:

Dabo tibi crateram fabricatam: argentea autem

115

Est tota: auro autem in labra perfecta sunt:

Opus autem Vulcani: praeiit autem illustris heros

Sidoniorum Rex, quando sua domus cooperuit

Illic me redeuntem: tibi autem uolo hoc praebere.

Sic dicens in manibus posuit crateram rotundam

120

Heros Atrides: hic autem crateram laudam

Menelai do
num.

Posuit illic coram portans fortis Megapenthes

Argenteam: Helena autem assistit pulchrigena,

Vestem habens in manibus, uerbumque dixit, et denominavit:

Helena Te
lemachum
neis donat.

Donum tibi et ego fili dilecte hoc do, (rui tempus, 125

Memoriam Helena manu multum desideratarum in nuptia-

Tuae uxori portare: interim autem dilectam apud matrem

Iacet in domo: tu autem mihi gaudens abi

Domum bene edificatam, et tuam in patriam terram.

Sic dicens in manibus posuit: hic autem suscepit gaudens; 130

Et haec quidem in tabulata posuit Pisistratus heros

Suscipiens, et omnia suo admiratus est animo.

Hos autem duxit in domum capite flauus Menelaus:

Sederunt autem postea in sedibusque thronisque.

Lauacra autem famula gutturnio infudit ferens

135

Pulchro, aurco, super argenteo lebetes

Lauare: apud autem politam extendit mensam:

Panem autem honesta famula apposuit ferens,

Cibos multos imponens, gratificans praesentibus.

Apud autem Boethoedes carnes inadebat, et distribuebat 140

Ministrabat autem filius Menelai inclitus. (partes:

Hi autem in cibos paratos, praeciuentes, manus mittebant.

At post-

filius Telemachi
Menelaus

- At postquam potus & cibi desiderium cieerunt,
 Et tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
 145 Equos iunxerunt, supraq; currus uarios iecerunt:
 Extra at impulerunt uestibulū, & porticū ualde sonātē:
 Cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus,
 Vinum habens in manu dulcē dextra,
 Aurea in patera, ut sacrificantes irent:
 150 Statuit autem equos ante, circumspectus autem locutus est:
 Gaudete o iuuenes, & Nestori pastori populorum
 Dicite: certē enim mihi pater tanquā mītis erat,
 Quonq; in Troia pugnamus filij Achiuorum.
 Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus est:
 155 Et ualde illi generose sicut dicis
 Omnia hæc euntes narrabimus: utinam enim ego sic
 Rediens ad Ithacā, Vlyssēm in domo
 Dicerem, ut ad te consequens amicitiam omnem
 Venio: at duco deposita multa, & bona.
 160 Sic ei dicenti uolauit dextera auis
 Aquila, album anserem ferens unguibus magnum,
 Domesticum, è stabulo: hi autem clamantes sequebantur
 Viri & mulieres: hæc autem ipsos prope ueniens,
 Dextra iuit ante equos: hi autem uidentes
 165 Latati sunt, & omnibus in mentibus animus letatus est.
 His autem Nestorides Pisistratus inæpit sermonem:
 Considera iam Menelaë generose, princeps populorum,
 Si nobis hoc ostendit Deus monstrum, an tibi ipsi.
 Sic dixit: cogitabat autem bellicosus Menelaus,
 170 Quomodo ei secundum deāns respōderet considerans.
 Huic at Helena extēsis uestibus præueniēs dixit uerbum:
 Audite me: at ego uisitationabor sicut in animo

Augurium
aquile ad
uolantis.

ODYSSEAE

Immortales iadunt, sicut perſia puto.

Helena in-
terpretatur
augurium.

Sicut hæc anſerem rapuit nutricam in domo,
Veniens ex monte, ubi ei generatioq̃, partuq̃:
Sic Vlyſſes mala multa paſſus, & multa errans,
Domum redibit, & punit, uel & iam
Domi: at prods mala omnibus plantat.

175

Hanc autem rursus Telemachus prudēs contra dixit:

Sic nunc Iupiter faciat ualde ſonans maritus Iunonis:

180

Ideo tibi & illic Deo tanquā supplicarem.

Dixit, & in equis flagellum icat: bi aut ualde celeriter

Ruerunt in campum per urbem prompti:

Hi autem totodie feſtinabant iugum utrinq̃ habentes.

Ocidit autem Sol, obſcurate ſuntq̃ omnes uie:

185

In Phæram autem peruenerunt Dioclei ad domum

Filij Orſilochi, quem Alpheus genuit filium:

Illic nocte dormierunt: hic autem his hoſpitalia poſuit.

Quando autem matutina apparuit roſca Aurora,

Equosque iunxerunt, ſuper currus uarios aſcenderunt:

190

Extra autem impulerunt ueſtibulū et porticū reſonantē:

Verberauit autem impellere: bi aut non inuitū uolabāt.

Statim autem poſtea uenerunt Pyli altam ciuitatem:

Et tunc Telemachus alloatus eſt Neſtoris filium:

Neſtoride, quomodò mihi promittens perſiades

195

Verbum meum? hoſpites autem omnino diāmur eſſe

Ex patrum amicitia: at & coætanei ſumus:

Hæc autem uia & magis concordia ſeparabit.

Ne me extra duc nauem generoſe, ſed relinque illic,

Ne me ſenex inuitum detineat ſua in domo,

200

Cupiens diligere: me autem opus atò ire.

Sic dixit: Neſtorides ſuo conſultauit animo,

Quomodò

Telemachus proſi-
ciſatur à
Menelao.

Quomodo ei secundum deans promittens perficeret.

Sic autem ei cogitanti uisum est melius esse.

205 Vertit equos in nauem uelocem, et litus maris:

Nauis autem in puppi discooperuit pulcherrima dona,

Vestem, aurumque, quæ ei Menelaus dedit,

Et ipsum hortans, uerba uelocia alloquitur est:

Festinanter nunc ascende, iubeque omnes socios

210 Ante me domum ire, nunciareque seni:

Bene enim ego hoc scio in mente et in animo,

Qualis illius animus immensus, neque te dimittet.

Sed ipse uocans huc uenire faciet neque te dico

Retro ire uacuum: ualde enim irascetur tamen.

215 Sic uociferans impulit pulchrorum crinium equos

Retro Pyliorum in ciuitate: uelociter autem domos peruenit,

Telemachus autem socijs conatans iussit:

Parate arma socij nauis nigræ,

Ipsi que ascendamus, ut transeamus uiam.

(diuerunt socijs.

220 Sic dixit: hi autem igitur hunc ualde quod audiuerunt, et obe-

Statim autem ingressi sunt, et in sedibus sederunt. (Minerua,

Certe hic quod hæc laborabat, et supplicabat sacrificat atque

Nauem apud puppim: de prope autem ei uenit uir

Peregrinus, fugiens ex Argo, uirum interficiens

225 Vates: at genere Melampodis proles erat:

Qui antea quidē quondam habitabat Pylo in matre ouium,

Diues, Pylijs ualde egregie domos habitans.

Iam tunc alium populum peruenit, patriam fugiens,

Nelcumque magnanimum clarissimum uiuentium,

230 Qui sibi opes multas perfectum in annum

Habuit uis hic autem interim quidem in domibus aras

Vinculo in diffiali ligatus est, fortes dolores patiens

Discedunt
à se Tele-
machus et
Pisistratus.

Telemachus

Theocly-
menus uates
ad Telema-
chi nauem
confugiens.

ODYSSEAE

Gratiâ Nelei filia, no cumentiq; grauis,
 Quod ei in mentibus posuit Dea grauis Erynnis.
 Sed hic qdē effugit mortē, & abegit boues ualde mugi- 235
 In Pylū ex Phylace: & soluit opus indecens, (entes
 Diuinum Neleum fratriq; uxorem

Duxit ad domos: hic autem aliorum iuit populum
 Argos in equos nutriens: ibi enim ei fatatum erat
 Habitare, multis imperantem Argiuis: 240

Ibi autem duxit uxorem, & altam posuit domum:
 Antiphātes Genuit autem Antiphatem, & Mantium filios fortes.

Mantius. Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:

Oicleus. At Oicleus populum saluantem Amphiarum,
 Amphiaras. Quem animo diligit Iupiterq; agiochus & Apollo 245

Omni amicta: neq; peruenit senectutis limen,
 Sed periit Thebis muliebrium gratiâ donorum.

Alcmaon. Huius aut filij generati sunt Alcmaon, Amphilo- 250

chus. Mantius iterum genuit Polyphideumque, Clitumque.

Sed ætē Clitum aureæ sedis rapuit Aurora, 250

Polyphideus. Pulchritudinis gratiâ, ut immortalibus interesset:

us et Clitus At magnanimum Polyphideum uatem Apollo

Posuit hominū ualde optimū, post q̄ mortuus est Amphias

Qui Rhyperesiam habitabat patri iratus. (raus, 255

Illic hic habitans uatānabatur omnibus hominibus.

Huius quidē filius aduenit: Theoclymenus at nomē erat,

Qui Telemachum prope stetit: hunc autem inuenit

Sacrificantem, suppliantēq; uelocem apud nauē nigrā:

Et ipsum uociferans, uerba uelocia allocutus est:

Theocly-
menus.

O amice, quoniam te sacrificantem inuenio hoc in loco, 260

Supplicio per sacrificia, & demonis, & postea

Tuum ipsius caput, & socios qui te sequuntur,

Dic

Dic mihi interroganti uera, neque occultes:
 Quis unde es uirorum: ubi tibi ciuitas, et parentes?
 265 Hūc at rursus Telemachus prudens allocutus est:
 Tibi enim ego hospes ualde uerè dicam:
 Ex Ithacæ genere sum: pater autem mihi est Vlysses,
 Siquādo erat: nunc aut iam corruptus est graui morte.
 Propterea nunc sociosque capiens, et nauem nigram,

270 Veni interrogaturus patre diu abeunte.

Hūc autem rursus allocutus est Theoclymenus diuinus: Theoclymenus orat oratorem.
 Sic tibi et ego ex patria uirum interficiens
 Contribulum: multi autem fratresque sociique;
 Argos in equos pasens: ualde aut dominantur Achæi.

275 Horum fugiens mortem, et parcam nigram
 Fugio: quoniam mihi parca inter homines errare.
 Sed me naue insidere fac, postquā te fugiens supplicauī,
 Ne me interficiant: persequi enim puto.

Hūc at rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
 280 Non quidem iam uolentem expellam naui equali:
 Sed sequere: at illic diligeris qualia habemus.

Sic loquens ei suscepit æream lanceam,
 Et hanc in lignis extendit naui utrinque uertibilis.

At autem et ipse nauem ascendit permareeuntem:

285 In puppi autem postea sedit, apud autem se ipsum
 Sedere fecit Theoclymenum: hi autem funes soluerunt.
 Telemachus autem socijs exhortans iussit
 Arma tangere: hi autem ruenter obediuerunt.

Malum autem abiegnum concavum intra tabulatum

290 Stauerunt erigentes: de autem funibus ligauerunt.
 Traxerunt uela alba bene uersis loris:

His autem conatantem uentum mittit cæcis Minerva

Latum

Telemachus
suscipit in
naue Theo
clymenum.

ODYSSEAE

Latum sonantem per aërem, ut citissime
 Navis perficeret currens maris salis aquam:
 Occidit autem Sol, obscuratae suntq; omnes viae. 294
 Haec Pheras iniecit festinans Iouis uento,
 Et apud Elidem diuinam, ubi dominantur Epj:
 Hinc autem rursus in insulis praemisit aculis,
 Ruens si mortem fugiat, an aperetur.

Poeta credit Hi aut rursus in stabulo Vlyses & diuinus subulaus 300
 ad Vlysssem Coenabant: apud autem ipsos coenabant uiri alij.

At postquam potus & abi amorem ciecerunt,
 His Vlysses dixit, subulam tentans,
 Si ipsum adhuc accuratè diligit, manereq; iubeat
 Illic in stabulo, an hortetur ad ciuitatem: 305

Eumaei & Audinunc Eumae, & alij omnes socij,
 Vlyssis col Manè ad ciuitatem cupio ire
 loquium. Mendicans, ut non te uexem, & socios:
 Sed me bene mone, & simul ductorem bonum prebe,
 Qui me illuc ducat: in autem ciuitatem ipse necessitate 310
 Errabo, si quis paulum & panem porrigat:
 Et iens ad domos Vlyssis diuini,
 Nuncium datam prudenti Penelopæ,
 Et prociis superbis miscebor,
 Si mihi coenam dent, abos infinitos habentes: 315
 Statim benefaciam inter ipsos quicquid uolent.
 At enim tibi dico: tu autem compone, & me audi,
 Mercurij uoluntate internuncij, qui omnium
 Hominum operibus gratiam & gloriam prebet:
 Strenuitate autem non mihi contenderet homo alius, 320
 Ignemq; bene accumulare, perq; ligna autem scindere,
 Diuidereq; & affare, & uinum fundere:

Qualia

Qualia bonis faciunt peiores.

Hunc aut ualde iratus allocutus est Eumæus subulcus:

325 Hæi mihi hospes, ac in mentibus hoc consilium
Fuit: ætè omnino cupis illic perire,
Si iam procorum uis ingredi multitudinem:
Quorum iniuriæq; uisq; ad sydereum cælum uadit:
Non tales sunt ministri illorum,

330 Sed iuuenes chlenas bene induti, et chitonas:
Semper autem formosi capite, et ualde uultu,
Qui ipsis administrant: bene politæ autem mensæ,
Panc et carnibus et uino onerata sunt.

Sed mane: non enim aliquis te dolet præsentem,
335 Neq; ego, neq; aliquis alius sociorum qui mihi sunt.
At postquam uenerit Ulyssis dilectus filius,
Ille te chlenamq; chitonamq; uestes induet:
Mittet autem quò te cor animusq; iubet.

Hæc at respòdit postea multapatiens diuinus Ulysses:

340 Utinam sic Eumææ dilectus Ioui patri fieres
Sicut mihi, q me liberaisti errore et ærumma graui:
Errore autem non est peius aliud hominibus.
Sed grati et perniciosi uentris mala consilia habent
Viri: quorum aliquè inuenit error, et noxum et dolor.

345 Nunc autem quoniam detines, manere me illum iubes,
Dic agè mihi circa matrem Ulyssis diuini,
Patrisq; quem reliquit iens in senectutis limine,
Sicubi adhuc uiuunt sub splendore Solis,
An iam mortui sunt, et in inferni domibus.

350 Hæc aut rursus allocutus est subulcus princeps uirorū: certe.

Tibi enim ego hospes ualde uerè dicam:

Laertes quidem adhuc uiuit: Ioui aut supplicat semper,

Animum

Ulysses
querit de
matre et
patre Læa

ODYSSEAE

Animum à membris corrumpi suis in domibus.
 Terribiliter enim filio dolet profecto:
 Virginenupta; uxore prudente, quæ ipsum maximè 355
 Tristitia affecit corrupta, & in cruda senectute posuit,
 Quæ dolore sui filij corrupta est gloriosi
 Tristi morte: sic non moriatur quicumque
 Hic habitans amicus sit & amica faciat.
 Quandiu quidem igitur illa erat dolens tamen, 360
 Tandiu aliquid mihi dilectum scrutari & interrogare:
 Quoniam me ipsa nutriuit, simul pariens extensa acste.
 Filia potens quam postremam peperit filiorum:
 Hac simul nutritus sum: paulò at me minimus honorabat.
 At postquam pubertatè multum amata uenimus ambo, 365
 Hæc quidè postea in Samū dederūt, & infinita accipiunt.
 At me chlenamq; chitonemq; uestes illa
 Pulchras ualde arcū induens: pedibus at caldamenta dās
 Ad agrum præmisit: diligebat autem me corde magis.
 Nunc autem iam horum indigeo: sed mihi ipsi 370
 Opus augent beati Dei, cui immaneo:
 Ex his autem comedi, bibiq; & uerecundis dedi.
 Ex autem domina non dulce est audire,
 Neq; uerbum, neq; opus: quoniam malum incidit domui
 Viri superbi: ualde autem famuli indigent 375
 Contra dominam dicere, & singula interrogare,
 Et comedere, bibereq;: postea autem & portare
 Ad agrum, qualia animum semper famulis lætificant.
 Huc aut respōdēs allocutus est multum tolerās Vlysses:
 Papè, sic paruulus existens Eumæe subulæ 380
 Multum ab errasti tua patria & parentibus.
 Sed agè, mihi hoc dic, & uerè narra:

ulæ & re
 33 filia

Vlyssesque
 rit ex Eu-
 meo condi-
 tionem ge-
 neris eius.

An

An destructa est ciuitas uirorum latuiss,
Qua in habitabat pater, & ueneranda mater,

385 An te solum positum apud oues, uel apud boves
Viri inimici nauibus acceperunt, & transfulerunt
Huius uiri ad domos: hic autem dignum precium dedit.

Huc aut rursus allocutus est subulais: princeps uirorum
Hospes, quoniam iam hac me interrogas, & inquiris,

390 Silentio nunc audi, & delectare, bibesq; uinum
Sedens: hæc autem noctes magnæ: est quidem dormire,
Est autem delectantibus audire: neque te oportet
Ante horam dormire: do lor, & multus somnus,
Horum autem aliorum quænamq; cor & animus iubet,

395 Dormiat exiens, simul autem Aurora apparente,
Coenatus simul sues beriles sequatur.

Nos autem in stabulo bibentesq; comedentesq;

Doloribus adinuicem delectemur tristibus

Recordantes: inter etenim dolores delectatur uir

400 Quiaq; iam ualde multo passus est, & multa errauit. *delectatur*

Hoc autem tibi dico, quod me interrogas, & inquiris: *n. de dolor*

In sala quædam Syria uocatur, sicubi audis,

Ortygia desuper, ubi mutationes Solis;

Non multa ualde tantum, sed bona quidem

405 Fertilis bouum, fertilis ouium, uino plena, multo frumenti: *descriptio*

Fames autem nunquam populū inuenit, neque aliquis alius *Sij riq*

Morbus odiosus est in miseris hominibus.

Sed quando senescunt in ciuitate generationes hominum,

Veniens argentei arcus Apollo Diana cum

410 Suis illustribus sagittis, contraueniens interficit;

Illic due ciuitates, diuisim autem ipsis omnia diuisa sunt:

His autem ambabus pater meus imperauit

Ctesius

ab uisq; filijs Ctesius Ormenides similis immortalibus.
egis Illuc autem Phoenices nauibus inclyti uenerunt uiri

Ingeniosi, infinitos ducentes ludos naue nigra:

411

Fuit autem patris mei mulier Phoenissa in domo

Pulchraq; magnaq; et splendida opera sciens.

Hanc autem Phoenices callidi deciperunt

Lauantem: quidam primam mixtus est concuus in nauis

Lecto et amicitia, quae mentes decipiunt

420

Libidinosis mulieribus, et si bene operans sit:

Interrogabat autem postea, quae esset, et unde ueniret:

Hec autem ualde statim patris dixit altam domum.

Ex quibus Sidone multarum gloriator effe:

Filia autem sum Arybantis ego abunde diuitis:

425

Sed me rapuerunt Taphij latrones uiri

Ex agro uenientem: transulerunt autem me huc ducentes,

Huius autem uiri ad domos: hic aut dignum pretium dedit.

Hanc aut rursus allocutus est uir, qui mixtus erat clam:

Certe nunc iterum rursus simul nos domum sequere,

430

Vt uideas patris et matris altam domum,

Ipsosq; certe enim adhuc sunt, et diuites uocantur.

Huc aut rursus allocuta est mulier, et respondit uerbo:

Sit et hoc, si mihi uelitis nautae

Iuramento fidem dare innocuam domum abducere.

435

Sic dixit: hi autem omnes iurauerunt, sicut iussit:

At postquam iuraueruntq; perfeceruntq; iuramentum,

His rursus quaedam dixit mulier, et respondit uerbo:

Silentio nunc, nequis me alloquatur uerbis

Vestrorum sociorum obuians uel in uia,

400

Vel in fonte, ne quis ad domum seni

Veniens dicat: hic autem intelligens liget

Vinulo in difficili: nobis autem consultabit mortem.

Sed habete in mente uerbum: festinate at emptionē uiatū

445 *Sed quando iam nauis plena uictu fuerit, (corum,*

Nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat.

Portabo enim et aurū quodamq; sub manus uenerit:

Et autem aliud onus ego uolens dabo.

Filium enim uiri sui in domibus nutrio

450 *Astutum iam talem simul currentem foras,*

Hunc ducam in naui, hic uobis infinitum pretium

Inueniet, quocunque transibitis ad diuersilingues hoīes.

Hec quidem sic fata, abiuit ad domos pulchras:

Hi autem per annum totum apud nos manentes

455 *In navi concava, uiatricum multum lucrabantur.*

Sed quando iam concava nauis grauata erat his redire,

Et tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri:

Venit uir multa sciens mei ad domos patris,

Auream coronam habēs: post aut electris impedita erat.

460 *Hanc quidem in domo famula, et honesta mater*

Manibus tractabant, et oculis uidebant,

Precium promittentes: hic autem haec innuit tacitē.

Certē hic innuens concavam in nauem iuit:

Hec autem me manu capiens domibus eduxit foras:

465 *Inuenit autem in uestibulo partim pocula, partim mēsas*

Virorum conuiuatarum, qui mei patrem gubernabant.

Hi quidem in concionem proasserunt, populiq; cœtum:

Hec autem tria pocula abscondens in sinu

Exportauit: at ego sequebar stultitij.

470 *Occidit autem Sol, obscurate suntq; omnes uie.*

Nos aut in portum inclytum uenimus celeriter euntes,

Ub Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.

Hi quidem postea ascendentes nauigabant humidas uias

Nos ascendere facientes: Iupiter autem uentum immisit.

O D Y S S E A E

Sex diebus quidem simul nauigauimus nocteq; & die. 475

Sed quādo septimum diem Iupiter imposuit Saturnius;

Hāc quidē postea mulierē interseāt Diana sagittisgaudēs

Sentina autem insonuit cadens, sicut marina auis.

Et hanc quidem focis, & piscibus escam fieri

Eiecerunt: at ego relictus sum dolens animo: 480

Hos autem Ithacæ admouit portans uentusq; & aqua:

Vbi me Laërtes emittit rebus suis.

Sic hanc terram ego uidi oculis.

Vlysses

Huic autem rursus Iouenatus Vlysses respondit uerbo:

Eumæo.

Eumæe, ærtē ualde iam mihi in mentibus animū mouisti, 485

Hæc singula dicens, quosq; iam passus es dolores aīo.

Sed certē tibi quidem apud & malum bonum posuit

Iupiter, quoniā uiri domos peruenisti multa laborans:

Humanus, qui iam tibi præbet cibūq; potūq;

Decenter: deus autem bonam uitam: at ego 490

Multas hominum per ciuitates errans huc peracni.

Sic hi quidem talia inter ipsos dicebant:

Dormierunt autem non multum in tempus, sed paululū.

Statim enim Aurora uenit pulchræ sedis: hi autē in terra

Telomachi socij soluebant uela, deposuerunt autē malū. 495

Statim hanc in portum ante traxerunt remis:

Extrā autem anchoras iecerunt, funes autē ligauerunt.

Extrā autem & ipsi iuerunt in littore maris:

Cœnamq; parabant, miscebantq; nigrum uinum.

At postquā potus & cibi desyderium eiecerunt, 500

His autem Telemachus prudens incepit sermonibus:

Vos quidem nunc ad ciuitatem impellite nauē nigrā:

At ego ad agrum ibo, & ad pastores:

Vespertinus autem uidens mea opēra discedam:

Nane

Telemas

chus Itha-

cam redit.

505 Manē autem uobis itinericum apponam *itinericum conuiuium.*
Conuiuium bonum, carnumq; et uini dulcis potus.

Hūc autē rursus allocutus est Theoclymenus diuinus.

Quō enim ego dilectē fili ibo? cuius domos perueniam

Virorum, qui asperam Ithacā in dominantur?

510 An recta tuam matrem, et tuam domum?

Hunc autem Telemachus prudens contrā allocutus est:

Aliter quidem te ego, et nostrum iubeo

Ire: non enim tibi hospitiorum desiderium, sed tibi ipsi

Peius: quoniam tibi ego ab ero: neq; te mater

515 Videbit: non quidem enim frequenter prods in domo

Apparet: sed ab his in tabulato telam texit.

Sed tibi alium uirum speculor, ad quem ibis,

Eurymachum Polybij prudentis inclytum filium:

Quem nunc equaliter Deo Ithacenses inspicunt.

520 Etenim multum optimus uir promptus est maximē

Matrem meā ducere uxore, et Vlyssis honorem habere:

Sed hæc Iupiter sāt olympius in æthere habitans:

Si et ipsis ante nuptias perficiet malum diem.

Sic igitur ei dicenti, uolauit dexter auis

515 Accipiter, Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus

Aquile an

Vellebat columbā tenēs: deorsum autē pēnas fundebat ad guriū.

In medio nauisq; et ipsius Telemachi.

(terram,

Hunc autem Theoclymenus socijs longē uocans

Theocly-

In eius accēpit manu, uerbumq; dixit, ac denominauit:

menus uates

530 Telemache, non sine Deo uenit dexter auis:

Cognoui enim ipsū in cōtraria uidens auem existentem;

Vestro autem non est genere dominantius aliud

In populo Ithacæ: sed uos potentes semper.

Hūc at statim Telemachus prudēs cōtrā allocutus est:

Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiendum sit: 535
Ideo atò agnosces amicitiamq; multaq; dona
A me: adeò ut aliquis te obuians beatum dicat.

Dixit, & Pyraeum allocutus est fidum soaum:
Pyraeus The Pyrae Elitide, tu autem mihi præter alia maximè
oclymenū Obedisti meorum sociorū, qui me Pylum insecuti sunt: 540
Et nunc mihi hunc hospitem duens in domibus tuis
Decenter ama, & honora donec ueniam.

Hūc at rursus Pyraeus læaímelytus cōtrà allocutus est:
Telemache, si enim tu multo tempore hīc manebis:
Hunc at ego ducam: xeniorū aut ei non desyderiū erit. 545
Sic dicens in nauem iuit: insit autem socios
Ipsos ascendere, atq; funes soluere.

Hi autem statim ascenderunt, & in sedibus sederunt:
Telemachus at sub pedibus ligauit pulchra calaamēta:
Accepit autem fortem lanceam claram acuto ære 550
Nauis à tabulatis: hi autem funes soluerunt:
Hi quidem impellētes nauigabāt in ciuitatē, sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
Hūc at æliter præcūtē pedes ferebāt, ut iret ī stabulū,
Vbi ei erant sues ualdè multe, quibus subulaus 555
Bonus existens dormiebat regibus humana sciens.

ARGVMENTVM. II. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in ciuitatem, debens nunciare domini aduentum: fit aut deinceps Vlyssis apud filium agnitio secundum uoluntatem Mineruæ: & in insidias Telemachi ordinatum in ciuitatem reuersio.

ODYSSÆÆ. P. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Pi autem igitur Telemachus agnoscit patrem suum.

I autem rursus in stabulis Vlysses & di
uinus subulcus
Parabant prandium simul Aurora in-
cendentes ignem:
Emiseruntq; pastores cum congregatis
suibus:

Telemachum aut̃ arcum blandiebantur canes latrantes,

5 Neq; latrabant aduenientem: intellexit aut̃ diuus Vlysses

Adulantes canes, arcum sonus uenit pedibus:

Statim autem Eumæum uerba uelocia allocutus est:

Eumæe, certè ualde aliquis ueniet huc socius,

Vel & cognitus alius, quoniam canes non latrant,

10 Sed arcum blandiuntur: pedibus autem sub sonum audio.

Nondū omne dictū erat uerbū, quādo eius dilectus filius

Strit̃ in uestibulis: stupefactus autem irruit subulcus:

Ex autem eius manibus cæderūt uasa, quibus laborabat,

Miscens nigrum uinum: hic autem contra uenit Regem:

15 Osculatus est at̃ ipsū capiteq; & ambobus luminibus pul-

maibusq; ab abus: tenera at̃ ei exadit lachryma. (chris,

Sicut autem pater suum filium amica amans amplectitur,

Venientem ex longinqua terra deāmo anno, Cōparatio.

Solū unicū in senectute genitū, quo in dolores multos pas-

20 Sic tunc Telemachū diuinum diuus subulcus (sus est:

Totum osculatus est, amplectens tanq̃ ex morte reduc-m,

Et lugens uerba uelocia allocutus est:

S ij

Venisti

Eumæus Venisti Telemache dulce lumen: neq; te ego
 gratulatur Videre dicebam, postquam iuisti in naui ad Pylum.
 Telemacho Sed agè nunc ingrediere dilecte fili, ut te animo 25
 redditum. Delecter, inspicies nuper aliunde intra uenientem.
 Non quidē. n. frequenter in agrū uenis, neq; ad pastores,
 Sed peregrinaris: sic enim placuit animo
 Virorum procorū providere pernitosam multitudinē.
 Hūc at rursus Telemachus prudēs cōtrā allocutus est: 30
 Erit sic amice, tui enim causā huc ueni,
 Ut te uideam oculis, & uerbum audiam,
 Si mihi adhuc in domibus mater manet, an aliquis iam
 Virorum alius duxit uxorem: Vlysis autem cubile
 Priuatione in lectis malas araneas iaceat habens. 35
 Hūc aut rursus allocutus est subulcus princeps uirorū:
 Et usque illa manet patienti animo
 Tuis in domibus: erumnose autem eam semper
 Corruptunt noctesq; & dies lachrymantem.
 Sic utique uosiferans eius suscepit aream lanceam. 40
 At hic introiuit, & transiuit lapideum limen:
 Huic autem sedis adeunti pater cessit locum Vlyses:
 Telemachus autem ex altera parte retinuit, clamauitq;
 Sede hospes: nos autem & alibi inueniemus sedem.
 Stabulo in nostro: adest autem uir qui deponet. 45
 Sic dixit: hic autem rursus iens sedit: huic aut subulcus
 Fudit sub uiridia uirgulta, & pellem desuper:
 Illic sedit postea Vlysis dilectus filius.
 His autem rursus carniū satellas apposuit subulcus
 Assatarum, quas priori die reliquerant comedentes: 50
 Panem autem festinanter amulauit in canistris:
 In autem poculo miscebat dulcē uinum.

Ipsæ autem contra sedit Vlysses diuinum:

Hi autem in cibos paratos, præiacentes, manus mittebant.

55 *At postquam potus & abi desiderium eiecerunt,*

Iam tunc Telemachus alloctus est diuinum subulcum:

Telemachus,

Papè, unde hospes hic uenit? quò autem ipsum nauæ

de hospite

Duxerunt in Ithacam? quinam se esse gloriabantur?

querit, &

Non quidem enim ipsum pedestrem puto huc uenisse.

patrem non

60 *Huic aut respondens, alloctus est Eumæus subulcus:*

cognoscit.

Namq; ego tibi fili uera omnia dicam:

Ex Cretensibus quidem genere gloriatur latis.

Dicit autem multas in hominum ciuitates diuertisse

Errans: sic enim ipsi nouit hæc fortuna.

65 *Nunc autem rursus Theſprotorū uirorum ex naue fugiēs*

Venit meum ad stabulum: ego autem tibi præbebo,

Fac quomodo uis: supplex autem tibi dicit esse.

Hunc aut rursus Telemachus prudens alloctus est:

Eumæe, ætè hoc uerbum triste dixisti.

70 *Quomodo enim iam hunc aduenā ego suscipiam domi?*

Ipsæ quidem iuuenis sum, & nondum manibus ausus sum

Virum expellere, quando prior scuit.

Matri autem mihi bifariam animus in manibus cogitat,

An illic apud me maneat, & domum curet,

75 *Lectum uenerans mariti, populiq; famam:*

An iam simul sequatur Achæorum quicumq; optimus

Spondet in domibus uir, & plurima det.

Sed ætè hunc hospitem, quoniam tuam uenit domum,

Induam ipsum chlanamq; chitonemq; uestes pulchras:

80 *Dabo autem ensẽ utrinq; acutũ, & pedibus caldāmētā:*

Mittam autem quò ipsum cor animusq; iubet.

Si autem uis tu, accipe in stabulis detinens:

S iij

Vestes

ODYSSEAE

Vestes autem huc ego mittam, & panem omnem
Comedere, sic non te consumet, & sodos:
Illuc autem non ipsum ego ad procos sinam
Ire (ualde enim iniustam iniuriam habent)
Ne ipsum conuidentur: mihi autem dolor erit grauis:
Facere autem difficile quid inter plures existentem
Virum & potentem: quoniam multò potentiores sunt.

85

Hūc at rursus allocutus ē multūtolerās diuus Vlysses:
O amice, quoniam mihi & respondere fas est,
Certē ualde mei laceratum est audientis dilectum cor:

Hospes Telemacho.

Qualia diditis procos iniusta excoGITasse
In domibus inuito te tali existente?
Dic mihi, an uoluntarius consumeris? an te populi
Oderunt, supra populum sequentes Dei uocem?

95

An fratres accusas, quibus uir
Pugnantibus persuasit, etsi magna contentio moueretur?
Vtinam enim ego sic iuuenis essem hoc in animo:
Vel filius ex Vlysse strenuus, uel & ipse

100

Veniret errans (adhuc enim & spei fatum)
Statim postea à me caput inaderet alienus uir,
Si non ego illis malum omnibus facerem,
Iens in domum Laertiadae Vlyssis.

Si at rursus me multitudine interficeret solū existentem,
Vellem in meis interfectus domibus

105

Mori, quā hāc semper indecentia opera uidere,
Amicosq; quatientes famulasq; mulieres,
Violentos indecenter in domibus pulchris:

Et uinum exhaustum & cibum comedentes,
Vanē sic imperfectum imperfecto in opere.

110

Hūc aut rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est:

Tibi

Telemach⁹
Vlyssi hospi
ti ignow.

Tibi enim ego hospes ualde uerè dicam:
Neq; mihi omnis populus iratus molestus est,
115 Neq; fratres accuso, quibus uir
Pugnantibus persuasit, & si magnam uictoriam mouit:
Sic enim nostram generationem solam fecit Iupiter:
Solum Laërtem Arcisii filium genuit:

Solum autem rursus Vlysssem pater genuit: at Vlysses
120 Solum me domibus generans liquit, neq; adiutus est.
His nunc inimici ualde infiniti sunt in domo.

Quot enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samoq; & syluosa Zacyntho:
Vel autem quicumq; asperam Ithacam dominantur,
125 Tot matrem meam petunt, consumunt autem domam.

Hæc autem neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
Facere potest: hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam: atò autem me destruent & ipsum.
Sed certè quidem hæc Deorum in genibus iacent.

130 Domine, tu autem uade atò, prudenti Penelope
Dico, quòd ei saluus sum, & ex Pylo ueni:
At ego hîc manebo: tu autem illuc redi
Soli nuncians: horum autem aliorum nullus Achiuorum
Audiat: multi enim mihi mala cogitant.

Telemachus Eumæ
û mittit ad
matrem &
Laërtem.

135 Huic autem respōdens, allocutus est Eumæus subulcus:
Cognosco, sapio, hæc iam intelligenti iubes.
Sed agè mihi hoc dic, & uerè narra,
Si & Laërte per ipsam uiam nuncius ueniat
Infelici, qui quousq; quidem Vlysse ualde dolens

140 Operaq; spectabat cum famulis in domo,
Bibebat, & comedebat, quādo aîus in pectoribus iubeat.
At nunc ex quo tu inisti naui ad Pylum:

(bat:

O D Y S S E A E

Nondum ipsum dicunt comedere & bibere sic,
 Neq; in opera uidere: sed suspirioq; luctuq;
 Sedere lamentans: corrumpit autem aram ossa corpus. 145

Hūc aut rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est:
 Dolorosius: sed tamen ipsum sinamus dolentes licet.
 Si enim aliquomodo essent per se uenabilia oīa hoībus,
 Prius patris a peremus redituum diem:
 Sed tu nuncians retrō uade, neq; ad agros 150

Erra ad illum: at matrem dic
 Famulam custodem mouere quāmcitissimē
 Clām: illa enim nunciabit seni.
 Certē & mouit subulcū: hic accipit manibus calciamenta:
 Ligans aut sub pedibus ad ciuitatem iuit: neq; Mineruam 155

Latuit à stabulo iens Eumæus subulaus:
 Sed hæc propē uenit: corpore aut a similita est mulieri
 Pulchrāq; magnāq; & splendida opera scienti.
 Stetit autem in uestibulo stabuli Vlyssi apparens:
 Neq; Telemachus uidit contrarius, neq; intellexit. 160

Non enim omnibus Dei apparent manifesti:
 Sed Vlyssesq; canesq; uiderunt, & non latrarunt:
 Gemitu autem ex altera parte per stabulum timebant.
 Hæc at in supolijs annuit: intellexit aut diuinus Vlysses:
 Ex autem iuit domo apud magnum murum stabuli. 165

Stetit autem ante ipsam: hunc aut allocuta est Minerva:

Generose Laertiade, astute Vlysses,
 Iam nunc tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
 Vt procis montem, & sortem aptantes
 Eat ad ciuitatem inclytam: neq; ego ipsa
 Diu procul à uobis ero prompta pugnare.
 Dixit: & aurea uirga palpaui Minerua.

Vestem

hæc canes

Minerua Vlysses mouet, ut filio se prodatur.

Vestem quidem ei prius bene lauatam, & interulam
Posuit arcum pectora: corpus autem auxit & pubertatē.

175 Retrò autē nigredine factus est: genae autem extense sunt: *Vlyssis ha-*

Nigri autem facti sunt capilli arcum barbam.

*bitus in-
mura-*

Hæc quidem sic faciens retrò iuit: at Vlysses

Iuit ad stabulum: stupuit autem ipsum dilectus filius.

Timens autem ex altera parte iecit oculos, ne Deus esset

180 Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:

Alius mihi hospes apparebas nuper quàm coram:

Alia autem uestimenta habes, & corpore neq; itē similis.

Certē ualde aliquis deorum es, qui cœlū latum habitant.

Sed placatus sis, ut tibi grata demus sacra,

185 Et aurea dona facta: miserere autem nostri.

Huic autem respōdit postea proterans diuinus Vlysses: *Vlysses fia-*

Non aliquis Deus sum, cur me Deis assimilas?

lio se pro-

Sed pater tuus sum, cuius gratiā tu suspirans

dit. Telemach-

Pateris dolores multos, uiolentiās suscipiens uirorum: *tamen non p-*

190 Sic uociferans filium osculatus est: per autem genas *suadetur*

Lachryma ibat humū: antē autē tenebat indefinēter semp.

Telemachus autē nondū persuasus fuerat suū patrē esse:

Rursus ipsum uerbis respondens, allocutus est:

Non tu Vlysses es pater meus, sed me Deus

Telemacho

195 Decipit, ut item magis lugens suspirem.

patri.

Non enim aliquomodo mortalis uir hæc excogitat

Suo ipsius animo, quando non Deus ipse adueniens

Facile uolens faciat iuuenem & senem.

Certē. n. nuper eras senex, & indecēter indutus eras:

200 Nunc autem Dei similis es, qui cœlū latum habitant.

Hunc autem respōdens, allocutus est prudens Vlysses: *Vlysses fia-*

Telemache, non te deat dilectum patrē intus existentē *lio.*

Neq;

Neq; mirari ualde, neq; admirari.

Non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlyſſes:

Sed hic ego talis paſſus mala, multa autem tolerans

205

Veni uigeſimo anno ad patriam terram:

At hoc opus Mineruæ prædatricis,

Quæ me talem poſuit quomodocūq; uoluit: poteſt enim

Aliquando quidē pauperi ſimilē, aliquando aut rursus

Viro iuueni & pulchras aram corpus uestes habenti.

210

“ FACILE autem Dijs, qui cœlum latum habitant,

“ Et gloriſicare mortalem hominem, & malo afficere.

Sic uoſiferans inſtrā ſedit: Telemachus autem

Circūſuſus patrem bonum lugebat lachrymas fundens:

Ambobus autem his deſyderium obortum eſt luctus:

215

Flebant autem Stridulē abundantius quā aues

Aquile uel uultures curuæ ungibus, quibus filios

Ruſtiā exāpiunt, antequā uolatiles fierent:

Sic hī miſerabiliter ſub ſupercilijs lachrymam fundebant:

Et lugentibus occiſiſſet lumen Solis,

220

Telemachos

patrem al-

loquitur.

Niſi Telemachus allocutus fuiſſet ſuum patrem ſtatim:

Quali enim huc pater naui te nauta

Duxerunt in Ithacā? qui eſſe dicebant?

Non quidem enim te pedestrem puto huc ueniſſe.

Hūc at rursus allocutus eſt pertolerās diuinus Vlyſſes; 225

Nanq; ego tibi fili ueritatem apertè dicam:

Phæaces me duxerunt nauibus inclytis, qui & alios

Homines mittunt cū ipſos adeant.

Et me dormientem naue ueloā in pontum ducentes

Depoſuerūt in Ithacā: dederūt at mihi ſplendida dona, 230

Aeſq; aurumq; ſufficienter, uestemq; textam.

Et hæc quidem in ſpeluncis Deorum conſilio iacent.

Nunc

Nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Minerva,
Vt intus cædem circa consulemus.

235 Sed agè, mihi procos numerans narra,
Vt sciam quotq; & qui uiri sunt:
Et meo in animo strenuo cogitans
Consyderabo, si nos poterimus contraire
Soli sine alijs, an & quæremus alios.

240 Hūc at rursus Telemachus prudēs cōtrā allooutus est:
O pater, ærtē tui magnam gloriam semper audiui,
Manibsq; bellicosum esse, & prudentem consilio:
Sed ualde magnum dixisti: stupor me habet, neq; esset
Viros duos multis & fortibus pagnare.

245 Procorum autem neq; decas una, neq; due sole,
Sed multo plures: atō autem scies hic numerum:
Ex quidem Dulychio duo & quinquaginta
Iuuenes electi: sex autem famuli sequuntur:
Ex autem Samo quatuorq; & uiginti iuuenes sunt: 27

250 Ex autem Zacyntho sunt uiri Achiuorum:
Ex autem ipsa Ithaca duodecim omnes optimi.
Et ipsis simul est Medon præco, & diuinus cantor,
Et duo serui scientes epulas facere.

His si omnibus obuiabimus intus existentibus,
255 Ne multum amarē & grauitè uolentias soluas iens:
Sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare,
Animaduerte qui nobis auxilietur prompto animo.

Hūc at rursus allooutus est ptolerans diuinus Vlysses:
Tibi enim ego dico: tu autem consyderā, & me audi:

260 Et cogita, si & nobis Minerva cum Ioue patre
Sufficiat, an adhuc alium adiutorem cogitabo.

Hūc at rursus Telemachus prudēs cōtrā allooutus est:

Boni

fama parentis
audierat, sele-

Telemacho
recenset pa-
tri numerū
procorum.

Boni hi adiutores quos dicis

Altè in nebulis sedentes, quiq; & alijs

viris dominantur, & immortalibus Dijs.

265

Hūc at rursus allocutus est pertolerās diuinus vlysses:

Non quidem illi multo tempore separatim erūt

Pigna fortū, quando procis & nobis

In domibus meis robur iudiabitur Martis.

vlysses Te Sed tu quidem nunc uade simul Aurora apparente 270

lemachum Domum, & procis superbis loquere:

instruit qd At me ad ciuitatem subulcus postea ducet,

factum oportet, ubi ad Pauperi tristi similem & seni.

procos uenerint. Si autem me inhonorabūt domo in, tuus at dilectus aīus

Toleret in pectoribus malè patiente me,

275

Si & per domum pedibus trahent forās,

vel telis percutient: tu autem inspiciens tolera.

Sed. certè assare iube insipientijs,

Suauibus uerbis alloquens: hi autem tibi non

Persuadebuntur: iam enim ipsis adest fatatus dies.

280

Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.

Quando multiconsiliij in mentibus ponet Minerva,

Annua quidem tibi ego capite: tu autem postea intelliges,

Quaecunq; tibi in domibus martia arma iacent,

In secessum altū thalami depone, eleuans

285

Omnia ualde: at procos mollibus uerbis

Alloquere, quando te inquirent cupientes:

Ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt,

Qualia quondā ad Troiā proficiscēs dereliquit vlysses:

Sed destructa sunt, quantum ignis inuit flatus.

290

Adhuc at mihi hoc maius in mentibus posuit Saturnius:

Ne quomodo inebriati cōtentionem statuentes in uobis.

Inter

Inter uos uulneretis: deturpetis autem conuiuium,
Et sponsalia: ipsum enim trahit uirum ferrum.

- 295 Nobis autem solis duos enses, et duas lanceas
Relinque, et duo scuta manibus capere.
Sic sacrificantes accipiemus: hos autem postea
Pallas Minerua decipiet, et consiliarius Iupiter.

Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:

- 300 Si uerè meus es, et sanguinis nostri:
Ne quis postea uel Iyssem audiat intus existentem:
Neque igitur Laërtes sciat hoc, neque subulcus,
Neque aliquis domesticorum, neque ipsa Penelope:
Sed soli tuque egoque mulierum cognoscimus rectitudinem.

- 305 Et tui famulos uiros adhuc tentemus.
Et quidem ubi aliquis nos honorat, et timet animo,
Et qui non curat: te autem inhonorat talem existentem.

Hunc autem respondens allocutus est illustris filius

O pater, certè meum animum et postea pato

- 310 Cognosces: non quidem enim ebrietate tenent:

Sed non hoc lucrum ego fore pato

Nobis ambobus: te autem consyderare iubeo.

Diu enim sic cognosces procorum tentans

Opera incipiens: hi autem in domibus quieti

- 315 Res deuorant præter modum, neque est parcitas.

Sed certè te mulieres ego discere iubeo,

Quæ te inhonorant, et quæ seue sunt.

Virorum autem nondum ego in residentijs uellem

Nos tentare: sed postea hæc labora,

- 320 Si uerò adhuc scis Iouis monstrum agrochi.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:

Hæc aut postea Ithacæ deducta est nauis bene fabricata:

ODYSSEAE

Quae tulerat Telemachum à Pylo, & omnes socios:
 Hi at quādo iam portum ualde profundū intra iuerunt,
 Nauem quidem hi nigram in terram traxerunt: 325
 Arma autem sua affortauerunt magnanimi serui:
 Statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
 At praëconem praemisferunt domum ad vlyssis,
 Nuncium dicentem perprudenti Penelopæ,
 Quòd Telemachus quidem in agro, nauem autem iussit 330
 Ciuitatem adnauigare: ut non timens in animo
 Potens Regna teneras lachrymas fundat.

Nunciatur Hi autem obuiauerunt praeco, & diuinus subulcus,
 Telemachū Eiusdem gratiâ nuncij dicturi mulieri:
 rediisse. Sed quando iam iuerunt domum diuini Regis, 335

Praeco quidem medijs in ancillis dixit:
 Iam Regna dilectus filius uenit:
 Penelopæ autem dixit subulcus propè astant
 Omnia, quæ anq; ei dilectus filius iussit loqui:
 At postquā omne præceptum perfectè dixit, 340
 Septa ire ad suos: liquit autem septaq; domumq;
 Proci autem tristati sunt, mœsti suntq; in animo:

Proci confusi
 Atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
 Illic autem ante ianuas sederunt:

His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere: 345
 O amici, certè magnum opus superbè perfectum est
 Telemacho uia hæc: diæbamus aut ei non perfectum iri:
 Sed agtè, nauem nigram trahamus quæ optima:
 In autem remiges marinos congregemus, qui uelocissimè
 Illis nuncient uelociter domum redire. 350

Amphino- Nōdū omne dictū est, quādo Amphinomus uidit nauem
 mus, versus ex urbe portum perprofundum intra,

velaq;

Velâq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.
Suauius autem ridens locutus est proci:

Redeunt ab
insidijs pro
ci.

- 355 Ne aliquem nuncium moueamus: hi autem enim intus.
Aliquis eis hoc dixit decorum, uel uiderunt ipsi
Nauem aduenientem, hanc non poterant inuenire.

Sic dixit: hi autem surgentes iuerunt in littus maris:
Stallim autem nauem nigram in terram traxerunt:

- 360 Arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui:
Ipsi autem in concionem iuerunt densi: neq; aliquē aliorū
Siuerunt, neq; iuuenum loqui, neq; senum.
His autem Antinous dixit Eupithei filius:

O amici, sic hunc uirum Dei malo soluerunt.

Antinouscō

- 365 Die quidem speculatores sedebāt in summitatibus nētos Petitoribus.

Semper densi, simul autem sole occidente,
Nunquam in terra nocte dormiebamur, sed in ponto
Naue ueloci nauigantes expectabamus Aurorā diuinam,
Telemachum insidiantes, ut interficeremus apientes

- 370 Ipsum: bunc aut interim quidē abduxit domum Demon:
Nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho, neq; nos subterfugiat: non enim puto
Hoc uiuente perfici hæc opera.

Ipsæ quidem enim peritus consilioq; mentēq;

- 375 Populi autem non item omnino ad nos portabunt.
Sed agite ante illum congregare Achiuos
Ad concionem (non enim dimittere ipsum puto,
Sed abducat: dicet autem in omnibus surgens,
Quoniam ei cadem grauem struimus, neq; inuenimus:

- 380 Hi autem non laudabunt audientes mala opera,
Ne quid malum faciant, & nos expellant
Terra nostra: aliorum autem adeamus populum.)

Sed

ODYSSEAE

Antinoi cō Sed praeueniamus interficiētes in agro procul à ciuitate,
filiū de Te vel in uia: uitam autem ipsi & res habeamus,
lemacho. ē Diuidentes secūdū decēs inter nos: domestica at rursus 385
medio tol- Illius matri dabimus habere, & quicūq; accipit uxorem.
lendo. Si autem uobis hoc uerbum non placet: sed multis

Ipsūq; uiuere, & habere paterna omnia,
 Ne ei res postea sufficienter animo dulces comedamus
 Hic congregati: sed ex domo unusquisque 390
 Petat uxorem dotibus inquirens, & postea •
 Ducat uxorem, qui plurima dabit, & satatus ueniet.
 Sic dixit: hi autem omnes quietē facti sunt silentio.

Amphino- His autem Amphinomus concionatus est, & dixit,
mus procus Nisi illustris filius Arete Regis, 395
præ ceteris Qui ex Dulichio multifrumenti herbosa
Penelope Dux fuit procis, maximè autem Penelope
gratulatur Placuit uerbis: mentibus enim utebatur bonis:

Qui ipsis prudens concionatus est, & dixit:
 O amici, non ego interficere uolo 400

• **Telemachum:** arduum autem genus regum est
 Interficere: sed primum deorum interrogemus consilia.
 Si quidem laudabunt Iouis magni iustitiæ,
 Ipseq; interficiam, hosq; alios iubebo:
 Si auertant Dei, quiescere suadeo. 405

Sic dixit Amphinomus: his autem placuit uerbum,
 Statim postea surgentes iuerunt domum in Ulyssis:
 Venientes autem federunt in politis sedibus.

Hæc autem rursus aliud intellexit prudens Penelope,
 Procis apparere immensam iniuriam habentibus: 410
 Audiuit enim sui filij in domibus mortem:
 Præco enim ei dixit Medon, qui sciebat consilia.

Perrexit

Perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus:

Sed quando iam procos adiuit diuina mulierum,

415 Stetit apud limen domus ornatè factæ,

Contra maxillas tenens ornata uela:

Antinoû autè reprehendit, uerbumq; dixit ac nominauit:

Antinoë, iniuriâ habens, malecogitans, & iam te dicant

In populo Ithacæ inter cœtaneos esse optimum

420 Consilio & uerbis: tu autem non talis es

In sane: cur autem tu Telemacho cædemq; mortemq;

Struis, neq; supplicatores curas, quibus Iupiter

Testis: neq; sanctitas, mala struere mutuo?

An non scās, quando huc pater tuus uenit fugiens

425 Populum timens: iam enim iratus erat ualde.

Quoniam latrones insequens Paphios

Affecisti dolore Theſſprotos: hi aut nobis amici erant.

Hunc uolebant corrumpere, & destruere dilectum cor,

Et uitam consumere dulcem multam:

430 Sed Vlyſſes prohibuit & detinuit aspicientes:

Huius nūc domū ignominioſe comedis, petis aut uxorem,

Filiumq; interficās, me autem ualde triſtitia afficās:

Sed te æſſare iubeo, & continere alios.

Hanc at rursus Eurymachus Polybi filius cōtra allocutus Verſipellis

435 Filia Iarij, prudens Penelope,

(est: Antinoi ani-

Confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint,

mus,

Non est hic uir, neq; erit, neq; generabitur,

Qui Telemacho tuo filio manus inferet,

Viuo me & in terra uidente.

440 Sic enim dicam, & ipſum perfectum erit:

Statim autem eius ſanguis niger fluet arcum lanceam

Noſtram, poſtquàm & me urbium populator Vlyſſes

Sepe genibus suis in federe sedens, carnem assatam
 In manibus posuit, tenebatq; uinum rubrum:
 Ideo mihi Telemachus omnium multo amiaßimus est 445
 Virorum: neq; ipsum mortem timere iussi
 A proas; à Deo autem non est fugere.

Sic dixit hortans: huic autem ordinabat ipse mortem.
 Hec autem ascendens in superiora splendida,
 Flebat postea Vlyßem dilectum maritū, donec ei somnū 450
 Dulcem in palpebris posuit caesia Minerva:
 Vesperinus autem Vlyßi & filio diuinus subulcus
 Venit: hi autem coenam in stabulo parabant,
 Suem sacrificantes anniculum: at Minerva
 Propè stans, Laërtiadem Vlyßem 455
 Virga pecculiente iterum fecit senem:
 Turpia at uestimēta induit arcū corpus, ne ipsam subul-
 Cognosceret indutū uidens, & prudenti Penelope (aus
 Eat nundans, neq; mentibus obseruet.

Hunc & Telemachus prior uerbum allocutus est. 460
 Venisti diuine Eumæe, quæ iam gloria est per ciuitatem?
 Nunquid iam proci superbi intra uenerunt
 Ex insidijs: an adhuc me rursus obseruant domū euntē?

Hunc autem respondens, allocutus est Enmaeus subulcus:
 Non curæ est mihi hæc inquirere & interrogare: 465
 Ciuitatem adeuntē atq; me animus iussit
 Nuncium dicentē rursus huc redire:

Obuiauit autem mihi à socijs nuncius uelox
 Eumæus nū Præco, qui iam primus uerbum tuæ matri dixit:
 ciat procos Aliud autem tibi hoc scō, hoc enim uidi oculis 470
 rediisse. Iam super ciuitate, ubi quadratus tumultus est
 Sedi iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem

In portum nostrum: multi autem erant uiri in ipsa:
 Grauebatur autem scutis & lanceis utrinque acutis,
 475 Et ipsos putavi has esse, neque aliquid scio.

*Pandantur in 80
 Telemachus, & puer*

Sic dixit: risit autem sacra uis Telemachi,
 In patrem oculis aspiciens: fugit autem subulcum.
 Hi autem postquam igitur cessarunt labore, paraueruntque conuiuium,
 Conuiuati sunt, neque cuius indiguit conuiuium equali:
 480 At postquam potus & ubi desiderium eiecerunt,
 Iam tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.

ARGVMENTVM P. HOMERI COMPOSITIONIS.

IN ciuitatem cum uenisset Telemachus, enarrat matri Penelope peregrinationis capita: postea Ulysses ductus ab Eumæo in litham ex agris, ad conuiuium procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscat dominum: & Eumæus in agros reuertitur: Ulysses autem inter ipsos manet.

T ij

ODYSSEAE

ODYSSEAE .P. HOMERI
COMPOSITIONIS .

Rho, perausisti a praeieq; proceq; , anis quem recognouit.

VANDO iam matutina apparuit ro-
sea Aurora,
Iam tunc postea sub pedibus ligauit pul-
chra calamenta

Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:

Accepit aut fortem lancea, quae eius manibus congrueret
Ad ciuitatem iturus, suum allocutus est subulaum:

Eux, certe quidem ego uado in ciuitatem, ut me mater
Videat. non enim ipsam ante cessere puto

Telemach⁹ Fletuq; odio, luctuq; lachrymoso,

profecturus Quam ipsum me inspiciat: sed tibi sic iubeo:

hospitè re- Hunc hospitem infelicem duc in ciuitatem, ut illic

linquit.

Conuiuium mendicet: dabit autem ei quicunq; uoluerit
Panem & poculum: me aut non aliquo modo licet omnes
Homines tolerare, habentem dolores animo:
Hic hospes autem si ualde irascetur, grauius ipsi
Erit, certe mihi amica uera loqui:

Hunc autem allocutus est prudens Vlysses:

Vlysses Te: O amice, neq; tibi ipse detineri promptus sum,

lemacho.

Pauperi melius est in ciuitate, quam in agris
Conuiuium mendicare: dabit aut mihi quicunq; uoluerit.

Non enim in stabulis manere amplius aptus sum:

Ac iubente signifiatore omnia persuaderi.

Sed uade: me autem duat uir hic quem tu iubes.

Statim

Statim postquàm frumentum messis calorq; factus est.

Grauitern. hac uestimēta habeo, mala ne me interficiat

25 Ros matutina: procul atuem ciuitatem dicitis esse.

Sic dicit: Telemachus autem per stabulum iuit

Velociter pedibus proædens: mala aut procis cogitabat:

Sed postquàm peruenit domos bene habitatas,

Lancæam quidem posuit portans ad columnam longam:

30 Ipse autem intrò iuit, & transiuit lapideum limen.

Hunc autem multò prima uidit nutrix Euryclea *Telemachos*

Pelles sternens sedibus in uarijs:

Lachrymans autem post à rectà iuit: circum autem alie

Ancille Vlyssis patientis congregatæ sunt,

35 Et osculate sant amplectentes aputq; & humeros:

Perrexit autem ire in thalamum prudens Penelope,

Dianæ similis & aureæ Veneri:

Circum autem dilectum iccit brachia lachrymans: *amplectitur a*

Osculata est autem ipsum aput, & ambo lumina pulchra, *matre, lachry-*

40 Et lugens uerba uelocia allocuta est:

Venisti Telemache dulce lumen, non te ego

Videre putabam, postquàm iuisti naue Pylum.

Sed agè mihi narra, quomodo obuiasti aspectui

Clàm mei longè dilecti ad patris auditionem.

45 Hanc at rursus Telemachus prudēs cōtrà allocutus est:

Mater mea, ne mihi luctum excita, neq; mihi cor

In pectoribus commoue fugienti grauem mortem:

Sed lota pura corpori uestimēta capiens,

In superiora ascendens cum seruis mulieribus,

50 Voue omnibus Dijs perfectas hecatombas

Sacrificare, si tibi Iupiter retributoria opera perficiet:

At ego ad concionem ibo, ut uocem

T iij Hospitem

ODYSSEAE

Hospitem, qui me illic simul secutus est uenientem:

Hunc quidem ego præmisi cum diuinis socijs:

Piræum autem ipsum iussi ad domum ducentem

55

Acuratè diligere & honorare donec uenissem.

Sic locutus est: huic autem impennatum fuit uerbum

Hæc autem lota pura corpori uestimenta capiens,

Vouit omnibus Dijs perfectas hecatombas

Sacrificare, sicubi Iupiter retributoria opera perficiet.

60

Telemachus autem postea ex domo iuit

Lancæ habens, simul hūc canes pedibus uelocis sequeban

Diuinam huic gratiam defudit Minerva:

(tur,

Hunc autem omnes. populi aduenientem admirabantur.

Circum autem ipsum proci superbi congregati sunt,

65

Bona dicētes: mala autē mentibus profunda cogitabant.

At hic horum quidem postea effugit multā multitudinem

Sed ubi Mentor sedebat, & Antiphus, & Alitherses,

Qui ei à primāpio paterni erant amī,

Illic sedit iens: hi autem interrogabant singula:

70

Hos autem Piræus lancæ in clytus iuxta uenit,

Hospitem ducens ad conuersionē per ciuitatē, neq; adhuc diu

Telemachus hospite longè ærsus est, sed astitit.

Hunc & Piræus prior uerbum allocutus est:

Piræus Telemache, statim concita meam ad domum mulieres, 75

Ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit:

Hūc autē rursus Telemachus prudens contrā allocutus est:

Piræe (non enim scimus quomodo erunt hæc opera)

Si me proci superbi in domibus

Clam interficientes, paterna omnia diuident,

80

Ipsam habentem te uolo frui, quàm aliquem horum:

Si ego his eandem & mortem cogitabo,

Iam

Iam tunc mihi gaudenti porta ad domos gaudens.

Sic dicens hospitem miserum duxit in domum.

85 At postquam iuerunt domos bene habitatas,
Vestes quidem deposuerunt in lectiasq; sedibusq;
In balnea cuntes bene polita lauari sint:
Hos at postquam igitur famule lauarunt et unxerunt oleo:
Circum autem uestes pretiosas iecerunt et interulas:

90 Ex autem balneo cuntes in sedibus sederunt:
Lauacra autem serua gutturnio infudit portans
Pulchro, aureo, super argenteo lebetē
Lauare: iuxta autem politam parauit mensam:
Panem autem uerecunda gubernatrix apposuit portans:

95 Cibus multos imponens gratiosa astantibus:
Mater autem contra sedit ad residentiā domus
In sede declinata, tenues lanas uertens:
Hi autem in cubos promptos, adiacentes, manus iecerunt:
At postquam potus et ibi desiderium iecerunt,

100 His autem uerbis incipit prudens Penelope:

Telemache, certe ego superiora in ascendens
Dormiam in lecto, qui mihi suspiriosus factus est,
Semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Ulysses
Iuit cum Atridis ad Ilium: neq; mihi tolerasti

Penelope
Telemacho

105 Antē uenire procos superbos in hanc domum,
Reditum tui patris aperte dicere si tibi audiuisi.

Hanc autē rursus Telemachus prudēs contra allocutus ē: Telemachē
Tibi enim ego mater ueritatem narrabo: matri de sua
Iuimus inq; Pylum, et Nestorem pastorem populorum: nauigatione

110 Suscipiens autem me ille in altis domibus,
Accurate dilexit, tanquam pater suum filium
Venientem temporalem nuper aliunde: sic me ille

ODYSSEAE

Studiosè curauit cum filijs gloriosis.
 At Vlysses miserum nunquam dixit
 Vivum, neq; mortuum circa terrestrium aliquē audiuisse. 115
 Sed me in Atridem lancea in clytū Menelaum
 Equis prēmisit, et curribus conglutinatīs:
 Illic uidi Arguam Helenam, cuius grātiā multa
 Argui, Troianiq; Deorum uoluntate, laborauerunt:
 Interrogauit autē statim postea uox bonus Menelaus, 120
 Quo indigens inuēim Lacedaemona diuinam:
 At ego huic omnem ueritatem dixi:
 Et tunc iam me, uerbis respondens, allocutus est:
 O amici, certe ualde iam fortis uiri in lecto
 Voluerunt dormire impotentes ipsi existentes. 125
 Sicut quando in arboreto ærua fortis leonis
 Hinnulos dormire faciens nupernatos lacte nutritos,
 Colles inquit et ualles herbosas
 Pascens: hic autem postea suum ingressus est cubile,
 Ambobus autem his turpem mortem praeuit: 130
 Sic Vlysses illis turpem mortem afferet.
 Utinam enim o Iupiter pater, et Minerva et Apollo,
 Talis existens, qualis olim benedicta in Lesbo,
 Ex prouocatione cum Philomelide luctatus est surgēs,
 Deiecit autem fortiter, gaudiū sunt aut omnes Achiui: 135
 Talis existens cum procis uersaretur Vlysses,
 Omnes cito morientesq; fierent amararumq; nuptiarum:
 Hæc autem quæ me interrogas et precaris, non ego
 Alia præter uerum diuam declinando, neque decipiam:
 Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax, 140
 Horum nullum tibi ego occultabo uerbū, neq; abscondam:
 Dixit ipsum hic in insula uidisse fortes dolores habentem
Nymphæ

comparatio

Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
Tenet: hic autem nō poterat suā in patriā terrā uenire.

- 145 Non enim adsunt naues remigabiles & socij,
Qui & ipsum mitterent in lata dorsa maris.
Sic dixit Atrides lætæ inclytus Menelaus.
Hæc perficiens disceßi: dederunt autem mihi uentum
Immortales, qui me uelociter dilectā in patriā miserunt.

- 150 Sic dixit: huic autem animum in pectoribus mouit:
His autem & locutus est Theoclymenus diuinus:
O mulier uenerabilis Lærtiade Vlyßis,
Certe hic non apertè scit: mei autem attende uerbum.
Verè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo:

- 155 Sciat nūc Iupiter præmiū deorum, hospitalisq; mensa,
Domusq; Vlyßis strenui quam ad ueni,
Quòd arte Vlyßes iam in patriā terra
Sedens uel serpens hæc auditurus mala opera
Est: at prociß malum omnibus fadet,

- 160 Qualem ego autem bene tabulata in nauī
Sedens obseruauī, & Telemacho clamanit.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

Vtinam hoc hospes uerbum perfectum esset:

Ideo cito cognosceres amicitiamq; multaq; dona

- 165 Ex me, ut aliquis te obuians beatificaret.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:

Prociß autem ante Vlyßis domum

Discis delectabantur, & iaculis mittentes

In factō pauimento, ubi antea iniuriā habebant.

- 170 Aliud quando iam cœnandi tēpus erat, & uenerūt oues

Vndiq; ex agris: hi autem duxerunt qui antea,

Et tunc iam ipsis dixit Medon: hic enim maxime

Placebat

Theoclyme

nus uaticina

natur Penelope de

Vlyße.

uaticinatus

Penelope.

Medon ad
procos.

ODYSSEAE

Sic dixit, & adiens calce irruit insipientijs
 Melanthius Coxa: neq; ipsum extra uiam uerberauit,
 Vlysses al Sed esse securè: hic autem cogitauit Vlysses 235
 & ferit. An irruens baculo animum auferat,
 An ad terram deiciat caput circa paulmentum extollens.
 Sed i ipsū ausus ē, mētibus at retētus est: hūc at subulcus
 Increpuit cōtra uidēs: ualde at precatus ē manus attollēs:
 Nymphæ fontium, filiæ Iouis, si unquam Vlysses 240
 Vobis crura combustis cooperiens pingui nidore
 Agnorum & hœdorum, hoc mihi perficite desyderium,
 Vtinam ueniat ille uir: ducat autem ipsum fortuna:
 Hoc tibi letitias dissiparet omnes
 Quas iniurias fās, errans semper 245
 Per ciuitatem: at pecora mali corrumpunt pastores.
 Hūc aut rursus allocutus est Melanthius custos caprarū:
 O amici, quale dixit canis astutias sciens:
 Hunc aliquando ego in naui benetabulata nigra
 Agam longè Ithacæ, at mihi uictum multum inueniat. 250
 Vtinā enim Telemachū interficiat argentei arcum Apollo
 Hodie in domibus, uel à proas interficiatur,
 Sicut Vlyssi longè perditus est redibilis dies.
 Sic dicens, hos quidem liquit illic tacitè euntes:
 At hic iuit: ualde aut celeriter domos peruenit Regis: 255
 Statim autem introiuit: cum autem procis sedet
 Contrarius Eurymacho: hunc enim amabat maximè:
 Hunc apud quidē carnū partē posuerunt qui laborabāt:
 Panem autem ueneranda gubernatrix apposuit ferens
 Ad comedendū: propè aut Vlysses & diuinus subulcus 260
 Steterunt uenientes: arcum autem ipsos uenit sonitus
 Citharæ concaue: in ipsis cœpit canere

Phemius

Phemius: at hic manu capiens allocutus est Subulcum:

Eumæe, certe ualde iam hæc domus bonæ Vlyssis:

Ingenium
musicante

- 265 Facile autem per cognita, & in multis uideri,
Ex alijs alia sunt: ornata est autem ei aula
Muro & aruitibus: ianue autem bene munita sunt
Biforës, non aliquis ipsam uir expugnaret:
Cognosco autem quod multi in ipsa conuiuia faciunt.

- 270 Viri, quoniam nidor quidem ascendit: in autem athara
Sonat qua conuiuio Dei fecerunt amicum.

Huic autem respondens, allocutus est Eumæus subulcus:

Facile cognoscas, quoniam neq; alijs es im prudens.

Sed agè iam consultemus quomodo erunt hæc opera:

- 275 Vel tu primus ingredere domos bene habitatas,
Acæde autem proos: ego autem remanebo hic.
Si uis, remane, ego autem uadam antè:
Ne autem tu tarda, ne quis te extrà intelligens
Vel percutiat, uel impellat: hæc te consultare iubeo.

- 280 Huic autem respondit postea prudens diuinus Vlysses:

São, cognosco, hæc iam intelligenti iubes:

Sed uade antè, ego autem remanebo hic.

Non enim aliquid plagarum inscius, neq; percausionum

Audens mihi animus, quoniã mala multa passus sum

- 285 Vndis & in bello, cum etiam hoc his fiat:

Ventrè autem non aliquomodo est abscondere pröptum, Vëter mul-

Pernitiosum, qui multa mala hominibus dat,

torum causa

Cuius gratiã & naues bonæ sedis armantur

Pontum in indomitum, mala inimias portantes.

- 290 Sichi quidem talia inter se dicebant:

Canis autem caputq; & aures iacens elemtuit

Argus Vlyssis miseri, quem iam quondam ipse

Vlysses ab
Argo cane
agnoscitur

Nutrit

Argo.

ODYSSEAE

Sic dixit, & adiens calæ irruit insipientijs

Melanthius Coxa: neq; ipsum extra uiam uerberauit,
Vlysses al Sed esse secure: hic autem cogitauit Vlysses 235
& ferit. An irruens baculo animum auferat,

An ad terram deiiciat caput circa paulumentum extollens.
Sed i ipsū ausus ē, mētibus at retēus est: hūc at subulaus
Increpuit cōtra uidēs: ualde at preātus ē manus attollēs:

Nymphæ fontium, filiæ Iouis, si unquam Vlysses 240
Vobis crura combussit cooperiens pingui nidore
Agnorum & hœdorum, hoc mihi persiātē desyderium,
Vtinam ueniat ille uir: dæat autem ipsum fortuna:

Hoc tibi letitiæ dissiparet omnes
Quas iniurias fās, errans semper 245
Per ciuitatem: at pecora mali corrumpunt pastores.

Hūc aut rursus allocutus est Melanthius custos aprarū:

O amici, quale dixit canis astutias sciens:
Hunc aliquando ego in naui benetabulata nigra
Agam longē Ithacæ, at mihi uictum multum inueniat. 250

Vtinā enim Telemachū interficiat argentei arcus Apollo
Hodie in domibus, uel à proas interficiatur,
Sicut Vlyssi longē perditus est redibilis dies.

Sic dicens, hos quidem liquit illic tacitē euntes:
At hic iuit: ualde aut celeriter domos peruenit Regis: 255

Statim autem introiuit: cum autem procis sedit
Contrarius Eurymacho: hunc enim amabat maximē:
Hunc apud quidē arniū partē posuerunt qui laborabāt:
Panem autem ueneranda gubernatrix apposuit ferens
Ad comedendū: propē aut Vlysses & diuinus subulcus 260

Steterunt uenientes: arcum autem ipsos uenit sonitus
Citharæ concaue: in ipsis cœpit canere

Phemius

Phemius: at hic manu capiens allocutus est Subulcum:

Eumæe, certe ualde iam hæ domus bonæ Vlyſſis:

Phemius
muſicus.

265 Facile autem percoꝑnita, & in multis uideri,
Ex alijs alia ſunt: ornata eſt autem ei aula
Muro & arauitibus: ianuæ autem bene munitæ ſunt
Biſores, non aliquis ipſam uir expugnaret;
Cognoſco autem quòd multi in ipſa conuiuia faciunt

270 Viri, quoniam nidor quidem aſcendit: in autem athara
Sonat qua conuiuio Dei fecerunt amicam.

Huic autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus:

Facile cognoſcas, quoniam neq; alijs es im prudens.

Sed agè iam conſultemus quomodo erunt hæc opera:

275 Vel tu primus ingredere domos bene habitatas,
Ac de autem proos: ego autem remanebo hic.

Si uiſ, remane, ego autem uadam antè:

Ne autem tu tarda, ne quiſ te extrà intelligens

Vel percutiat, uel impellat: hæc te conſultare iubeo.

280 Huic autem reſpondit poſtea prudens diuinus Vlyſſes:

Sao, cognoſco, hæc iam intelligenti iubes:

Sed uade antè, ego autem remanebo hic.

Non enim aliquid plagarum inſauis, neq; percuſſionum

Audens mihi animus, quoniã mala multa paſſus ſum

285 Vndis & in bello, cùm etiam hoc his fiat:

Ventrè autem non aliquomodo eſt abſcondere præptum, Vêter mul

Peruicioſum, qui multa mala hominibus dat,

tribum cauſa

Cuius gratiã & naues bonæ ſedis armantur

Pontum in indomitum, mala inimicis portantes.

290 Sic hi quidem talia inter ſe dicebant:

Canis autem caputq; & aures iacens eleuauit

Argu Vlyſſis miſeri, quem iam quondam ipſe

Vlyſſes ab
Argo cane
cognoſcitur

Nutrit

Argo.

ODYSSEAE

Nutrit, neq; fructus est: antè autem in illum sacrum
Iuit: hunc autem ante duxerunt iuvenes uiri
Capras sylvestres, & ceruos, & lepores.
Iam tunc iacebat abiectus abeunte Vlysse
In nullo stercore, quod eius antè ianuas

265

*reuerabantur
pigeat.*

*igniti et
fuit
anq; uixit*

Mulorumq; boumq; satis fufum erat, donec ducerent
Serui Vlyfis nemus magnum stercoantes:

300

Illic canis iacebat Argus plenus muscarum:

Iam statim agnouit Vlyfsem propè euntem:

Caudà quidem hic adulatus est, & aures deiecit ambas:

Propè autem non amplius postea potuit suū dominum

Venire: at longè ipsum uidens absterfit lachrymam

Facile latens Eumæū: statim autem interrogauit uerbo:

305

Eumæe, ærtè ualde miraculum, canis hic iacet in fimo,

Pulcher quidem corpore est: at hoc non manifestè scio,

Si iam & uelox fuit currere in spee hac,

An frustra, qualesq; mensales canes uirorum

Sunt: lætitiæ autem gratiâ nutriunt Reges.

310

Hunc autem respondens, allocutus est Eumæus subalauis:

Et ualde uiri canis hic longè mortui,

Si talis esset & corpore atq; operibus,

Qualem ipsum ad Troiam iens reliquit Vlyfse,

Statim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinem. .

315

Non quidē. n. aliquid fugiebat profūda in profūditatibus

Fera quācumq; uidebat: & uestigia enī scēbat. (syluæ,

Nunc autem tenetur malo: domus autē eius alibi patriæ

Perijt: hunc autem mulieres negligentes non curant.

„SERVI autem quando non imperant domini,

320

„Non amplius postea uolunt decētia operari.

„DIDMIDIVM enim uirtutis aufert late sonans Iupiter

Viri

Nota

[Handwritten signature]

» Viri, quando ipsum seruilis dies occupat.

Sic dicens ingressus est domos benehabitas:

Ingenium
seruitute
perit.

325 Iuit autem recta domum ad procos superbos:

Argum autem rursus parca accepit nigrae mortis.

Statim uidentem Vlysssem uigesimo in anno.

hic carnis mortis q.

Hunc aut multo primus uidit Telemachus diuinus

Euntem in domum subulam: aleriter autem postea

330 Annuit ad se uocans: hic autem aspiciens accepit sedem

Iacentem: tunc autem coquus sedit carnes multas

Inadens proas in domo conuiuantibus:

Hanc deposuit portans ad Telemachi mensam

Contrariam: hic autem ipse sedit: huc autem praeco

335 Partem capiens posuit ex anistroq; panem eleuans.

Propè autem post ipsum iuit domos Vlysses,

Pauperi tristi similis et seni

Innexus: hic aut tristitia arcum corpus uestimenta indutus

Sedit autem in fraxinea uia intra ianuas

(erat:

340 Inclinator limini cyparisseo, quod faber

Poliuerat scienter, et in perpendicularum direxerat:

Telemachus autem ad se uocans alloatus est subulam,

Panem delictum capiens per pulchro ex anistro,

Et carnes, ut ei manus sunt capaces arcum iacenti:

345 Da huic hospiti, haec ferens, ipsumq; iube

Petere uictum ualde omnes adeuntem procos:

» PUDOR autem non est bonus indigenti uiro adesse.

Pudor men-

Sic dixit: iuit aut subulus postquam uerbum audiuit: dico inutilem

Propè autem stans uerba uelocia allocutus est:

350 Telemachus tibi hospes dat haec, et te iubet

Petere uictum ualde omnes adeuntem procos:

Pudorem autem non bonum dicit esse uiro mendico.

Hunc

Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlyßes:
Iupiter Rex, Telemachum mihi in uiris beatum esse,
Et ei omnia fiant quaecumq; mentibus suis cogitat. 355

Dixit, & ambabus suscepit, & deposuit
Illic p̄des ante indecēti in pera:
Comedit autem sic quando cantor in domibus aenebat.
Quando hic coenauit, ille cessauit diuinus cantor.
Proā autem tumultuabantur in domibus: at Minerva 360

Prop̄e astans Laertiadem Vlyßem
Com mouit, ut panes à proās congreget,
Cognoscatq; qui sunt iusti quiq; iniusti.
Sed neq; sic aliquem futurus erat fugere malum:
Perrexit autem ire, petens idonea uirum singulum, 365

Vlyßes mē
dicatim a =
dit procos. Vndiq; manum porrigens, tanquā pauper diu esset:
Hi autem miserrantes dederunt, & admirati sunt ipsum.
Mutuō aut̄ interrogabant quis esset, & unde uenisset:
His autem & dixit Melanthius custos caprarum:

Audite me proā inclytæ Reginae 370
Hunc aræ, certē enim antea ipsum uidi:
Certē quidem hunc huc subulcus duxit:
Ipsū autem non apertē scio unde genus diat esse.

Sic dixit: Antinous autem uerbis arguebat subulam:
O ualde cognite Subulæ, cur aut̄ tu hunc ad auitatem 375
Antinous
succēset Eu
mēo prop̄
ter mēdicū. Duxisti? an non satis nobis errantes sunt & alij
Pauperes tristes conuiuiorum destructores?
An uituperas, quod uictum edunt Regis

Hic congregati: tu autem & hunc uocasti?
Hunc autē respondens, allocutus est Eumæus subulcus: 380
Antinoē, non quidem bona, & bonus existens, dias.
Quis enim iam hospitem uocat aliunde ipse adueniens
Alium,

Alium, nisi horum qui opifices sunt,
Vatem, uel mendicum malorum, uel fabrum lignorum,

415 Vel et magnum cantorem, qui delectet auens.

Hi enim inclysi hominum in infinita terra:
Pauperum autem non aliquis uocaret uexantē seipsum.
Sed semper difficilis super omnes unus procos
Seruis Vlyssis: præcipuè autem rursus mihi: at ego

420 Non aro, donec mihi prudens Penelope

Viuit in domibus, et Telemachus diuinus.

Huic autem Telemachus prudens contrā locutus est:
Tac, ne mihi hoc responde multum uerbis:

Antinous autem consuevit malè contendere semper

425 Verbis prauis: quia turbat et alios.

Dixit, et Antinoum uerba uelocia alloatus est:

Antinoë, certè me bene pater ut acras filium,

Qui hospitem iussisti à domo exire

Verbo necessario: non hoc Deus perficiet.

430 Da ei capiens, non inuideo, iubeo enim ego:

Neq; quid matrem meam uenerare hoc, neq; aliquē aliū

Seruorum, qui in domibus Vlyssis diuini:

Sed non tibi talis in pectoribus cogitatio:

Ipse enim comedere multò uis, quàm dare alijs.

435 Huic autem rursus Antinous respondit, locutus estq;:

Telemache altoque: fortunidine irretētibilis, quale dixisti

Si ei tantum omnes dedissent proci,

Et ipsum tres menses longè à domo detineret.

Sic dixit, et scabellum capiens ostendit mense

440 Iacens, quo tenebat magnos pedes conuiuans:

Ei autem alijs omnes dederunt: impluerunt autem perā

Pane et carnibus: atò iam et futurus erat Vlysses,

Telemachus
insolenti
Antinoë.

ODYSSEAE

Rursus in viam iens mendicis gustare Achiuos,
 Stetit aut apud Antinoi, & ipsum uerbum alloatus est:
 Vlŷŷes mē Da amīc, non mihi uideris peŷŷimus Achiuorum 445
 dicus An- Eŷŷe, ŷed opīmus: quoniam Regi ŷimilis es:
 tinoo. Ideo oportet dare, & melius quā alij
 Panis: ego autem te laudabo in magna terra.
 Etenim ego aliquando domum in hominibus habitauī
 Beatus diuitem, & ŷepe dedi erratori 450
 Tali qualis eŷŷet, & qui alicius indigens ueniret:
 Erant autem ŷerui ualde multi, aliaq; multa,
 Quibusq; bene uiuunt, & diuites uocantur:
 Sed Iupiter deŷtruxit Saturnius, uoluit enim ŷic,
 Qui me cum latronibus multum errantibus miŷit: 455
 Aegyptum autem ire longam uiam, ut perirem:
 Statui autem in Aegypto fluuio naues aramuerŷibiles,
 Tunc quidem ego iuŷŷi amabiles ŷocios
 Illic apud naues manere, & naues trahere:
 ŷpeculatores autem ad ŷpeculas iuŷŷi ire: 460
 Hi aut incōtinentie cadentes ŷequētes fortitudinē ipŷorū,
 Statim ualde Aegyptiorum uiroꝝ perpulchꝝ agꝝ
 Populati ŷunt: ex aut mulieres daxerūt & infantes filios.
 Ipŷosq; interfecerunt: atō autem in ciuitatem iuit clamor:
 Hi autem clamorem audientes, ŷimul Aurora apparēte 465
 Venerūt: impletus eŷt at oīs campus pedeŷtriū et equorū
 Aerisq; ŷplendore: in autem Iupiter gaudens fulmine
 Fugam meis ŷocijs malā icāt, neq; aliquis tolerauit
 Stare contrā, arcum mala undiq; ŷtabant:
 Tunc noŷtrū in multos quidem interfecerūt acuto ere: 470
 Hos autem introduxerunt uiuos ipŷis operari neceŷŷitate:
 At me in Cyprum hoŷpiti dederunt obuianti

Dmetori

Dmetori Iasidae, qui Cypro fortiter imperabat.

Hinc iam nunc huc hoc uenionocamenta patiens.

475 Huic autem rursus Antinous respondit, uoſſerauitq̃:

Quæ fortuna hoc nocumentum adduxit cōiuij tristitiam? Antinous

Stet autem sic in medio, mea procul à mensa,

mendico,

Ne atò amaram Aegyptum, & Cyprum uideas,

Quòd quidem audens & impudens es mendicius:

480 Deinceps omnibus astas: hi autem dant

Vanè, quoniam nulla prohibitio, neq; misericordia

Alienis donare, quoniam adsunt multa singulo.

Hunc autem recedens alloatus est prudens Vlyſſes:

O amia, non tibi in spēe & mentes erant:

485 Non tu enim ex domo tua instanti neq; salem dares,

Qui nunc alienis asidens, non aliquid mihi toleras

Paris præcipiens dare: hæc autem multa adsunt.

Sic dixit: Antinous autem iratus est animo magis,

Et ipsum toruè uidens uerba uelocia alloatus est:

490 Nunc iam te non amplius bene ex domo puto

Retrò cedere, quando iam & opprobria dicis.

Sic dixit, & scabellū capiens percussit dextrū humerū, percussit Vlyſſem

Vltimum in dorsum: hic autem stetit tanquā petra

Firmiter, neq; ipsum commouit telum Antinoi:

495 Sed tacitè mouit caput, mala profundè cogitans:

Rursum autem in uiam iens desedit: peram autem

Deposuit plenam: post autem procis dixit:

Audite me proā perinclytæ Reginæ,

Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet:

Vlyſſes quæ

500 Non quidem neq; dolor est in mentibus, neq; lustrus,

ritur pro-

Quando uir pro suis pugnans a possessionibus

cis iniuriā.

Percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:

ODYSSEAE

Et me Antinous percussit uentris gratiâ mali
 Pernitiosi, qui multa mala hominibus dat.
 Sed siabi pauperum Dei, & Erinnyes sunt,
 Antinoum ante nuptias finis mortis inueniat.

505

Hunc autem Antinous allocutus est diuinus filius:
 Comede tacitus hospes sedens, uel abi aliò,
 Ne te iuuenes per domos trahant, sicut diâs,
 Vcl pede, uel & manu, lacrent autem omnia.

510

Sic dixit: hi autem omnes immensè succensuerunt:
 Sic autem aliquis dixit iuuenum elatorum:
 Antinoë, non quidē bene percuisti infelicem erratorem
 Pernitiose: si iam alibi aliquis in cœlestibus Deus est,
 Et Dei hospitibus similes peregrinis,
 Omnimodi existentes superueniunt ciuitates,
 Hominum iniuriam, & beneuolentiam inspicientes.

515

Sic dixerunt proci: hic autem non curauit uerba:
 Telemachus autem in corde quidē magnū luctū augebat
 Percuisti, neq; lachrymam humum icat ex palpebris:
 Sed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.

520

Hunc autem postquā igitur auduit prudens Penelope
 Percussum in domo, post igitur seruis dixit:
 Vtinam sic ipsumq; percutiat inclytus aræ Apollo.
 Hâc at rursus Eurymone gubernatrix uerbū allocuta est:
 Si enim in preationibus filia nostris fieret,
 Non aliquis horum bonæ sedis Auroram iret.

525

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
 Nutrix, inimici quidem omnes, quoniâ mala excogitant;
 Antinous autem maximè nigra mortis similis est:
 Hospes quidem infelix mendiat in domo
 Viros petens: egestas enim cogit.

530

Tunc

Tunc alij quidem omnes impleueruntq; dederuntq;

Hic autem sabello ultimum perasiit dextrum latus.

- 535 Hæc quidem sic dixit in seruis mulieribus,
Sedens in thalamo: hic autem coenauit diuinus Vlysses:
Hæc ad se uocans allocuta est diuinum subulcum:

Vade diuine Eumæe, iens hospitum iube

Venire, ut ipsum salutem, et interrogem,

Penelope
mendicum
acersiri in
bet,

- 540 Sic ubi vlysses miserum uel audiuit,
Vel uidit oculis: multum erranti enim similis est.

Hanc autem respōdēs allocutus est Eumæus subulcus:

Vtinam enim tibi Regna tacerent Achiui,

Qualia hic loquitur, mulæret tibi dilectum cor.

- 545 Tres enim iam ipsum noctes habui, tres aut dies detinui
In stabulo: primum enim uenit mihi naue aufugiens:
Sed nondum calamitatem explicuit suam dicens.
Sicut autem quando cantorem uir aspicit, qui à Deis
Canit, doctus uerba suauia hominibus:

- 550 Huius insatiabiliter prompti sunt audire quando canit:
Sic me ille mulsit asidens in domibus:

Dicit autem Vlyssis amicus paternus esse,

In Creta habitans, ubi Minois genus est.

Hinc iam nunc huc uenit nocumenta patiens

- 555 Pronolutus: promisit autem vlysses audiuisse
Propè Thessprotorum uirorum in pingui populo
Viuum: multos autem ducit thesauros suam domum.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

Vade huc uoca, ut coram ipse diat:

- 560 Hi autem uel in ianuis sedentes delectentur,
Vel illic in domibus ipsis animus letus.

Ipsorū quidē. n. possessiones in corruptæ iacent in domo

ODYSSEAE

Panis & uinum dulce, hæc quidem domestica comedunt:

Hi autem in nostrum uersantes dies omnes

Boues sacrificantes, & oues, & pingues capras,

565

Conuiuantur, bibuntq; nigrum uinum

Incaſum: hæc aut multa deorsum ad dunt: non enim est uir

Qualis Vlyſſes fuit noxamentum à domo expellere:

Si autem Vlyſſes uenerit, & applicauerit in patriam terram,

Statim cum suo filio uolentiam punit uirorum.

570

Sic dixit: Telemachus aut ualde sternutauit: arcum aut

Terribiliter reſonuit: riſit autem Penelope. (domus

Statim autem Eumæum uerba uelocia allocuta eſt:

Vade, mihi hoſpitem coram huc uoca:

Non uides, quod mihi filius sternutauit omnibus uerbis:

575

Ideo & non imperfecta mors proas fiet

Omnibus ualde, neq; quisquam mortem & fatum uitabit:

Aliud autem tibi dico: tu autem in mentibus pone tuis:

Si ipsum cognoscam uera omnia dicentem,

Induam ipsum chlenamq; chitonaq; uestimenta pulchra.

580

Sic dixit: iuit autem subulcus postquam uerbum audiuit:

Propè autem stans uerba uelocia allocutus eſt:

Hoſpes pater, uocat te prudens Penelope

Mater Telemachi, inquirere aliquid ipsam animus

Circa maritum iubet, quanuis dolores passa:

585

Si autem te cognoscet uera omnia dicentem,

Induet te chlenamq; chitonaq; quorum tu maxime

Indiges: panem autem & petens in populo

Ventrem pasces: dabit autem tibi quicumq; uoluerit.

Huc at rursus allocutus eſt multa paſſus diuinus Vlyſſes:

590

Eumæe, statim ego uera omnia dicam

Filiæ Iarij, perprudenti Penelopæ:

Scio enim bene de illo: simul autem suscepimus ærnam.

Sed procorum difficilem timeo multitudinem,

595 Quorum superbiq; uisq; sydereum cœlum iuit.
Etenim nunc quando me hic uir in domum euntem
Non aliquid malum facientē percutiens doloribus dedit:
Neq; aliquid Telemachus hoc in adiuit, neq; aliq; ali-
Ideo nunc Penelopem in domibus iube (us:

600 Manere festinantem, licet in Solem occidentem:
Et tunc me interroget marito de redituum diem
Citissimè sedens apud ignem: uestimenta enim
Mala habeo, sās & ipse, quoniam te prius orauit.

Sic dixit: iuit autem subulcus postquā uerbū audiuit:

605 Hunc aut sup pauimento euntem allocuta est Penelope:
Non tu duās Eumæe, quid hoc intellexit errator?
An aliquem timens indecentem? an & aliter?
Verecundatur in domo? malè uerecundus peregrinus.

Hanc aut respondens, allocutus est Eumæus subulcus:

610 Loquitur secundum decens, quæ putaret alius
Superbiam fugere uirorum fortium:
Sed te manere iussit in Solem occidentem:
Et autem tibi sic ipsi multò melius ô Regna,
Solam ad hospitem loqui, uerbum & audire.

615 Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Non insipiens hospes, putat sicut est:
Non enim aliqui sic mortalium hominum
Viri contumeliantes iniusta cogitant.

Hæc quidem sic dixit: hic aut iuit diuinus subulcus

620 Procorum in cœtum, postquā dixit omnia:
Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est,
Propè tenens caput, ut non audirent alij:

O dilecte, ego quidem ibo ad sues, & illa custodiens

ODYSSEAE

Tuum & meam uitam: tibi autem hic omnia cura sint:
 Ipsum quidem te primum salus, & considera animo, 625
 Ne quid patiaris: multi autem mala sciunt Achiuorum,
 Quos Iupiter perdat ante nobis nocumentum fieri.

Hæc at rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
 Brit sic, euge: tu autem uade timens:
 Manè autem ueni, & duc sacrificia palchra: 630
 At mihi hæc omnia & immortalibus cura sunt.

Sic dixit: hic autem rursus sedit benepolita in sede:
 Impletus autem animum cibi & potus,
 Perrexit ad fues: liquit autem septa quæ domum quæ;
 Plenam conuiuarum: hi autem saltu & cantu 635
 Delectabatur iam. n. & ingressus erat meridianus dies.

ARGUMENTVM. Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Vlyſſis & Iri pugna fit: ostenditur autem & Penelope prociſ, & ab ipſiſ dona accipit: fit aut & quedam collocutio in hiſ ordine vlyſſis ad Eurymachum.

ODYS

ODYSSEAE.Σ. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Sigma autem contentione Iri, gloria Vlyssis, dona Regū.

ENIT autem pauper popularis qui in
ciuitate

Mendiabat Ithacæ: excellebat autem
uentre edac

Incessanter comedere et bibere: neque
ei erat uis,

Neque uolentia forma autem ualde magnus erat uideri:

§ Arneus autem nomine erat: hoc enim imposuit casta mater

Ex natiuitate: Irum autem iuuenes uocabant omnes:

Quoniam renanciat iens, quando aliquis iubebat.

Qui ueniens Vlyssē expellebat sua domo:

Et ipsum contendens uerba uelocia allocutus est:

10 Reuerde senex uestibulo, ne iam atō et pede traharis:

Non audis, quod iam mihi innuum omnes:

Trahere autem iubent: ego autem uerecundor tamen:

Sed surge, ne citō nobis contentio et manibus fiat.

Hunc at toruē respiciēs allocutus est astutus Vlyssēs:

15 Miser, neque aliquod tibi facio malum, neque dico,

Neque aliquem inuideo dare et multa accipientem:

Pauimentum autem ambos hoc capiet, neque aliqd te oportet

Alienis inuidere: uideris autem mihi esse errator

Sicut ego: opulentiam autem Dei curant præbere:

20 Manibus autem ne ualde pronoca, ne me irascifacias,

Ne te senex existens pectus et labra irrigem

Sanguine: quies autem mihi et magis adhuc erit

Irus Vlyssē
iurgijs in-
cessit.

iurgia blisiss

Crab,

ODYSSEAE

*Cras, non quidem enim te reuertì puto
Iterum intra domum Laërtiadæ Vlyssis.*

Hunc autem iratus allocutus est Irus errator: 25

*Vlysses pro O amia, ualde gloriosus succinctè diat
uocat Irum vetula fornacina simulis, quem malè non puniam
in certamè. Peractiens ambabus: in terram autem ex omnes dentes*

*Maxillis expellam, pora sicut segetem pascentis:
Cinge nunc ut omnes cognoscant & hi* 30
Pugnantes: quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis?

*Sic hi quidem ante ianuas altas
Pauimento in polito toto animo litigabant:
Hos autem intellexit sacrum robur Antinoi:
Suauius autem ridens allocutus est procos:* 35

*O amici, non quidem aliquid antè tale factum est,
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum,
Hospesq; & Irus contendunt mutuo
Manibus pugnare: sed compellamus citò.*

Sic dixit: hi autem omnes surrexerunt ridentes: 40
*Circum autem pauperes malesedentes congregati sunt.
His autem Antinous locutus est Eupitheï filius:*

*Audite me proci strenui, ut aliquid dicam:
Ventre hi aprarum iacent in igne: hos autem in coena
Deponamus, pinguedine & sanguine implentes:* 45
*Vter autem uinæt, potentiorq; erit,
Horum si uoluerit surgens ipse eligat:
Semp at rursus nobis cum conuiabitur, neq; aliquem aliū
Pauperem intus miseri sinemus petentem.*

Sic dixit Antinous: his autem placuit sermo: 50
Hos autem astutus allocutus est prudens Vlysses:

*O amici, non aliquomodo est iuniori uiro pugnare
Virum*

Virum senem dolore laesum: sed me uenter
Mouet male operatiuus, ut plagis domer.

- 55 Sed etia nunc mihi omnes iurate forte iuramentum,
Ne quis in Iro auxilium ferens, me manu forti
Percutiat ineptè agens: hoc autem me fortiter domabit.

Sic dixit: hi autem omnes iurauerunt, sicut iussit:
Hos autem rursus allocutus est sacra uis Telemachi:

- 60 Hospes, si te mouet cor et animus fortis
Hunc expellere, horum aliorum ne aliquem Achiuorum
Time: quoniam pluribus pugnabit, qui te uerberabit:
Hospites suscipiens quidem ego: in autem laudant Reges
Eurymachusq; et Antinous, prudentes ambo.

- 65 Sic dixit: hi autem omnes laudauerunt: at Vlysses
Cinxit quidem pannis arcum genitalia: ostendit aut crura
Pulchraq; magnaq; apparuerunt autem ei lati humeri, *membra b*
Pectoraq; fortiaq; brachia: at Minerva *liss*
Propè astant membra auxit pastori populorum:

- 70 Proci autem omnes uehementissimè admirati sunt.
Sic autem aliquis dixit uidens ad propinquum suum:
Certè atò Irus egens contractum malum habebit,
Qualem ex uestimentis senex coxam ostendit.

Vlysses ui-
ctor.

- Sic dixerunt: Iro autem malus motus est animus.
75 Sed et sic famuli duxerunt cingentes necessitate
Timentem: arnes autem circum tredebant ossa:
Antinous autem dixit, uerbumq; locutus est, atq; noi auit.
Nunc quidem neq; esses iactator, neq; natus esses,
Siquidem hunc tremis, et times grauius

- 80 Virum senem, dolore captum, qui ipsum cepit:
Sed tibi edico hoc, et perfectum erit,
Si te hic uiniet, potentiorq; erit,

Mittam

ODYSSEAE

Echetus

Rex.

Mittam te in terram iaciens in naui nigra

In Echetur Regem, hominum pessimum omnium,

Qui narem absundet, & aures seuo ere,

Genitaliaq; detrahens dabit canibus cruda comedi.

85

Sic dixit: huic aut adhuc magis tremor subiuit membra:

In medium aut duxerunt: hi aut ambas manus eleuauerunt:

Iam tunc cogitauit multumtolerans diuinus Vlysses,

An percutiet, ut ipsum anima linquat illic cadentem,

An ipsum parumper percutiet, extendetq; in terram:

Sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,

Quietè percutere, ut non ipsum reprehederent Achini,

Iam tunc eleuati: hic quidem percutit dexterum humerum

Irus: ille autem æruicem percutit sub aure: ossa aut intus

Fregit: statim autem uenit in os ruber sanguis:

Decidit autem in pulueribus clamans: simul eiecit dentes

Calatrans pedibus terram: at proci superbi

Manus eleuantes risu mortui sunt: at Vlysses

Traxit p ex uestibulo apiens pedem, quousq; iuit ad aulam

Porticusq; ianuam, & ipsum ad septum aule

Statuit reclinans: sæptrum autem imposuit manu,

Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:

Hic nunc sede, anesq; suesq; expellens:

Ne autem tu hospitum, & pauperum dominus sis

Malus existens: nec ubi aliquod malum & maius accipias.

Dixit, & circum humeros indecentem iecit peram

Dense fractam: in autem tortum erat lorum.

Iterum aut hic in panimentum iēs desedit: hi aut tuerunt intro

Suauiter ridentes, & allocuti sunt uerbis:

Iupiter tibi det hospes, & immortales Dei alij

Quodcumq; maxime uis, & tibi dilectum est animo,

Qui

ogifatio.
11/13

90

95

100

105

110

Qui hunc insatiabilem mendicare sedasti

In populo: cito enim ipsum reducamus in terram

115 In Echetur Regem, hominum pessimum omnium.

Sic dixerūt: gauisus est autem gloriā diuinus Vlysses:

Antinous autem ei magnum uentrem apposuit

Plenum pinguedineq; et sanguine: Amphinomus

Panes ex anistro duos apposuit eleuans:

120 Et poculo aureo ostendit, uociferantq;

Salue pater, o hospes, fiat tibi sicut antea

Opulencia: at quidem nunc malis teneris multis.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:

Amphinome, certe ualde uideris prudens esse:

125 Talis enim et patris, quoniam gloriam bonam audiui,

Nisum Dulichium bonum esse diuitem:

Ex hoc te dicunt natū esse: prudenti aut uiro similis es.

Propter hoc tibi dico, tū autem intellige, et me audi:

Nihil imbecillius terra nutrit homine

130 Omnium, quæcunq; terram inspirantq; et serpunt,

Non quidem enim unq; dicit malū passurū esse in futurū,

Quousq; uirtutem præbeant Dei, et genua mouentur.

Sed quando iam ex mala Dei beati perficiunt,

Et hæc suffert nolens patienti animo:

135 Talis enim mens est terrestriam hominum,

Qualem quotidie ducit pater uirorumq; Deorumq;.

Etenim ego quondam cogitabam in uiris beatis esse:

Multa autem iniusta feci, ui et robori obediens,

Patri meo confidens, et meis fratribus,

140 Quod non aliquis omnino uir iniustus sit.

Sed hic silentio dona Deorum habeat, quodcunq; dent,

Qualia uideo procos iniusta cogitantes,

Possessiones

Vlysses ob
uictoriā lau
datus, dona
accipit à
procis.

De hominis
fragilitate.

Vlysses Am
phinomum
præmonet
infortunij.

Salus hominis beatus

ODYSSEA E

Possessiones consumentes, & inhonorantes uxorem
 Viri, quem non amplius dico amicis & patria terra
 Diu absore: ualde autem propè, sed te Damon
 Domum subducat, ne obuies illi,

145

*nonet, ne sibi
 itobius*

Quando redibit dilectam in patriam terram,
 Non enim sine cruore diuidi puto
 Procos, & illum, postquam in ædem uenerit.

Sic dixit, & libans bibit dulcè nimum:

150

Iterū at in manibus posuit poculum ornatori populorum:
 At hic iuit per domum dilectam, cruciatus cor,
 Quatiens caput: iam enim malum augurabatur animus:
 Sed neq; sic fugit mortem: impediuit at & hūc Minerva
 Telemachi à manibus & hasta fortiter interfici:

155

Rursus autem iterum sedit in sede unde sederat:
 Huic autem in mentibus posuit Dea cæsia Minerva
 Filia Icarij prudenti Penelopæ,

Procis apparere, ut extenderet maximè

Animum procorum, & honorata fieret

160

Magis à uiroq; & filio, quàm antea erat:

Inusitatè autem risit, uerbumq; dixit, denominauitq;:

Penelope Eurynome, animus mihi cupit non antea

ad procos Procis apparere, inuisis licet tamen:

itura. Filio autem dicam uerbum quod perutile erit,

165

Non omnia procis superbis conuersari,

Qui bene quidem dicunt, malè autem retrò cogitant.

Eurynome Hæc at rursus Eurynome gubernatrix ad uerbū dixit:

Penelope Italiam hæc omnia filia secundum decens dixisti.

ministra. Sed uade, & tuo filio uerbum dic, neq; occulta,

170

*quæ uathesti
 mus ungere
 genas*

Corpus lauans, & ungens genas, /

Neq; sic lachrymis irrigata circum faciem

Vade,

- Vade: quoniam peius lugere continuè semper.
Iam quidem enim tibi filius talis, quem tu maximè
175 Supplicabas Deis nascentem uidere.
Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Eurynome, non hæc loquere dolens licet
Corpusq; lauare, & ungere unguento:
Splendorem mihi Dei, qui olympum habitant,
180 Perdiderunt, ex quo ille iuit concavis in nauibus.
Sed mihi Antinoësq; & Hippodamiam iube
Venire, ut mihi assistent in domibus:
Sola autem non illuc uado ad uiros: uerecundor enim.
Sic dixit: uetula autem è domo exiuit,
185 Nuncians mulieribus, & mouens ire:
Tunc rursus alia cogitauit Dea casta Minerva,
Filie Icarij dulcem somnum diffudit:
Dormiuit autem reclinata: soluta sunt aut ei mēbra oīa
Illic in lecto: tunc igitur diuina Dearum
190 Immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achiai:
Pulchritudine quidem ei uultusq; bene purgauit
Immortali, quali benecoronata Venus
Vngitur, quando ibat chorum in amabilem:
Et ipsam longiorem, & pinguiorem fecit uideri:
195 Albiorem autem ipsam fecit secto elephante.
Hæc quidem sic faciens abiuit diuina Dearum:
Venerunt autem famulæ albæ uulnis ex domo
Voæ uenientes: hanc autem dulcis somnus dimisit,
Et absterfit manibus genas, clamauitq;
200 Certè me ualde grauiter patiētē mollis somnus coopuit,
vtinam mihi sic mollem mortem daret Diana casta
Statim nunc, ut non amplius lugens per animum

Proci mirā
tur Penelo-
pæ pulchri
tudinem.

Secula

ODYSSEAE

Secula corrumpere[m] mariti desyderans dilecti
 Omnem uirtutem: quoniam eximius erat Achiuorum.

Sic loquens descendit superiora splendida, 205
 Non sola, simul hanc & famulae duae sequebantur:
 Haec autem quādo iam procos peruenit diuina mulierū,
 Stetit in limine domus ornatè facta,
 Contra genas tenens subtilia uela:
 Famula autem igitur ei prudens utrinq; assitit. 210
 Horū aut illic soluebātur genua: amore at aīum demul-
 Omnes aut precabātur apud in lectis dormire. (cebat:

Haec aut rursus Telemachum allocuta est suum filiū:

Penelope in Telemache, nō amplius tibi mentes firma, neq; cogitatio,
crepat Te- Puer adhuc existēs, et magis in mētibus utilia cogitabas: 215
lemachū ob Nūc at quādo iā magnus es, & pubertatis mēsurā pue-
casum ho- Et aliquis dicit filium esse beati uiri (nisi,
spitem. In magnitudine & pulchritudine uidens alienus uir,

Non amplius tibi mentes sunt iusta, neq; cogitatio:
 Quale iam hoc opus in domibus factum est, 220
 Qui hospitem siuisti indecenter tractari sic:
 Quomodo nunc si quis hospes in nostris domibus
 Sedens sic pateretur tractationem dolorosam?
 Tibi dedecus, nocumentumq; hominibus erit.
 Hanc at rursus Telemachus prudēs cōtrā allocutus est: 225
 Mater mea, hoc quidem non te accuso irasci:
 At ego animo intelligo, & scio singula,
 Bonaq; & peiora: antea autem adhuc infans eram:
 Sed non possum prudentia omnia intelligere.
 Nam me perterrent assidentes aliunde alius: 230
 Hi aut mala cogitantes: mihi aut nō sunt auxiliares,
 Non hospitibus, & Iri pugna facta est

Procorum

Procorum cōsilio: fortitudine autem hic potentior fuit.

Vtinam enim Iupiterq; pater, & Minerva, & Appollo,

235 Sic nunc proci in nostris domibus

Monerent capita domiti, hi quidem in stabulo:

Hi autem intra domum, soluta essent membra siuguli:

Sicut nunc Irus ille in aularibus ianuis

Sedet nutans capite, ebrio similis,

240 Neq; rectus potest stare pedibus, neq; reuerti

Domum quò ei reditus erat, quoniā dilecta mēbra soluta

Sic hi quidem talia inter se loquebantur: (sunt:

Eurymachus autem uerbis allocutus est Penelopem:

Filia Iarij, prudens Penelope,

Euryma-
chus ad Pe-
nelopem.

245 Si omnes te uiderent in salubri Argo Achiui,

Plures proci in uestris domibus

Manè conuiuarentur: quoniam pręstas mulcibus

Speđeq; magnitudineq; & mentibus intus equalibus.

Huic autem respondit postea prudens Penelope:

250 Eurymache, certè meam uirtutem, spēđemq; corpusq;

Perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerant

Argui: cum his autem meus maritus erat Vlysses:

Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,

Maior gloria esset mea, & melius sic:

255 Nunc autem tristior, tot enim mihi impulit mala fortuna:

Certè quidem iam quando iuit relinquens patriā terram,

Dextram in palma apiens me manu allocutus est:

O mulier, non puto bellicosos Achiuos

Ex Troia bene omnes illesos redire.

260 Etenim Troianos dicunt pugles esse uiros,

Et iaculatores, & extensores sagittarum,

Equorumq; uelocissimis pedibus equitatores, qui uelocissime

Vlyssis dis-
cētis ad
Troiam mā-
data.

X Discernunt

Discernunt magnam contentionem grauis belli:

Ideo nescio si me remittet Deus, an captus ero

Illic in Troia: tibi autem hinc omnia cura sint:

265

Recordari patris & matris in domibus,

Sicut nunc, uel etiam magis me procul existente.

At postquam iam filium barbatum uidebis,

Te nubere cui uis, tuam domum relinquens.

Ille sic dixit: hæc iam nunc omnia perficiantur:

270

Nox autem erit quando iam odiose nuptiæ obuiabunt

Perdita mei, cuius Iupiter beatitudinem abstulit.

Sed hæc grauis dolor cor & animum cepit:

Procorum non hæc iustitia antea coram me facta est,

Qui bonamq; mulierem & diuitis filiam

275

Caperen uxorem uolunt, & inter ipsos contendunt;

Idem ipsi abducant boves & pingues oues:

Sponsæ conuiuium amicabile, & splendida dona dant.

Sed non alienum uictum impune edunt.

Sic dixit: letatus est autem pertolerans diuinus Vlysses:

280

Quonia horum quidem dona attraherantur, mulcebat animam

Suauibus uerbis: mens autem eius alia cogitabat.

Hanc autem rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:

Filia Iarij, prudens Penelope,

Dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferre,

285

Suscipe. non enim mihi bonum renuere dationem est:

Nos autem neq; in opera antea imus, neq; alio

Antea te alibi nubere Achiuorum quicunq; optimus.

Procorum Sic dixit Antinous: his autem placuit sermo:

quisq; donum Dona autem portare præmiserunt præconem singulus:

290

adfert Pene Antinoo quidem portauit magnam perpulchram uestem

lope. Variam: intus autem erant fibulae duodecim, omnes

Auræ

Auræ,iuncturis bene flexilibus congruentes.

Monile autem Eurymacho peruarium statim portauit

295 *Aurcum,electris fulgens Sol fianti.*

Inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt

Persectabiles laboratas:gratia autē splendebat multa.

Ex autem Pisandro Polycctoride Rege,

Monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.

300 *Aliud autem aliud donum Achiuorum pulchrum dedit.*

Hæc quidem postea ascendit superiora diuina mulierâ:

Huic autē simul famule portabant perpulchra dona.

Hi autem in saltationem et suauem cantum

Versi delectabantur:māserunt autē in uestperum uenire:

305 *His autem delectantibus,nigrum uestper ingressum est,*

Statim lampades tres statuerunt in domibus

Vt luarent:arcum autem ligna arida posuerunt

Sicæ,diu ualde dura,nuper sassa ære,

Et lampadas misuerunt,uiasim demonstrarunt

310 *Famule Vlyssis miseri:at hic his*

Ipse generosus locutus est prudens Vlysses:

Famule Vlyssis diu absentis Regis,

Itæ ad domus,ubi ueneranda Regina:

Hanc autem apud lanas uertit:delectate autem ipsam

315 *Sedentes in domo,uel lanas aptate manibus:*

At ego his lumen omnibus præbebo,

Siquidem uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,

Non me uiuant:perpatiens autem ualde sum.

Sic dixit:hæ autem riserunt:inter se autem aspiciabant,

320 *Hunc turpiter alloata est Melantho pulchræ genis,*

Hanc Dolius quidem genuit,nutriuit autem Penelope: Dolius.

Filiam autem tanquàm nutriuit:dabat autem lados aïo.

O D Y S S E A E

Sed neq; sic tenuit dolorem in mentibus Penelopes:

Sed hæc Eurymacho mixta est, & amabat.

Hæc Vlyssæm alloouta est contumeliosis uerbis:

325

Melantho
iurgatrix la
æsit Vlyssæ

Hospes miser, tu aliquis mentibus percussus es,

Neq; uis dormire æream in domum ueniens,

Vel alicubi in conuentum: sed hîc multa diâs

Confidenter multos inter uiros: neq; quid animo

Times: certè uinum habet mentes, uel semper

330

Talis mens est, qui & uana diâs:

An exultas quòd Irum uiaisti erratorem?

Ne quis dîo Iro melior alius surgat,

Qui te in capite percutiens manibus fortibus,

Domo emittat fœdans sanguine multo.

335

Hanc toruè respiciens allooutus est prudens Vlysses:

Certè dîo Telemacho dicam anis qualia diâs

Illuc iens, ut te illic per membra incidat.

Sic dicens, uerbis perterrituit mulieres:

Perrexerunt autè ire per domû: soluta sunt autè sub mē=

340

Timore, dixerunt enim ipsum uera dicere. (bra cuiusq;

At hic apud lampades faciens lumen accensas

Stabat omnes aspiciens: alia autem eius animus

Cogitabat mentibus, quibus non imperfecta fient:

Procos autem non omnino superbos sinebat Minerva,

345

Contumelia teneri demulcente, ut adhuc magis

Ingrediatur dolor corde Laërtiadem Vlyssæm.

His autem Eurymachus Polybi filius inæpit dicere,

Mordens Vlyssæm, risum autem socijs fœat:

Audite me proâ inclytæ Regine,

350

Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet:

Non sine Deo hic uir Vlyssæam in domum uenit:

Tamen

Tamen mihi uidetur fascellarum splendor esse ipsius
Capitis: quoniam non ei sunt capilli, neq; pauci.

- 355 Dixit: simulq; allocutus est Vlysses urbiū destructorem:
Hospes, nunquid uis seruire si te suscipiam
Agri in extremitate? merces autem tibi sufficiens erit,
Sepesq; colligens, et arbores longas plantans:
Illic autem ego panem quidem continuum dabo:
360 Vestimenta q; circum induā, pedibusq; calciamenta dabo.
Sed quoniam igitur iam opera mala didicisti, non uoles
Opus inire: sed cadere in populum
Vis, ut possis pascere tuum uentrem insatiabilem.

Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses:

- 365 Eurymache, si enim nobis contentio operis esset
Tempore in uerno, quando dies longi sunt,
In herba falcem quidem ego bene flexam haberem:
Et autem tu talem haberes, ut experiremur opus
Ieiuni usq; ualde ad tenebras: herba autem adesset:
370 Si autem rursus et boues essent impulsī, qui optimi,
Pingues, magni, ambo saturati herba,
Coetanei equaliter portantes, quorū robur nō minutum:
Aratrum autem esset: obediat autem gleba aratro:
Tunc me uideres si sulcum longum proscinderem.
375 Si autem rursus et bellum alicubi moueret Saturnius
Hodie, et mihi scutum esset, et duæ lanæ,
Et galea tota ærea in temporibus congruens,
Tunc me uideres primis in pagnatoribus mixtum:
Neq; mihi uentrem improperans diceres.
380 Sed ualde iniuria afficis, et tibi mens crudelis,
Et aliquomodo quidam uideris magnus esse et fortis,
Quoniam quā paucis, et non bonis conuersaris.

Uache
Si autem Vlysses ueniret, & applicaret in patriā terram,
Statim tibi portæ, & latæ exsistentes
Fugienti arctarentur per e uestibulo forās. 385

Sic dixit: Eurymachus autem iratus est animo magis,
Et ipsum toruē intuens uerba uelocia alloatus est:
Ah miser, ætè dæo tibi perfidam malum, qualia diās
Confidenter multos inter uiros, neq; quid animo
Times: nunquid te uinum habet mentibus? an tibi semper 390
Talis mens est, qui & uana diās?
Aut exultas quod Irum uiaſti ſarram?

Sic uoāſerans ſcabellum accepit: at Vlyſſes
Vlyſſe Eu= Amphinomi ad genua deſedit Dulichij,
rymachus Eurymachum timens: hic autem pinærnā percuſſit manu 395
ſcabello pe= Dextra: gutturnium autem humam ſonuſit cadens.
tit.

At hic plorans cædit reſupinus in pulueribus:
Proā autem tumultuati ſunt in domibus umbroſis:
Sic autem aliquis dixit, aſpiāens propinquum alium:

Vtinam debuifſet hoſtes errans alibi perire, 400
Antè uenire, quò non tantum ſtrepitum miſiſſet:
Nunc autem de paupere contēdimus, non aliqua conuiuij
Bonu eſt uoluptas: quoniam peiora uiuunt.

His autem & dixit uis Telemachi:
Mali, inſanitis, & non aliquid occultatis animo 405
Cibum, neq; potum, Deorum aliquis uos conātat:
Sed bene conuiuiati dormite, domum cuntes,
Quando animus iubet: cogo autem non aliquem ego.

Sic dixit: hi autē omnes mordicus in labris applicātes,
Telemachum admirabantur, qui audacter locutus eſt:
His Amphinomas condonatus eſt & dixit, 410
Niſi illuſtris filius Aretiadæ regis:

O amia, non autem aliquis in dictum iustum
Contrarijs uerbis mordens scuiat:

415 Neq; hospitem uerberate, neq; aliquem alium
Famulorum, qui sunt in domibus Vlyssis diuini.
Sed agè pinærna incipiat poculis,
Vt libantes dormiamus domum euntes:

Hospitem autem sinamus in domibus Vlyssis
420 Telemacho curæ esse: huius enim dilectam peruenit domus
Sic dixit: his aut oĩbus placitũ uerbũ dixit, (num,
His crateram miscuit Mulus heros
Præco Dulichius: famulus autem erat Amphinomi;
Distribuit autem omnibus ritè: hi autem Deis
425 Libantes beatissimis biberunt dulcè uinum:
At postquã libarunt, biberunt quãtum uoluit, animus:
Perrexerunt ire dormituri suas ad domos unusquisq;.

ARGVMENTVM T. HOMERI COMPOSITIONIS.

CVM Telemacho expositionem facit armorũ Vlysses: & ad Penelopem ex Creta esse respondet: Fit autem ipsius per ciatriam agnitio ad Eurycleam pedes ipsius lauante: & per transgressionem poëta dicit, quòd in Parnaso percussus est ab apro.

ODYSSEAE .T. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Tas autem, agnoscit ex ciatrice uetula Vlyssēm.

T H I C I N domo remansit diuinus
Vlysses,

Prociſ cædem cum Minerua cogitans:
Statim autem Telemachum uerba uelocia
allocutus est:

Telemache, oportet arma bellicosa deponere intus
Omnia ualde: at procos mollibus uerbis
Alloquere, quando à te inquirent cupientes: 5
Ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt,
Qualia quondã ad Troiã proficiscens reliquit Vlysses:
Sed consumpta sunt quantum ignis iuit flatus:
Adhuc aut̃ mihi & hoc maius in mentibus posait Satur- 10
Ne ebriati contentionem statuantes in uobis (nius,
Inter uos uulneretis: deturpetis autem conuiuium,
Et sponsalia: ipsum enim attrahit uirum ferrum.

Sic dixit: Telemachus autem dilecto obediuit patri:
Extra autem notans, allocutus est nutricem Eurycleam: 15
Nutrix, agè iam mihi exclude in atrijs foeminas,
Donec iam ad thalamum concludam arma patris
Bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat
Patre abeunte: ego autem adhuc paruulus eram:
Nunc autem uolo deponere, ut non ignis eat flatus. 20

Hunc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
Vtinam enim iam tandem fili prudentiam inscipias

Domum

Domum curare, & res omnes seruare.

Sed agè, quis tibi postea simul ueniens lumen portabit?

25 *Famulas autem non finis adire quæ luminent.*

Hæc autè rursus Telemachus prudens contra locutus est:

Hospes hic: non enim ociosum tolerabo, qui meum

Semimodium comedit & longè ueniens.

Sic autem dixit: huic autem firmum fuit uerbum.

30 *Clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.*

Hi autem festinantes Vlysses & illustris filius

Intrò portauerunt galeasq; & scuta umbiculosa,

Lancasq; acutas: autè autem Pallas Minerva

Auream lucernam tenens lumen perpulchrum faciebat:

35 *Iam tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim:*

O pater, certè magnum miraculum hoc oculis uideo:

Tamèn mihi parietes domorum pulchræq; sedes,

Abigneq; trabes, & columnæ altitudinem habentes

Lucent oculis tam igne ardente:

*Domus Telemacho in
star arden-
tis flamme
apparet,*

40 *Certè ualde aliquis Deus intus qui cœlum latū habitat.*

Hunc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses:

Tace, & tuam mentem retine, neq; interroga:

Hæc iustitia est Deorum, qui olympum habitant.

Sed tu quidem dormi: ego autem remanebo hic:

45 *Vt item famulas & matrem tuam irriter:*

Hæc me dolens interrogabit seperatim singula.

Sic dixit: Telemachus autem ex domo discedit

Dormiturus in cubiculum lampadibus lucentibus,

Vbi antea dormiebat, quādo ipsū dulcis sōnus capiebat.

50 *Illic igitur & tunc dormiuit, & Auroram expectabat,*

At hic in domo relictus est diuinus Vlysses,

Proci cadem cum Minerva cogitans.

Hæc

Hæc autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
 Diane similis, uel aurea Veneri:
 Haic apud quæ sedem igne deposuerunt (illic aut sedebat) 55
 Rotundam ebore et argento, quam quondam faber
 Feat Icmalius, et sub scabellum pedibus misit
 Aptum ex ipsa, ubi magnam iniecit pellem:
 Illic sedit postea prudens Penelope:
 Venerunt autem famule albæulnis ex domo: 60
 Hæ aut longè quidè panè multū asportauerunt et mēsas,
 Et pocula, unde proæ superbi biberant:
 Ignè aut à faculis ad terrā iecerunt: alia autè supra ipsas
 Congregarunt ligna lumen esse et comburi.

Hæc autem Ulyssi dixit Melantheo secundò rursus: 65

Melantheo
 minatur V-
 lyssi uerbe
 ra, nisi abe-
 at domum.

Hospes, adhuc et nunc huc uenisti per noctem
 Conuersans in domo, aspicias autem mulieres:
 Sed exi foras miser, et conuiuio iuuaberis,
 Vel atò et torre percussus ibis foras.
 Hanc autem toruè aspiciens, allocutus est prudēs Ulysses: 70
 Mala, cur me sic inuehis irato animo?

Nunquid quæ sordeo, mala autè corpori uestimenta indutus:
 Mendico autem in populo: neccitas enim urget:
 Tales pauperes et erratores uiri sunt.

Etenim ego quondam domum in hominibus habitauì 75
 Beatus diuitem, et sepe dedi erratori
 Tali qualis esset, et qui alicuius indigens ueniret:
 Erant autem serui ualde multi, aliæq; multa,
 Quibus beneuiunt, et diuites uocantur:
 Sed Iupiter destruxit Saturnius: uoluit enim. 80

Ideo nunc ne aliquando et tu mulier longè omnè perdas
 Latitiā, qua nunc inter anillas ornata es,

Ne tibi

- Ne tibi aliquomodò domina irata seuiat,
 Vel Vlysses ueniat:adhuc enim & spei parat.
- 85 Si at̃ hic quidem oīno perijt et nō amplius reditus est:
 Sed iam filius talis Apollinis consilio
 Telemachus:hunc autem nulla in domibus mulierum
 Latet ineptē agens,quoniam non amplius talis est.
- Sic dixit:hunc audiuit prudens Penelope:
 90 Anallā autem allocuta est,uerbūq; dixit,denominauitq;
 Omnino audax anis intrepida,non me lates
 Fadens magnum opus, quod tuo capiti refringes.
 Omnino enim bene scīs,quoniam à me audiuiſti ipſa,
 Quòd hospitem curabam in domibus meis
- 95 Circa maritum̃ interrogare, quoniā frequenter tristior.
 Dixit:& Eurynomen gubernatricem ad uerbum dixit:
 Eurynome,porta iam sedem,& pellem in ipſa,
 Ut sedens dicat uerbum,& audiat
 Hospes me:uolo autem ipsum interrogare
- 100 Sic dixit:hæc ualde festinanter deposuit portans
 Sedem benepolitam,& in ipſa pellem iecit:
 Illic sedit postea multum tolerans diuinus Vlyſſes:
 His autem uerbis inæpit prudens Penelope:
 Hospes,de hoc quidem te primū ego interrogabo ipſa:
- 105 Quis?unde es uirorum?ubi tibi ciuitas & parentes?
 Hanc autem,respondens,allocutus est prudens Vlyſſes:
 O mulier,non aliquis te hominum in infinita terra
 Contendat:arte enim tua gloria cœlum latum peruenit.
 Sicut alicuius arte Regis strenui,qui Dœumcolens
 110 Viris in multis,& fortibus regnans,
 Iustitias extendit:fert autem terra nigra
 Tritica & hordea: grauantur autem arbores fructu:

Pariunt

Penelopes
& Vlyſſis
ignoti collo
quium.

ODYSSEAE

Pariunt autem firma pecora: mare autem præbet pisas
 Ex felicitate: uirtutem exercent aut populi sub ipso.
 Ideo me nunc hæc quidem alia inquire tua in domo, 115
 Ne meum interroga genus et patriam terram,
 Ne mihi magis animum impleas doloribus
 Recordanti: ualde aut sum persuspiriosus, neque aliquid me
 Domo in aliena lugentemque; flentemque; (deceat
 Esse: quoniam peius lugere ualde semper, 120
 Ne aliqua mihi ancillarum irasatur, uel tu ipsa:
 Dicit aut lachrymas spargere grauatum me mentibus uino.

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
 Hospes, certe quidem mea uirtutem, speciemque, corpusque,
 Perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerunt 125
 Argui: cum his autem meus maritus iuit Vlysses:
 Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
 Maior gloria esset mea, et melior sic:
 Nunc autem doleo, tot enim mihi filauit mala fortuna.
 Quiaque enim insulis dominantor optimi 130
 Dulichioque, Sameaque, et syluosa Zacyntho,
 Quique ipsam Ithacam temperatam pascentur,
 Hi me nolentem petunt uxorem: pilant autem domum:
 Ideo neque hospites auro, neque supplicatores,
 Neque pracones, qui publice operarij sunt. 135

Penelope
 narrat ho-
 spiti Vlyssi
 ut procos fe-
 fellerit.

Sed Vlysssem desyderans dilecto in liquefio animo:
 Hi autem nuptias festinant: ego autem dolos cogito,
 Vestem quidem mihi primum inspirauit mentibus Deus
 Statuenti magnam telam in domibus texere
 Tenuem et immensam: statim autem ipsis dixi: 140
 Iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
 Expectate festinantes has meas nuptias, donec uestem
 Perficiam

Perfidam (ne mihi uana fila peream)

Laërte heroi funestem, quando ipsum

145 Para pernitiōsa capiet ualde dormientis mortis,

Ne aliqua mihi in populo Græcarum irascatur,

Si sine ueste iacet multa possidens.

Sic dixi: his autem persuasus est animus superbus:

Tunc quotidiana texebam quidem magnam telam:

150 Noctes autē resoluebam, postquā lampades apponebā:

Sic triennium quidem latui ego, et persuasi Achiuos.

Sed quando quartus uenit annus, et uenerunt horæ

Mensibus corruptis, arcum autem dies multi perfecti,

Et tunc iam me propter famulas canes non curantes

155 Acceperunt ingredientiē, et minati sunt uerbis: . *Proci minati sunt*

Sic hanc telam perfectā, et non uolens à nece sitare: Penelope

Nūc autē neq; effugere possum nuptias, neq; aliquod aliud

Consilium inuenio: ualde autem festinant parentes

Nubere: ægreferebat autem filius uictum edentibus

160 Cognosens. iam enim uir qualisq; magnusq;

Domum curare, huicq; Iupiter gloriam præbet.

Sed et sic mihi dictum genus unde es.

Non enim à quera es antiqua, neq; à petra.

Hanc autē, respondens, allocutus est prudens Vlysses:

165 Ouxor uenerabilis Laërteiadæ Vlyssis,

Non amplius æffabis meum semen interrogans?

Sed agē tibi dicam: certē quidem me doloribus dabis

Pluribus quā teneor, certē enim pœna, quando patria

Sua abest uir tanto tempore, quanto ego nunc

170 Multas hominum ad ciuitates errans, dolores patiens.

Sed et sic dicam quodcumq; me interrogas et inquiris:

Creta quædam terra est medio in nigro ponto

Pulchra

Penelope
querit ex
hospite ge-
nus.

ODYSSEAE

Pulchra, & pinguis, arcumfluibilis: in hac aut homines
Descriptio Multa infiniti, & nonaginta ciuitates:
Cræta, un= Alia autem aliorum lingua mixta: in ipsa quidem Achiui, 175
de Vlysses In autem Eteocrete magnanimi, in autem Cydones,
 fingit se ori Dorensesq; Trichaices, diuiniq; Pelasgi:
undum. His autem in Cnosos magna ciuitas: ubi Minos
 Nouennis regnavit Iouis magni conuersator,
 Patris mei, pater magnanimi Deucalionis: 180
 Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem.
 Sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
 iuit simul cum Atridis: mihi aut nomē inclytum Aethon
 iunior natu: hic autem prior & melior:
 Illic Vlysses ego uidi, & hospitia dedi: 185
 Etenim hunc ad Crætā deduxit uis uenti,
 Euntē ad Troiā percutiens Mæcorum:
 Statuit autem in Amniso, ubi spelunca Luāæ
 In portibus difficilibus: uix autem fugit procellas:
 Statim aut Idomeneū interrogabat ad ciuitatem ueniens: 190
 Hospitem enim ipsum dicebat dilectumq; esse reuerēdūq;
 Huic autem iam decima, uel undecima fuit Aurora
 Euntē cum nauibus rostratis Ilium intrō:
 Hunc quidem ego ad domos duāns bene hospitatus sum,
 Accuratē diligens multis in domo existentibus. 195
 Et ei his alijs socijs, qui simul ipsum sequebantur
 A populo farinas dedi, & nigrum uinum congregans,
 Et boues sacrificare, ut impleret animum:
 Illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui.
 Flabat enim Boreæ uentus magnus: neq; in terra 200
 Sinebat stare: seuius autem aliquis mouebat Deus.
 Ipsa aut tertiā decima die uentus cecidit: hi aut ascenderūt:
Dixit

Dixit mendaciam multa dicens ueris similia.

Hac autem iam audiente, fluebant lachrymæ, liquefiebat autem

205 Sicut autem nix liquefit in altis montibus, (corpus: *comparatio*)

Quam Eurus liquefat, postquam Zephyrus defusus est:

Liquefacta autem igitur hac, flumini implentur fluentes:

Sic huius liquefiebant pulchræ genæ lachrymantis,

Flentis suum uirum assidentem: at Vlysses

210 Animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem:

Oculi autem tanquam cornua stabant ael ferrum

Tantum in palpebris: dolo autem hic lachrymas occultabat:

Hæc autem postquam igitur satiata est multarum lachrymarum luctu,

Iterum ipsum uerbis respondens, allocuta est:

215 Nunc iam te hospes puto tentasse,

Si uerè iam illic cum diuinis socijs

Hospitans in domibus meum maritum sicut didi:

Dic mihi qualia, quæ arca corpus uestimenta indutus erat,

Ipse qualis erat, et sodos qui ipsum sequebantur:

220 Hanc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses:

O mulier, difficile tanto tempore seorsum existentem

Diare. iam enim ei uigessimus annus est,

Ex quo illinc iuit, et mea abiit patria:

At ego dicam sicut mihi uidetur animo:

225 Vestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses

Duplicem: at ei fibula auro facta erat

Foraminibus dupliabibus: antè autem uaria erant,

In prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum,

Trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes:

230 Similiter hi aurei existentes: hic quidè uidebat hinnulum suffocum

At hic effugere promptus, palpitat pedibus: (ans:

Hanc autem interulam intellexi arca corpus splendidam,

Quale

Quale æpæ folium in ischaleo.

Sic quidem erat mollis: splendida autem erat Sol sicut,

Certè quidem multæ ipsum admirabantur mulieres.

235

Aliud autem tibi dico: tu autem in mentibus pone tuis:

Nescio si hæc indutus fuerit aræ corpus domi Vlyßes,

An aliquis sociorum dederit uelocè in naui eunti,

An aliquis alicubi & hospes, quoniam multis Vlyßes

Fuit amicus: pauca enim Achiuorum erant similes:

240

Et ei ego æreum ensẽ, & duplicẽ dedi

Pulchram purpuream, & talarem chitonem:

Honoratè autem dimisi benetabulata in naui:

Et quidem ei præo paululum maior ipse

Sequebatur, & hunc tibi dicam qualis erat:

245

Gibbosus in humeris, magni corporis, crispo capite:

Eurybates Eurybates at nomẽ fuit: honorabat at ipsũ eximie aliorũ

præo Vlyß Suorũ sociorũ Vlyßes, q. mentibus equalia sæbat.

sis.

Sic dixit: huic aut adhuc magis de syderũ monit luctus

Signa agnoscenti, quæ ei firma dixit Vlyßes.

250

Hæc aut postquã igitur satiata est, multũ lachrymabili lu-

Et tunc ipsum uerbis respondens, allocuta est: (ctu,

Nunc quidem iam mihi hospes, antea existens miserabilis

In domibus meis, amicusq; eris, honorabilisq;.

Ipsa enim hæc uestimenta ego præbui qualia diis,

255

Plicans ex cubiculo, fibulamq; imposui lucidam

Illi ornamentum esse: hunc autem non suscipiam retrò

Domum redeuntem dilectam in patriam terram.

Ideo mala parca concius in naui Vlyßes

Iuit inspecturus malam Troiam non nominabilem.

260

Hanc autem, respondens, allocutus est prudens Vlyßes:

O uxor ueneranda Laertiada Vlyßis,

Non

- Non amplius nunc corpus pulchrum destrue, neq; animū
Liquefac uirum lugens, reprehendo quidem nihil.
265 Etenim aliqua alienum luget uirum perdens
Iuueniculum, cui filios peperit amicitia mixta:
Quanto magis Vlyssē quem dicunt Deis similem esse:
Sed lectu quidem cessa, mei autem intellige uerba:
verē enim tibi loquar, neq; occultabo.
270 Nam iam Vlyssis ego arca reditum audiui
Prope Thesprotos uiros in pingui populo
Viuum: at ducit thesauros multos et bonos
Petens in populo: at amabiles socios
Perdedit, et nauem concuam in nigro ponto,
275 Trinacria ab insula ueniens: irati sunt enim ipsi
Iupiterq; et Sol: huius enim boues interfecerunt socios:
Hi quidem omnes perierunt undoso in ponto:
Hunc autem in carina nauis micat unda in continentem
Pheacum in terram, qui diuini geniti sunt:
280 Hi autem ipsum supra animā Deū tanquam honorabāt,
Et ei multa dederunt: mittereq; ipsum uoluissent ipsi
Domum illesum, et diu huc Vlysses
Venisset, sed ei hoc utilius uisum est animo
Res congregare multam in terram eunti.
285 Sic arca astutias multas mortalium hominum
Cognouit Vlysses, neq; aliquis contendat homo alius.
Sic mihi Thesprotorum Rex locutus est Phedon:
Iurauit autem ad me ipsum sacrificans, in domo
Nauem detraxisse, et pręparatos esse socios:
290 Hi autem ipsum mittent dilectam in patriam terram:
Sed me prius misit: contigit enim ueniens nauis
Virorum Thesprotorum in Dulichium multifrumenti,

ODYSSEAE

Et mihi res ostendit, quas cumq; congregauerat Vlysses:
 Et in tertiam generationem alterum adhuc passerent,
 Quae cumq; ei in aedibus opes iacent Regis. 295
 Hunc autem in Dodonem diabat ire, ut Dei
 Ex quercu alta Iouis consilium audiret,
 Quomodo rediret dilectam in patriam terram,
 Iam diu absens, uel manifeste, uel clam.
 Sic quidem hic est saluus, et ueniet: iam 300
 Propè ualde, nō amplius longè ab amicis et patria terra.
 Diu aberit: tamen autem tibi iuramenta dabo:
 Sciat nunc Iupiter primū Deorū eximius et opūmus,
 Domusq; Vlyssis strenui quam perueni,
 Certè nbi haec omnia perficiantur sicut dico: 305
 Hoc autem ipso anno ueniet huc Vlysses,
 Hoc quidem corrupto mense, hoc autem stante.
 Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
 Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiendum esset,
 Quò atò cognosceres amicitiamq; multa; dona 310
 Ex me, ut aliquis te obuians beatum dicat:
 Sed mihi sic in animo putatur sicut erit,
 Neq; Vlysses amplius domum ueniet, neq; tu pompa
 Ornatus eris, quoniam non tibi signatores sunt in domo,
 Qualis Vlysses fuit inter uiros, si unquam fuit, 315
 Hospites honoratos dimittere et suscipere:
 Sed ipsum famula lauat, et ponit lectum,
 Stramenta, et chlenas, et cooperimenta splendida,
 Ut bene calefactus aurea sedis Auroram perueniat:
 Manè autem ualde manè lauat, ungueq; 320
 Ut intus apud Telemachum coena curetur
 Sedens in domo: huic autem dolorosius, qui illorum

Hunc

Hunc tristitia afficiet pernitio sus, neq; aliquod opus
Hic amplius faciet ualde et si iratus grauius.

325 Quomodo enim me tu hospes scies siquid mulierum
Aliarum arcumco mentem, et prudens consilium,
Si ueste carens, male indutus in domibus
Conuiuariis: homines autem parum durantes sunt.
Qui quidem seuius ipse erit, et crudelia sciens,

330 Huic aut maledicant omnes homines doloribus à tergo
Viuo, at mortuo maledicant omnes:
Qui autem bonus ipse erit, et bona faciet,
Huius quidem gloriam letam hospites ferent
Omnes in homines, multiq; ipsum bonum dicant.

335 Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O uxor ueneranda Laertiade Ulyssis,
Certè mihi indumenta et cooperimenta splendida
Odio fuerunt, quando primùm Cretæ montes niuales
Reliqui in naui proficiens longos remos habenti.

340 Dormio sicut ante à insomnes noctes dormiebam:
Multas enim noctes indecènti in domo
Dormiui, et expectaui bonæ sedis Auroram diuinam,
Neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
Est, neq; mulier pedem tanget nostrum

345 Harum, quæ domo in ministræ sunt,
Nisi aliqua uetula est antiqua prudentia sciens,
Quæ tolerauerit tot mente, quot ego:
Huic non inuideo pedes tangere meos.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

350 Hospes dilecte, non enim aliquis uir prudens sic
Hospitum peregrinorū, amabiliū meā puenit domum,
Sicut tu ualde bene desyderanter prudentia omnia dias.

ODYSSEAE

Est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
 Quæ illum infelicem bene nutriuit, & cibauit,
 Suscipiens manibus, quando ipsum primû peperit mater, 355
 Quæ tibi pedes lauabit debilis existens tamen.

Accersitur Sed agè nunc surgens prudens Euryclea,
Euryclea, Laua tui Regis costaneum, & Vlyßes
ut hospitius Iam talis est, talis autemq; manus.
corpus la- Statim enim in malo homines senescunt. 360
uet.

Sic dixit: uetula autem detinebat manibus uultum:
 Lachrymas autem emisit calidas, uerbû at luctuosû dixit:
 Hei mihi, ego tui fili debilis: ætè te supra Iupiter
 Homines odit, Deum colentem animum habentem.
 Non enim aliquis tot hominum Ioui delectanti fulmine 365
 Pingua crura combussit, neq; electas hecatombas,
 Quot tu huic dedisti, precans usq; ire fadat
 Ad senectutem maturam, nutriasq; illustrem filium:
 Nunc autem sic tibi omnino abstulisti rediendi diem.
 Sic alicubi illi illudunt mulieres 370
 Hospitum peregrinorû, quâdo ad inclytas domos puenit:
 Sic tibi canes hæc illudunt omnes,
 Harum nunc contumeliam & turpitudines multas fugies,
 Non sinebas lauare: me autem non inuitam iubet
 Filia Iarij prudens Penelope: 375
 Ideo tibi pedes lauabo, simulq; ipsius Penelopes,
 Et tui gratiâ, quoniam mihi mouetur intus animus
 Doloribus: sed agè nunc intellige uerbum quod dicam:
 Multi autem hospites miseri huc peruenerunt:
 Sed nondum aliquem dico similem sic uidisse, 380
 Sicut tu corpore, uocâq; pedibusq; Vlyßi similis es.
 Hanc respondens allocutus est prudens Vlyßes:

O uetula,

O uetula, sic dicunt quicumq; uiderunt oculis,

Nos ambos ualde similes inter nos

385 Esse, sicut tu ipsa prudens dias.

Sic dixit: uetula autem lebetem accepit splendidum,
Quo pedes lauabat: aquam autem infudit multam
Frigidam: postea autem calidam exhausit: at Vlysses
Sedit in foco: ad autem tenebram uersus est statim:

390 Subito enim in animo cogitauit, ne ipsum accipiens
Ciatriam animaduerneret, et manifesta opera fierent.

Lauabat at prope iēs Regem suum: statim aut cognouit
Ciatriam, quam aliquando porcus percussit albo dente:
Parnasum autem euntem simul Autolyaumq; et filias

Vlysses ag
noscitur ab
Euryclea
ex cicatriā.

395 Matris suae patrem bonum, qui homines ornabat

Furtoq; iuramentoq; Deus autem ei ipse dedit
mercurius: huic enim grata crura comburebat

De Autoly

Agnorum et hoedorū: hic at promptus simul sequebatur: co Vlyssis
Autolyas autem Ithace ueniens in pinguem populum, auo.

440 Filium nuper natum inuenit filiae suae:

Hunc eius Euryclea dilectis in genibus posuit
Cessato coena: uerbumq; dixit, denominauitq;
Autylloe, ipse nunc nomen inueni, quod ponas
Filie filio: multum uirtuosus autem tibi est.

405 Huic autem rursus Autolyas, respondit, dixitq;:

Gener meus filiāq;, ponite nomen quodcumq; diam:

Multis enim ego in uia madefactus hoc inueni

Viris et mulieribus supra terram multipascentem;

Huic Vlysses nomen sit: cognomen at ego

vnde nomē
Vlysi indi-
derit auus.

410 Quando pubescens maternam in magnam domum

Venit Parnasum autem, ubi mihi res sunt,

Harum ei ego dabo, et ipsum gaudentem dimittam.

ODYSSEAE

Horū gratiā uenit Vlyffes, ut ei præberet spēdida dona.
 Hunc quidem Autolyenq; et filij Autolyei
 Manibūsq; salutauerunt, uerbisq; suauibus: 415
 Mater autem Amphithea matris applicans Vlyſſi,
 Osulatus est ipſū apitēq; et ā bobus luminibus pulchris:
 Autolyas autem filijs iuſit glorioſis
 Coenam parare: hi autem monentem audiuerunt:
 Statim autem induxerūt bonem maſculum quinquennem, 420
 Quem exoriarūt arcūq; gubernabant, et ipſū fuderūt:
 Minutimq; inaderunt ſāciter, fixerūtq; acrubus: (oēm:
 Affauerūtq; peritē, diuiſerūmq; partes.
 Sic tunc quidem toto die in Solem deſcendentem
 Conuiuabātur, neq; animus indigebat conuiuiο equali: 425
 Quando autem Sol deſcendit, et in tenebram iuit,
 Iam tunc dormierunt, et ſomni donum acceperunt:
 Quando autem manegenita apparuit roſea Aurora,
Deſcriptio Perrexerunt ire in uenationem et canes, ac et ipſi
uenationis. Filij Autolyei: cum his autem diuinus Vlyſſes 430
 Iuit: alium autem montem aſcenderunt indutum ſylua
 Parnaſi: citō autem peracnerunt concauitates uentoſas.
 Sol quidem poſtā nuper perauſit arua
 Ex tacitē fluenti profundifluo Oceano:
 Hi at concauitatē puenerūt uenatores: ante autem ipſos 435
 Veſtigia ſcrutantes canes ibant: at retrō
 Filij Autolyei, cum his autem diuinus Vlyſſes
 Ibat prope canes uiibrans longam haſtam:
 Tunc autem in ſylua denſa iacebat magnius aper,
 Quā qdē neq; uetorū penetrabat uis bumida ſpirantium, 440
 Neq; ipſam Sol lucens radijs percutiebat,
 Neq; hymber penetrabat totaliter: ſic denſa

Erat

Erat: at foliorum inerat fusio ualde multa:

Hunc autem uirorumq; canumq; sonus peruenit pedum,

445 Sic euntes ibant: hic autem contrarius ex sylua

Horrens bene æriam: igne autem oculis aspiciens

Stetit ipsos prope: ipse autem primus Vlysses

Vlysses ad

Iuit eleuans longam lancæam manu forti

buc adole-

vulnerare pròptus: hic at ipsum præueniēs passit aper

scens ab a-

450 Genu super: mulum autem extraxit carnis dente,

pro vulne-

Oblique ruens, neq; os peruenit uiri.

ratu.

Hunc Vlysses uulnerauit in dextro humero,

Ex alia parte transiuit lucidæ lancææ cuspis:

Deadit aut in pulueribus sonas, lōgè at uolauit animus.

455 Hunc quidem Autolyā filij dilecti arcam laborabant:

Vulnus autem Vlyssis optimi, diuini,

Ligauerunt scēter, ob incantationē aut sanguinem nigrū

vulnera in

Tenuerunt: statim autem iucrūt dilecti ad domos patris.

cantari jo-

Hunc quidem Autolyasq; et filij Autolya

lita.

460 Bene sanantes, et splendida dona præbentes,

Statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt

In Ithacā: hoc quidem pater et ueneranda mater

Gaui si sunt redeunte, et interrogauerunt singula

Cicatricē quācumq; passus sit: hic at ipsis bene narrauit:

465 Sic ipsum uenantem percussit aper albo dente

Parnasum euntem cum filijs Autolyā:

Hanc anus manibus pronis accipiens

Agnouit extergens: pedem autem dimisit ferri:

In autem lebetæ æcidit sura, sonuit autem æs. (cæ aqua:

470 Rursus uerò in partē alterā inclinata ē, at i terrā effusa

Huius at simul gaudiū et dolor inuasit mētē, eius uerò ocn

Lachrymis impleti sunt: dulcis uerò ipsi hæsit uox. (li

ODYSSEAE

Contingens autem mentum, Vlyſſem allocuta eſt:

Certe Vlyſſes es chare fili, neq; equidem te
Prius agnoui, quàm totum Regem meum contrectaui.

475

Quippe & Penelopem inſpexit oculis,
Indicare uolens dilectum maritum intus exiſtente:
Hæc aut neq; uidere potuit contraria, neq; cognoscere:
Huic enim Minerua mentem uertit: at Vlyſſes
Manu palps guttur cepit dextra:

480

Ipsa autem altera ipſam prope traxit, dixitq;

Nutrix, cur me uis perdere? tu autem me nutriuisti ipſa
Ipſo tuo in ubere: nunc autem dolores multos laborans
Veni uigeſimo anno in patriam terram:

Vlyſſes Eu
rycleam co
hibet, ne ſe
prodat.

Sed poſtquam intellexiſti, & tibi Deus iniecit animo,
Tac, ne quis alius in domibus diſcat.

485

Sic enim dico, hoc autem & perfectum erit,
Si mihi Deus interficiet procos ſuperbos,
Neq; nutrix exiſtente te tenebor, quando alias
Famulas in domibus meis interſiciam mulieres.

490

Hunc autem rarus allocuta eſt prudens Euryclea:
Fili mi, quale uerbum fugit ſepum dentium?
Scis quidem qualis mea fortitudo firma, neq; ſubdita:
Tenebo at ſicut quãdo aliquid ſolidus lapis, uel ferrum:
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
Si tibi Deus domabit procos ſuperbos,
Iam tunc tibi narrabo in domibus mulieres,
Quæ te inhonorant, & quæ peccantes ſunt.

495

Hanc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes:
Nutrix, cur autem tu hæc diſas? neq; aliquid te oportet,
Bene & ipſe intelligam, & cognoscam ſingulam:
Sed tene ſilentio uerbum: uerte autem Deis.

500

Sic

Sic dixit; anus autem per domum exiuit
 Portans lauacra: hæc enim priora effuderat omnia:
 505 Sed postquam lauitq; & unxit pingui oleo,
 Iterum prope ignem traxit sedem vlysses
 Calefaciendus: acatriam autem pannis cooperuit:
 His autem uerbis incipit prudens Penelope:

Hospes, hoc quidē tibi adhuc parū per ego dicā ipse,
 510 Etenim iam somni atō dulcis erit hora,
 Quem somnus capit dulcis & dolentem,
 Sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
 Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
 In mea opera inspiciens, & ancillarum in domo:
 515 At postquam nox uenit, æpitq; somnus omnes,
Iacō in lecto: denſe autem mihi circa ualde cor
Acute cogitationes lugentem destruunt.

c. p. e. de
 p. m. b.

Sicut autem quando Pandarei filia chloreis lusciniæ
 Bene canit uere nuper stante,
 520 Arborum in folijs sedens densis,
 Quæ frequenter uertens fundit personantem uocem:
 Filium autem lugens Itylum dilectum, quem quondā ferro
 Interfecit per insanias filium Zethi Regis:
 Sic & mihi bisariam animus mouetur huc & illuc,
 525 Vel maneo apud filium, & firma omnia seruo,
 Possessionem meā, famulasq; & altam magnam domum,
 Lectumq; honorans mariti, populiq; famam,
 Vel iam simul sequor Achiuorum qui optimus
 Nubere in domibus præbens infinitas dotes:
 530 Filius at meus quousq; quidē fuit adhuc infans et demēs,
 Nubere non me sinebat mariti domum derelinentem:
 Nūc at quādo iā magnus est, et pubertatis mēsurā puenit
 Et iam

ODYSSEAE

Et iam me precatur iterum ire ex domus
 Possessione iratus, quam ei consumunt Achivi.
 Sed agè mihi somnium dijudica, & audi

535

Penelope
 narrat Vlyf
 si suum som
 nium con
 iectandum.

Anseres mihi in domo viginti triticum edunt
 Ex aqua, & ipsis letor inspiciens:
 Veniens autem ex monte magna aquila curuorostro
 Omnibus in æruis ruit, & interfecit: hi autem fusi sunt
 Cōgregati in domibus: hæc at in æthera diuinū elcuata ē:
 At ego flebam, & lugebam in somnio:
 Circū at me cōgregatae sunt pulchræ crinibus Achivæ
 Miserabiliter lugentē, q̃ mihi aquila interfecit anseres:
 Retrò autem ueniens desedit in præhabenti domo,

Vocē autem humana detinuit, uociferantq̃:

545

Confide Icarij filia ualde inclyti,
 Non somnium, sed uerè bonum quod perfectum erit.
 Anseres quidem proci, ego autem auis
 Fui antea, nunc rursus tuus maritus ueni,
 Qui omnibus procis indecentem mortem immittam.

550

Sic dixit: at me dulcis somnus dimisit:
 Aspiciens autem anseres in domibus intellexi
 Triticum comedentes apud scyphum ubi antea.

Hanc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses:
 O mulier, non aliquomodo est declarare somnium
 Aliò reclinatum, quoniam certè tibi ipse Vlysses
 Dixit aut quomodo pficiet: proci aut apparebit cedes
 Omnibus ualde, neq̃; aliquis mortem & parcas fugiet.

555

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
 Hospes certè quidem somnia, impotentia, indiscernibilia

560

Somni por Sunt, neq̃; quid omnia perficiuntur hominibus.

te. dug

Due enim portæ debiliū sunt somniorum:

Vne

- Vna quidem enim cornibus factæ sunt: alteræ aut ebone.
 Horum qui quidem egressi fuerint per sectum ebur,
 569 Hi leduntur uerba imperfecta portantes:
 Qui autem per polita cornua eunt foras,
 Hi uera perficiunt hominum quando aliquis uidet:
 At mihi non hinc puto graue somnium
 Venisse: certè placidum mihi ex filio fiat:
 570 Aliud autem tibi dico: tu autem in mentibus pone tuis:
 Hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Ulyssis
 Domo ab tenebit, nunc enim deponam certamen:
 Annulos quos ille in domibus suis
 Statuit ordinatim annulos, sic duodecim omnes:
 575 Stans autem hic multum longè iaciebat sagittam.
 Nunc autem prociis hoc certamen inuittam:
 Qui autem facillimè extendet arcum in manibus,
 Et persagittabit annulos duodecim omnes,
 Hunc sequar linquens hanc domum
 580 Iuuenilem, perpulchram, plenam uictu,
 Cuius aliquando recordaturam puto in somnio.
 Hanc autem respondens, allocutus est prudens Ulysses:
 O uxor ueneranda Laertiada Ulyssis,
 Non amplius nunc proijce in domibus hoc certamen,
 585 Ante enim prudens ueniet huc Ulysses,
 Quàm hos aliquando arcum bene politum tractantes
 Nervum extendere, persagittareq; annulum.
 Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
 Si uelis mihi hospes asidens in domibus
 590 Delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur:
 Sed non enim aliquomodo est insomnes esse semper
 Homines: in enim unoquoq; parcæ posuerunt

ODYSSEAE

Immortales mortalibus supra fertilem terram:
 Sed ætè quidem ego superiora in ascendens
 Dormiam in lectum, qui mihi suffiriosus factus est.
 Semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlysses
 Iuit uisurus malum Ilium, neq; nominandum:
 Illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
 Vel humi sternens, uel tibi lectos ponant.

595

Sic dicens, ascendit superiora splendida,
 Non sola, cum ea & famula ibant aliae:
 In autem superiora ascendens cum anallis malicribus,
 Flebat postea Vlyssè dilectū maritū, quonq; ei somnum
 Dulcem in palpebris iecit caesia Minerva.

600

ARGUMENTVM. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

VOlens interficere Vlysses mixtas procis ancillas, &
 mutata sententia, exinde cum Eumæo & Philotio
 disputat, in quo & procorum fit collocutio.

ODYS-

173

ODYSSEAE. Y. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Xp̄silon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyſſem, & tenuit Achiuos.

T ipſe in ueſtibus dormiuit diuinus
Vlyſſes:

Subter quidem crudam bouinam ſtrauit:
ſed deſuper

Pelles multas ouium, quas ſacrificauerunt Achiui:

Eurynome autem ſuperindumentum iniecit dormienti.

- 5 Illic Vlyſſes procis mala cogitans in animo
Iacebat uigilans: hæ autem ex domo mulieres
Iuerunt, quæ procis miſcebantur antea,
Mutuò riſum, & lætitiã præbentes:

Huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis:

- 10 Multa autem cogitabat in mente, & in animo,
An irruens mortem pararet ſingule,
An ſineret cum procis ſuperbis miſeri
Extremo & ultimo: cor autem ei intus latrabat:
Sicut autem canis teneros arum catulos iens,

- 15 Virum ignorans latrat, prompta eſtq; pugnare,
Sic huius intus latrabant irati mala opera:
Pectus autem percutiens cor increpuit uerbo:
Tolera utiq; cor, & peius aliud aliquando pertoleraſti,
Die quo, quãdo tibi robore indetentus comedit Cyclops
20 Fortes ſocios: tu autem auſus es quouſq; te prudentia
Eduxit ex antro putantem mori.

Sic dixit in pectoribus morſus dilectum cor:

Vlyſſes uaria noctu ſecũ uerſans.

Huic

ODYSSEAE

Huic ualde in passione cormanebat tolerans
 Indefinenter: at ipse uertebatur huc & illuc.
 Sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti 25
 Plenum pinguedineq; & sanguine huc & illuc
 Mouet, ualde autem citò cupit affare:
 Sic hic huc & illuc uersus est, cogitans
 Quomodo iam procis impudentibus manus immittat
 Solus existens multis: prope autem ipsum uenit Minerva 30
 Caelitus descendens, corpore aut aßimilata erat mulieri.
 Stetit igitur super capite, & ipsum ad uerbũ locuta est:

Cur rursus uiglas omnes supra infortunato uiros?
 Domus quidem tibi hæc est: uxor aut tibi hæc in domo,
 Et filius, qualem aliquis cuperet esse filium. 35

Hanc autem respondens, allocutus est prudens vlyßes:
 Certè iam hæc omnia Dea secundum decens dixisti:
 Sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat,
 Quomodo iam procis impudentibus manus imponam
 Solus existens: hi autem semper congregati intus sunt: 40
 Ad autem aliquid & hoc maius in mentibus cogito:
 Siquidem enim interficiam Ioue teq; nolente,
 Quò subterfugiam? hoc autem consultare uolui.

Hunc autem rursus allocuta est Dea cæcia Minerva:
 Miser, & quidem aliquis peiori persuadetur socio: 45
 Vlyßem a- Tamen mortalis est, & non tot curas uidet:
 nimat in At ego Dea sum continuè, quæ te custodio
 procorum In omnibus laboribus: dico autem tibi clarè,
 eadem. Siquidem quinquaginta agmina diuersilinguium hoïum
 Nos circumstarent interficere prompti Marte, 50
 Et horum expelleres boues & pingues oues:
 Sed capiat te & somnus: dolor & custodire

Tota

Tota nocte uigilanti, malis ab re cades iam.

Sic dixit, & ei somnum in palpebras fudit:

- 55 Ipsa autem retrò in olympum abiuit diuina Dearum,
Quando hunc somnus cepit soluens curas animi,
Soluens membra: uxor autem surrexit prudentia sciens
Flebat autem in lectis sedens mollibus:

At postquam flens satiata est suo in animo,

- 60 Dianæ primum supplicauit diuinæ Dearum:

Diana ueneranda Dea Iouis filia, utinam mihi iam
Sagittam in pectoribus iacens extra animum capias
Statim nunc, uel postea me disarpens procella
Eat portans in obscuras uias,

Penelope
Dianam
precatur.

- 65 In ostijs autem iaceat retrogradi Oceani.

Sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ.

His parentes quidem corrumpunt Dei: hæc autem relicte sunt.

Orphanæ in domibus: nutrebat autem diuina Venus
Cæso, & melle dulci, & suauis uino:

Pandari
filie.

- 70 Iuno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus

Speciæ et prudentiæ: magnitudinē autem præbuit Diana casta:

Opera autem Mineruæ docuit incluta operari.

Quando Venus diuina adiit altum olympum,

Puellis petens perfectionem dulcium nuptiarum

- 75 Ad Iouem gaudentem fulmine: hic enim bene nouit omnia

Fortunamque, infortuniumque in mortalibus hominibus:

Interim autem puellas Harpyiæ arripuerunt,

Et dederunt odiosis Erynnybus seruire:

Sic me destruant olympias domos habentes.

- 80 Vel me pulchracrinibus percutiat Diana, ut Ulysses

visura & terram sub odiosam abeam:

Ne autem quid peioris uiri lætificem mentem.

Sed

ODYSSEA E

Sed hoc quidem & tolerabile habet malū, quādo aliquis
 Dies quidem flet frequenter dolens cor:
 Noctes at somnus habet: hic enim obliuiscāat oēs hoīes 85
 Bonorū & malorū, postquā palpebras amplexus est:
 At mihi & insomniāq; immisit mala fortuna,
 Hac enim me nocte apud dormiuit similis ipsi,
 Talis existens, qualis iuit cum exercitu: at meum cor
 Letatum est, quoniā non dicebā somniū esse, sed uerū id. 90
 Sic dixit: statim autem aurea sede uenit Aarora:
 Huius aut igitur flentis uocem audiuit diuinus Vlysses:
 Cogitauit autem postea: apparuit autem ei in animo
 Iam cognoscens astare capiti:
 Vestem quidē simulapiēs: & pelles quibus in dormiebat, 95
 In domum deposuit in sede: extrā autem bouinam
 Posuit forās portans: Ioui aut precatus est manus extollēs:
 Iupiter pater, si me uolentes in sicamq; & humidam
 Duxistis meā in terrā, postq; mihi maleficiāsis ualde,
 Vocem aliquis mihi dicat exercitatorum hominum 100
 Intūs: extrā autem Iouis monstrum aliud appareat.
 Sic dixit precatus: hunc at audinit cōsiliarius Iupiter:
 Statim autem tonuit à splendido olympo
 Ab alto ex nebulis: letatus est autem diuinus Vlysses:
 Vocem autem è domo mulier prēmisit molendinaria 105
 Propē, illis igitur ei mole erant pastori populorum:
 His autem duodecim omnes irruebant mulieres
 Farinas facientes, & farinas medullam uirorum.
 Ille quidem allē dormiebant, postq; triticū moliuerant:
 Hec aut una nondum cēssarat: debilissima aut facta est: 110
 Hec igitur molam statuens uerbum dixit signum Regi:
 Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas,

Certē

Vlysses Iouem orat.

Dat signū cælo.

Certe ualde tonuisti à cœlo stellato,

Neq; alicubi nubes est: monstrum cui hoc ostendis?

115 Perfice nunc, & mihi misere uerbum quod dicam:

Proci postremoq; & extremo die hoc

In domibus Vlyssis capiant conuiuium desyderabile,

Qui iam mihi labore tristi genus soluerunt

Farinas facient: nunc ultimo coeuent.

120 Sic dixit: letatus est autem uoce, diuus Vlysses,

Iouisq; tonitru: dixit enim punire peccatores:

Ille autem aliæ famulæ in domos pulchras Vlyssis

Congregatæ, accubebant in fœco magnum ignem.

Telemachus autem è lecto surrexit diuinus uir

125 Vestes indutus: arcum autem ensem posuit humerum:

Pedibus autem sub fortibus ligauit pulchra calçamenta:

Accepit autem fortem lancæam acutam acuto ferro:

Stetit aut in pauimentum iens: ad aut Eurycleam dixit:

Nutrix dilecta, hunc hospitem honorastis in domo

130 Lecto & abo, an sic iacet neglectus?

Talis enim mihi mater prudens existens

Admirabiliter alterum honorat diuersilinguû hoïum

Minorem: hunc autem meliorem inhonorans repadiat.

Hunc autè rursus allocuta est prudens Euryclea:

135 Non ipsam nunc fili infontem acuso.

Vinum quidem enim bibit sedens, donec uoluit ipse:

Cibo aut non amplius dixit esurire, interrogauit. n. ipsum;

Sed quando iam lecti, & somni meminit,

Hec quidem lectos iussit substernere anallis:

140 At hic tanquàm aliquis oïno ærumnosus, & infortunatus,

Noluit lectis, & in cooperimentis dormire,

Sed in cruda bouina, & pellibus ouium

Famula
prodigij cõ
iectrix,

Telemachus
monet Eury
cleam, ne ho
spitem negli
gat,

Z

Dormiuit

ODYSSEAE

Dormiuit in uestibulo: super indamentū aut̄ iniecit nos.

Sic dixit: Telemachus autem ex domo transiit
 Lanā habens, simul hūc canes pedibus uelocēs se q̄bātur: 145
 Perrexit aut̄ ire in condonem ad fortes Achiuos.
 Hec autem rursus anallis iussit diua mulierum
 Euryclea Opis filia Pisenorida:

Instruitur domus ad-
 uentui pro-
 corum. Agitē, partim quidem domum ornateq; festinantes
 Aspergitq; in sedibus benefactis tapetes 150
 laate purpureos: partim autem spongijs mensas
 Omnes abstergit, purgat autem crateras
 Et pocula rotunda facta: partim autem ad aquam
 Itē fontemq; et portate cito euntes.

Nom enim iam proā aberunt domo, 155
 Sed ualde manē uenient: quoniā et omnibus conuiuium.
 Sic dixit: hæ aut̄ igitur hāc ualde quidē audiuerūt et obe-
 He qdē nigenti iuerūt ad fontē nigrū aquis: (diuerūt:
 Aliquæ illic in domo scienter laborabant:

Intrō autem uenerunt proā superbi: hi quidem postea 160
 Bene et scienter sandedant ligna: aliæ autem mulieres
 Venerunt à fontē: post autem ipsas uenit subulcus
 Tres porcos adducens, qui erant inter omnes optimi,
 Et hos quidem siuit in septis bene pascere.

Ipse autem rursus Vlyssēm allocutus est suauibus: 165
 Hospes, nūquid igitur aliquid te magis Achii inaspiciunt?
 An te inhonorant in ædibus sicut antea?

Hunc autem, respondens, allocutus est prudens Vlyssēs:
 Vtinam enim iam Eumæe Dei puniant hanc contumeliā,
 Quod hi iniuriantes indecēter operantur 170
 Domo in aliena, neq; pudoris partem habent.

Sic hi quidem talia mutuō loquebantur:

Prope

Propè autem ipsos uenit Melanthius custos caprarum
Capras ducens, quæ omnes inter excellebant greges,

175 Cœnam proïs: duo autem simul sequebantur pastores:

Et has quidem religauit sub porticu ualde sonanti:

Ipsè autem rursus Vlyssèm alloatus est conuiuijs:

Hospes, adhuc & nunc hîc tristitia afflâs in domo,

Viros petens? at non exhibis forâs

180 Omnino? non amplius nos separari puto

Ante manus gustare: quoniam tu non secundum ornatum

Petis: sunt autem & alia conuiuia Achiuorum.

Sic dixit: hûc aut nō aliquid alloatus est prudēs Vlyssēs,

Sed tantus mouit caput, mala profundè cogitans:

185 Hos autem post tertius uenit Philœtius princeps uiroŕû,

Bouem sterilem proïs ducens, & pingues capras:

Portiwores autem igitur hos duxerunt, qui & alios

Homines mittunt, qui ipsos accedit:

Et hæc quidem igitur religauerunt sub porticu resonanti,

190 Ipsè autem rursus interrogauit subulæum propè astans; Philœtium

Quis iam hic hospes nuper uenit subulæ

Nostram ad domum? ex quibus diat esse

Viris? ubi ei generatio & patria terras?

Infelix, ætè similis est corpore Regi imperanti,

195 Sed Dei summergunt multum errantes homines,

Quando Regibus contrasilant ærumnam,

Dixit, & dextra ostendit manu astans,

Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:

Salue pater ô hospes: fiat tibi tamen in futurum

200 Opulentia: at quidem nunc malis teneris multis:

Iupiter pater, nullus te Deorum perniciosior alius,

Non misereris uiros postquam iam generasti ipse

Melanthius
insolens ad
Vlyssèm.

Philœtium
Eumæo &
Vlyssi,

ODYSSEAE

Dolet prop Misæri malo & doloribus tristibus
 ter heri in- Proprie ut intellexi: lachrymantur mihi oculi
 fortunium. Recordanti Vlyssis, quoniam & illum puto 205
 Tales uestes habentem inter homines errare,
 Siabi adhuc uiuit, & uidet lumen solis:
 Si autem iam mortuus est in inferni domibus,
 Hei mihi postea Vlysse strenuo, qui me in bobus
 Misit adhuc paruulū existentē Cephalenorū in populo: 210
 Nunc autem hæ quidem sunt immensæ: neq; aliter
 Viro ageretur bouum generatio latarum frontium:
 Hæ autem alij me iubent ducere sibi ipsi
 Edere, neq; filium in ædibus curant,
 Neq; curam timent Deorum: prompti sunt enim iam 215
 Res comedere diu absentis Regis.
 At mihi hoc animus in pectoribus dilectis
 Multum uoluit: ualde quidem malum filio existente
 Aliorum populum ire euntem ipsis bobus
 Viros in alienos: hoc autem peius hic manentem 220
 Bobus in alienis sedentem dolores pati:
 Et iam diu alijs superbis Regibus
 Discessi fugiens: quoniam non tolerabilia sunt.
 Sed adhuc hunc infelicem puto stunde ueniens
 Virorum procorum destructionem in domos ponet. 225
 Hunc autem, respondens, alloctus est prudens Vlysses:
 Vlysses Phi Babulæ, quoniā neq; malo, neq; insipienti uiro similis es,
 loctio. Cognosco autē & ipse q; tibi prudentia in mentes uenit,
 Ideo tibi dico & in magnum iuramentum iuro:
 Sciat nūc primū Iupiter Deorum, hospitalisq; mensa, 230
 Domusq; Vlyssis strenui quam perueni:
 Certē & hic existente ueniet domum Vlysses:

Tuis

Tuis autem oculis uidebis, si uolueris,
Interfectos procos qui hic dominantur.

235 Hunc autem rursus allocutus est boum bubulaus uir:
Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiat Saturnius,
Cognoscere qualis mea potentia & manus sequerentur:
Sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Deis,
Redire Vlysssem multum sapientem suam domum.

240 Sic hi quidem talia inter se confabulabantur:
Proci autem Telemacho interitumq; mortemq;
Parabant: at hæc his sinistra uenit aus
Aquila altiuolans: tenebat autem timidam columbam:
His autem Amphinomus locutus est, & dixit:

245 O amia, non nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cades: sed recordemur conuiuij.

Proci sini-
stro omine
à Telæachi
cade deter-
rentur.

Sic dixit Amphinomus: his autem placuit uerbum:
Venientes autem in domos Vlyssis diuini,
Pallia quidem deposuerunt in lectiasq; sedibusq;
250 Hi autē sacrificabant oues magnas, & pingues apras:
Sacrificabant autē porcos pingues, & bouem indomitam:
Viscera autem affantes distribuebant: in autem uinum
Crateris miscebant: pocula autē distribuebat subulcus:
Panem autē ipsis distribuebat Philoctius eximius uirorum
255 Pulchris in anistris: potum ministrat autem Melanthius:
Hi autem in abos paratos, præiacentes, manus mittebant:
Telemachus autem Vlysssem sedere fecit astutias cogitans
Intra bene ordinatam domū, apud lapideum pauimentū,
Sedem indecentem apponens paruamq; mensam:

260 Apud autem posuit uiscerū partes: infudit autem uinum
In poculo aureo, & ipsum ad uerbum dixit:
Hic nunc sede cum uiris uinum bibens:

Z iij Conuidia

Telemachus
proas, ne ho
spitem infe
stent.

Conuicia autem tibi ipse ego & manus expellam
Omnium procorum: quoniam non popularis est
Domus haec, sed Vlysis: mihi autem aedificauit ille:
Vos autem proci continete animum conuido,
Et manus, ut non aliqua lis, & contentio oriatur.

265

Sic dixit: hi autem igitur omnes mordicus labra tenentes,
Telemachum admirabantur, quod audacter locutus esset:
His autem Antinous locutus est Eupitheci filius:
Et molestum existens suscepimus uerbum Achiui
Telemachi, ualde autem nobis mirans locutus est.
Non enim Iupiter fuit Saturnius: ideo ipsum iam
Sedauiſſemus in domibus canorū existentē cōdonatorem.

270

Sic dixit Antinous: hic autem non curauit uerbum:
Praecones autem per ciuitatem sacram hecatombem
Duxerunt: ipsi autē congregati sunt capitecriniti Achiui
Nemore sub umbroso longē iaculantis Apollinis.
Hi autē post q̄ assauerunt carnes superiores, & traxerunt
Partes diuidentes, conuiuabantur gloriosum conuiuium:
Apuđ autem Vlyſsem partē posuerunt, qui ministrabant,
Aequalem, sicut ipsi sortiti sunt (sic enim iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyſis diuini)

275

Procos autem non omnino superbos fuit Minerus
Conuido teneri tristi, ut adhuc magis
Intraret dolor in corde Laertiadem Vlyſsem.
Erat autem quidam in proas uir iniusta ſcēns,
Ctesippus autem nomen erat Samide in domo habitans,
Qui iam possessionibus fretus patris sui,
Petebat Vlyſſis diu profecti uxorem:
Qui tunc procos superbos allocutus est:
Audite me proci strenui, ut quid dicam,

285

290

Partem

Partem quidem iam hospes habet diu sicut decet
 Aequalem: non enim bonum priuare, neq; iustum

295 Hospites Telemachi, quiaunq; ad has domos perucnerit:

Sed agè ei & ego dabo hospitium, ut & ipse
 Vel balneatori det munus, uel alicui alij
 Famulorum, qui in domibus Vlyssis diuini.

Sic dicens, proiecit bouis pedem manu forti

300 Iacentem ex anistro capiens: ipse autem euitauit Vlysses,
 Quietè declinans caput: subrisit autem animo
 Sardaniū ualde talē: hic bene edificatū percussit murum.
 Ctesippum autem Telemachus increpauit uerbo:

Ctesippe, certè ualde tibi hoc utilius fuit animo:

305 Non percussisti hospitem, euitauit enim telum ipse:

Certè enim te medium percutiam lancea acuta,

Et tibi pro nuptijs pater sepulchrum faciet

Hic: ideo ne quis mihi indecentias in domo

Ostendat: iam enim intelligo, & scō singula,

310 Bonaq; & peiora: antea autem infans eram.

Sed tamen hæc quidem, & tolerauimus infpiciētes

Ouibus iugulatis, uinoq; bibito,

Et pane. diffiale enim trahere unum multos.

Sed agitè, non amplius mihi mala facite inimicantes:

315 Si iam me ipsum interficere prompti esūs ære,

Et hoc uellem, & multò utilius esset

Mori, quàm hæc semper indecentia opera uidere,

Hospites uerberatos, famulasq; mulieres

Violantes indecenter in domibus bonis.

320 Sic dixit: hi autem omnes quieti facti sunt silentio:

Tardè autem iam loquus est Damastorides Agelaus:

O amia, non iam aliquis in mendicium iustum

Telemachus
 Ctesippum
 minitabun =
 ds obiurgat

Agelaus Contrarijs uerbis mordens seuiat:
 prods ut nu Neq; amplius hospitem uerberare, neq; aliquem alium
 ptias matu= Seruorum, qui in domibus Vlyssis diuini: 325
 rent. Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
 Mite, si ipsis corde placeat ambobus:
 Quandiu quidem uobis animus in pectoribus sperat
 Redire Vlysem perprudentem suam ad domum,
 Tandiu nulla accusatio manereq; erit, teneriq; 330
 Procos in domibus: quoniam hoc utilius erit:
 Si redibit Vlysses, & rediens uenerit domum:
 Nūc at iā hoc manifestū, quod nō amplius reuersurus est.
 Sed agē tue hēc matri asidens narra:
 Nubat quicunq; optimus uir, & plarima praebeat, 335
 Ut tu quidem gaudens paterna omnia pascaris
 Edens & bibens, hēc alterius domum curet.
 Hunc Telemachus prudens contra locutus est:
 Non per Iouem Agelaē, & dolores patris mei,
 Qui alicubi longē Ithacā, uel mortuus est, uel errat, 340
 Non immorabor matris nuptias, sed iubebo
 Nubere cuicunq; uelii: ad autē multa dona dabo:
 Erubescō autem nolentem à dono amouere
 Verbo neccssario: non hoc Deus perficiat.
 Sic dixit Telemachus: prociis autem Pallas Minerva 345
 Inextinguibilem risum mouit, errare fecit autē mentem:
 Minerva Hi autem iam maxillis ridebant alienis:
 procos de= Cruentatas autem carnes comedebant: oculi autem ipsorū
 mentes red Lachrymis impleti erant: luctum autem cogitabat aīus:
 dit. His autem & locutus est Theoclymenus diuinus: 350
 Dirā portē Ah miseri, quid malū hoc patimini? nocte quidem uestra
 ta in procos Cooperiuntur capitaq; faucesq; infraq; genua:

Vlulatus

Vlulatus aut diuisus est: lachrymantur autem genæ.

Sanguine autem fluibiles parietes, pulchreque mediæ.

355 Vmbris uerò plenum est uestibulum: plena uerò et aia

Euntibus: Erebus autem sub tenebris: Sol autem

Ex cælo perijt: mala autem inæsit caligo.

Sic dixit: hi autem omnes in ipso suauiter riserunt:

His autem Eurymachus Polybi filius inæpit dicere:

360 Desipit hospes nuper aliunde ueniens:

Sed ipsum statim domo emittite foras

In forum ire: quoniam hæc nocti assimilat.

Hunc autem rursus allocutus est Theoclymenus diuinus:

Eurymache, non te iussi mihi comites dare:

365 Sunt mihi oculique et aures et pedes ambo,

Et mens in pectoribus facta, neque indecens.

His exibo foras, quoniam intelligo malum uobis

Imminens, quod non aliquis subterfugiet, neque cuitabit

Procorum, qui domo in diuini Vlysis

370 Viros iniuriantes iniusta operamini.

Sic dicens, exiit domibus bene habitatis:

Iuit autem ad Piræum, qui ipsum promptus suscepit.

Proci autem igitur omnes inter se aspicientes,

Telemachum irritabant supra hospite ridentes:

375 Sic autem aliquis dixit iuuenum superborum:

Telemache, non te peior hospitator alius,

Qualem quidem aliquem hunc habes famelicum erratorem,

Panis et uini indigentem, neque operum

Scientem, neque fortitudinis: sed uanè pondus terre.

380 Alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinare:

Sed si iam persuadeberis, quod multò utilius erit,

Hos hospites in naui multisæda ponentes,

ODYSSEAE

In Siculos mittemus, unde tibi dignum inueniat.

Sic dixerunt proci: hic autem non curauit uerba;

Sed tacite patrem aspiciebat expectans semper,

385

Quando iam procis impudentibus manus immittat.

Hec in contrarium ponens perpulchram sedem

Filia Iarij prudens Penelope,

Virorum in domibus uniuscuiusq; uerbum audiuit:

Cœnam quidem enim ridentes parabant,

390

Suasiterq; et placide, postquã ualde multa comederant,

Cœna autem non aliquomodo ingrator alia fieret,

Qualem iam cito cogitauit Dea et fortis uir

Ponere: priores enim indecência operabantur.

ARGUMENTVM. & HOMERI COMPOSITIONIS.

PENELOPE tendenti arcum pollicetur suisq; suis
nuptias: Vlysses autem Eumœo, et Philœtio mandans
de ianuarum custodia, ipse dimisit sagittam per annulos,
alio tendere non ualente.

ODYSSEAE

ODYSSEAE .• HOMERI
COMPOSITIONIS.

Pbi autem arcum proponit certamen Penelope.

PSI autem in mentibus posuit Dea
casta Minerva

Filiæ Iarij prudenti Penelopæ,
Arcum proas ponere, albumq; ferrum,
In domibus Vlyssis certamina & cedis pri
men propo

Penelope
procis certa
men propo
nit.

5 Salā autē altā ascendit propriæ domas:
Accipit autem clauem bene flexam manu forti,
Pulchram, æream: manubrium autem eboris inerat:
Perrexit autē ire ad thalamum æm ancillis mulieribus
Ultimum: illic autem ei thesauri iacebant Regis,

10 Aesq; aurumq; multilaborisq; ferrum:
Illic autem arcus iacebat reflexus & pharetra
Sagittifera: multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ,
Dona, quæ ei hospes Lacedæmoni dedit obuians
Iphitus Eurytides similis immortalibus:

De arcu
Vlyssis.

15 Hi autem in Messena obuiarunt adinuicem
Domo in Ortilochi bellicosi: artē Vlysses
Iuit ad debitum, quod ei omnis populus debebat.
Oues enim ex Ithacæ Mesenij uiri extulerant
Nauibus multis sedis trecentas, & pastores:

Iphitus Eu
rytides.

20 Horum gratiā legationem multam uiam uenit Vlysses
Paruus existens: præmisit enim pater aliq; senes:
Iphitus rursus equas quærens, quæ ei perditæ erant

Duodecim

O D Y S S E A E

Duodecim foeminae: post autem mule patientes operum,
Quae iam ei et postea cedes et parca facta sunt.

Postquam iam Iouis filius peruenit magnanimum 25

Heraules Virum Heraulem, magnorum scientem operum,
proditor Qui ipsum hospitem existentem interfecit propè domum:
hospiti. Miser, neq; Deorum vocem ueneratur, neq; mensam

Illam quā ei apposuit: postea autem occidit et ipsum: 30
Equas autem ipse tenuit fortes unguibus in domibus,

Quas querens Vlysi obuiavit: dedit autem arcum,
Quē antea quidem portabat magnus Eurytus: at hic filio
Reliquit morientes in domibus altis:

Huic Vlysses ensē acutum, et fortem lancēam dedit,
Prināpiū hospitalitatis dolorosae, neq; in mensa 35

Cogniti sunt inter se: ante enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem similem immortalibus,

Qui ei arcum dedit: hunc autē nunquā diuinus Vlysses
Iens ad bellum nigris in nauibus

Portauit, sed ipsius memoria hospititis dilecti 40

Tenuit in domibus: portabat autem sua in terra.

Hec autē quādo iā thalamū hūc puenit diuina mulierū,

Pauimentūq; quernū ascendit (quod quondam fāber

Poliuit scientificē, et in perpendicula direxit:

In autem limina aptauit, ianuas autē imposuit splēdidas.) 45

Statim hec lorum uelociter absoluit annuli,

In autem clauem misit: ianuarū autē superinādit seras

Contra obseruans: haec autem resonuerunt: uelut taurus

Pascens prato, tantum sonuerunt pulchrae portae

Percusse clauī: apertae sunt ei aīo. 50

Hec autem in alta tabulata iuit: illic autem capse

Stabant: in autem igitur his odorifera uestes iacebant:

Hinc

Hinc extensa à clauo accepit arcum
Ipsa uagina, quæ ei adiacēbat luāda:

55 Sedens autem illic dilectis in genibus ponens,
Flebat ualde stridulē: excepit autem arcum Regis.
Hæc aut post q̄ igitur satiata est multarū lachrymarū lu-
Perrexit ire domum ad procos superbos, (ctu,
Arcum tenens in manu reflexum & pharetram

60 Sagittiferam: multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ:
Hac autem cum anallæ portabant arcam, ubi ferrum
Iacēbat multum & æs, ætamina regis:
Hæc autē quando iam procos peruenit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus benefactæ,

65 Contra genas tenens tenues uittas:
Anallæ autem ei utrinq; astitit:
Statim autem procis locuta est, & dixit uerbum:
Audite proci superbi, qui hac domo

Vtmini comedere, & bibere assidue semper
70 Viro absente multo tempore, neq; aliquam aliam
Verbi facere continentiam potestis:
Sed me cupientes nubere, facereq; uxorem:
Sed agite proci, quoniam hoc apparet ætamen,
Ponam enim magnū arcum Vlyssis diuini:

75 Quicumq; autem scillimē extendet arcam in manibus,
Et per sagittabit annulos duodecim omnes,
Hunc simul sequar linquens hanc domum
Iuuenilem, pulchram, plenam uictu:
Cuius aliquando recordari puto in somnio.

80 Sic dixit, & Eumæum iussit subulcum
Arcum prociis ponere, albūq; ferrum:
Lachrymans autem Eumæus suscepit & deposuit:

Penelope
depromit
Vlyssis ara-
cū ætaminū
procorum.

Promittit se
uictoris con-
ingem fore.

Fleuit

ODYSSEAE

Fleuit aut bubulcus alibi postquam uidit arcum regis.

Antinous aut increpauit, uerbūq; dixit, denominauitq;

Stulti rustia, molesta cogitantes,

Ah miseri, cur lachrymas defuderunt? et mulieri

Animum in pectoribus mouetis? cui aliter

Iacet i doloribus aius postquam dilectū perdidit maritū.

Sed tantē comedite sedentes, uel foras

Arcus Vlyſ Flet excentes, hic aras linquentes

Proas certamen diffiale: non enim puto

Facile hunc arcum politum tendi.

Non enim aliquis adest talis uir in his omnibus,

forſis S. d. d. v. d. b. Qualis Vlyſſes fuit: ego autem ipsum ipse uidi:

fur, ab Ho: etſi Etenim memor sum, puer autem paruus eram.

nonnulli in hui Sic dixit: huic aut igitur animus in pectoribus sperabat

ſis Aram tendere, persagittareq; ferram:

Certē sagittam primus gustare cogitabat

Ex manibus Vlyſſis strenui, quem tunc inhonorabat

Sedens in domo, quoniam mouebat omnes ſoāos.

His autem et dixit sacra uis Telemachi:!

O amia, certē ualde me Iupiter dementē fecit Saturnius:

Mater quidem mihi diāt dilecta prudens existens

Alium simul sequi, linquens hanc domum:

At ego rideo et delector infano animo.

Sed agitē proa, quoniam hoc apparuit certamen,

Qualis nunc non est mulier in Achaica terra,

Neq; Pyli sacra, neq; Argi, neq; Myaena,

Neq; ipsius Ithacæ, neq; Epiri nigra:

Et autem ipsi hoc satis, quid me oportet matris laudis.

Sed agitē, non excusationes trahite, neq; aras

Diu abuertimini tensione, ut sciamus.

Et

Et autem ipse ego hunc arcam experiar.

Si autem tendam, per sagittaboq; ferrum,

115 Non mihi dolenti has domos ueneranda mater

Linquet cum alio iens, quod ego in retrò relictus sum,

Solus iam patris certamina pulchra accipere.

Dixit, & ab humeris pallium posuit purpureum,

Rectus surgens: ab autem ensem acutum posuit humeris:

120 Prius quidem annulos statuit perfodiens,

Omnibus unam longam & per lineam direxit:

Circum autè terrà induxit: stupor autè cepit oēs uidentes;

Sic bene ornate statuit: antè autem nunquam uidit:

Stetit autem in pauimentum iens & arcam tentauit:

125 Ter quidem ipsum appropinquauit trahere promptus:

Ter autem dimisit potentijs insperans hoc animo

Neruum tendere, per sagittareq; ferrum,

Et iam tendisset ui quartò attrahens,

Sed Vlysses annuit, & tenuit cupientem.

130 His autem rursus locuta est magna uis Telemachi:

O amia, uel & postea malusq; ero & impotens,

Vel iunior sum, & nondum manibus confusus sum

Virum expellere, quando aliquis prior molestus sit:

Sed agite, qui me ui multò potentiores estis,

135 Arcam tentate, & perficiamus certamen.

Sic dicens, arcam quidem à se posuit humum,

Acclinans conglutinatis politis tabulis:

Illic autem atum telum pulchro acclinauit capiti:

Retrò autem iterum desedit in sede unde surrexerat.

140 His autem Antinous locutus est Eupithei filius:

Mouimini ordinatim decenter omnes socij

Inapientes à loco, unde uinum ministratur.

Telemachus
experitur
uires suas
arcu.

Sic

Sic dixit Antinous: his autem placuit sermo:

Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
Qui ipsius uates fuit: apud autem crateram pulchram
Sedebat semotissimus semper: stoliditates autem ei soli
Inimicæ erant: omnibus autem suæ nesebat proas:

145

Liodes uiri
bus diffidit. Qui tunc primus arcum acceperat, et telum uelox:
Sicut autem in pauimentum iens, et arcum tentabat,
Neque ipsum intedit: prius enim fatigauit manus sursum tra-
Insuetas, teneras: ad autem procos dixit: (hens

150

O amia, non quidem ego intendo: capiat autem et alius.

Multos enim hic arcus optimos priuabit
Animo et anima, quoniam multo melius est
Mori, quam uiuos aberrare, cuius gratia semper
Hic conuersamur ad expectantes dies omnes.

155

Nunc quidem aliquis et sperat in mentibus, et cogitat
Duæ uxorem Penelopem, Ulyssis uxorem:

At postquam arcum tentauerit, et uiderit,
Aliam iam aliquam postea Græcarum bene indutarum
Petat uxorem dotibus quærens: hæc autem postea
Nubat qui plurima det, et fortunatus ueniat.

160

Sic dixit, et à se arcum posuit,
Acclinans conglutinatis politis tabulis:
Illic autem atam sagittam pulchræ acclinauit extremitati:
Retrò autem iterum desedit in sede unde surrexerat:
Antinous autem increpauit, uerbumque dixit, denominauitque:

165

Liodes, quale te uerbum fugit septum dentium
Graueque molestumque: irascor autem tibi audiens.
Si iam hic arcus optimos priuabit

170

Animo et anima, quoniam non potes tu intendere:
(Non enim te talem genuit bona mater,

Qualem

Qualem & extensorem arcusq; esse & sagittarum)
Sed alij tendent fortè proci inclyti.

- 175 Sic dixit, & iussit Melanthium custodem caprarum:
Agè ignem accende in domibus Melanthie:
Apud autem pone sedemq; magnam, & pelles in ipsa:
Effert autem pinguedinis magnam rotam intus existentis,
Vt iuuenes calefacti inuncti unctione

- 180 Arcum tentemus, & persiciamus certamen.
Sic dixit: hic at statim accendit Melanthius magnū ignē:
Apud autem portans sedem posuit, & pelles in ipsa:
Ex autem pinguedine magnam rotam intus existente,
Ideo iuuenes calefacti tentarunt, neq; poterant

- 185 Tendere: multum enim fortitudinis indigentes erant: Proci uiri-
Antinous autem abstinebat, & Eurymachus diuinus, bus impa-
Prināpes procorum: uirtute autem erant ualde optimi. res arcui
Hi autem ex domo iuerunt sequentes simul ambo tendendo,
Bubulaus & subulcus Vlyssis diuini:

- 190 Ipse autem post hos domo exiuit diuus Vlysses.
Sed quando iam extra ianuas fuerunt, ac & aulam,
Loquens, ipsos uerbis allocutus est suauibus:
Bubulæ, & tu subulæ, uerbum aliquod dicam?
Nunquid ipse calabo: dicere autem, me animus iubet:

- 195 Quales estis Vlyssi auxiliari, si unde ueniat
Sic ualde ex repente, & aliquis Deus ipsum ferat?
Nunquid & procis auxiliaremini, an Vlyssi?
Dicite quomodo uos cor animusq; iubet.

- Hunc autem rursus allocutus est boum bubulaus uir:
200 Iupiter pater, utinam enim hoc perficias desyderium,
Vtinam ueniat quidem ille uir: ducat autem ipsū fortuna,
Cognoscere qualis mea potentia, & manus sequerentur.

ODYSSEAE

Sic autem similiter Eumæus supplicavit omnibus Deis,
Redire Vlysssem prudentem suam domum.

At postquam horum mentem ueram cognouit, 205

Ex iterum ipsos uerbis respondens, allocutus est:

Intus quidem iam hic ipse ego mala multa passus

Veni uigesimo anno in patriam terram:

Cognosco autem, quod uobis cupientibus ueni

Solis seruorum: horum aut aliorum non aliquem audiui 210

Precantem me iterum redeuntem domum uenire.

Vobis autem, sicut erit, ueritatem dicam:

Vtinam gratia mei Deus domet procos superbos,

Dabo ambobus uxores, et res praebebo,

Domosque prope me edificatas, et mihi postea 215

Telemacho sociisque fratresque eritis.

Eia age, iam et signum ualde manifestum aliud ostenda,

Vt me bene cognoscatis fidei hunc esse in animo:

Cicatrix quam quondam sus percausit albo dente

Ad Parnasum euntem cum filijs Autolici, 220

Sic dicens, uestes magna separauit à dattrice:

Hi aut postquam inspexerunt, beneque cognouerunt singula,

Fleuerunt aræ Vlysssem prudentem manus mittentes,

Et osculati sunt amplectentes caputque et humeros:

Sic at eodem modo Vlysses capita et manus osculatus est: 225

Et luxentibus occidisset lumen Solis,

Nisi Vlysses ipse prohibuisset, locusque fuisset:

Cessate fletu luctuque, ne quis uideat

Egressus domo, at dicat et intus:

Sed parati intrate, neque simul omnes: 230

Primus ego, post autem uos: at hoc signum fiat:

Alij quidem enim omnes quicumque proci superbi

Non

Vlysses se
seruis manifesta-
uit.

Non sinent mihi dari arcam & pharetram:

Sed tu diuine Eumæe portans supra domos arcam

235 In manibus mihi dato, dicq; mulieribus

Claudere domus ianuas firmiter factas:

Si aut aliquis uel suspirium, uel strepitum intus audiat

Virorum nostris in sepiis, non foras

Exire, sed illic quietè esse ad opus:

240 Tibi autem Philætiæ diuine fores mando aulæ,

Claudas clauis, atò autem ligamen appone.

Sic dicens, intrauit domos bene habitatas:

Sedit postea in sede iens unde surrexerat:

Tum etiam famuli ingressi sunt diuini Vlyssis.

Phi'ætio
mandatur
ianuæ cum
stodia.

245 Eurymachus autem iam arcam in manibus mouebat,

Calefaciens huc & illuc splendore ignis: sed ipsum neq; sic

Tendere potuit: ualde autem suspirauit gloriosum cor:

Suspirans at igitur locutus est, uerbūq; dixit, denominauitq;:

O amia, certè mihi dolor aræ me ipsum, & aræ omnes,

250 Non nuptias tamùm lugeo tristis:

(Sunt & aliæ multæ Græcæ, quæ quidem in ipsa

Circum mare Ithacæ, & alijs ciuitatibus)

Sed si iam tantum fortitudinis indigentes sumus

Diui Vlyssis, quod non possumus tendere

Euryma-
chus arcui
tendēdo im-
par dolet,

255 Arcam, increpato autem & futuris audiri.

Hunc at rursus Antinomus allocutus est Eupithei filius:

Eurymache, non sic erit: intelligis autem & ipse.

Nunc quidem enim in populo festum Dei

Parum: quis autem arcus tendet: sed quieti

260 Deponite: at annulos & tantè sinamus omnes

Stare: non quidem enim aliquem sustollere putō

Venientem in domum Laertiadæ Vlyssis.

AA ij

Sed

ODYSSEAE

Sed agè, pincerna quidem inapiat poculis,
vt libantes deponamus aruos arcus:

Manè autem iubete Melanthium custodem caprarum 265

Capras ducere, quæ omnibus ualde excellentes gregibus,

Vt in crura ponentes Apollini inclyto aras

Arcum teneamus, & perfidamus certamen.

Sic dixit Antinous: his autem placuit sermo.

His autem præcones quidem aquam in manus fuderunt: 270

Iuuenes autem crateras coronauerunt potu:

Diuiserunt autem igitur omnibus inapientes poculis:

Hi aut post q̄ libauerunt, biberuntq; quantũ uoluit aïus:

His autem callens loatus est prudens Vlysses:

Audite proci inclytæ Regine,

275

Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet:

Eurymachum autem maxime & Antinoum Regem

Oro, quoniam & hoc uerbum secundum decens dixisti:

Manè autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit:

Vlysses pe- Sed agè mihi date arcam bene politum, ut cum uobis 280

tit expiri ui Manus & robur experiar, si mihi adhuc est

res arcus. Vis qualis ante à fuit in flexibilibus membris:

An iam mihi perdidit errorq; incommodumq;.

Sic dixit: hi autem igitur omnes ualde irati sunt,

Timentes ne arcam bene politum tenderet.

285

Antinous aut increpauit, uerbūq; dixit, denominauitq;:

Ah miser hospitum, insunt tibi mentes neq; parua:

Non amas, quòd quietus immensis cum nobis

Conuiuaris? neq; quòd conuiuio priuaris? at audis

Verba nostra, & locutionem, non autem aliquis alius 290

Verba nostra hospes & pauper audit.

Vinum te lædit dulce, quod & alios

Lædit,

Ledit, quicūq; ipsū abūdāter capit, neq; decēter bibit. vinum im-

Vinum & centaurum ualde inclytum Eurytiona

modicu ma-

305 Lēsit in domo magnanimū Perithoi

lorū causa,

In Lapithas euntem: hic āt quoniam mentes lēsit uino,

Insaniens mala fēat domo in Perithoi:

Heroas autem dolor cepit: ex uestibulo autem forās

Traxerunt insurgentes, aures seuo ere

300 Naresq; demetentes: hic autem mentibus suis lēsus,

Iuit suum nocumentum portans insano animo,

Ex quo centauris & uiris contentio facta est:

Sibiq; ipsi primo malum inuenit uino grauatus:

Sic & tu (magnum nocumentum dico) si hunc arcem

305 Tendes: non enim alicui prudenti supplicabis

Nostra in domo: statim, autem te nauis nigra

In Echetur Regem, hominum pessimum omnium

Mitemus: hinc autem non seruaberis, sed quietus

Bibeq; neq; contende cum uiris iunioribus.

310 Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

Antinoē, non quidem bonum ledere, neq; iustum,

Penelope

Hospites Telemachi, quicunq; has domos peruenit.

Antinoum

Existimas, si hic hospes vlyssis magnum arcum

obiurgat.

Tendet manibusq; uiq; sua fretus,

315 Domum me ducere, & suam facere uxorem?

Neq; ipse hoc in pectoribus existima,

Neq; aliquis uestrūm huius gratiā animo dolens

Hic conuiuetur, quoniam neq; quidem, neq; deat.

Hāc āt rursus Eurymachus Polybi filius cōtra locutus

320 Filia Iarij prudens Penelope,

(est:

Non te hunc ducere putamus, neq; deat:

Sed uerecundantes famam uiroꝝ & mulierum,

AA ij

Ne

ODYSSEAE

Ne aliquando aliquis dicat peior alius Achivis:
 Certè multò peiores uiri, strenui uiri uxorem
 Petunt, quoniam non arcam politum tendunt:
 Sed alius quidam pauper uir errans ueniens,
 Facile tendit arcam: per autem misit ferrum:
 Sic dicenti: nobis autem impropria hæc fient.

325

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
 Eurymache, non aliquomodo est inclytos in populo
 Esse, qui iam domum inhonorantes edunt
 Viri optimi: cur autem impropria hæc facitis?
 Ipse autem hospes ualde quidem magnus et pinguis:
 Viri autem ex bono genere gloriatur esse filius.
 Sed agè, ei date arcam politum, ut aideamus:

330

335

Sic enim dico, hoc autem et perfectum erit.
 Si ipsum tendet, dabit autem ei gloriam Apollo,
 Induam ipsum chlenamque, chitonamque, uestimenta pulchra:
 Dabo autem acutum iaculum anum adiumentum et uirorum,
 Et ense utrinque: mādētē: dabo autem sub pedibus calceamenta:
 Mittam autem quod ipsum cor animusque iubet.

340

Hæc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
 Telemachus Mater mea, arcam quidem Achiuorum nullus me
 matri, Potentior, cui uolo dareque et negare,

345

oburgat mater Neque quicumque asperam libicam in dominantur,
 Neque quicumque habitant in Elide equos pascente:
 Horum nullus me inuitum coget, si uolucro

Et omnino hospitii dare hos arcus ferre:
 Sed in domum iens ipsa tui ipsius opera cura,
 Telamque, columque, et ancillis iube

350

Opus adire: sermo autem uiris curæ erit

Omnibus: maxime autem mihi: huic enim potētia est in domo.

Hæc

- Hæc quidem stupefacta, retrò donum iuit:
 Filij enim uerbum prudens imposuit animo:
 355 In autem superiora ascendens cum anallis mulieribus,
 Flebat postea Vlysses dilectum maritum, quousq; ei somnũ
 Dulcem in palpebris icat casia Minerva.
 At hic aras capiens portabat flexilem diuus subulcus:
 Proci autem igitur omnes tumultuabantur in domibus:
 360 Sic autem aliquis dixit iuuenum forũ:
 Quo iam arcum arcum portas non inuise subulce
 Errator? atò rursus te in suis canes uelocis edent
 Solum ab hominibus, quos nutriuisti: siquidem Apollo
 Nobis propitius, & immortales Dei alij.
 365 Sic dixerunt: at hic posuit ferens ipso in loco
 Timens, quoniam multi minabantur in domibus.
 Telemachus autem ex altera parte minans iuit:
 Heus, ulterius porta arcũ atò, nõ bene omnibus obediēs,
 Ne te, & iunior liat existens, ad agrum expellam.
 370 Percutiens faxis: ui autem fortior sum.
 Utinam enim omnibus quotquot in domibus sunt
 Proci, manibus uiq; fortior essem:
 Ideo & atò moeste aliquem ego mitterem ire
 Nostra ex domo, quoniam mala operantur.
 375 Sic dixit: hi aut igitur omnes in ipso dulatèr riserunt
 Proci, & iam cessarunt graui ira:
 Telemacho autem arcum ferens in domum subulcus,
 In manibus Vlyssi prudenti posuit astans:
 Ex autem uocans allocutus est nutricem Eurycleam:
 380 Claude domus ianuus fortiter compactas:
 Si autem aliquis uel suspirium, uel sonum intus audiat
 Virorum nostrorum in septis, non foras

Affertur V-
 lyssi tandẽ
 arcus.

ODYSSEAE

Eat: sed illic tacitè sit apud opus.

Sic dixit: huic autem uelox fuit uerbum:

Clausit autem ianuas domorum bene habitatarum:

385

Tacitè autem ex domo Philætiuss saltauit foràs:

Clausit autem postea ianuas septi aulæ:

Iacebat autem sub porticu lignum nauis arcum agitabilis

Biblinum, quo ligauit ianuas: introiuit autem ipse:

Sedit postea in sede, iens unde surrexerat,

390

Inspiciens Vlysses: hic autem iam arcum mouebat

Penitus reuoluens, experiens huc & illuc,

Ne cornua uermes edissent profecto Rege.

Sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium:

Certè aliquis admirator & dolosus est arcum.

395

Certè talia & ipsi domi iacent:

Vel hic ruit facere sicut in manibus

Mouet huc & illuc, malorum sciens errator.

Alius autem rursus dixit iuuenum superborum:

Vtinam enim iam tantum utilitati obuiaret,

400

Quantum hic hunc poterit tendere.

Sic dixerunt proci: at prudens Vlysses

Statim postquam magnum arcum portauit, & uidit penitus:

Sicut autem quando uir citharæ peritus & cantus,

405

comparatio Facile extendit nouo in sinu chordam,

Tangens utrinque bene rectorum intestinum ouis:

Vlysses tenet Sic sine diligentia tendit magnum arcum Vlysses:

dit arcum. Dexterâ autem igitur manu capiens tentauit neruum:

Hic autem sub bene sonuit, hirundini similis uoce:

Proci autem igitur dolor factus est magnus: oibus autem igitur co-

410

Mutatus est: Iupiter autem ualde sonuit signa ostendens: (lor

Latatus est postea perolerans diuus Vlysses,

Quod

Quòd ei monstrum misit Saturni filius uersut:

Acepit aut uelocē sagittā, quæ ei apud iacebat mensam

415 Nuda (ipse autem aliæ concuam intra pharetram

Iacebant, quibus citò futuri erant Achiui tentari)

Hanc in brachio apiens, traxit chordam concuuitatesq;

Illinc ex sede sedens: misit autem sagittam

Contra obseruans: securium autem non errauit omnium

420 Primo foramine: transiuit autem penitus forās

Sagitta ere grauis: hic autem Telemachū allocutus est:

Telemache, non te hic hospes in domibus uituperat

Sedens: neq; proposito erraui, neq; arcum

Diu fatigauit tendens: adhuc mihi robur firmum est,

425 Non sicut me proci inhonorantes uituperabant.

Nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare

In luce: at postea & aliter delectari

Cantu & cithara: hæc enim additamenta conuiuij.

Dixit, et supcilijs annuit: hic at arcū posuit ense acutū

430 Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:

Circū aut manum dilectam posuit lanceā: propè at ipsū

Apud sedem stetit armatus splendido ere.

ARGVMENTVM X. HOMERI

COMPOSITIONIS.

PROcorum cædem cum peregisset Vlysses presente
Minerua, exinde ancillas per Telemachum & fa-
miliares punit cum Melanthio.

ODYS

ODYSSEAE .X. HOMERI;
COMPOSITIONIS.

Chi Vlysses procos abstulit sc̃no ere.

ED ipse exutus est pannis prudens V
lysses:

Insiluit autem magno limini, habens ar-
cum & pharetram

Sagittis plenam, celeres uerò effudit sa-
gittas

Ibi ante pedes: subinde autem procis dixit:

Hoc quidem iam certamen innocuum perfectum est:

Nūc rursus propositū aliud, quod nōdū aliq̃ p̃cussit uir,
Speculabor si cōsequar: praebeat at̃ mihi gloriā Apollo.

Dixit, & in Antinoum direxit amaram sagittam:

(Certè hic pulchrum poculum eleuare uolebat

Aureum uirinq; añsatum, & iam manibus mouebat,

Vt biberet uinum: cades autem ei non in animo

Cogitabatur: quis putasset inter uiros conuiuas

Solum in plures, etsi ualde fortis esset,

Ei fac̃ro cademq; malam, & mortem nigram)

Hunc autem Vlysses in gutture detentum p̃cussit sagitta:

Contrà autem teneram per æruicem iuit cussis:

Declinatus est autem aliò: poculum aut̃ ei exadit manu

Percussis: statim autem fistula ad nares crassa uenit

Sanguine uirili: at̃o autem à se mensam

Impulit pedibus p̃cutiens: lōgè at̃ cibos fudit ad terram, 20

Panisq; carōq; assata fœdata est: hi autem strepuerunt

Proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem:

Procorum
cedes.

vlysses An
tinou sagit-
ta interficiat

Ex

Ex autem sedibus surrexerant turbati in domo,
Vndiq; aspicientes bene incisos ad parietes:

25 Neq; alicubi scutum erat, neq; fortis lancea capere:
Increpabant autem Vlysses iratis uerbis:

Hospes, malè uiros sagittas: non amplius certaminibus
Alijs obuiabis, nunc tibi salua alta mors;

Etenim iam nunc uirum interfecisti, qui ualde optimus

30 Iuuenum in Ithacæ, ideo te hic uultures edent.

Dixit singulus uir, quoniam dixerunt non uolentem

Virum interfecisse: hoc autem stulti non cognouerunt,

Quòd iam ipsis et omnibus mortis fines imminuebant.

Hos aut toruè aspiciens, allocutus est prudens Vlysses:

35 Canes, nō me à plius existimabatis rediētē domū uēire Vlysses pro
Populo à Troianorum, q; mihi consumebatis domum, cis le manu
Ipsiusq; uiuentis petebatis uxorem: festat.

Ancillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter:

Neq; Deos timentes, qui cœlum latum habitant,

40 Neq; aliquam hominum accusationem in posterum fore:

Nunc uobis et omnibus mortis fines contigerunt.

Sic dixit: hos autem igitur omnes nouus timor suscepit:

Aspicebat autem singulus, quò fugeret altam mortem:

Eurymachus autem ipsum solus respondens allocutus est:

45 Siquidem iam Vlysses Ithacensis uenisti,

Hæc quidem decenter dixisti, quæcunq; fecerunt Achii, Euryma-

Multa quidem in domibus iniusta, multa autem in agro: chus sup-

Sed hic quidem iam iacet, qui causa fuit omnium plex Anti-

Antinous: hic enim imposuit hæc opera, noo impu-

50 Non nuptiarum tantum indigens, neq; cupiens:

Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius,

Vt Ithacæ in populo bene edificata regnaret

Ipsc

ODYSSEAE

Ipse: at tuum filium interficeret insidians:
 Nūc at hic qdē in parā interfectus ē: tu at miserere po-
 Tuorū, at nos in futurū conciliati in populo (pulorū 55
 Quaecunq; tibi ebibita sunt, & comesta sunt in domibus,
 Precium separatim ducentes uigintiboues singulus:
 Aesq; aurumq; reddemus, donec tuum cor
 Latum fuerit: antē autem non indignanter irascere.

Hunc autē toruē uidens allocutus est prudens Vlysses: 60
 Eurymache, neq; si mihi paterna omnia redderitis,
 Quaecunq; ei nunc sunt, & sicunde alia imponderetis,
 Neq; sic ampliū manus meas cessarem cedere
 Ante omnem procostrāsgressionem soluere.
 Nunc uobis adiacet contrā uel pugnare, 65
 Vel fugere, qui mortem & parā cuitarit.
 Sed aliquem non fugere puto altā mortem.

Sic dixit: horum autem ipsoꝝ soluta sunt genua.
 Hos autem Eurymachus allocutus est secundo rursus:

O amici, non retinebit uir hic manus innocuas: 70
 Sed postquā accepit arcum politum, & pharetram
 Pauimento à polito, sagittabit donec omnes
 Nos interficiet: sed recordemur pugne,
 Ensesq; trahite, & contra tenete mensas
 Sagittas ueloces: contra autem ipsum omnes simas 75
 Congregati, si ipsum pauimento expellemus & ianuis,
 Eamus in ciuitatem, clamor citissimē fiet.
 Et ideo citō hic uir nunc ultimō sagittabit.

Sic igitur uociferans, traxit ensē acutum
 Aereum, utrinq; acutum: saltauit autem in ipsum 80
 Terribiliter sonans: ipse autē sequebatur diuus Vlysses
 Sagittā proijciēs: percussit autē pectus apud mammā,

In aut ei hepate fixit uelox telum: ex aut igitur manus
Ensem misit humum: proiecta autem mensa

85 Decidit uoluta: longè autem aquas fudit humum,
Et poculū arcuansatum: hic aut terrā uerberauit frōre,
Animo dolens: pedibus autem thronum ambobus
Calcitrans quassauit: in oculis autem fusa est tenebra.
Amphinomus autem vlyssi iuit glorioso

90 Contrarius ruens: traxit autem ensē acutum,
Si quomodo eius exiret ianuis: sed ipsum praeuenit
Telemachus à tergo percutiens aerea lanxa
Humerorum medio: per autem pectora penetrauit:
Sonuit autem cadens: terrā autem percussit tota fronte.

95 Telemachus autem ruit linquens longam lanxam
Illic in Amphinomo: ualde. n. timebat, ne quis Achiuorum
Lanxam trahentem longam, uel percutiat
Ense ruens, uel in caput uerberans;

Iuit aut currens, ualde aut citò dilectum patrē puenit:

100 Propè autem stans, uerba uelocia allocutus est:

O pater, iam tibi scutum portabo, et duas lanxas,
Et galeam bene aream in temporibus aptam
Ipse induar iens: dabo autem subulco
Et bubulco alia: armari enim melius.

105 Hunc aut respondens allocutus est prudens Vlysses:

Porta currens, quousq; auxiliari adsunt,
Ne me amoueant ianuis solum existentem.

Sic dixit: Telemachus autem dilecto obediuit patri:

Perrexit aut ire thalamū, ubi ei incluta arma iacebāt:

110 Hinc quatuor quidem scuta exepit, lanceas autem octo,
Et quatuor galeas aeras densas;

Venit aut ferens: ualde aut citò dilectum patrē puenit.

ipse

Telemachus
Amphinomum interficit.

ODYSSEAE

Vlyſſes in
procorum
armat.

Ipſe autem primū circa corpus indutus eſt es:
Sic at eodem modo hi famuli induti ſunt arma pulchra:
Steterunt autem arcum Vlyſſem prudentem uarij cōſily: 115
At hic quādiu quidem auxiliari erant ſagittæ,
Tandiu procorum unum ſemper in domo
Percuſſit inſpiciens: hi autem ſimul ſtricti cadebant.
At poſtquā liquerunt ſagittæ ſagittantem Regem,
Arcum quidem ad ſtabulum benefirmæ domus 120
Inclinauit ſtare ad parietes ſplendidos:
Ipſe autem arcum humeros ſcutum poſuit quadruplex:
Capite autem in forti galeam benefactam poſuit
Caudamequinā: grauiſſe autem criſta deſuper nuebat:
Accepit autem fortes lanceas duas armatas ære: 125
Ianua autem quedam erat benedificata in pariete,
Vltimum autem apud pauimentum bene ſtantis domus
Erat uia in latitudine, tabulæ autem erant bene cōgruæ:
Hanc autem Vlyſſes cuſtodire inſit diuinum ſubulcum;
Stantem prope ipſam: una autem ſola erat uia. 130
His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nunciāns:

Agelaus
procis.

O amici, non iam aliquis in ianuam aſcendat,
Et dicat populis, clamorq; citiſſimè fiat,
Ideo citò hic uir nunc poſtremo ſagittet.

Hūc aut ruruſus alloctus eſt Melanthius cuſtos caprarū: 135
Non aliquomodo eſt Agelaë diuine: prope. n. grauiſſe
Aulæ pulchras ianuas & moleſtum os latitudinis,
Et unus omnes prohibebit uir, qui fortis ſit.
Sed agē, uobis arma portabo armari
Ex thalamo: illic enim puto, neq; aliò 140
Arma depoſuerunt Vlyſſes & illuſtris filius.

Sic dicens, aſcendit Melanthius cuſtos caprarum

In

In thalamum vlyſſis ſupra ſcalas domus,

Vbi duodecim quidem ſcuta excepit, tot autem lanceas, Melanthius

145 Et tot galeas areas crinedenſas:

Perrexit autem ire: ualde aut̃ citò portans procis dedit. it procos.

Et tunc vlyſſis ſoluta ſunt genua, & dilectum cor,

Poſt q̃ circumponentes uidit arma, manibus aut̃ lanceas

Longas quatientes: ualde autem ipſi uidebatur opus:

150 Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus eſt:

Telemache, certè ualde iam aliqua in domibus mulierū

Nobis contraparat bellum malum, uel Melanthius.

Hūc at̃ rurfus Telemachus prudēs cōtra allocutus eſt:

O pater, ipſe ego hoc peraxi, neq; aliquis alius

155 Cauſa, qui thalami ianuam ſpiſſè congruam

Reliqui inclinans: horum autem ſpeculatio fuit melior:

Sed uade diuine Eumæe, ianuam claude thalami,

Et obſerua ſi qua eſt mulierum, quæ hæc faciat,

An filius Dolij Melanthius, quem ego puto. *non eſt filius Dolij, ſed Melanthius.*

160 Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur:

Iuit aut̃ iterum thalamum Melanthius cuſtos caprarū,

Portaturus arma pulchra: intellexit aut̃ diuus ſubulcus:

Statim autem Vlyſſem allocutus eſt propè exiſtentem:

Diuine Laertiade, prudens Vlyſſes,

165 Ille autem rurfus exitioſus uir quem putamus ipſi

It in thalamum: tu autem mihi uerum dic,

Nunquid interficiam ſi potentior ero?

An tibi huc ducam, ut iniuſtitias ſoluat

Multas, quantas hic operatus eſt tua in domo?

170 Hunc aut̃, reſpondens, allocutus eſt prudens vlyſſes:

Certè ego & Telemachus procos ſuperbos

Retinebimus intra domos furentes:

Vos autem auertentes pedes & manus desuper
 In thalamum mittite tabulas autem ligate à tergo:
 Catenam autem plicatam ex ipso penetrantes 175
 Columnam in altam trahite, propinquate trabibus,
 Ut diu uiuus existens, graues dolores patiatur. (uerūt,
 Sic dixit: hi àt igitur hūc ualde qdē audiuerūt et obedī
 Perrexerūt àt ire in thalamū: sefellcrūt àt ipsū itūs exi-
 Certē hic qdē thalami cōclauī in arma querebat: (stētē. 180
 Hi autem steterunt utrinq; apud limina manentes,
 Quādo in pauimētū ibat Melanthius custos caprarum.
 Altera quidem manu ferens pulchram galeam,
 Altera autem scutum latum antiquū inquinatū siccitate
 Laërtis heroīs, quod iuuenis portabat. 185
 Tū quidē iacebat, cōglutinationesq; solutæ erāt lororū.

Subulci Me-
lanthium
uinciunt.

Iam tunc irruentes ceperunt, traxeruntq; ipsum intrò
 Per caput: in pavimento àt in terrā iecerūt dolentes cor:
 Pedes autem manusq; colligauerunt tristī uinculo,
 Bene ualde uertentes totaliter sicut iusserat 190
 Filius Laërtis pertolerans diuus Vlysses:
 Catenam autem plicatam ex ipso tentantes,
 Columnam in altā traxerūt, propinquauerūtq; trabibus.

Hunc autem cauillans allocutus est Eamæus subulcus:
 Nunc quidē iam ualde oīno Melanthie noctem seruabis 195
 Lecto in molli dormiens sicut decet:
 Neq; te Aurora ab Oceani fluxibus
 Latebit ueniens aurifedis, quando adduces
 Capras procis domo in conuiuium laborare.

Sic hic qdē illic relictus ē extēsus pntioso in uinculo: 200
 Hi autem in arma euntes, portamq; imponētes lucidam,
 Iuxerunt in Vlyssē prudentem, uersutum,

Vbi robur spirantes instabant: hi quidem in paulmento
Quatuor: hi autem intra domum multiq; & boni:

205 Hos autem prope filia Iouis uenit Minerua,
Mentori assimilata & corpore ac & uocæ.

Hanc autē Vlysses letatus est uidens, & uerbū dixit: *Minerua*
Mentor, expelle maledictionē: recordare autē socij dilecti *Mentori assi-*
Quæcunq; bona sacrificauī: cætanea autem mihi es. *milata.*

210 Sic dixit, putans populorum saluatricem esse Mineruā:

Proci autem ex altera parte minabantur ex domo:

Primus hanc increpauit Damastorides Agelaus:

Mentor, ne te uerbis persuadeat Vlysses

Prois pugnare, auxiliari autem ei ipsi.

Agelaus Me-
tori, ne Vly-
sem iunct.

215 Sic enim nostram mentem perfida puto,

Quando hos interfecerimus, patrem ac & filium,

In autem tu his postea interficeris, qualia cogitas

In autem domibus, tuo autem ipsius capite solues.

At postquam uestrum uiolentias abstulerimus ere,

220 Possessiones quot tibi sunt, quæq; intus, & quæ foris:

His autem Vlyssis commiscēbimus, neq; filios

Viuerē in edibus sinemus, neq; filias,

Neq; uxorem prudentem in ciuitate uersari.

Sic dixit: Minerua autem irascēbatur ex animo magis:

225 Increpauit autem Vlyssē iratus uerbis:

Nō āplius tibi Vlysses robur firmū, neq; aliqua fortitudo,

Qualis, quando pro Helena albāulnis bono patrenata

Nouem annis Troianis pugnaisti incessanter semper:

Multos autem uiros interfecisti in graui pugna:

230 Tao autem capta est consilio Priami ciuitas latauijs. *cons. hōb. h. is. et. 1. in*

Quomodo iam nūc quando tuum populū, & possessiones *sūt troi-*

Contra procos luges fortis esse:

(peruenisti,

BB

Sed

ODYSSEAE

Sed agè huc amice apud me sta, & uide opus,
 Ut uideas qualis tibi in uiris inimias
 Mentor Alàmidēs beneficiās reddet. 235
 Dixit, & nondum omnino dedit mutabilem uictoriam:
 Sed adhuc potentiāq; & fortitudinem tentabat
 Et Vlyssis & filij gloriosi:
 Ipsa autem splendide in domus trabem
 Sedit ruens hirundini similis contra. 240
 Procos autem conatābat Damastorides Agelaus,
 Eurynomusq; & Amphimedon, Demoptolemusq;
 Pisandrusq; Polyclorides, Polybusq; bellicosus:
 Hi enim procorum fortitudine erant egregie optimi:
 Quicunq; adhuc uiuebant arca animas pugnabant. 245
 Hos autem iam domuit arais & frequentes sagittæ:
 His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nandans:
 O amici, iam retinebit uir hic manus innoctas,
 Et iam ei Mentor quidē uenit inanes iactationes dians:
 Hi autem soli relictī sunt in primis ianuis: 250
 Ideo non simul omnes immittite lanceas longas:
 Sed agite, in eum primum iaculamini, si ubi Iupiter
 Det Vlyssē percuti, & gloriā suscipere:
 Horum autem aliorum non cura, postquā hic ceciderit.
 Sic dixit: hi autem igitur omnes iaculati sunt sicut insit 255
 Cupientes, hæc autem multum uana fecit Minerva:
 Horum alius quidem limen benefirmatæ domus
 Percussit: alius autem ianuam densè congruam:
 Alius autem in pariete fraxinus cecidit ere grauis.
 At postquā iam lanceas euitauerunt procorum, 260
 His uerbis incēpit pertolerans diuus Vlyssis.
 O amia, iam quidem ego diārem & nobis

Procorum

Procorum in turmam iaculari, qui prompti sunt
Nos interficere in prioribus malis.

Demoptolemus

265 Sic dixit: hi aut igitur omnes iaculati sunt acutas lanceas
Contra insipientes: Demoptoleum quidem, Vlysses: *Euryades*
Euryadē aut igitur, Telemachus: Elatum autem, subulcus: *Elatus et*
Pisandram aut igitur interfecit boum bubulcus uir: *Pisandrus*
Hi quidem postea simul oēs mordicus ceperūt magnū paul

occiduntur.

270 Proci aut igitur iecerunt domus intimum: (mentū,
His aut igitur irruerunt, mortuis aut ex lanceas ceperant:

subulcus

Rursus autem proci iaculati sunt acutas lanceas
Cupientes: illas autem multum inanes posuit Minervae
Horum alius quidem limen benefirmatae domūs

275 Percussit: alius autem ianuam spisse congruam:

Alius autem in pariete fraxinus cecidit ere grauis.

Amphimedon aut igitur Telemachū percutit manū in pal

In superfiē, extremam autem pellem laesit es: (ma

Ctesippus autem Eumaeum super factum lancea longa

280 Humerū extra tetigit, hoc at super uolauit, cecidit aut hu-

Hi aut rursus circum Vlyssē prudentē uersutū (mā.

Procorum in turbā iaculati sunt acutas lanceas: (ses:

Tunc rursus Eurydamata percutit urbium populator Vlyss

Amphimedonta autē, Telemachus: Polybum aut, subulcus:

285 Ctesippum autem igitur postea boum bubulcus uir

Percussit in pectus: iactans autem allocutus est:

O multum audax amator conuiuiorum, nunquam omnino

Obediens stultitiā ualde dicis: sed Deis

Verbum uerte, quoniam multo potentiores sunt:

290 Hoc tibi pro pede hospitale, quem dedisti

Diuo Vlyssi domo in mendicanti.

Dixit igitur boum nigrarum bubulcus: at Vlysses

BB ij Vulnerauit

ODYSSEAE

Vulneravit Damastoridem cominus lancē longā:
 Telemachus autem Euenoridem Liocritum perauisit.
 Lancē medio uentre: penitus autem aē transire fecit: 295
 Cecidit autem pronus: terram autē perauisit tota fronte:
 Iam tunc Minerva corruptiuā hominum Aegida sustulit
 Alto ex fastigio: horum autem mentes timuerunt:
 Hi autem fugerunt in domum boues tanquā gregariæ,

Cōparatio. Quas quidem dolosus Aestrus irruens agitauit 300
 Tempore in uerno, quando dies longæ sunt:
 Hi autem sicut uultures aeruē unguibus aeruē labris
 Ex montibus uenientes in aues saltant:

Hæ quidem in campo nebulas timentes eunt:
 Hæ autem has perdunt insilientes: neq; aliqua fortitudo 305
 Fit, neq; fuga: gaudent autem uiri præda:

Sic igitur hi procos irruentes in domum (dcens
 Verberabāt cōuersim: horū autē suspiriū mouebatur in=
 Capitibus uerberatis: pauimentū autē totū sanguine spar=

Liodes sup Liodes autem Vlyssis irruens æpit genua, (gitur. 310
 plex orat Et ipsum precans uerba ueloda allocutus est:

Vlyssēm. Oro te Vlysses, tu autem me uenerare, & mei miscere.

ne miseris 97? Nondum enim aliquam dico mulierum in domibus
 Dicere, neq; aliquid facere iniustum: sed & aliò
 Sed aui procos quicunq; talia faceret: 315

Sed mihi non obediuerunt malis à manus tenere:
 Ideo & iniustitijs indecentem mortem secutus sum:

At ego cum his uates nihil faciens
 Iacbo: sic non est gratia imposterum benefactorum.

Hunc autem toruē uidens, allocutus est prudens Vlysses: 320
 Siquidem iam cum his uates diās esse,
 Sæpe aurasti orare in domibus,

Longè

Longè mihi reditus finem dulcis fieri:

Te autem uxoremq; dilectam sequi & filios parere:

325 Ideo non mortem grauem aufugies.

Sic igitur dians, ensem æpit manu forti

Iacentem, quem Agelaus abiecerat humum

Interfectus, quo hunc in ceruicem mediam percaussit:

Loquentis aut igitur huius caput pulueribus mixtum est.

330 Terpiades autem cantor fugit mortem nigram

Phenius, qui canebat cum proas neassitate:

Stabat in manibus tenens citharam stridulam

Propè apud ianuam: bisariam autem mentibus cogitabat:

An egrediens domo Iouis magni ad aram

335 Aule sederet factam, ubi multa

Laertes Vlyssesq; bouum in crura combusserat,

Angenibus prearcetur ruens Vlysses:

Sic autem ei cogitanti, uisum est melius esse,

Genua tangere Laertiada Vlyssis:

340 Certè hic atharam concauam deposuit humi

Medio cratera & throni argenteiclaui:

Ipse autem rursus Vlyssis ruens æpit genua,

Et ipsum precans uerba æloia alloatus est:

Oro te Vlysses, tu autè me uenerare, & mei miserere,

345 Ipsi tibi in futurum dolor erit, si cantorem

Interficias, qui Deis & hominibus cano:

Ipsedoctus sum: Deus autè mihi mentibus cantilenas

Omnes produxit: uidetur autem tibi acinere

Tanquam Deo: ideo ne me cupias collo truncare:

350 Et Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,

Quod ego non uoluntarius in tuam domū, neq; indigens,

Veni proas cantaturus post conuiuium:

Liodes occi-
ditur.

Phenius mu-
sius Vlyssi.

ODYSSEAE

Sed multo plures & potentiores duxerunt neccitas.

Sic dixit: hunc autem audiuit sacra uis Telemachi:

Statim autem suum patrem allocutus est propè existatè: 355

Abstine, neq; item hunc insonnem percutere,

Et praconem Medonta seruabimus, qui mei semper

Domo in nostra curam habuit pueri existens:

Si iam non ipsum interfecit Philoctes, uel subulcus,

Vel tibi obuiauit ruenti in domo.

360

Sic dixit: hunc autem audiuit Medon prudentia sciens.

*implicat uerba
et obuia*

Caedens enim iacebat sub sede arcum autem pellem

Indutus bonis nuper ex corticata, fugiens mortem nigram:

Statim at à throno surrexit: dno aut exiit bouinam:

Telemachum autem postea ad ruens cepit genua,

365

Et ipsum precans uerba uelocia allocutus est:

Phemius &

O amice, ego quidè hic sum: tu aut tenearis: dic autè patri,

Medo à Te

Ne me arca potentias ledat acuto ere

lemacho ser

Viris proas iratus, qui ei tonderunt

uantur.

Res in domibus: te autem stulti nihil honorauerunt.

370

Hunc autem, subridens, allocutus est prudens Vlysses:

Fide, quoniam te hic liberauit & saluauit,

Vt noscas in animo, & dicas & alij,

Quòd mala operatione bona operatio melior:

Sed exeuntes domibus sedete foris

375

Ex caede in aula, tuq; & multum famosus cantor,

Vt ego in domo laborem quod me oportet.

Sic dixit: hi autem exiuerunt domo euntes:

Sederunt autem igitur hi Iouis magni ad altare,

Vndiq; aspicientes, caedem expectantes semper:

380

Aspiabat autem Vlysses p suam domū, si quis adhuc uiro-

uiuus sublateret, fugiens mortem nigram:

(cum

Hos

Hos autem uidit ualde omnes in sanguine, & pulueribus:
Cadentes multos, sicut pisces quos pisatores

385 Concauum in litus album extra mare

Retē extraxerunt multo foraminibus: hi autem omnes

Vndas maris cupientes in arenis fusi sunt,

Horum quidem Sol lucens abstulit animum:

Sic tunc igitur proci adinuicem fusi erant.

390 Iam tunc Telemachum allocutus est prudens Vlysses:

Telemache, eia agē mihi nōa nutricem Eurycleam,

Vt uerbum dicam, quod mihi in animo est.

Sic dixit: Telemachus autem dilecto obediuit patri:

Mouens autem ianuā, allocutus est nutricem Eurycleam:

395 Eia, iam mouere anus diu generata, quę mulierum

Famularum speculatrix es in domibus nostris,

Veni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.

Sic locutus est, huic autem uelox fuit uerbum:

Aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum,

400 Perrexit autem ire: at Telemachus antē preibat:

Inuenit postea Vlyssē am interfectis mortuis,

Sanguine & puluere inquinatum tanquā leonem,

Qui comesturus bouem uenit pernoctantem in agro:

Omne autem igitur ei pectusq; genæq; utrinq;

405 Cruentę sunt, grauis autem in uultum uideri:

Sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper:

Hęc at post q̄ igitur mortuosq; et magnū īspexit sāguinē,

Ruit ululare, quoniam magnum uidit opus:

Sed Vlysses prohibuit, & tenuit cupientem,

410 Et ipsam uoā ferans uerba uelocia allocutus est:

In animo anus gaude & abstine, neq; ulula,

Non pietas interfectis in uiris orare:

comparatio

Vlysses Eum
rycleam ac
arsiri iubet

Hos autem parca domuit Deorum & impia opera.
Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum:
Nō malum, neq; quidem bonum, qui ad ipsos peruenisset: 419
Ideo & peccatis indecentem mortem affecuti sunt:

At agè mihi tu mulieres in domibus dic,
Quæ me inhonorant, & quæ peccantes sunt

Hunc aut rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclæa:

Tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam: 420

Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
Famule: has quidem opera docuimus operari,

Lanas q; extendere, & seruitutem tolerare:

Harum duodecim omnes impudentias iniuerunt,

Neq; me honorantes, neq; ipsam Penelopem: 425

Telemachus at nuper quidē auctus est, neq; ipsum mater

Imperare fuit in famulis mulieribus.

Sed agè ego ascendens superiora splendida,

Dicam tuæ uxori, cui aliquis Deus somnum immouit.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses: 430

Nondum hanc excita: tu autem huc dic mulieribus

Venire, quæ antea indecētia operate sunt.

Sic dixit: anus autem per domum exiuit

Nuncians mulieribus, & mouens ire:

At hic Telemachum, & bubulcum, & subulcum

Ad se uocans, uerba uelocia allocutus est: 435

Incipite nunc mortuos portare, & iubete mulieres:

At postea thronos pulchros, & mensas

Aquā & spongijs multisforaminibus purgare.

Et postquam iam totam domum ornauerunt,

Famulas educentes stabili domus

Mediæq; testudinis, & boni septi aule,

Vlysses ius
bet mortu-
os efferri.

Interficite

Interficite ensibus longè acutis, donec omnium
Animas auferatis & obliuiscantur Veneris,

445 Quam à procis habuerunt, mixtæ suntq; clam.

Sic dixit: hæ autē mulieres congregatæ uenerunt oēs
Grauiter lugentes, teneram lachrymam defundentes:
Primum quidem igitur mortuos portauerunt interfectos:
Sub autem porticu deposuerunt bene septæ aule

450 Adinuicem innitentes: imperauit autem Vlysses
Ipse iens: hæ autem exportabant & necessitate:
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua & spongijs multis foraminibus purgarunt.

At Telemachus, & bubulcus, & subulcus *proficiuerant*
455 Scopis pauimentum prudenter factæ domus
Verrebant: hæ autem exportauerunt famulæ: posuerunt autem foris.
At postquam omnem domum ornauerunt,
Famulas educentes stabilis domus

Mediæq; testudinis, & boni septi aule,

460 Loco in stricto, unde non aliquo modo erat fugere:

His autem Telemachus prudens incepit dicere:
Non quidem iam pura morte animum auferam
Harum, quæ iam meo capiti opprobria fuderunt,
Matriq; meæ, apudq; procos dormiebant.

465 Sic dixit, & funem nauis nigre proræ
Columna ex suspendens magna arcumiecit nigra
Altè extendens, ne qua pedibus terram tangeret.
Sicut autem quando uel turdella extensa alis, uel columba
Septo in percutiunt, quod stat in luco

*Impudicæ
famulæ læ
quæo suspē
duntur.*

470 Aulin intrantes: odiosum autem susceptum est cubile:
Sic hæ ordinatim capita habebant: arcum autem omnibus
Collis laquei erant, ut miserrimè morerentur:

comparatio

Tremebant

O D Y S S E A E

Tremebant autem pedibus paululum non valde diu.

Educūt autem Melanthium in vestibulumq; et aulam:

Melanthius Hoc autem ab quidem narēsq; et aures saxo ere 475
tradatur Inaderūt, genitaliāq; extraxerunt anibus cruda comedi,

Manusq; et pedes inaderunt irato animo:

Hi quidem postea abloti manusq; pedesq;

In Vlysscam domum iuerunt: perfectum est autem opus:

At hic allocutus est dilectam nutricem Eurycleam: 480

Porta sulfur anus malorū medelā: porta aut nūhi ignem

Ignē lustrā Vt funigem domum: tu autem Penelopem

tur ades. Venire huc iube am anallis mulieribus:

Omnes autem moue famulas in domum uenire.

Hanc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea: 485

Certē iam hæc fili mi secundum decens dixisti:

Sed agē chlenamq; chitonāq; uestimenta portabo:

Non autem sic uestibus tectus laos humeros

Sta in domibus: reprehensibile autem esset.

Hanc autem rursus allocutus est prudens Vlysses: 490

Ignis nunc mihi primū in domibus fiat.

Sic dixit, neq; non obediuit dilecta nutrix Euryclea:

Portauit autem igitur ignem et sulphar: at Vlysses

Bene adoleuit domum amplam, et domum, et aulam.

Anus autē rursus ascendit per domos pulchras Vlyssis, 495

Nuncians mulieribus, et mouens ire:

Hæ autem iuerunt domus tædas in manibus tenentes:

Hæ quidē igitur arcū fundebantur et salutabant Vlyssē,

Et osculabantur amplectentes caputq; et humeros,

Manusq; apientes: hunc autem dulcē desiderium æpit 500

Eletus et suspirij, nouit autem igitur mentibus omnes.

A R G V

ARGVMENTVM .†. HOMERI
COMPOSITIONIS.

AGNITIO Vlyſſis apud uxorem: & erroris narra-
rationum brevis narratio: & Vlyſſis & Telemachi
eum domeſtias exitus.

ODYSſEAE .†. HOMERI
COMPOSITIONIS.

Pſi autem, agnoſcāt maritum ſuum quondam Penelope.

NVS autem in ſuperiora aſcendit cachin-
nans;
Hera dictura dilectum martum intus exi-
ſtentem:

Genua autem firma habebat, pedes autem
ſuffidentes erant:

Stetit aut igitur ſuper capite, & ipſam ad uerbum dixit:

5 Surge Penelope dilecta filia, ut uideas

Oculis tuis, quæ cupiebas dies omnes:

Venit Vlyſſes, & domum applicuit ſerò licet ueniens:

Procos autem interſecit ſuperbos, qui ſuam domum

Deſtruebant, & res comodebant, uiolabantq; filium.

10 Hanc autem ruruſus allocuta eſt prudens Penelope:

Nutrix dilecta, inſanam te Dei fecerunt, qui poſſunt

Inſipientem facere, etiam prudentem ualde exiſtentem:

Euryclea
nūdat Pene-
lope Vlyſſē
rediſſe.

Penelope
Vlyſſem re-
diſſe non
credit

ODYSSEAE

Et insipientem prudentiam inirefecerunt,
 Qui te laeserunt: amē autem mentibus bona eras:
 Cur me laedis perdolentem animum habentem
 Hec dicens: & ex somno suscitatus
 Dulcis qui me ligauit dilectas palpebras complectens.
 Nondum enim tantum dormiui, ex quo Vlysses
 Iuit uisurus malum Ilium non nominandum:
 Sed agē nunc descende, & retrò uade domum.
 Si enim aliqua me alia mulierum, quae mihi sunt,
 Hec ueniens nundasset, & ex somno exatasset,
 Ideo atō odiose ipsam ego remissem ire
 Rursus intra domos: te autem haec senectus iuuat.

15

20

Euryclea
 Penelope

Hanc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea, 25
 Non te lēdo filia dilecta: sed uerē tibi
 Venit Vlysses, & domum suscepit sicut dico
 Hospes, quem omnes inhonorabant in domibus:
 Telemachus at igitur ipsum diu cognouit intus existentē,
 Sed prudentiis cogitationes patris occultabat,
 Ut uirorum puniret uiolentias superborum.
 Sic dixit: haec autem letata est, & à lecto saltans
 Anni circūplicita est: à palpebris autē lachrymam misit,
 Et ipsam uociferans uerba uelocia allocuta est:

30

Penelope
 nutrici.

Eia agē, iam mihi nutrix dilecta uerum dic, 35
 Si uerē iam domum uenit ut dicis,
 Quomodo iam procis impudentibus manus immisit
 Solus existens: hi autē semper congregati intus manebant.

Euryclea
 Penelope.

Hanc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
 Non uidi, non audiui, sed suspirium solum audiui
 Interfactorum: nos autē in secessu thalamorū benefactorū
 Sedebamus timentes: tabulae autē tenebant bene congruae

40

Antea

Antea, quando iam me tuus filius à domo uocauit
Telemachus: hunc enim pramissit uocare:

- 45 Inueni postea Vlysses inter interfectos mortuos
Stantē: hi aut ipsū arcū lapidibus stratū pauimentū tenē
Iacebant adinuicē: tu uidens aut aīum exhilarabis, (tes
Sanguine & cruore foedatum, tanquā leonem.
Nunc hi quidem iam omnes in aularibus ianuis
50 Congregati: at hic domum fumigat perpulchram,
Ignem magnum accendens: te aut me pramissit uocare.
Sed sequere, ut uobis letitia ineat

Ambo uos dilecto corde, quoniā mala multa passi estis:
Nunc aut iam hoc longum desyderium perfectum est:

- 55 Venit quidem ipse uiuus domesticus: inuenit autem & te
Et filium in domibus: male autem super ipsum fecerant
Proci, quos omnes paniuit sua in domo.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Nutrix dilecta, nondum ualde contrā gloriēris ridens.

Penelope
Euryclea.

- 60 Scis enim quod gratus in domo appareret
Omnibus: maximē autem mihiq; & filio quē genuimus:
Sed non hoc uerbum uerum fiat diās:
Sed aliquis immortalium interfecit procos superbos
Iniuriam admirans animum crudantem, & mala opera.
65 Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
Non malum, neq; quidem bonū, quicunq; ipsos adiuit:
Ideo iniustitiæ passi sunt malum: at Vlysses
Perdidit longē reditum Græcæ: periit autem ipse.

Euryclea
Penelope.

- Huc autem postea respondit dilecta nutrix Euryclea:
70 Filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium?
Que maritum intus existentem in foco nunquam diās
Domum esse uenturū: animus aut tibi semper incredulus,
sed agē tibi & signum manifestum aliud dicam:

Cicatriam

Ciacriam quam quondā ipsum sus perauit albo dente,
Hanc abluens agnoui: uolebam autem tibi ipsa
Dicere, sed me ille capiens in ore manibus
Non fuit prudentis mentis.

75

Sed sequere, at ego me aram conādam ipsam
Si te deæpero, interficiæ me miserrima morte.

Huc autem respondit postea prudens Penelope:
Nutrix dilecta, difficile Deorum semper genitorum
Consilia trahere ualde multum scientem existentem,
Sed tamen eamus ad filium, ut uideam
Viros procos interfectos, et qui interfecit.

80

Sic dians descendit superiora: multa autem ei cor

85

Penelope Mouebat, an longè dilectum cor interrogaret,
subdubitan An astans oscularetur caput et manus capiens;
accedit Vlyf Hæc at post q̄ ingressa est, et trāsiuit lapideū pauimentū,
sem. Sedit postea Vlysssem contra in ignis splendore

Parietis alterius: hic aut igitur ad columnam longam
Sedebat deorsum uidens, expectans si ipsum alloqueretur
Fortis uxor, postquam uidit oculis:

90

Hæc autem tanta dia sedit: stupor autem ei cor cepit.
Aspectu autem aliquando ipsum clarè uidebat:

Aliquādo aut ignorabat mala corpori uestimēta habentē:
Telemachus aut locutus est, uerbūq; dixit, denominauitq;

95

Mater mea mala mater, seuum animum habens,

Cur sic patre separaris: neq; apud ipsum

Sedens uerbis interrogans, neq; scrutaris?

Non quidem alia sic mulier tolerabili animo

100

Viro abstineret, qui ei multa mala laborans

Venisset uigesimo anno patriam terram:

Tibi autem semper cor durius est lapide.

Hunc

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

105 Fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est:

Neq; dicere possum uerbum, neq; interrogare,

Neq; in uultum uidere contrà, si uerè iam

Est Vlysses, et domum uenit, ætè ualde nos

Cognoscemur inter nos, et melius sunt enim nobis

110 Signa, quæ iam et nobis abscondita scimus ab alijs.

Sic dixit: risit autem pertolerans diuus Vlysses:

Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est:

Telemache, ætè matrem in domibus dimitte

Tentare me, forsan autem agnoscat, et melius:

115 Nunc aut q; sordeo, mala aut corpori uestimenta indutus sũ,

Ideo inhonorat me, et nondum diat hunc esse:

Nos autem consulamus, ut ualde optima fiant.

Etenim aliquis unum uiram interficiens in populo,

Cui non multi sint adiutores retrò,

120 Fugit, affinesq; relinquens et patriam terram:

Nos aut sustentaui diuitatis interfecimus, qui ualde optimi

Iuuenum in Ithacæ: ideo consulere iubeo.

Huic aut rursus Telemachus prudens contrà locutus est:

Ipse hæc uideas pater dilecte: tuum enim optimum

125 Consilium in hominibus dicunt esse: neq; aliquis tibi

Alius uir contendat mortalium hominum.

Nos autem prompti simul sequemur, neq; aliquid dico

Fortitudine indigere, quanta potentia adest.

Huc aut, respondens, allocutus est pertolerans Vlysses:

130 Tibi enim ego dico, ut mihi uidetur esse optimum:

Primum quidem lauamini, et induimini uestes,

Famulasq; in domibus iubete uestimenta capere:

At diuinus cantor tenens ætharam stridulam,

Nobis

*Simulantur Nobis praeat amatrix ludorum saltatione:
in edib⁹ nu Vt aliquis dicat nuptias esse extra audiens,
pitae prop= Vel per uiam iens, uel qui arcum habitant,
et tumultū. Ne antea fama lata cedis in ciuitate fiat*

135

*Virorum procorum, quam nos eamus extra
Agrum in nostrum arboriferum: illic autem postea
Consultabimus, quod utile Olympius praebebit.*

*Sic dixit: hi at igitur huc ualde qdē audiuerūt et obe= 140
Primum qdē igitur loti sunt et induitū sunt uestes: (diuerūt:
Parate sunt autē mulieres: ipse autē cepit diuinus cantor
Citharam concinam: in autem ipsis desyderium
Cantusq; dulcis, et strenue saltationis:*

145

*His autem magna domus strepebat pedibus
Virorum ludentium, pulchrizonarumq; mulierum:
Sic autem aliquis domos extra audiens:*

*Certe ualde iam duxit uxorem multis petitam Regnam:
Misera, non tolerauit mariti sui primi*

Custodire magnam domum continuē, quousq; ueniret: 150

Sic igitur aliquis dixit: haec autē nō cognouerūt sicut facta

Ast Vlyssēm magnanimum sua in dmo (sunt.

Eurynome gubernatrix lauit et unxit oleo:

Circa autem ipsum pallium pulchrum icat et uestem:

Posthac in capite fudit multa pulchritudinem Minerva, 155

Maioremq; inspicere, et pinguiorem: in autem capite

Tenuis misit comas uiolaceo flori similes:

Sicut autem quando aliquis aurū circumfudit argento uir

Sciens, quem Vulcanus docuit et Pallas Minerva

Artem omnigenam: gratiosa autem opera perfecit: 160

Sic quidem huic circumfudit gratia capitiq; et humeris:

E balneo autem exiuit corpore immortalibus similis:

Iterum

Iterum autem rursus defecit in sede unde surrexerat,
Contra suam uxorem, & ipsam ad uerbum locutus est:

- 165 Felix, supra tibi mulierum effominatarum
Cor durum posuerunt olympias domos habitantes:
Non quidem alia sic mulier tolerabili animo
Viro abstineret, qui ei mala multa laborans
Veniret uigesimo anno in patriam terram.

Vlysses
uxori,

- 170 Sed agè mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse
Dormiam: certe enim huic ferreus in pectoribus animus:
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Felix, non nuper magnifio, neq; paruifacio,
Neq; ualde admiror: ualde autè bene scio qualis eras

- 175 Ex Ithacæ in naui iens longaremis.
Sed agè ei sterne bonum lectum Euryclea
Intra stabilem thalamum, quem ipse fecit,
Vbi ei extraponentes bonam lecticam iaciteq; lectum,
Pelles & chlenas, & cooperimenta splendida.

- 180 Sic dixit maritum tentans: at Vlysses
Iratus uxorem allocutus est prudentias scientem:
O mulier, certè ualde hoc uerbum triste dixisti:
Quis autem mihi alibi poneret lectum: difficile autè esset
Et ualde scienti, quando non Deus ipse ueniens

- 185 Facile uolens ponet alio in loco:
Virorū autè nō aliquis uiuus homo, neq; ualde pubescens
Facile moueret, quoniam magnum signum factum est
In lectica laborata: hanc autè ego feci, neq; aliquis alius:
Arbuscula erat extensa folijs oliuæ septum intra

Vlysses le-
ctū suū con-
iugale de-
scribit.

- 190 Florens, uirescens: grossa autè erat tanquàm columna:
Huic autem ego icā thalamum meum donec perfecā
Densis lapidibus, & bene desuper teci:

CC Compactas

ODYSSEAE

Compactas autem imposui ianuas spissè factas:
 Et tunc postea incidì comam folijslongæ oliuæ:
 Truncum autem ex radice incidens arcum poliui ense 105
 Bene & scienter, & in lineam direxi
 Fulcrum faciens: terebraui autem omnia terebro:
 Ab autem hoc incipiens lecticam polini, quousq; persæ
 Variam auroq; & argento, & ebore:
 Extrâ autem extendi pellem bouis purpurâ splendidam. 200
 Sic tibi hoc signum dico, neq; scio
 Si mihi adhuc firma est mulier lectica, an aliquis iam
 Virorum alibi posuerit incidens è radice oliuæ.
 Sic dixit: huius illic soluta sunt genua & dilectum cor,
 Signa recognoscentis, quæ ei firma dixit Vlysses: 205
 Lachrymans aut postea rectâ curret, arcum aut manus
 Colluicat Vlyssi: caput autem osculata est, & uultus:
 Ne mihi Vlysses irascere, quoniam alijs maximè
 Hominum prudens fuisti: Dei autem dederunt ærumnam,
 Qui nobis inuiderunt adinuiciam manentibus, 210
 Iuuentute delectari, & senectutis limen peruenire:
 At non nunc mihi hoc irascere, neq; reprehende,
 Quoniâ te non primum postquam uidi sic amplexa sum.
 Semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
 Tremebat, ne me quis hominum deciperet uerbis 215
 Veniens: multi enim malis astutias cogitant:
 Neq; autem Argus Helena louenata
 Viro cum alieno mixta esset amictiâ & lecto,
 Si sciuisset, quòd ipsam iterum bellicosi filij Achinorum
 Duere domum dilectam in patriam deberent: 220
 Hanc autem facere Deus mouit opus indeans:
 Hanc autem noxamentum antea suo imposuit animo

Graue

Penelope
ex signis V
lyssæ ætæ
cognouit.

- Graue, ex qua primum & nobis aduenit dolor:
 Nunc aut postquam iam signa ualde manifesta dixisti,
 225 Lecti nostri, quem non homo alius uidit,
 Sed soli tuq; ego & analla una sole
 Actoris, quam mihi dedit pater, adhuc huc uenienti,
 Quæ nobis seruabat ianuas boni cubitali:
 Persuades iam meum animum seuum ualde existentem.
 230 Sic dixit huic aut adhuc magis desiderium mouit luctus:
 Flebat autem habens uxorem gratam prudentias scientem.
 Sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
 Quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
 Currupt impulsam uento, & unda nigra,
 235 Pauci autem effugiunt album mare in terram *compansio*
 Natantes, multa autem circa corpus uersa est salugo,
 Leti autem adiuerunt terram malum fugientes:
 Sic igitur huic gratus erat maritus inspicienti:
 Collo autem nondum omnino remouebat brachia alba:
 240 Et lugentibus apparuisset rosea Aurora,
 Nisi alia cogitasset Dea caesia Minerva:
 Noctem quidem in transitu longam tenuit: Auroram autem rursus
 Custodiuit in Oceano auream sede, neq; sinebat equos
 Coniungi ueloces pedibus lumen hominibus portantes,
 245 Lampum & Phaëtona, qui Auroram iuuenes ducunt. *Lampus &*
 Et tunc igitur suam uxorem allocutus est prudens Ulysses: *Phaëton e q*
 • O mulier, nondum enim omnium in fines certaminum *Aurora*
 Venimus, sed adhuc in futurum immensus labor est,
 Multus & difficilis, quæ me oportet omnem perficere.
 250 Sic enim mihi anima dixit Tiresias,
 Die eo, quando iam descendi domum inferni intra,
 Reditum socijs querens, & mihi ipsi.

ODYSSEAE

Sed ueni: lectum autem eamus uxor, ut & iam
Somno sub dulci delectemur dormientes.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope: 255
Lectus quidem iam tibi erit quando animo
Tuo uolueris, postquam te Dei fecerunt uenire
Domum bene aedificatam, & tuam in patriam terram:
Sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo:
Dic age mihi certamen, quoniam & in futurum puto 260
Audiam: statim autem est scire non peius.

Hanc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses:
Felix, aur igitur me ualde hortans iubes
Dicere: at ego dicam, neq; calabo:

Non quidem tibi animus letabitur: neq; enim ipse 265
Letabor, quonia ualde multas hominum in ciuitates iubebat
Venire in manibus habentem aptum remum,
Donec hos aduenirem, qui nesciunt mare

cibus non sal
mitu?
Viros, neq; salibus mixtum cibum edunt, 270
Neq; saunt naues purpureas rostris,
Neq; aptos remos, qui ale nauibus sunt:

Signum aut mihi hoc dixit permanifestum, neq; te calabo:
Quando iam mihi obliuans alius uiator
Apparebit furcam tenere in illustri humero:

Et tunc me in terra figentem iussit remum 275
Sacrificantem sacra bona Neptuno Regi,
Agnum, taurumq; porcarumq; asensorum aprum:

Domum autem abire facere sacras hecatombas
Immortalibus Deis, qui coelum latum habitant,
Omnibus ualde ordinatim: mors autem mihi ex mari ipso 280
Debilis ualde talis ueniet, que me interficiet
Senectute sub matura laesum: arcum autem populi

Beati

Beati erunt: hæc autem mihi dixit omnia perfectum iri.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

285 *Siquidem iam senectutem Dei perficiant meliorem,*

Spes tibi postea malis fugam fore.

Sic hi quidem talia inter se dicebant:

Interim autem Eurynomeq; et nutrix parabant lectum

Veste molli tædis sub splendentibus:

290 *At postquam strauerunt densum lectum festinantes:*

Anus autem iens iterum domum iuit:

His autem Eurynome cubicularia præibat

Euntibus lectum tædam in manibus tenens:

In thalamū autem ducens iterū abiuit: hi quidem postea

295 *Lati lecti antiqui consuetum iuerunt.*

At Telemachus, et bubulcus, et subulcus

Cessare fecerūt saltatione pedes, cessare fecerūt aut mulier-

Ipsi autem dormierunt in ædibus umbrosis. (res:

Hi autem postq̃ igitur amicitia delectati sūt desiderata

300 *Versi sunt uerbis mutuò loquentes: (ta:*

Hæc qdē quæcunq; in domibus tolerauit diuina mulierū,

Virorum procorum inspiciaens exitiosam multitudinem,

Qui sui gratiā multas boues, et pingues oues

Iugulaucrunt: multum autem doliorū haustum est uini:

305 *At hic diuus Vlysses quoscunq; dolores posuit*

Hominiбус, quascunq; ipse ærumnas passus est,

Oīa dixit: hæc autē igitur delectata est audiens: neq; ei sō

Cecidit in palpebris antè narrare omnia. (nus

Inæpit at quomodò primū Ciconas domuit, at postea

310 *Venit Lotophagorum uirorum pinguem terram:*

Et quæcūq; Cyclops fecit, et quomodò retribuit poenā,

Fortium socrum, quos comedit, neq; misertus est:

Vlysses enar-
rat uxori
suos errores

ODYSSEÆ

Et quomodo Æcolum iuit, qui ipsum promptus suscepit,
 Et misit, neq; parca dilectam in patriam ire
 Si iussu ipsum rursus rapiens procella
 Pontum in piscosum tulit ualde suspirantem:

315

Et quomodo longam portis Læstrygoniam adiuit,
 Qui naues perdiderunt et fortes socios
 Omnes, Vlysses autem solus aufugit naue nigra.

Et Ciræ narrauit dolum, multam in uentionemq;:

320

Et quomodo inferni domum iuit latam,
 Animam interrogaturus Thebani Tiresie
 Naui multiseda: et inspexit omnes socios,
 Matrēq; quæ ipsū peperit, et nutriuit paruulū existētē:

Et Quomodo Sirenū congregantium uocem audiuit: 325

Quomodoq; iuit erratiles petras, grauemq; Charybdin,
 Scyllamq; quam nullo modo sine morte uiri fugerunt:

Et quomodo Solis boues interfecerant socij:

Et quomodo nauem ueloem perussit ardenti fulmine
 Iapiter altitonans: longē autem corrupti sunt boni socij 330
 Omnes simul: ipse autem malas mortes subterfugit:

Quomodoq; iuit Og ygiā infulā, nymphāq; Calypsonē,

Quæ ipsum detinuit cupiens maritum esse
 In speluncis concauis, et cibauit, et dixit

Facturā immortalem, et non senescentem dies omnes, 335
 Sed huic nunquam animum in pectoribus persuasit:

Et quomodo in Phæaces peruenit multa passus,
 Qui iam ipsum circa cor Deum tanquā honorauerunt,
 Et miserunt cum naui dilectam in patriam teram,
 Aes, aurumq; sufficienter uestemq; dantes:

340

Hoc igitur ultimū dixit uerbū, quando ei dulcis somnus
 Soluti uis membrorum irrui, soluens curas animi:

Hæc

- Hec autem rursus alia cogitauit Dea caesia Minerva,
Quando iam Vlysssem putabat suo in animo
345 Lecto suae uxoris delectari, ac & somno,
Statim ab Oceano aurithronam matutinam
Mouit ut hominibus lumē portaret: surrexit at Vlysses
Lecto ex molli: uxori autem uerbum demandauit:
O uxor, iam quidem multis satiati sumus ærtaminibus
350 Nos ambo: tu quidem hic meum multum curis reditam
Flens: at me Iuppiter doloribus, & Dei alij
Desyderantem impediuerunt mea à patria terra:
Nunc autē post q̃ ambo perdesyderatū uenimus lectum,
Res quæ nubi sunt curæ in domibus,
355 Ouesq; quas mihi proa superbi consumpserunt,
Multas quidem ego prædabor: alias autem Achij
Dabunt, donec omnia implebunt stabula.
Sed ærtē quidem ego multum arboribus agrum uado,
Visurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet:
360 Tibi autem uxor hoc mando prudenti existenti.
Statim enim fama ibit simul Sole ascendente
Virorum procorum, quos interfeci in domibus:
Vade superiora ascendens cum ancillis mulieribus
Sedere, neq; aliquem antē uideas, neq; interroga.
365 Dixit, & circum humeros indutus est arma pulchra:
Mouit autem Telemachum, & bubulcum, & subulcum:
Omnes autem arma iussit bellicosa manibus aperere:
Hi autem ei non impersuasi sunt: armati sunt autē ere:
Aperuerunt aut ianuas, & exiuerunt: prauit at Vlysses.
370 Iam quidē lumen erat in terra: hos aut igitur Minerva
Obscuritate cooperiens, atō eduxit ciuitate.*

*Vlysses ex
greditur ad
patrem*

ANIMAE
TIONE

ANIMAE
GNA
CENSU

HOM
ONIS

C

S

U

ONIS

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

Inuenerunt autem animam Pelidae Achillis,
Et Patrocli, et strenui Antilochi,
Aiaceisq; qui optimus erat specieq; corporeq;
Aliorum Danaorum, post strenuum Peliona.

Danaum aie

Sic hic quidem arca illum uersabantur: prope autem
Iuit postea anima Agamemnonis Atridae
Dolens: arcu aut alia congregata sunt quaecumq; cum ipsa
Domo in Aegisthi mortui sunt, et mortem consecuti sunt:
Hunc prior anima allocuta est Pelionis:

Atride, supra quid te dicebamus Ioui gaudens fulmine
25 Viros heros dilectum esse diebus omnibus,
Quoniam multisq; et fortibus imperabas
Populo in Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui:
Certè igitur et tibi primum astare debebat
Para pernitirosa, quam nullus fugit quicumq; natus est:

Achillis um
bra.

30 Utinam debuisses honore iuuatus quo imperabas
Ropuli in Troianorum mortem et fatum consequi:
Quo tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
Ac et tuo filio magnam gloriam dedisses in futuram:
Nunc aut igitur te miserrima morte fatatum erat capi.

35 Hunc autem rursus anima allocuta est Atride:

Beati Pelei fili Deis similis Achille,
Qui mortuus es in Troia longè Argo: circum aut te alij
Interfecti sunt Troianorum, et Achiuorum filiorum optimi
Pugnantes circum te: tu autem reuolutione pulueris

Atridis ani
ma Achilli
de eius su
perc.

40 Iacebas magnus oblitus equitatum:

Nos autem toto die pugnabamus, neq; omnino
Cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset:
At postquam te ad naues portauimus ex bello,
Deposimus in lectis purgantes corpus pulchrum

Aquaq;

ARGVMENTVM .M. HOMERI COMPOSITIONIS.

HAS horum procorum animas Mercurius in infernum deducit: & recognitio Vlyssis fit ad patrē Laërtem: & turbationem Ithacensis factam in procorum interitu, Minerva impedit.

ODYSSEAE .M. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omega aut, Vlysses cum patre & filio pugna Achiuis.

MERCVRIVS autem animas Cyllenius euocauit

Virorum procorum: tenebat autem uirgam in manibus (æbat

Pulchrā, aureā: hac hominū oculos mul-

Quorū uolebat: hos aut rursus & dormientes suscitabat,

Hac mouens: hæ autem frementes sequebantur:

Sicut autem quando uespertilioes se æsu antri magni

Strepentes uolant, postquā aliquis cadere fecit

Multitudine è petra, supraq; mutuò tenentur:

Sic hæ frementes simul ibant: præibat aut igitur ipsis

Mercurius soporantes ad latas uias:

Apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,

Et apud Solis ianuas, & populum somniorum

Ibant: statim autem peruenerunt in herbosum pratum,

Vbi habitant animæ simulachra laborantium:

Inuenerunt

Mercurius
procorum
animas ad
īferos dedu-
cit.

5

10

15 Inuenerunt autem animam Pelida Achillis,
Et Patrocli, et strenui Antilochi,
Aiacisq; qui optimus erat specieq; corporeq;
Aliorum Danaorum, post strenuum Peliona.

Danaū aīe

Sic hic quidem arca illum uersabantur: propè autem
20 Iuit postea anima Agamemnonis Atridae
Dolens: arcū aut alia congregata sunt quaecunq; cū ipsa
Domo in Aegisthi mortui sunt, et mortem consecuti sunt:
Hunc prior anima allocuta est Pelionis:

Atride, supra quidē te dicebamus Ioui gaudenti fulmine Achillis um
bra.

25 Viros heros dilectum esse diebus omnibus,
Quoniam multisq; et fortibus imperabas
Populo in Troianorū, ubi passi sumus dolores Achiui:
Certè igitur et tibi primum astare debebat
Para pernitiōsa, quam nullus fugit quicunq; natus est:

30 Utinam debuisses honore iuuatus quo imperabas
Ropuli in Troianorum mortem et fatum consequi:
Quo tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
Ac et tuo filio magnam gloriam dedisses in futurum:
Nunc aut igitur te miserrima morte fatatum erat capi.

35 Hunc autem rursus anima allocuta est Atridae:

Beati Pelei fili Deis similis Achille,
Qui mortuus es in Troia longè Argo: circum aut te alij Atridis ani
ma Achilli
Interfecti sunt Troianorum, et Achiuorū filiorū optimi de eius fu-
nere.

40 Iacebas magnus oblitus equitatum:

Nos autem toto die pugnabamus, neq; omnino
Cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset:
At postquam te ad naues portauimus ex bello,
Deposuimus ut lectis purgantes corpus pulchrum

Aquaq;

C. 2. // *Aquaq; calida & unguento: multas autem te arcum*
Lachrymas calidas fundebāt Danaī, cōtōderūtq; crines:
Mater autem ex mari aenit cū immortalibus marinis
Nūcūm auditura: uox autem in mare ruerat
Magna: suscepit autem tremor omnes Achiuos:
Et ruentes iuissent concavas in naues,
Nisi uir detinisset antiquaq; multaq; aēns
Nestor, cuius & antē optimum apparuit consilium:
Qui ipsis bene prudens cōdōnatus est & dixit:
Tenemini Argui, ne fugite filij Achiuorum:
Mater ex mari hēc cum Deabus marinis
Venit, suo filio mortuo obuiatura.

45

50

55

Sic dixit: hi autē retenti sūt timore magnanimi Achii:
Circum autem te steterunt filie marini senis
Miserabiliter lugētes: arcū at̄ īmortales uestes induerūt:
Muse autem nouem omnes respondentes uoxē pulchra
Lamentabantur: tunc nullum illachrymem intelligeres
Arguorum: tale enim mouerat musa stridula:
Septem & deam quidem te simul noctesq; & dies
Fleuimas, īmortalesq; Dī, mortalesq; homines:
Octauā & decimā autē dedimus igni: multas autē in ipso
Oues iugulauius ualde pingues, & nigras boues:
Crenebaris autem in ueste Deorum, & unguento multo,
Et melle dulci: multi autem heroēs Achii
Armis irruerunt pyram arcum combusti,
Pedestresq; equestresq;: multus autē strepitus ortus est.
At postquā te flamma perfeat Vulani,
Manē iam tibi collegimus alba ossa, Achilles,
Vino in puro & unguento: dedit autem mater
Auream amphoram: Dionysij autem donum

60

65

70

Achillis exequie
 ueniunt in igne?

Dicebat

- 75 Dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani:
In hac tibi iacent alba ossa illustris Achilles:
Mixtim autem Patrocli Menœtiadæ mortui:
Separatim aut Antilochi, quæ eximiè honorabas omnium
Alicorum sodorum post Patroclum mortuum:
- 80 Circum ipsa aut postea magnū & excellens sepulchrum
Fudimus Arguorū sacæ exeratus bellicosorum
Littore in exæso, in lato Helleſponto,
Ut longè manifestius ex ponto uiris esset
His qui nunc nati sunt, & qui in futurum erunt:
- 85 Mater autem petens Deos perpulchra præmia,
Posuit medio in ætæ ætate optimis Achiliorum
Iam quidem multorum sepulchra uirorum obuiani
Heroum, quando aliquando mortui Reges
Cingunturq; iuuenes & parant certamina:
- 90 Sed illa maximè uidens miratus fuisses animo,
Qualia in te posuit Dea perpulchra certamina
Argæteæ pedibus Thetis: ualde enim amicus eras Deis.
Sic tu quidem, neq; mortuus nomē perdidisti, sed tibi sæper
Omnes in homines gloria erit bona Achille:
- 95 At mihi quæ hæc utilitas, quoniam bellum feci?
In reditu enim mihi Iupiter consultauit malam mortem
Aegisthi à manibus, & pernitiōe uxoris
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
Propè autem ipsos uenit internuncius Argæator,
- 100 Animas procorum deducens Vlyſſi domitorum:
Hi autem igitur stupefacti rectè iuerunt postq̃ uiderunt:
Cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthij perimclytum Amphimedontæ:
Hospes enim erat Ithacæ in domo habitans.

Hunc

ODYSSEAE

Hunc prior anima allocuta est Atride:

109

Amphimedon, quid patientes tenebrosā terrā uenistis

Agamemno Omnes electi & coetanei? neq; aliter

nis anima Disernens elegisset in ciuitate uiros optimos:

Amphime= Nunquid in nauibus Neptunus domuit

donti proco Mouens molestos uentos & undas longas?

110

An iniusti uiri leserunt in terra

Boues circa interfectos, & ouium greges pulchros?

An pro ciuitate pugnantes & mulieribus?

Dic mihi interroganti: hospes autem dico esse:

115

An non recordaris, quando illuc ueni in uestram domum,

Mouens Vlyssē cum diuo Menelao

Ilium ad simul sequi bonis sedibus in nauibus?

Mense autem toto omnem transiimus latum pontum

Festinatione persuadentes Vlyssē urbium populatorem.

Hunc autē rursus anima allocuta est Amphimedontis: 120

Amphime= Memini haec omnia Iouē nutrite sicut dicis:

donis proa Tibi autem ego bene ualde omnia uerē narrabo

anima Atri Nostrae mortis malum finem, qualis factus est:

de interitus Peteuamus Vlyssis diu absentis uxorem:

sui historia Hae neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat,

125

textit. Nobis consultans mortem & parā nigram:

Sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit,

Statuens magnā telam in domibus texebat,

Tenuem & ultramensuram, statim autem nobis dixit:

Iuuenes mei proci, quoniā mortuus est diuinus Vlysses, 130

Manete festinantes meas nuptias, donec uestem

Perficiam (ne mihi uana fila pereant)

Laerti heroi sepulchralem, in quando ipsum

Para pernitiōsa suscepit longē dormientis mortis,

Ne

135 Ne aliqua me in populo Græarum accuset,
 Si sine ueste iacebit multa possidens.
 Sic dixit: nobis autem persuasus est animus superbus:
 Tunc diurna quidem texebat magnam telam:
 Noctibus aut dissoluebat postquā lampades apponebat.

140 Sic trienno latuit dolo, et persuasit Achivos:
 Sed quando quartus venit annus, et uenerunt tempora,
 Et tunc aliqua dixit mulierum, quæ manifestè sciebat,
 Et hanc dissoluentem inuenimus illustrem telam: *reperita fuit Solus*
 Sic hanc perfecit et non uolens ex necessitate *telam*
 Beneq; quæ uestem ostendit texens magnam telam:

145 Lauans Soli similem, uel Lunæ:
 Et tunc iam Vlysses mala aliunde duxit fortuna
 Agri in extremitate, ubi domos habitabat subulaus:
 Illuc uenit dilectus filius Vlyssis diuini,
 Ex Pylo arenosa rediens cum nauī nigra:
 150 Hi autem proas mortem malam parantes,
 Venerunt ad ciuitatem ualde inclutam, et Vlysses
 Posterior: at Telemachus antè præcessit:
 Hunc aut subulaus duxit mala corpore uestimēta habentē,
 Pauperi tristi similem, et seni

155 Incubentē: has aut malas arcū corpus uestes indutus erat,
 Neq; aliquis nostrū potuit cognoscere hunc existentem
 Repentē apparentemq; neq; qui maiores natu erant:
 Sed uerbis malis locuti sumus et percautionibus:
 At hic quidem diu tolerauit in ædibus suis

160 Percausus, et iniuria affectus tolerabili animo:
 Sed quando iam ipsum suscitauit Iouis mens ægiochi,
 Cum quidem Telemacho perpulchra arma remouens
 In thalamum deposuit, et clausit seras,

At

At hic suam uxorem multis astutijs iussit 165
 Arcum procis ponere, albumq; ferrum,
 Nobis grauiiter morituris ætamina & cedis principium.
 Neq; aliquis nostrum potuit fortis arcus
 Nervum tendere: ualde autem impotentes eramus.
 Sed quando manus peruenit Vlysis magnus arcus, 170
 Tunc nos quidem omnes minabamur uerbis
 Arcum non dari, neq; si ualde multum diceret:
 Telemachus autem ei solus mouens iussit:
 At hic suscepit manu per patiens diuus Vlysses:
 Facile autem tetendit arcum, per autem misit ferrum: 175
 Stetit aut in pauimentum iens, uelocesq; effudit sagittas,
 Grauiiter aspiciens, percussit autem Antinoum Regem:
 At postea alijs immisit tela suspiriosa
 Contra inspiciens: hi autem simul stricti cadebant:
 Cognitum aut erat, q; aliquis ipsis Deorum adiutor esset. 180
 Statim enim in adibus sequentes fortitudine ipsorum
 Interficiabant cōuersim: horum at suspiriū mouebatur inde a
 Capitis pectus: pauimentum at oē sanguine fluebat: (cēs,
 Sic nos Agamēnon perditū fuimus, quorum adhuc nunc
 Corpora neglecta iacent in domibus Vlysis. 185
 Nondum enim sūnt amici in domibus singuli,
 Qui abluentes nigrum sanguinem ex uulneribus
 Deponentes lugerent: hic enim honor est mortuorum.
 Hunc autem rursus anima allocuta est Atride:
 Beate Laërtis fili prudens Vlysses,
 Certē igitur cum magna uirtute posse disti uxorem, 190
 Valde bonæ mentes erant irreprehensibilis Penelope
 Filiae Iarj, ualde bene recordata est Vlysis
 Viri iuuenis, quò ci gloria nunquam peribit

195 *Sue uirtutis: fadent autem in terrestribus cantilenam*
Immortales gratam prudenti Penelope:
Non sic Tyndari filia mala consultauit opera, *1. chyteneſtra,*
Iuuenem interficiens maritum: odioſa autem cantilena
Erit inter homines: diffialem autem famam præbebit

200 *Libidinoſis mulieribus, & quæ bona erit.*

Sic hi quidem talia adinuicem loquebantur,
Stantes in inferni domibus ſub obſcuritatibus terræ.

Illi aut poſt q̃ ex ciuitate iuerunt, atq̃ in agrū puenerunt *Vlyſſes ad*
Pulchrum Laërtes factum, quem quondam ipſe *patrem cō-*

205 *Laërtes poſſedit, poſtquam ualde multum laborauit:* *tendit,*

Illic ei domus erat: arcem autem ſedem currebat omnino,
In qua comedebant, & ſedebant, & dormiebant
Famuli neceſſarij, qui ei amica operabantur:
In autem mulier Sicula anus erat, quæ ſenem

210 *Diligenter curabat in agro longè à ciuitate:*
Tunc Vlyſſes paſtoribus, & filio ſermonem dixit:
Vos quidem nunc ite bene edificatum oppidum:
Cœnā autē ſtatim porcorum ſacrificate quicumq̃ optimus.
At ego patrem tentabo noſtrum,

215 *Si me agnoſcat & animaduertat oculis,*
An ignoret multo tempore longè exiſtentem.

Sic dicens, ſeruis bellicoſa arma dedit:
Hi quidem poſtea domum uelociter iuerunt: at Vlyſſes
Cito iuit multum fructibus uiridarium tentaturus,

220 *Neq̃ inuenit Dolium magnum uiridarium in deſcendens,*
Neq̃ aliquem ſeruorum, neq̃ filiorum: ſed hi
Sepis collecturi uiridarij eſſe ſeptum
Iuerant: at hic hiſ ſenex uiam duxerat:
Hunc autem ſolum patrē inuenit benefacto in uiridario,
Purgantem

Purgantem plantam, sordidam indutus erat uestem 225
 Laceram indecenter: circum autem tibias bouinas
 Ocreas laceras ligauerat fugiens fissuras,
 Chirothecasq; in manibus ruborum gratiâ: at super
 Caprinam galeam capite habebat dolorem augens:
 Hunc aut postquam agnouit perpiciens diuus Vlyses 230
 Senectute consumptû, magnû aut mētibus dolorē habentē,
 Stans sub alta Pyro lachrymam effudit:
 Cogitabat autem postea in mente, & in animo
 Osculari & amplecti suum patrem, & singula
 Dicere, quomodo uenit, & peruenit in patriam terram, 235
 An prius interroget singulaq; tentet:
 Sic autem ei cogitanti uisum est melius esse
 Primum auillatorijs uerbis tentare:
 Hæc cogitans, rectâ iuit ad eum diuus Vlyses:
 Certè hic quidē detinens capite plantā arcū fodiebat: 240
 Hunc autem astans, allocutus est illustris Vlyses:
 O senex, non imperitia te tenet gubernare
 Viridarium, sed bene cura tenet, neq; omnino
 Vlyses patrem com-
 pellat. Non planta, non ficius, non uitis, non quidem oliua,
 Non pirus, non sulcus sine cura in horto: 245
 Aliud autem tibi dico: tu autem non iram impone animo
 Ipsum te non bona cura tenet: sed simul senectutem
 Molestā habes, squalēsque malè, & indecenter indutus es,
 Non quidem pigritiæ dominus gratiâ non te curat,
 Neq; te serui indecet uideri 250
 Forma & magnitudine: Regi enim uiro similis es:
 Tali autem similis es, postquam lotus est comeditq;
 Dormit molliter: hæc iustitia est seruum:
 Sed agè mihi hoc dic, & uerè narra:

255 Cuius seruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?

Et mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,

Si uerè Ithacam hanc ueni, sicut mihi dixit

Hic uir, nunc iam obuians huc uenienti,

Non ualde prudens: quoniā nō ausus est singula

260 Dicere, & audire meum uerbum sicut interrogari

Circa hospitem meum, si ubi uiuit, & est,

An iam mortuus est, & in inferni domibus.

Nam tibi dico, tu autem intellige, & me audi:

Virū aliquando hospitatus sum dilecta in patria terra

265 Ad nos uenientem, & nondū aliq̃s homo alius

Hospitem peregrinorum amicorum meam uenit domum:

Dicebat autem ex Ithaca genus esse, & dicebat

Laërtem Arasiadem patrem esse ipsius:

Hanc quidem ego ad domos duens bene hospitatus sum

270 Accuratè diligens multis in domo existentibus,

Et ei dona præbui hospitalia qualia deat:

•Auri quidem ei dedi benefacti septem talenta:

Dedi autem ei pateram totam argentream, floridam,

Duodecim autem simplices uestes, totq̃; capetes,

275 Tot autem pallia pulchra, tot autem posthæc interulas:

Separatim autem rursus mulieres eximias opera factes,

Quatuor speciosas, quas uoluit ipse capere.

Huic autem respondit postea pater lachrymas fundens:

Hospes, artè terram peruenisti quam interrogas:

280 Iniurij autem ipsam, & iniusti uiri habent:

Dona autem uana hæc donasti multa præbens.

Si enim ipsum uiuum inuenisses Ithace in populo,

Quo te bene donis retribuens remitteret,

Et hospitalitate bona: hæc enim iustitia quicunq̃; est.

Sed agè, mihi hoc dic, & uerè narra: 285
 Quotus iam annus est, quando hospitatus es illum
 Tuum amicum infelicem meum filium, si aliquando fuit,
 Infortunatum, quem longè amicis & patria terra,
 vel in ponto comederunt pisces, uel in terra
 Feris & auib; laniamentū factus est: neq; ipsum mater 290
 Fleuit cooperiens, paterq; qui ipsum genuimus:
 Neq; uxor multum donata prudens Penelope
 Plorauit in lectis dilectum maritum, sicut decet,
 Oculos claudens, hic enim honos est mortuorum,
 Et mihi hoc dic uerè, ut bene sciam: 295
 Quis? unde es uirorum? ubi tibi diuitas & parentes?
 Vbi autem nauis stetit uelox, quæ te duxit huc
 Diuinosq; socios? an mercator uenisti
 Naui in aliena, hi autem te exire facientes discesserunt?
 Hunc aut, respondens, allocutus est prudens Vlysses: 300
 Tibi enim ego certè omnia ualde uerè narrabo:
 Sum enim ex Alybant, ubi inclytas domus habito,
 Filius Aphidantis Polypemonidæ Regis:
 At mihi nomen est Eperitus: sed me fortuna
 Errare fecit à Sicilia huc uenire nolentem: 305
 Nauis autem mihi stat in agro longè à diuitate,
 At Vlysi hic iam quintus annus est,
 Ex quo illinc iuit, & à mea discessit patria
 Infelix: certè ei bonæ erant aues eunti
 Dexteræ, quibus gaudens quidem ego dimisi illum: 310
 Gaudebat ille iens: animus autem nobis adhuc sperabat
 Misceri hospitalitate, & splendida dona dare.
 Sic dixit: hunc autem doloris nebula cooperuit nigra:
 Ambabus autem manibus capiens pulcerem ardentem
 Fudit

315 Fudit in capite albo grauius suspirans; Signos. hie hie

Huius autem motus est animus: supra nates autem ei iam
 Aatum robur uerberauit dilectum patrem inspidens:
 Os alatus est at ipsū amplectens: insiliēsque allocutus est:

Ille quidem hic ipse ego, pater, quem tu inquiris,

320 Veni uigesimo anno in patriam terram:

Sed abstine fletu, luctuque lachrymoso.

Etenim tibi dico: ualde autem oportet festinare tamen,

Procos interfecti in nostris domibus,

Noxamentum reddens dolorosum, et mala opera.

325 Huic autem rursus Laërtes respondit, dixitque:

Siquidem iam Vlysses meus filius huc uenisti,

Signū aliquod mihi nūc dic manifestum, ut persuadear.

Hunc autē, respondens, allocutus est prudens Vlysses:

Cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis,

330 Quam in Parnaso me percussit sus albo dente

Euntem tu autem me premisisti, et honoranda mater

Ad patrem Autoliam matris dilectum, ut caperem

Dona, quæ huc ueniens mihi premisit, et annuit:

Eia agē, tibi et arbores beneficio in ulridario

335 Dicam, quas aliquando dedisti: ego autē petij te singulas,

Puer existens in horto sequens: per autem ipsas

Iuimus: tu autem nominaisti et dixisti singulas:

Piros mihi dedisti tredecim, et decem malos,

Ficos quadraginta: sulcos autem mihi sic nominabas

340 Dare quinquaginta: frugifer autem singulus

Erat, illic uæ omnigenæ erant,

Quando iam Iouis tempora aggrauabant desuper.

Sic dixit: huius autē ipsius soluta sunt genua et dilectū cor

Signa recognoscentis, quæ ei firma dixerat Vlysses,

ODYSSEAE

Circa autem filium dilectum iecit brachia hunc ad se 345

Cepit exanimatum pertolerans diuus Vlysses:

At postquam respirauit, et in mentem animas congregatus est,

Iterum uerbis respondens, allocutus est:

Iupiter pater, certe adhuc estis Dei in magno olympo,

Si uerè proâ prauam iniuriam soluerunt: 350

Nunc autem grauius timeo in mente, ne di omnes

Huc irruant Ithacenses: nuncios autem

Omnino immoueant Cephalenorū ciuitatibus.

Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses:

Confide, non tibi hæc in mentibus tuis cura sint: 355

Sed eamus ad domum, quæ uiridarium prope iacet:

Illuc autem Telemachum, et bubulam, et subulam

Præmisi, ut cœnam pararent autissimè.

Sic igitur loquentes iuerunt ad domos pulchras:

Hi autem quando iam uenerunt domos bene habitatas, 360

Inuenerunt Telemachum, et bubulam, et subulam,

Incidentes carnes multas, miscentesque nigrum uinum:

Interim autem Laërtem magnanimum suum in domo

Famula Siçla lauit, et unxit oleo:

Circum autem uestem pulchram iecit (at Minerva 365

Propè astans auxit membra pastori populorum,

Maiorem quàm antea et pinguiorem fecit uideri)

Ex balneo iuit: admiratus est autem ipsum dilectus filius,

Postquàm uidit immortalibus Deis similem contrâ,

Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est: 370

O pater, certe ualde aliquis te Deorum sempiternorum

Formaque magnitudineque maiorem fecit uideri.

Huc autem rursus Laërtes prudens contrâ allocutus est:

Vanam enim ô Iupiterque pater, et Minerva, et Apollo,

Qualis

375 Qualis Neriaum cepi bene edificatam urbem,
Littore terræ Cephallenibus imperans,
Talis existens besternus in nostris domibus
Arma habens humeris, instare & expellere
Viros procos, quò ipsorum genua soluissem

380 Multorum in domibus: tu aut mentes intra letus fuisses.

Sic hi quidem talia adiniciam dicebant.

Hi aut postq̄ igitur assarunt à labore, parauerūtq; cōui
Ex ordine sederunt in lectiasq; sedibusq;: (uiū,
Tunc hi quidem cœnam parabant: eadē hora autem

385 Venit senex Dolius, simul autem huius filij senis
Ex operibus fatigati, postquam ante ueniens uocauit
Mater anus Sicula, quæ ipsos nutriuit, & senem
Accuratè curauit, postquam senectus accepit:
Hi autem ut Vlyssēm uiderūt, agnoueruntq; animo,

Dolius se-
nex.

390 Steterunt in domibus stupefacti: at Vlyssēs

Dulcibus uerbis impropere dicit:

O senex, sede ad cœnam: obliuiscimini aut stupefactionis:

Diu enim abum parare prompti

Expectabamus in domibus uos expectantes semper.

395 Sic dixit: Dolius autem recta iuit manus extendens

Ambas: Vlyssēs autem capies osculatus est manus in palma

Et ipsum uostrans uerba uelocia allocutus est:

O amice, quoniam redisti capientibus ualde nobis,

Neq; putantibus: Dei autem te duxerunt,

400 Saluēq; & ualde gaude: Dei autem tibi felicitates dent:

Et mihi hoc dic uerum, ut bene sciam,

An iam aperte scit prudens Penelope

Redeuntem te huc, an nuncium moueamus.

Hūc autem, respondens, allocutus est prudens Vlyssēs:

DD iij

O senex

Vlyſſes Do-
lio.

O ſenex, iam ſāt, quid te oportet hęc laborare.
Sic dixit: hic autem rurfus ſedit bene polita in ſede:
Sic autem eodē modo filij Dolij inclutum āra Vlyſſem,
Interrogaruntq; uerbis, & in manibus applicauerunt:
Deinde autem ſederunt apud Dolum patrem ipſorum.

405

Exoritur tu
maltus ob
cādē pro-
corum.

Sic hi quidem āra cōnam in domibus laborabant:

410

Vox autem igitur nuncia atō in ciuitatem iuit ubiq;

Procorum odioſam mortem & parcam dicens:

Hi autem ſimal audientes iuerunt aliunde alius,

Streptuq; ſuffirioq; ades ante Vlyſſis:

Ex āt mortuos edibus portauerūt, et ſepelierunt ſinguli: 415

Hos autem ex alijs ciuitatibus domum ſingulus

Miſerunt dūcere piſcatoribus uelodibus in nauibus ponē

Ipſi āt in cōdōnē iuerūt congregatī dolentes cor: (tes:

At poſtquām adunati ſunt, congregatīq; ſunt,

His Eupithes ſurrexit, & loquens eſt:

420

Filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat

Antinoi, quem primum interſecit diuus Vlyſſes:

Hoc hic lachrymans concionatus eſt, & dixit:

Eupithes

O amici, arētē magnū opus uir hic opatus eſt Achivis:

cum Achē

Hos quidem cum nauibus dūcens multosq; & bonos,

425

is conſpirat

Perdedit quidem naues concavas: perdidit autē populos:

in Vlyſſis

Hos autē ueniens interſecit Cephalenorū ualde optimos.

mortem.

Sed agtē, antequām hic, uel in Pylum atō eat,

Vel & in Elidem diuinam, ubi dominantur Epij,

Eamus, & poſteā triftes erimus ſemper:

430

Pudor enim hęc ſunt & futuris audiri,

Si iam non filiorumq; fratrumq; homicidae

Puniemus, non mihi in mentibus dulcē erit

Viuerē: ſed atīſſimē moriens deſunctis cum ero.

Sed

35 Sed eamus, ne praeueniant transeuntes illi.

Sic dixit lachrymans: dolor autem cepit omnes Achiuos:

Apud autem ipsos uenit Medon, et diuinus cantor

Ex domibus Vlyssis, postquam ipsos somnus reliquit:

Steterunt autem in medijs: stupor autem cepit uirum singulū:

40 His autem et locutus est Medon prudentia sciens:

Audite iam nunc me Ithaenses: non enim Vlysses

Immortalibus sine Deis haec operatus est opera:

Ipsc ego uidi Deum immortalem, qui Vlyssēm

Prope stetit, et Mentori per omnia similis fuit.

45 Immortalis autem Deus aliquando quidem ante Vlyssēm

Apparebat audaciamiciens, aliquando procos turbans,

Currebat in domum: hi autem restricti cadebant.

Sic dixit: hos autem igitur omnes reans timor cepit:

His autem et dixit senex heros Alitherses

50 Mastorides: hic enim solus uidebat praesentia et futura:

Qui ipsis bene sapiens concionatus est, et dixit:

Audite iam nunc me Ithaenses, quodcumque dicam:

vestra malignitate, amia, haec opera facta sunt:

Non enim mihi psuadebamini, non Mentori pastori populorum,

55 vestros filios assare stultitij,

Qui magnum opus fecerunt iniustitij malis,

Res consumentes, et inhonorantes uxorem

Viri optimi, quem non amplius dicebant redire:

Et nunc sic factum est, persuadeamini mihi sicut dico,

60 Ne eamus, ne quis coactum malum inueniat.

Sic dixit: hi autem igitur irruerunt magno clamore

Medijs plures: hi autem congregati illic manserunt:

Non enim ipsis placuit uerbum in mentibus: sed Eupitheo

Persuasi sunt: statim autem postea in arma ruerunt.

Alitherses
dissuadet.

ODYSSEAE

Sed postquam induti sunt circum corpus splendidum as, 465
 Frequentes coadunati sunt ante ciuitatem latamloco;
 Hos autem Eupitheus duxerat stultitijs:
 Dixit autem hic punire filij eadem, neq; satatum erat
 Retrò redire, sed illic mortem consequi:
 At Minerva Iouem Saturnium allocuta est. 470

Minerva à
Ioue rei c-
uentum sci
citatur.

Pater noster Saturnide eximie dominantium,
 Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
 Nunquid prius bellumq; malum, et pugnam grauem
 Pacies? an amicitiam cum ambobus pones?

Hæc at respōdēs, allocutus ē nebularūcō gregator Iupi. 475
 Filia mea, cur me hæc interrogas et inquiris? (ter:
 Non enim iam hanc quidem consultasti mentem ipsa,
 Ut certe illos Vlysses puniret ueniens?

Fac ut uoluisti: diam autem tibi sicut deet:
 Postquam iam procos puniuit diuus Vlysses, 480
 Fœdera fidelia incidentes, hic quidem regnet semper:
 Nos autem rursus filiorum fratrumq; cedis
 Reuocationem faciemus: hi autem inter se diligant
 Sicut antea: diuitiæ autem et pax sufficienter sit.

Sic dicens, mouit antea promptam Mineruam: 485
 Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.

Hi aut postquam igitur cibi dulcis desiderium eiecerunt,
 His igitur uerbis incipit pertolerans diuus Vlysses:
 Exiens aliquis uideat, ne iam propè sine uenientes.

Sic dixit: extra autem filius Dolij iuit sicut iussit: 490
 Statim aut igitur in uiam iens, hos aut propè uidit omnes:

Nunciatur
Vlyssi hosti
um aduētus

Statim autem Vlysem uerba uelocia allocutus est:
 Hi autem iam propè sunt: sed armemur citò.
 Sic dixit: hi autem moti sunt, et in arma ruerunt:

Quatuor

495 Quatuor circum Vlysem, sex autem filij Dolij:

Intus autem igitur Laërtes Doliusq; in arma ruerunt,

Et ani existentes necessarij bellatores:

At postquam induti sunt circum corpus splendidum æs,

Apuerūt at portas, extra at iuerūt, dux erat at Vlyses:

500 His autem in eadem hora filia Iouis uenit Minerva,

Mentori similis et corpore ac et uoce.

Hanc at uidens letatus est proterans diuus Vlyses:

Statim autem Telemachū allocutus est suum dilectū filiū:

Telemache, iam quidem hoc uideris ipse iniens

505 viros pugnautes, ubi discernuntur optimi,

Ne quid uitupera maiorum genus, qui ante à

Fortitudine ornati fuimus omnem in terram.

Hūc at rursus Telemachus pradēs cōtra allocutus est:

Videbis si uolueris pater dilecte, hoc in animo

510 Non uituperantem tuum genus, sicut dicis.

Sic dixit: Laërtes autem gauisus est, et uerbum dixit:

Quæ mihi dies hæc, Dei dilecti, certè ualde gaudeo,

Filiusq; neposq; uirtutem circa pugnam habent.

Hunc autem astans allocuta est cæcia Minerva:

515 O Aræsiade omnium multò dilectissime sociorum,

Supplicans filie Glaucoḗpidi, et Ioui patri,

Statim ualde mouens præmitte longam lanceam.

Sic dixit, et inspirauit robur magnū Pallas Minerva.

Supplicans autem igitur postea Iouis filie magni,

520 Statim ualde mouens præmisit longam lanceam,

Et percussit Eupitheū galeam per areamgenis,

Hæc non lanceam prohibuit, totaliter autem init æs:

Sonuit autem cadens: resonuerunt autem arma in ipso.

Ithacensiū
pugna cum
Vlyse.

Eupitheus
à Laërte
occisus.

In

In at ruit propugnatoribus Vlysses et illustris filius:
 Verberarunt autem ensibusq; et lanceis utrinq; acutis: 525
 Et iam omnes perdidissent, et posuissent sine reditu,
 Nisi Minerva filia Iouis ægiochi
 Clamasset uoce, detinuisseq; populum omnem:
 Abstinete bello Ithacenses difficili,
 Vt sine cruore separemini citissime. 530

Minerva di-
 rigit bellu.

Sic dixit Minerva: hos autem recens timor æpit.
 Horu at igitur timentium ex manibus uolauerunt arma:
 Omnia aut in terra ceciderunt, Dea uocem uocifer ante:
 Ad autem ciuitatem reuersi sunt cupientes uitam.

uocem

Terribiliter clamauit pertolerans diuus Vlysses: 535
 Ruit autem saltans, sicut aquila altiuolans:
 Et tunc iam Saturnides misit ardens fulmen:
 Decidit autem ante Glaucopidem forte patre:
 Et tunc Vlysem allocuta est cæsia Minerva:
 Iouenatæ Laertiade, prudens Vlysses, 540
 Abstine, sedas autem contentionem equalis belli,
 Ne Saturnides irascatur late sonans Iupiter.

Sic dixit Minerva: hic aut obediuit: gauisus est aut aio:
 Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus posuit
 Pallas Minerva filia Iouis ægiochi, 545
 Mentori similis et corpore ac et uoce.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX RERVM SI- MVL ET VERBORVM ODYSSEAE HOMERI.

*Ad indicem hunc intelligendum, scito lector candide, per
a litteram, primam sadem: per b uerò, secundam intelligi.*

A Chæorū cōalium	10 b	nuptias maturent	180 b
Achillis umbra	Agæ-	Agelaus Mentori, ne	Vlyse
mē alloquitur	100 a, 205 a	sem iuuēt	193 a
Achillis exequiæ	ibi-	Aiacis Oilei exitus	35 b
dem b	205 b	Aiacis anima	101 b
Acronæus	64 a	Alānous	50 a
Acæa insula	84 b	Alānoi regia	57 b
Aegisthi adulterium	22 b	Alānoi hortus	58 a
Acoli regis	82 b	Alānous Phæacensibus de	
Aeolus dat Vlysi utrem uē	Vlyse		59 a
torum	82 b	Alānous optat Vlysem sibi	
Aeolus indignabundus	V-	generum	61 a
lysem expellit	83 b	Alānous promittit Vlysi se	
Aeson	96 b	fore illi auxilio	ibid.
Agamemnonis exitium re-	Alānous Phæacenses hortat-		
anset Nestor	22 b	tur, ut Vlysem iuuēt	92 b
Agamemnonis interitus	Alānous parat cōiuiū	63 a	
23 a	36 a	Alānous hortatur Phæaces	
Agamēnonis umbra suū exi	ad certamen	ibid. b	
tiū Vlysi narrat	99 a	Alānoi filij	64 a
Agelaum hortatur procos, ut	Alcinous querit omnes con		

INDEX

ditiones Vlyſſis	71 b	Antinous Eumæū obiurgat
Alcmena	97 a	propter mendaciam 152 b
Alcmaon	132 b	Antinous occiditur 189 b
Alitherses uates	134, 212 a	Antiope 96 b
Amphialus	64 a	Antiphates rex Leſtrygonū
Amphiaraus	132 b	sanguinarius in Vlyſſem
Amphilochus	ibid.	84 b 132 b
Amphion	96 b	Apia terra 56 b
Amphimedon	193 b	Agle auguriū 131 a, 137 a
Amphimedon procus apud	Arcisius	122 a
inferos rediat procorum	Araus Vlyſſis	182 a
cedem	206 b	Arcte uxor Alānoi 57 a
Amphinomus proauſceteris	Arcte clementia	ibid.
Penelopæ gratulatur 144 b	Arctem Vlyſſes ſupplex	
Amphinom. interſiciatur 191 a	orat	58 b
Amythaon	96 b	Arcte exponit Vlyſſes ſuos
Anchialus	64 a	labores 60 a
Antilochus à Memnone oc-	Argus anis Vlyſſem agno-	
cifus	30 a	ſcit 151 a
Anticleæ Vlyſſis matris um	Ariadna	97 b
bra	95 a	Artacia ſons 84 a
Antinoidi inſolentis uerba ad	Augurium	13 a
Telemachum 9 b, 12 a	Autolycus Vlyſſ. auus	171 a
Antinous reanſet Penelo-	Bouis maſtatio	25 b
pes dolos 12 a		
Antinous & Eurymachus	Caduæus Mercur. 24 a	
procorū principes 37 b	Calliroë flumē ad pre	
Antinoidi cōſiliū de Telēacho	as Vlyſſis fluxū ſiſtit 49 a	
ē medio tollēdo 144 b	Calypſus nymphæ domus	
Antinoidi uerſipellis aiūs 145 a	descriptio	42 b

INDEX

Calypsô præcipitur, ut vlyf sem a se dimittat	43 a	Clytemnestra seuitia	99 b
Calypsûs i deos iurgia	43 b	Clytões auctor i signis	64 a
Calypsûs iusiuradû	44 b	Cretæ descriptio	167 b
Calypsô promittit vlysi im mortalitatem, si secum maneant	45 a	Cyanea saxa	104 b
Calypsô naui Vlysis præda pit, qua eat	46 a	Cyclopû ferax insula	74 a
Cavilla procorum in naui gaturû Telemachû	16 a	Cyclopi mores ritusq; ui uendi	ibidem
Cerû Vlyses cõfigit	85 a	Cyclopes deorum contem ptores	77 a
Charybdis descriptio	105 a	D Alius Penelopes ser uus	39 a
Cassandra cædes	99 b	Demodocus canit Martis et veneris cõplexû	66 b
Chloris	97 a	Demodocus canit equû Tro ianum	70 b
Ciconû cû Vlysse pug.	73 a	Demodocus cantor	112 a
Cimmerij	92 b	Demoptolês occiditur	19; a
Circes insula	84 b	Deo uolente nihil diffi.	22 a
Ciræ et deimæps	ibid.	Descriptio uenationis	171 b
Ciræes pharmaco multi in fo ras uersi	86 b	Digressus Vlysis ab Alæ noo	112 a
Ciræ Vlysi sodos restituit pristinæ formæ	88 b	Descriptio speces Calyp.	4 b
Ciræ prædicit Vlysi iter ad inferos	90 b	Descriptio Cretæ	167 b
Ciræ præagit Vlysi futu ra pericula	103 b	Dij nulli dedere omnia	65 a
Circus accipitris genus	113 a	Disa iaculatus Vlysses supat omnes Phæacenses	65 a
Clitus	132 b	Discors navigatio Greco rum	20 b
Clymene	98 a	Doli Penelopes	12 a
		Dolius	162 a, 211 a

O DYSSEAE

Domus Calypſus	42 b	gnoſcit	ibidem
Domus Telemacho inſtar	Eumæo reſtitus	Vlyſſis non	
flammæ apparet	165 a	perſuadetur	125 a
Domus inſtruitur aduentui	Eumæus in hoſpitis honorē,		
procorum	177 b	ſuam maculat	126 a
Dymas Nauſicleti filia	50 a	Eumæi & Vlyſſis colloqui-	
E chetus rex	158 b	um	133 b
Elatreus	64 a	Eumæus Vlyſſi genus ſuum	
Elatus occiditur	194 a	exponit	135 a
Elpenoris caſus	91 b	Eumæus gratulatur Tele-	
Elpenoris umbra	93 a	macho reſtitum	138 b
Elpenor tumultatur	103 b	Eumæus nunciat procos re	
Elyſius campus	36 b	diſſe	145 b
Enipeus flumini	96 b	Euryades occiditur	194 a
Epiſta	97 a	Euryalus	64 a
Ephialtes	97 b	Euryalus Vlyſſem enſe do-	
Equus Troianus à Demodo	nat		69 a
co cantatus	70 b	Eurybates præco Vlyſſis	
Eretmeus	64 a		168 b
Eriphyle	98 a	Euryclea nutrix	10 a
Eupithes propter caſos pro	Euryclea agnoſcit Vlyſſem		
cos, cum Achæis cōſpirat	ex atriæ		171 a
in Vlyſſis nece	211 b	Eurydice Neſtoris uxor	25 b
Eupithes à Laërte occidi-	Eurymachus Telemachum		
tur	213 a	alloquitur	9 b
Eumæi ſubulci domus de-	Eurymachus uatem incre-		
ſcriptio	119 a	pat	13 b
Eumæus Vlyſſem hoſpitem	Eurymachus & Antinous		
hūaniter excipit	120 a	procorū primæpes	37 b
Eumæus Vlyſſem non co-	Eurymachus arui impar,		

INDEX

dolet	186 a	Helena de Vlyffe & Ilij ex	
Eurymachus occiditur		cidio	31 a
	190 b	Helena inclusos equo Troa-	
Eurymedusa nutrix Nau-		iano notatim uocauit	31 b
siaæ	57 a	Helena Telemachum xenijs	
Eurymedon	57 a	donat	130 b
Eurynome Penelopes mi-		Helena augurij interpres	
nistra	159 b		131 b
Eurypylus	101 a	Heraulis umbra	102 b
Ex cōingro bona fama	50 b	Heraules proditor hospitij	
F Abula de Veneris &			182 b
Martis complexu	66 b	Hortus Alcinoi memorabi-	
Famula prodigij conie-		lis	58 a
ctrix	177 a	Hospitem inuitum detinere,	
Famale impudica laqueo		inhumanum est	129 b
suspenduntur	197 a	Humane conditionis misera	
Farina medulla uirorū	15 b	est fors	159 a
Filij plerunq; patribus de-		I Asion à Ioue perassus	
teriores	15 a	fulmine	43 b
G raci qui incolumes re-		Idothei doli in patrē	34 a
dierunt	21 a	Igne lustrantur ades	197 b
H Alius filius Alcinoi		Inferorum locus	92 b
	64 a	Ingenium seruitute oppri-	
Hasta Minervæ	5 a	mitur	152 a
Hebe	102 b	iniustè in malis deos incu-	
Helene ornatus	29 a	samus	3 b
Helene & Menelai de ada-		Iphimedia	97 b
uenis fabulatio	29 a	Iphitus Eurytides	182 a
Helene pharmacū, disautiēs		Iphime soror Penelopes	
tristitiam	30 b		40 a

ODYSSEAE

<i>Ithace insule qualitas</i>	37 a	M Alorum suorum homo	
<i>Iupiter Aegisthi adulterij</i>		<i>sibi causa</i>	3 a
<i>in deorum consilio me-</i>		<i>Mantius</i>	132 b
<i>minit</i>	3 b	<i>Medon praeco nunciat Pe-</i>	
<i>Iupiter hospitalis</i>	77 a	<i>nelope Telemachum ab-</i>	
<i>Iurare per Stygiam palu-</i>		<i>nauigasse</i>	38 b
<i>dem, grauissimum dijs</i>		<i>Medon a caede seruatur</i>	
<i>iusiurandum</i>	44 b	<i>Mera</i>	98 a
L Aëtes aurarius faber		<i>Megara</i>	97 a
	25 a	<i>Melantho iurgatrix laceßit</i>	
<i>Lampetia</i>	105 b	<i>Vlyßem</i>	162 b
<i>Lampus & Phaëton, equi</i>		<i>Melanthij pastoris iurgia in</i>	
<i>Aurora</i>	202 a	<i>Vlyßem</i>	150 a
<i>Laodomas prouocat Vlyßē</i>		<i>Melanthius Vlyßem ferit</i>	
<i>ad certamen</i>	64 b	<i>ibidem b</i>	
<i>Lectus coniugalis Vlyßis</i>		<i>Melanthij conuitia in Vlyß</i>	
	201 a	<i>sem</i>	178 a
<i>Leda</i>	97 b	<i>Melanthius procos armis</i>	
<i>Leucothea nymphe Vlyß-</i>		<i>instruit</i>	192 a
<i>sem iuuat</i>	47 a	<i>Melanthius uinatur</i>	192 b
<i>Liocritus Mentorem incre-</i>		<i>Melanthius trucidatur</i>	197 b
<i>pat</i>	14 b	<i>Mendax ab hoste non dif-</i>	
<i>Liodes uiribus diffidit ar-</i>		<i>fert</i>	121 b
<i>as</i>	184 b	<i>Menelaus iubet aduenas ho-</i>	
<i>Liodes supplex orat Vlyß-</i>		<i>spitio suscipi</i>	27 b
<i>sem</i>	194 b	<i>Menelai regia</i>	28 a
<i>Liodes occiditur</i>	195 a	<i>Menelaus Telemacho labo-</i>	
<i>Lotophagi</i>	74 a	<i>res suas narrat</i>	28 a
<i>Loti herba miranda uis</i>		<i>Menelaus dolet Vlyßem</i>	
	74 a	<i>absentem</i>	29 b

INDEX

Menel. cām querit profecti	spiritio suscipitur	ibid.
onis Telemachi 32 a	Minerua iubet Telemachū	
Menelai nauigatio 32 b	inuestigare patrem 7 b	
Menelao errantē Idothea	Minerua Telemachū hortatur, ut maturet iter 15 a	
dat consilium 33 a, b	Minerue circa Telemachū	
Mentor Telemachum ueri	foliātudo 17 a	
studet 14 b	Minerua sub Iphthimes per	
Mercurius mittitur ē Deo-	sona solatur Penelopē 40 a	
rum consilio ad Calysō	Minerua Neptunum ueri-	
nympham 42 a	ta 57 b	
Mercurij descriptio ibidē	Minerua Vlyssēm increpat	
Mercurius Calypsō precia-	disimulationis 116 a	
pit, ut Vlyssēm dimit-	Minerua docet Vlyssēm quid	
tat 43 a	facto opus sit in pro-	
Mercurio ultimo libari con-	cos 117 b	
suctum 58 a	Minerua vlyssis habitum im-	
Mercurius vlyssi dat Moly	mutat 118 b	
herbam contra uenefi-	Minerua in somnis Telemachum ad reditum hortatur 128 b	
cia 87 a	Minerua Vlyssēm monet, ut	
Mercurius procorū animas	filio se prodat 140 b	
ad inferos deducit 204 b	Minerua Vlyssēm animat in	
Mesaulius 126 b	procorū cadem 175 b	
Mime Telemachi aduersus	Minerua procos reddit dea	
procos 16 a	mentes 180 b	
Minerua impetrat à Ioue ut	Musiās Iupiter canenda sug-	
Vlysses reuertatur 3 b	gerit 8 b	
Minerua habitū mentita, ad	Mythæon 96 b	
Telemachum tendit 5 a		
Minerue hasta ibid.		
Minerua à Telemacho ho-		

ODYSSEAE

N Atara terre Ithacæ	Neptunus indignatur Vlysa	
sis	117 b	sem restitutum esse pa
Naubolides	64 a	trie 113 b
Naugatio discors Græcorū	Nereus mons	117 a
à Troia	20 b	Nestor 19 b
Nausicaam Minerua allo-	Nestor de Græcorū pugna,	
quitur	50 b	et dissidio differit 20 b
Nausicaa Alænoum patrem	Nestoris filij sacrum appa-	
alloquitur	51 a	rare 25 a
Nausicaa cum ministris la-	Neus	64 a
uatum profecta	ibid. b	Noëmon Telemacho nauem
Nausicaa Diane compara-	commodat	37 b
ta	ibidem b	Nomen Vlyssi unde india
Nausicaæ ministra terrètur	tum	171 a
uiso nudo Vlyssc	52 a	Non uni dat cuncta De-
Nausicaam Vlysses nudus al	us	65 a
loquitur	52 b	Nullus, nomen Vlyssis 78 b
Nausicaa Vlyssi	53 a	O Cyalus 64 a
Nausicaa describit Vlyssi pa-	Orestes patris ultor	
tris regiam	54 a	23 a
Nausithous	50 a	Orion à Diana perem-
Nauticus	64 a	ptus 43 b
Neleus	96 b	Orionis umbra 102 a
Neoptolemus	101 a	Onus et Ephialtes 97 b
Neptunus solus decorum V-	Oycleus	132 b
lyssi insensus	3 a	P Andari filia 176 a
Neptunus Vlysscm tempe-	Pater suus, ai que uix	
stat uexat	46 a	notus 6 b
Neptuni in Vlysscm in cle-	Patria nihil dulcius	73 a
mentia	47 b	Pelias 96 b

INDEX

Penelopes doli	12 a	Perimedes	93 a
Penelope medoni de pro-		Pero	97 a
cis	38 a	Perpauci filij asimilantur	
Penelope dolet clam se fili-		patri	15 a
am esse profectum	39 b	Pharmacum Helene	30 b
Penelope mendaciam accer-		Phaëtusa	305 b
siri inbet	155 a	Phaënsium origo	50 a
Penelope ad procos ornata		Phaëtes ingeniosi	56 b
prodit	159 b	Phaëtes dant xenia Vlyse-	
Penelope suænsset Tele-		si	69 a
macho, ob casum hospi-		Phaënsium naues sensiles	
tem	160 b	sunt	71 b
Penelope dona accipit à pro-		Phaëam nauis in saxū uer-	
cis	161 b	sa	114 a
Penelopes ex vlyssis ignoti		Phædra	97 b
colloquium	166 a	Phemius cantor	5 b, 151 a
Penelope narrat Vlyssi ut se		Phemius inter procos Achæ-	
fellerit procos ibidem b		orum reditum canit	8 b
Penelope quærit ex hospite		Phemio Penelope irata ibi.	
genus suum	167 a	Phemius à cede seruatur.	
Penelope narrat Vlyssi som-			195 b
nium coniectandū	173 b	Pheretes	96 b
Penelope procis certamen		Philætius pastor	178 a
proponit	182 a	Phorcynis portus descri-	
Penelope vlysssem rediisse		ptio	113 a
non credit	198 a	Phrontes nauclerus	23 a
Penelope tendit ad Vlyse-		Pile ludus	68 b
sem	199 b	Pisandrus occiditur	193 a
Penelope Vlysssem tandem		Pisenor præco	11 a
cognoscit	201 b	Pisistrati humanitas erga	

ODYSSEAE

Telemachum	18 b	Proci sinistro omine à Tele	
Pifistratus Antilochum lu-		machi cæde deterren-	
get	30 a	tur	179 a
Polybus	194 a	Proci redduntur infani	180 b
Polydamma	30 b	Proci experiuntur uires su-	
Polyphemus Neptuni fili-		as aræ	185 a
us	4 a	Procorum cædes	189 b
Polyphemi antrum	75 b	Proci arma corripunt in	
Polyphemus ab vlyffe oas		Vlyffem	192 a
lo excauat	78 b	Proci interfectus, simul an-	
Polyphideus	132 b	tur nuptiæ	200 b
Pontus	64 a	Procris	97 b
Pontonus præco	59 a	Prodigium	176 b
Portenta dira	110 a, 180 b	Proteus	33 b
Proci Penelopes epulan-		Proteus capitur à Menelao	
tur	5 a		34 b
Procorum de occidendo Te-		Prymneus	64 a
lemacho consilium	38 a	Pudor mēdico inutilis	152 a
Proci parant nauem ad in-		Pugna Vlyssis cum Ciconi-	
fidias Telemacho stru-		nibus	73 a
endas	40 a	Pyræus	137 b
Proci insidiaturi Telema-		R Hexenor Alcinoi fra-	
cho enauigant	41 a	ter.	57 a
Procorum numerus	142 a	S Acrificatur bos miter-	
Proci redeunt ab insidijs		ue	25 b
	144 a	Saltatio	68 b, 68 b
Proci mirantur Penelopes		Scyllæ & Charybdis descri-	
formam	160 a	pūo	104 b
Procorum quisq; Penelopen		Sedes deorum	50 b
condonat	161 b	Sirenarum cantus	106 b

INDEX

Sisyphus	102 a	domo excedere	19 a
Socij vlyſis apud Lotopha		Telemachus ſuam fortunam	
• gos reſtitutus obliti	74 a	Achæis exponit	11 a
Socij vlyſis à Polyphemo		Telemachus Mineruam præ	
uorati	77 a	atur	15 a
Socij vlyſis in porcos con=		Telemachus Eurycleam nu	
uerſi	86 b	triam alloquitur	16 b
Socij ſex vlyſis à Scylla uo		Telemachus nauigat Py=	
rati	107 b	lum	17 b
Solatur Telemachus Eury=		Telemachus Neſtorē inter=	
cleam	16 b	rogat de vlyſe	19 b
Solis grex	108 b	Telemachus proficiſcitur	
Solis grex ab vlyſis ſocijs		ad Menelaum	26 a
uiolatus	109 a	Telemachus accipit à Mene	
Sol minatur lucem ſuam ſua		lao et Helēa xenia	130 b
peris ſubtrahere	109 b	Telemachus proficiſcitur à	
Somni portæ	173 b	Menelao	131 b
Specus Calypſus	42 b	Telemachi & Piſiſtrati di	
Suillinum dorſum appreci=		greſſus	132 a
atur	70 a	Telemachus Ithacam re=	
T Antalus	102 a	dit	136 b
Telemus Cyclopum		Telemachus ad Eumæum	
uates	81 a	tendit	137 b
Telemachus Mineruam ho=		Telemachus patrem non co	
ſpitiſſo ſuſcipit	5 a	gnoſcit	139 a
Telemachi in loquendo ue=		Telemachi & vlyſis igno	
reandis	8 a	ti colloquium	140 a
Telemachus matrem incre=		Telemachus mittit Eumæū	
pat	8 b	ad matrem nūciaturū e=	
Telemachus iubet procos		ius reſtitutum	140 a

ODYSSEAE

Telemachus recenset patri	de vlyssis reditu	149 a	
numerū procorū	142 a	Thesei umbra	103 a
Telemachus abiturus vlyss=	Thrinacia insula	105 b	
sem Eumæo commen=	Tiresiæ uatis umbra	94 a	
dat	146 b	Tityus	102 a
Telemachus redit ad ma=	Troctes	124 a	
trem	147 a	Tumultus exoritur ob cæ=	
Telemachus matri de sua	dem procorum	211 b	
naugatione	148 a	Tyro	96 b
Telemachus Antinoum in=	V	Enationis descriptio	
crepans	153 a	171 b	
Telemac. monet Eurycleâ,	veneris & Martis comple=		
ne hospitē negligat	177 a	xus	66 b
Telemachus proas præcipit	venter imperiosa corporis		
ne vlyssē infestēt	179 b	pars	151 a
Telemachus Ctesippū ob=	venti utre inclusi ab Acolo		
iurgat	180 a	vlyssi dati	82 b
Telemachus experitur ui=	viaticum paratur nauigata		
res suas aræ	184 a	ro Telemacho	16 b
Tempestatis descriptio	46 a	vinum Maroneum memora	
Tempesta ob solis gregem	bile	76 a	
uiolatum	110 a	vinum Pramniū	86 b
Thalami concordia nihil	vinum immodicum maloriō		
dulcius	50 b	causa	187 a
Theoclymenus uates ad Te	vlysses inuitus à Calypsō		
lemachū cōfugiens	132 a	detentus	44 a
Theoclymenus à Telema=	vlysses nauem fruit, ut à		
cho in nauem suscipi=	Calypsō nauiget in pa=		
tur	133 a	triam	45 b
Theoclymenus uaticinatur	vlysses exaugetur rate uitē=		

INDEX

pestatis	46 b	Vlysses sagittâ di pitus ibid.
Vlysses naufragus à Leuco		Vlysses Nausiæ gratias
thea iuuatur	47 a	agit 70 a
Vlysses ad Phæacenses de-		Vlysses Phæacësis enar-
fertur	48 a	rat suos labores 72 b
Vlysses ad Nausiæ genua		Vlyssis patria & genus ib.
prouoluitur	52 b	Vlysses ad Cicones defer-
Vlysses nebulâ circumfundi		tur 73 a
tur ingressurus ad Phæ-		Vlysses ad Lotophagos de-
acas	56 b	uenit 74 a
Vlyssi Minerva, formam men-		Vlysses appellitur Cyclo-
ta Necridis, fit obui-		pum insulæ ibid.
am	56 a	Vlysses ingressus antrû Po-
Vlysses Areten supplex ag-		lyphemi, qd egerit, qd ue-
greditur	59 b	illi acciderit 76 a
Vlysses clementer ab Alcia		Vlysses ad Aeolum uenit
noo suscipitur ibidem		82 b
Vlysses comouetur ad fletû		Vlysses amittit uentos, per
Demodoci cantu	63 b	imprudētiam utre à soci-
Vlysses hortatur Demodo-		is resolum 83 a
am, ut equum Troianum		Vlysses desertur ad Læstry-
cantu prosequatur	70 b	gonas 83 b
Vlysses prouocatur ad ær-		Vlysses ad Ciræen diuertit
tamen	64 b	84 b
Vlysses in portu Euryæ		Vlyssis socij in porcos con-
lo succenset	65 a	uersi 86 b
Vlysses superat omnes disci-		Vlyssi remedium cōtra Cir-
iaculatu	ibidem	æsueneficia datû 87 a
Vlysses prouocat Phæacasoï		Vlysses ad Circē ingressus,
ærtaminis genere	65 b	quid egerit, quidue illi

ODYSSEAE

obtigerit	87 b	am diuertit	119 a
Vlysses deducit socios ad		Vlyssis diuitiae & possessi-	
Ciræan	90 a	ones	120 b
Vlysses ad Cymmerios &		Vlysses apud Eumæum fin-	
inferos tendit	92 b	git historiam sui aduen-	
Vlysses matris umbram fru-		tus	122 b
strâ conatur âplecti	96 a	Vlysses mendicat chlenam	
Vlysses rediens ab inferis		ab Eumæo	126 b
	103 b	Vlyssis ignoti & Telema-	
Vlysses naui ad Sirenarum		chi colloquium	140 a
insulam appulsus	106 a	Vlyssis habitus immutatus	
Vlysses fertur in Scyllam			141 a
& Charybdem	107 a	Vlysses filio se prodit	ibid.
Vlysses ad Solis insulâ ap-		Vlyssis de occidendis procis	
pliat	107 b	consilium	142 b
Vlysses denuò in Charyb-		Vlysses ingreditur mendi-	
dum incidit	110 b	cus urbem	149 b
Vlysses uenit ad Calypso		Vlysses à cæcæ cognit,	151 a
	111 a	Vlysses mendicatum procos	
Vlysses digreditur ab Al-		adit	152 b
cino	112 a	Vlysses mendicus Antinoo	
Vlysses soporatus, defertur			153 b
à Phœacibus in patriâ	112 b	Vlyssis & Iri concertatio	
Vlysses in patriâ delatus, co-			157 a, & deinceps.
gnoscit suorum nemu-		Vlysses Amphinomæ proci	
nem	114 b	infortunij præmonet	195 a
Vlysses erga Minervam se		Vlyssis ad Troiam disceden-	
Vlysses esse dissumu-		tis mandata	161 a
lans	115 b	Vlysses Eurymachus sca-	
Vlysses ad Eumæum subul-		bello petit	163 b

INDEX

Vlysses ab Euryclea cogni- tus	171 a	cos efferrī	196 b
Vlysses ab apro vulnera- tus	172 a	Vlyssis reditus nunciatur Pe- nelopæ	198 a
vlysses Eurycleā cohibet, ne ipsum prodat	172 b	Vlysses cognitus, enarrat u- xori suos labores	203 a
vlysses feritur à Ctesippo	180 a	Vlysses egreditur ad pa- trem	204 a, 208 a
vlyss. se prodit seruis	185 b	vlysses prodit se patri	210 a
vlysses quomodo arca do- natus	188 a	Vlyssi nuntiatur aduētus ho- stium	212 b
vlysses tendit arcū	188 b	volente deo nihil difficile	22 a
Vlysses Antinoum configit	189 b	vulnera icātari solita	172 a
vlysses se proās manife- stat	190 a	vxori non temerè creden- dum	99 b
Vlysses in procos se ar- mat	191 b	X Enia dantur à Mene- lao Telemacho	37 a
vlysses iabet interfectos pro		Z Ethus	96 b

Finis indiās Odyssæ.

